

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
FELSEFE GRUBU EĞİTİMİ BİLİM DALI

ANKARA FEN LİSESİ MONOGRAFİSİ
(1964-2004)

DOKTORA TEZİ

DANIŞMAN
PROF. DR. İBRAHİM ARSLANOĞLU

HAZIRLAYAN
BEYHAN ZABUN

ANKARA -2007

ÖNSÖZ

Bu çalışmada ülkemizde üstün zekâlı çocukların eğitimi ile ilgili açılan ilk ortaöğretim kurumu olan Ankara Fen Lisesi monografik bir yaklaşımla incelenmiştir.

Çalışmanın gerçekleşmesinde birçok kişinin önemli katkıları olmuştur.

Başta, tez konusunun belirlenmesinden araştırmanın, sonuçlanmasına kadar geçen sürede yol göstericiliği ile her konuda yönlendirici ve destek olan değerli danışman hocam Prof. Dr. İbrahim Arslanoğlu'na teşekkür ve hürmetlerimi sunarım. Ayrıca tez izleme komisyonu üyeleri, hocalarım Prof. Dr. İhsan Sezal ve Yard. Doç. Dr. Ayşe Canatan'a teşekkür ederim.

Bu çalışmanın arşiv ve okul inceleme kısmında büyük yardımlarını gördüğüm Ankara Fen Lisesi idareci ve öğretmenlerine de, özellikle müdür başyardımcısı Tefik Çakır'a ve AFLD yöneticilerine teşekkür ederim.

Her araştırma gibi bu çalışmanın da bir kısım eksik ve kusurları olacaktır. Bu nedenle çalışmayı okuyup eleştirenlere de şimdiden teşekkür ederim.

Ankara 2007

Beyhan Zabun

ÖZET

ANKARA FEN LİSESİ MONOGRAFİSİ (1964-2004)

Zabun, Beyhan

Doktora, Felsefe Grubu Eğitimi Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. İbrahim Arslanoğlu
Haziran-2007

Bu çalışmada Ankara Fen Lisesi bütün öğretim süreçleri açısından ele alınıp incelenmiştir. Çalışma konusu olarak Fen Lisesi'nin seçilme nedeni okulun ülkemizde üstün yetenekli çocukların eğitimi ile ilgili açılmış ilk örgün ortaöğretim kurumu olmasıdır. Ayrıca ülkemizde modern fen ve matematik öğretimi ilgili bütün çalışmalar Ankara Fen Lisesi'nde yapılmıştır.

Çalışma, monografik nitelikli bir alan araştırmasıdır. Bu çerçevede veri toplama teknikleri olarak literatür tarama, arşiv çalışması ve görüşmeler yapılmıştır.

Dört bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümü çalışmanın giriş, amaç, önem, yöntem, sınırlılıklar ve ilgili çalışmalar kısmını oluşturmaktadır. Bu bölümde öncelikle çalışmanın yöntemi ortaya konmuş ayrıca Ankara Fen Lisesi ile ilgili yapılmış diğer çalışmalar ayrıntılı olarak tanıtılmıştır.

İkinci bölümde Ankara Fen Lisesi'nin kuruluşu, kuruluş öncesi çalışmalar ve kuruluş dönemi olarak ele alınmış ve incelenmiştir.

Üçüncü bölüm çalışmanın okulla ilgili asıl bölümüdür. Bu bölümde okulun fizik yapısı (bina, derslikler, laboratuvarlar, kütüphane vb.) ayrıntılı olarak tanıtılmıştır. Yönetim hizmetleri ve öğretmenlerle ilgili bütün bilgiler bu bölümde verilmiştir. Öğrenci seçimi, proje çalışmaları ve bu çalışmalarda ödül alan öğrencilere bu bölümde değinilmiştir. 40 yıl boyunca

uygulanan dört farklı program ve bu çerçevede farklılaşan öğretim programları da bu bölümde tanıtılmıştır. Ayrıca farklı eğitim sistemlerine göre genel durum (sınıf geçme sistemi, ders geçme sistemi) bu bölümde incelenmiştir.

Bu bölümde incelenen en temel konulardan birisi de okulla ilgili yıllara göre sayısal verilerdir. Öğretmen sayı ve branşları, öğrenci sayıları, öğrencilerin cinsiyetlerine göre dağılımı, öğrencilerin başarı durumları, mezuniyet durumları, disiplin durumu ve tasdikname ile okuldan ayrılanların durumları ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Dördüncü bölüm sonuç ve öneriler kısmıdır. Bu bölümde ulaşılan sonuçlar tartışılmış ve ortaya çıkan sorunlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

ABSTRACT

ANKARA SCIENCE LCYEE (1964-2004)

Zabun, Beyhan

Department of Philosophy and Related Fields Teaching Programme

Advisor: Prof. Dr. İbrahim Arslanoğlu

July -2007

In this study, Ankara Science Lcyee was chosen to examine in terms of all teaching processes. The reason why Science Lcyee was chosen as the subject of the study is that it was the first formal education institution to be established in our country concerning gifted children. Besides, all the studies into modern science and mathematics teaching has been carried out in Ankara Science Lcyee

This is a field research studied with monographic technique. Literature scanning, archive work and interviews were carried out as the techniques of data collection within this perspective.

The first part of this study is consisting from four parts, makes up the introduction, aim, significance, method, limitations and related works. The method of the study was primarily introduced in this part and other works conducted related to Ankara Science Lcyee were also presented in detail.

In the second part, the establishment of Ankara Science Lcyee was considered and examined as the works prior to its establishment and the period of establishment.

The third part is the main part of the study concerning the school itself. All the data dealing with physical structure of the school (the building, classrooms, labs, library etc.) was introduced in detail. Administrative services and other information over the teachers were given in this part. Selection of students, project works and award winning students in these

studies were evaluated in this part. Four different programs applied for forty years and educational programs differentiating within this framework were introduced in this part as well. On the other hand, general status depending on various educational systems (system of passing the class, system of passing the course) was examined in this part.

One of the basic issues examined in this part is the numeric data according to the years concerning the school. Quantity and the branches of teachers, quantity of the students, dispersion of students according to gender of the students, success status of the students, the status of graduation, the status of discipline and the status of the ones leaving the school with a certificate were all discussed in detail.

The fourth part is the part of result and recommendations. The findings achieved were discussed and some recommendations were made concerning the problems arising in this part.

KISALTMALAR CETVELİ

AFL:	Ankara Fen Lisesi
AFLD:	Ankara Fen Lisesi Derneği
AFLİVA:	Ankara Fen Lisesi Vakfı
BAYG:	Bilim Adamı Yetiştirme Grubu
DGKS:	Ders Geçme ve Kredi Sistemi
FLGS:	Fen Lisesi Giriş Sınavı
MEB:	Milli Eğitim Bakanlığı
OKS:	Ortaöğretim Kurumları Seçme Sınavı
ÖSS:	Öğrenci Seçme Sınavı
OSYM:	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
TTK:	Talim ve Terbiye Kurulu
TTKK:	Talim ve Terbiye Kurulu Kararı
TD:	Tebliğler Dergisi

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM

1.1 Giriş	1
1.2 Amaç	4
1.3 Önem	3
1.4 Yöntem	6
1.5 Sınırlılıklar	11
1.6 İlgili Çalışmalar	12

II. BÖLÜM

2.1 Ortaöğretimin Amaçları ve Fen Lisesinin Kuruluşu	19
2.2 Modern Fen Öğretimi Çalışmaları	21
2.3 Türkiye’de Modern Fen Öğretimine Geçiş ve Fen Lisesi Projesi	22
2.4 Kuruluş Öncesi Çalışmalar	23
2.5. Kuruluş Öncesi Yurtdışı İnceleme Çalışmaları	26
2.6 Program Geliştirme Çalışmaları	28
2.7 Fen Lisesi Kuruluş Komisyonu	33
2.8 Kuruluş Aşamasında Kurumlararası İlişkiler	36
2.9 Fen Lisesi’nin Fiziki Yapısı	37
2.9.1 Kuruluşta Fiziki Yapı	37
2.9.2 İdari Bina	37
2.9.3 Laboratuvarlar	38
2.10. Yönetim ve Yönetim Organları	44
2.10.1 Müdür	44

2.10.2 Müdür Başyardımcısı.....	45
2.10.3 Müdür Yardımcısı.....	46
2.10.4 Pansiyondan Sorumlu Müdür Yardımcısı.....	46
2.10.5 Belletici Öğretmen.....	47
2.10.6 Zümre Başkanı.....	48
2.11 Hizmetiçi Eğitim.....	54
2.12 Fen Lisesinde Görev Yapan Öğretmenler.....	55

III. BÖLÜM

3.1 Öğrenci İşleri	80
3. 1.1. Kayıt Kabul Şartları.....	80
3. 1.2 Kılık Kıyafet.....	81
3. 1.3 Yatılılık.....	82
3. 1. 4 Devam-Devamsızlık.....	83
3.1. 5 Öğrenci Nakil İşleri.....	84
3.6 Yıllar Göre Öğrenci Başarı Durumları.....	91
3.7. Cezalar ve Ceza Alan Öğrenciler.....	107
3.8. Öğretim Programları.....	114
3.9. Pilot Okul Olarak Fen Lisesi.....	140
3.9.1 Eğitim Öğretim Desteği.....	140
3.9.2 Bilim Danışma Grubu ve Proje Çalışmaları.....	141
3.9.3 Proje ve Seminer Çalışmaları.....	143
3.9.4 Proje Yarışmalarına Katılan Öğrenciler ve Aldıkları Ödüller.....	147
3.9.5 Bilimsel Proje Çalış. Ödül Alan AFL Mezunu Bilim Adamları.....	157

IV. BÖLÜM

4.1 Sonuç ve Tartışma	159
4.2. Öneriler.....	164
4.2.1 Uygulama İçin Öneriler.....	164
4.2.2 Araştırmacılar İçin Öneriler.....	166
Kaynakça.....	167
Ekler	

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. : 1964-2004 Yılları Arasında Ankara Fen Lisesi'nde Görev Yapan Öğretmetler	78
Tablo 2. : Zaman Çizelgesi	82
Tablo 3. : 1964- 1974 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları	85
Tablo 4. : 1974-1984 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları	86
Tablo 5. : 1984-1994 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları	87
Tablo 6. : 1994-2004 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları	89
Tablo 7. : 1964-1974 Yılları Arasında Öğrenci Başarı Durumu	98
Tablo 8. : 1974-1984 Yılları Arasında Öğrenci Başarı Durumu	100
Tablo 9. : 1984-1994 Yılları Arasında Öğrenci Başarı Durumu	102
Tablo 10: Ders Geçme Kredi Sistemi Öğrenci Başarı Durumu	103
Tablo 11: 1997-2004 Yılları Arasında Öğrenci Başarı Durumu	104
Tablo 12: 1967-2004 Yılları Arasında Mezun Olan Öğrenciler	106
Tablo 13: Disiplin Cezası Alan Öğrencilerin Durumu	111
Tablo 14: Yıllar Göre Tasdikname İle Ayrılan Öğrenciler	112
Tablo 15: Fen Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi	115
Tablo 16: Seçmeli Dersler	116
Tablo 17: 1968 Yılı Ders Dağılım Çizelgesi	118
Tablo 18:1975 Yılı Ders Dağılım Çizelgesi	119
Tablo 19: Seçmeli Dersler	120
Tablo 20: 1982 Ders Dağılım Çizelgesi	122
Tablo 21: Seçmeli Dersler	123
Tablo 22 1987 Ders Dağılım Çizelgesi	124
Tablo 23: Seçmeli Dersler	125
Tablo 24: DGKS Dönemi Ortak Dersler	128
Tablo 25: DGKS Dönemi Genel Liseler Ders Programı	130
Tablo 26: Seçmeli Dersler	133
Tablo 27: DGKS Dönemi Ders Dağılım Çizelgesi	136
Tablo 28: 2004 Ders Çizelgesi	138
Tablo 29 Yıllara Göre Ödül Alan Öğrenciler	155
Tablo 30: Ödüllü AFL Mezunları	158

I. BÖLÜM

1.1 GİRİŞ

20. yüzyılda, özellikle I. Dünya Savaşı'ndan sonra, bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler dünya ülkeleri arasında ekonomik ve siyasi rekabete zemin hazırlamış, bu mücadele II. Dünya Savaşı'ndan sonra daha da yoğunlaşarak devam etmiştir. Özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyetler Birliği arasındaki bu rekabet soğuk savaş yıllarında daha da artarak devam etmiştir. Temel bilimler alanında ve bu çalışmaların ürünü olarak teknolojideki gelişmeler, 1950'li yıllardan itibaren uzay çalışmalarında yeni bir rekabet ortamı yaratmıştır. 1957 yılında Sovyetler Birliği'nin uzaya ilk uyduyu fırlatışı, batılı toplumların teknik alandaki çalışma ve yatırımlarını ve ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi çalışmalarının hızlandırılmasında etkili olmuştur. Özellikle teknik alandaki ilerlemeleri gerçekleştirecek olan nitelikli bilim insanlarının yetiştirilmesi için fen bilimleri öğretimi önem kazanmıştır. Bu çerçevede modern fen bilimleri öğretimi program geliştirme çalışmaları Amerika Birleşik Devletlerinde başlamıştır.

I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkan, bütün insan ve maddi kaynaklarının önemli bir kısmını Kurtuluş Savaşı'nda kaybeden ülkemiz II. Dünya Savaşı'na girmemiş olsa da savaşın bütün olumsuz etkilerini yaşamıştır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra dünyadaki gelişmeler ülkemizi de etkilemiş, Türkiye de gelişmiş ülkelerin sürdürdükleri bilim ve teknolojik gelişme yarışında geri kalmak istememiştir. Ülkemizde temelini Cumhuriyet'in kuruluşundan alan ve 1950'li yıllardan itibaren hız kazanan her alandaki kalkınma çalışmaları eğitim, bilim, kültür, sanat alanlarında da sürdürülmüştür. Bu çalışmaları sürdürecektir nitelikli insan gücüne ülkemizde diğer ülkelerden daha fazla ihtiyaç duyulmuştur. Özellikle Çanakkale Savaşı'ndan itibaren kaybettiğimiz, yetişmiş insan gücü potansiyelimizin yokluğu bu kalkınma çalışmalarında her alanda karşımıza sorun olarak çıkmıştır.

Cumhuriyet döneminde uygulanan politikalar, bütün yokluklara rağmen eğitim alanındaki hamlelerle yetişmiş, nitelikli insan eksikliğini gidermeye çalışmışsa da özellikle bilimsel çalışmalar alanında ihtiyaç her geçen gün daha da artmıştır. Öyle ki II. Dünya

Savaşı'ndan sonra Almanya'dan kaçan bilim adamlarının bir kısmı ülkemize gelmişler, ülkemiz üniversitelerinde çalışmışlardır.

Ülkemizde üstün yetenekli çocukların eğitimi ile ilgili en önemli uygulamalardan ikisi 1416 ve 6660 sayılı yasalardır. Bu yasalar doğrultusunda 1929'dan 1972'ye kadar resim, müzik ve diğer güzel sanatlar alanlarında üstün yetenekleri olduğu tespit edilen öğrenciler devlet bursu ile yurtdışında eğitime gönderilmişlerdir. İdil Biret, Suna Kan yasaları olarak da bilinen bu yasalarla yurt dışına gönderilen öğrencilerin bir kısmı tekrar ülkeye dönmemişlerdir. Bu yasalarla yurt dışına öğrenci gönderilmesi uygulaması da Enderun uygulamasında olduğu gibi seçkin bir yaklaşımdır. (Gürgün,1980:10)

1965 yılından itibaren TÜBİTAK'ın yurt dışına lisans ve lisansüstü öğrenim için öğrenci gönderme uygulaması da bu kapsamda değerlendirilebilir. Ancak bu uygulamada da seçim sorunu ve giden öğrencilerin bir kısmının geri dönmeşi uygulamanın yeterince amacına uygun olmadığını ortaya koymuştur. (Enç,1973:257)

Üstün yetenekli öğrencilerin ilköğretimde tespiti ve özel eğitimlerinin yapılması uygulaması aynı yıllarda başlamıştır. 1964'den itibaren öğretmenlerinin tespiti ve MEB Rehberlik Araştırma Merkezleri'nin sınavı ile üstün yetenekli olduğu kabul edilen öğrenciler seçilmiş bazı okullarda özel sınıflarda okutulmaya başlanmıştır. Bu uygulama da amaca dönüklük bakımından yeterli bulunmamış ayrıca doğurduğu bazı sorunlar da dikkate alınarak kaldırılmıştır. (Cicioğlu, 1985:335)

Ülkemizde halen var olan üstün yetenekli çocukların eğitimi ile ilgili kuruluş ise Bilim Sanat Merkezleridir. Birçok ilde kurulan Bilim Sanat Merkezleri bağımsız özel eğitim kurumları olarak, yetenekleri tespit edilen öğrencilerin devam ettiği kurslar olarak değerlendirilebilir(Tebliğler Dergisi, 2007: 2593)

Türkiye'de kuruluş amacı ve felsefesi bakımından ve bütün ülke sathındaki üstün yetenekli çocuklara ulaşmayı amaçlayan, bilim adamı yetiştirilmesine ortaöğretimden başlanması için açılan ilk örgün ortaöğretim kurumu Fen Lisesi'dir. Fen Lisesi kurulması fikri dünyadaki gelişmeler de dikkate alınarak 7. Milli Eğitim Şurası'nda ortaya çıkmıştır. Fen öğretimi ve BAYG çalışmaları çerçevesindeki projelerin ilk ayağı olarak 1962 yılından itibaren fen lisesinin kuruluş çalışmalarına başlanmıştır. Proje ABD, Ford Vakfı ve Uluslar

arası Kalkınma Teşkilatı gibi kuruluşların desteklediği dış destekli bir projedir. Ford Vakfı 1950'den 14 yıl sonra Ortadoğu'daki bir seferde yaptığı en büyük yardımını Fen Lisesi projesi için yapmıştır. Bu çerçevede kuruluş ön hazırlık çalışmalarının önemli bir kısmı yabancı uzmanlarla işbirliği içinde gerçekleştirilmiştir. Projenin dış destekli olması ve destek veren kuruluşların desteğini çekmesinden sonra yaşanan bazı sorunlar hayati bir konudaki milli eğitim politikamızın yetersizliğinin sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. ABD ve Ford Vakfının projeyi neden destekledikleri ise okuldan mezun olan öğrencilerin üniversite eğitimleri için ya da sonrasında önemli bir kısmının ABD'ye gitmeleri ve çoğunun geri dönmeleri bakımından manidardır.

Ankara Fen Lisesi, kuruluş amacı ve başlangıçtan bugüne eğitim-öğretim etkinlikleri ile diğer ortaöğretim kurumlarından farklılıklar göstermektedir. Okulun birçok alanda elde ettiği başarılar bunun açık göstergesidir. Ayrıca Fen Lisesi Ortaöğretim Kurumları Giriş Sınavı'nda (OKS) en yüksek puanla öğrenci alan kurumların başında gelmektedir. Kuruluş amacı, bu doğrultuda uygulanan farklı öğretim programları ve eğitim modelleri Fen Lisesini diğer ortaöğretim kurumlarından farklı kılmaktadır.

Ortaöğretim Kurumları Seçme Sınavı ile ya da daha önceki yıllarda uygulanan farklı sınavlarla Ankara Fen Lisesine giren öğrencilerin bilişsel yetenek düzeyleri bakımından ülkemizin en seçkin öğrencileri olduğunu söylemek yanlış olmaz. Bunun somut göstergeleri, okul öğrencilerinin ulusal ve uluslararası yarışmalarda gösterdikleri başarılar, yine aynı şekilde her yıl üniversite Öğrenci Seçme Sınavındaki (ÖSS) performansları olarak ortaya konabilir. Ülkemizde ortaöğretimde üstün yetenekli çocukların eğitimi için açılmış Özel Öğretim Kurumları(üstün zekalı öğrenciler için özel olarak açılmış devlet okulları ya da özel okullar) henüz bulunmamaktadır. Fen Liseleri kısmen bu görevi yerine getirmektedir. Daha önce de değindiğimiz gibi Ankara Fen Lisesi Türkiye'deki fen liseleri arasında en yüksek puanla öğrenci alan okullardan birisidir. İnternet üzerinden yapılan taramada ve okul yöneticileri ile yapılan görüşmelerde Ankara Fen Lisesi mezunlarının yurt içinde ve dışında farklı bilimsel alanlarda ve diğer alanlardaki önemli başarıları okulun diğer ortaöğretim kurumlarından farkını ortaya koymuştur.

Toplumların gelişmesinde ve ilerlemesinde üstün zekâlı, yaratıcı insanların rolü dikkate alındığında Ankara Fen Lisesi öğrencileri ve mezunları ülkemizde bilimsel, teknolojik gelişmede ve daha birçok farklı alandaki gelişmeler açısından önem arz etmektedir.

1.2 AMAÇ

Bu çalışmanın amacı Ankara Fen Lisesini bütün öğretim süreçleri açısından ele alıp incelemektir. Ayrıca üstün zekâlıların eğitimlerinin gerçekleştirildiği bir okul modelini, bütün unsurlarıyla eğitim – öğretim sürecini analiz etmektir. Bu ana amacın altında, yukarıda değinilen, Ankara Fen Lisesini kuruluş felsefesi, amacı, bugünkü konumu ile diğer ortaöğretim kurumlarından farklı kılan öğretim süreci unsurları şu alt başlıklar şeklinde ele alınmıştır:

- M.E.B. , O.D.T.Ü ve Ford Vakfı işbirliği ile okulun kuruluşu, kuruluş amacı
- Fiziki yapının oluşumu (derslikler, iki öğrenci yurdu, spor salonu, konferans salonu, kütüphane, fizik-kimya-biyoloji laboratuvarları.)
- Öğretmen seçimi, okulda görevli öğretmenler, emekli öğretmenler, öğretmenlerin yurt dışında eğitimi,
- Öğrenci seçimi
- Yönetim hizmetleri
- Bilimsel çalışmalar, ulusal ve uluslararası yarışmalar, projeler, ödüller
- Mezunların bugünkü durumları(önemli kişiler, bilim adamları, sanatçılar vb.)
- Bilim Danışma Kurulu
- Fen liseleri yönetmeliği, Fen liselerinde uygulanan öğretim programları
- Proje zorunluluğu, proje çalışmaları
- Sosyal aktiviteler
- Yatılılık
- Ders programları
- Farklı eğitim sistemi uygulamalarında genel durum(Sınıf Geçme Sistemi, Ders Geçme ve Kredi Sistemi)
- Yıllara göre istatistiksel bilgiler(yıllara göre öğrenci sayıları, öğrencilerin cinsiyetlere göre dağılımı, öğrencilerin başarı durumları, farklı sınıf geçme sistemlerine göre öğrencilerin başarı durumları)

Çalışmanın ana problemi ekseninde yukarıda değinilen alt başlıklar çalışmanın amacına dönük olarak analiz edilmiştir.

1.3 ÖNEM

Bu çalışmada Ankara Fen Lisesi'nin seçilme nedeni Fen Lisesi'nin bugün itibariyle diğer ortaöğretim kurumlarından farklılaşan özellikleridir. 2004 yılında kuruluşunun 40. yıl dönümü kutlanan Ankara Fen Lisesi ülkemizde modern fen bilimleri ve matematik eğitim – öğretim uygulamasının ilk örneğidir.

Ülkemizde uygulamaya konan birçok yeni eğitim politikaları bu okulda geliştirilerek, denenerek hayata geçirilmiştir. Bu çalışmaların en önemlisi Bilim Adamı Yetiştirme Grubu'nun çalışmaları ve fen öğretiminin geliştirilmesi kapsamında modern fen ve matematik öğretimi uygulamalarının geliştirilmesidir. Ülkemizde modern ve matematik programlarının geliştirilmesi, ilgili materyallerin, öğretim araç-gereçlerinin hazırlanması, öğretmenlerin eğitimi ile ilgili bütün çalışmalar Ankara Fen Lisesi'nde yapılmıştır. Ankara Fen Lisesi bu bakımdan bir "Pilot Lise" özelliği taşımaktadır. Okulun bu özelliğine çalışma kapsamında ayrıntılı değinilmiştir.

Ankara Fen Lisesi'nin kuruluşu ülkemizde 1960'lı yıllarda başlayan bilim adamı yetiştirme projelerinin önemli aşamalarından birisidir. Bu kapsamda TÜBİTAK ile işbirliği içerisinde geleceğin bilim adamlarına ortaöğretimden kaynaklı edecek fen lisesi projesi ülkenin eğitim gündeminde önemli yer tutmuştur. Öyle ki 7. Milli Eğitim Şurası'nın ana gündem maddelerinden birisi bir "ilim lisesi" açılması olmuştur.

Fen Lisesi ortaöğretimde üstün yetenekli çocukların eğitimine dönük olarak ve bütün sosyo-ekonomik düzeylerdeki öğrencilere hitap eden ilk okul olması dolayısıyla da önem arz etmektedir. Çalışma muhtevasında değinilen üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ile ilgili açılan hiçbir kurum ya da gerçekleştirilen uygulama (özel sınıflar, üstün yetenekli çocukların yurtdışına gönderilmesi vb.) örgün eğitim özelliği taşımamaktadır ve bu uygulamaların tamamı seçkin bir eğitim yaklaşımı ile ortaya konmuştur.

Ankara Fen Lisesi kuruluş çalışmaları öncesinde ve kuruluş aşamasında dış (Ford Vakfı, ABD) destekle kurulan bir okul olması dolayısıyla da farklı bir özellik ortaya koymaktadır. Kuruluş aşamasında okulun inşasından, öğretmenlerin yurtdışında eğitimine, okul araç-gereçlerinin Ford Vakfı tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nden gönderilmesine kadar bütün bu özellikler ülkemizde dış destekli ve denetimli kapsamlı bir projenin ayrıntıları ile incelenmesini zorunlu kılmaktadır. Şöyle ki Ford Vakfı ve ABD desteğinin kesilmesinden sonraki gelişmeler projenin amacından saptığını göstermektedir.

Ankara Fen Lisesi, Ortaöğretim Kurumları Giriş Sınavı'nda (OKS) en yüksek puanla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarının başında gelmektedir. Yukarıda da değindiğimiz gibi okulun kuruluş amacı, uygulanan farklı öğretim modelleri ve öğretim programları Fen Lisesini diğer ortaöğretim kurumlarından farklılaştırmaktadır.

Yukarıda değindiğimiz özellikleri bakımından Ankara Fen Lisesi ile ilgili yapılan bu çalışma önem arz etmektedir. Ayrıca ilgili literatür kısmında tanıtılan Ankara Fen Lisesi ile ilgili çalışmaların her biri fen lisesini sınırlı bir yönü ile ele almıştır. Bu çalışma Fen Lisesi'ni bütün unsurları ile ele alan ilk çalışma olması dolayısıyla da önemlidir.

1.4.YÖNTEM

Bu çalışma monografik nitelikli bir alan araştırmasıdır. Bu çerçevede eğitim sistemimiz ve genel ortaöğretim sistemimiz içinde özel bir yeri olan Ankara Fen Lisesi sosyolojik bir yöntemle ele alınıp incelenmiştir.

Sosyolojide alan çalışmaları resmi organizasyonlarda başlamıştır. Buralardan elde edilen bilgi ve bulgular sosyolojinin bir bilim dalı olarak gelişmesinde büyük ölçüde katkıda bulunmuştur. Herhangi bir resmi organizasyon bir sosyal sistemdir. Her sosyal sistem birbirine karşılıklı olarak bağımlı bulunan parçalardan oluşur. Bu parçalar arasında devamlı ve anlamlı ilişkiler vardır. Eğitim sistemi de en temel sosyal sistemlerden birisidir ve bazı alt sistemlerden oluşur. Bu alt sistemlerden en önemlisi ise okul sistemleridir. Dünyanın bütün ülkelerinde okul sistemleri okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim vb. şeklinde

örgütlenmektedir ve bu sistemlerin altında farklı okul türleri yer almaktadır(Arslanoğlu, 1997: 7).

Derinlemesine alan araştırmalarında genellikle bir toplumun, bir kurumun yapısı ya da küçük bir grup içindeki etkileşim mekanizması gibi konular ele alınır. İlk defa Le Play(1806-1882) tarafından kullanılan monografi tekniğinin en belirgin özelliği belirli bir konunun ayrıntıları ile ele alınıp incelenmesidir. Monografi tekniğinin üç çeşidinden söz edilebilir(Gökçe, 1999:75):

- Belde monografileri (Köy, şehir)
- Kuruluş monografileri (Sendika, parti, okul vb.)
- Bireysel durumları inceleyen monografiler (Örnek olaylar, case studies)

Öncelikle literatürde var olan diğer okul incelemeleri yöntem ve içerikleri bakımından ele alınmıştır.

Yapılan literatür taramasında okullarla ilgili yapılmış bazı monografi çalışmaları incelenmiştir:

- Arslanoğlu, İbrahim; Kastamonu Öğretmen Okulları, M.E. B. Yay. İstanbul, 1998
- Bilgin, Meral; Türkiye’de Sosyoloji Eğitimi ve Mimar Sinan Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Monografisi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul, 1998
- Çıpan, İsmail, Konya Kız Öğretmen Okulu,(Yayımlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya, 1998
- Dilaver, H. Hüseyin; Hasanoğlu’da Kuruluşundan Günümüze Öğretmen Yetiştiren Kurumlar, Polat Yay, Ankara, 1997
- Gelişli, Yücel; Öğretmen Yetiştirmede Ankara Yüksek Öğretmen Okulu Uygulaması(Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 2000

Yukarıda değinildiği üzere farklı kurumlarla ilgili monografi çalışmaları incelenmiştir. İçerikleri farklı olmak kaydı ile çalışmaların yöntemleri benzer özellikler göstermektedir.

Eğitim kurumları ile ilgili bu tür ilk kapsamlı çalışmayı Arslanoğlu(1991-1995) yapmıştır. Arslanoğlu'nun çalışmasını Dilaver(2006)'in 1997 yılında ve Gelişli(2006)'nin 2000 yılında yaptıkları çalışmaları izlemiştir. Daha sonraki yıllarda da benzer çalışmalar yapılmıştır. Yukarıda değinilen çalışmalar genellikle tarihsel özellik gösteren eğitim kurumlarında yapılmıştır(Kastamonu Öğretmen Okulları, Konya Kız Öğretmen Okulu, Hasanoğlan Köy Enstitüsü ve Öğretmen Okulu, Ankara Yüksek Öğretmen Okulu gibi)

“Kastamonu Öğretmen Okulları 1884-1977” başlıklı çalışmasında Arslanoğlu, Kastamonu Darülmualimin ve Darülmualimat'ını ve Kastamonu Kız İlköğretmen Okulunu incelemiştir. Çalışma tarihsel alan araştırması yöntemi ile yapılmıştır. Bu çerçevede veri toplama çalışmaları literatür tarama, arşiv belgelerinin incelenmesi, düzenlenmesi ve sayısal - istatistikî verilere dönüştürülmesi olmuştur. Arslanoğlu'nun çalışması kapsamında araştırmanın yönteminin önemli bir yönünü ise kaynak kişilerle yapılan görüşmeler oluşturmaktadır. Örneğin Kastamonu Darülmualimin ile ilgili olarak okulun mezunlarından emekli öğretmen Tahir Başat ile görüşülmüştür. Aynı şekilde okulda değişik yıllarda farklı görevlerde bulunmuş kaynak kişilerle konu eksenli görüşmeler yapılmıştır(Örnek: Münevver Kayganacı ile “ Kastamonu Kız İlköğretmen Okulu'nda Staj ve Uygulama” konulu görüşme gibi).

Arslanoğlu iki ana bölüm olarak Kastamonu Darülmualimin ve Darülmualimat ve Kastamonu Kız İlköğretmen Okulu'nu ele aldığı çalışmasında okulların fiziki yapısını, öğrenci işlerini, öğretim programlarını, yönetici ve öğretmenleri, yatılılık, staj ve uygulamaları vb. gibi alt başlıklar olarak incelemiştir. . Çalışma kapsamından Darülmualimin, Darülmualimat'la ilgili arşiv ve diğer literatürün yanı sıra 1923 tarihli yöresel bir gazeteden(Açıksöz) de yararlanılmıştır. Yıllara göre öğrenci ve mezun sayıları öğretim programları incelenmiştir. Bu noktada Tahir Başat'ın diplomasından da kaynak olarak yararlanılmıştır. Çalışmanın daha kapsamlı olan Kız İlköğretmen Okulu bölümünde ise idareci ve öğretmen künyeleri, yıllara göre öğrenci sayıları, öğrencilerin derslerdeki başarı ve mezuniyet durumları, öğretim programları muhtevaları ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Daha önce de değinildiği gibi eğitim kurumları incelemeleri daha sonraki yıllarda benzer yöntem ve içeriklerle yapılmaya devam edilmiştir. Ayrıca eğitim kurumlarının yanı sıra farklı kurum incelemeleri de benzer yöntemlerle yapılmıştır. (Bu alışmalara, Altıntaş,

Remziye; İzmir Devlet Tiyatroları Üzerine Monografik İnceleme (Yayımlanmamış Doktora Tezi), 9 Eylül Üniversitesi, İzmir, 2001; Küçük, Ebru; Bir Küçük İşletme Monografisi-KOBİ'ler ve sorunları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Ankara, 2000, gibi çalışmalar örnek verilebilir.)

Bu çalışma bir kuruluş monografisidir. Bu doğrultuda farklı veri toplama teknikleri kullanılmıştır. Öncelikle konuyla ilgili bir ön literatür taraması yapılmıştır. Bu taramada Ankara Fen Lisesi üzerine yapılmış doğrudan/dolaylı ilgili araştırmalara, kuruluş yıllarına ait araştırma raporlarına ve diğer yazılı kaynaklara ulaşılmıştır. Kuruluş yıllarına ait araştırma ve hazırlık raporlarına, ilgili kanun metinlerine, Talim ve Terbiye Kurulu kararlarına Talim ve Terbiye Kurulu arşivinden ulaşılmıştır.

İlgili literatürde sıkça kullanılan ancak birbiri ile çelişkili bilgiler de ortaya koyan ve Milli Eğitim Bakanlığı ve Talim Terbiye Kurulu arşivlerinden ulaşılamayan Ford Vakfı dokümanlarına vakfın resmi internet sitesinde yayımlanan yıllıklardan ulaşılmıştır.

Araştırmanın arşiv tarama çalışmalarının en önemli kısmını Ankara Fen Lisesi arşivinde gerçekleştirilen çalışmalar oluşturmaktadır

2005 yılı Haziran ayında okul arşivinde yapılan çalışma ile öğrencilere ait istatistikî veriler, öğretmenlere ait bilgiler ve okulla ilgili diğer bilgilere ulaşılmıştır. Fen Lisesi arşivinde yapılan çalışmada 1964-2004 yılları arasındaki sınıf geçme defterleri, diploma defterleri, tasdikname defteri, öğretmenler kurulu karar defterleri, disiplin kurulu karar defterleri incelenmiştir.

Arşiv çalışmasında ulaşılan ham veriler istatistikî bilgilere dönüştürülerek düzenlenmiştir. Bu çalışmada ulaşılamayan bazı defterler ve öğretmen özlük dosyaları, öğretmenler kurulu karar defterleri ve disiplin kurulu karar defterleri daha önce de değinildiği gibi okul arşivindeki sorunlardan kaynaklanmaktadır.

Çalışmada ayrıca kaynak kişilerle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler konu eksenli-sınırlı ve derinliğine görüşmeler olarak düzenlenmiştir. Konu eksenli sınırlı görüşmeler bu tür çalışmalarda çok sayıda kişiye ulaşma imkânı olmadığı için kullanılmıştır. Örneğin proje çalışmaları ile ilgili olarak bütün proje öğrencilerine ulaşma imkanı

olmadığından eski mezunlardan Hürsel Kendir, 3. sınıf öğrencileri İlker Karakaşoğlu, Mahmut Murat Göçmen ve 2. sınıf öğrencileri Caner Asbaş, Emre Sağlık'la görüşülmüştür. Derinlemesine görüşmelerde ise konunun bütün yönleri ile ilgili izlenim ve hatıraları olan kaynak kişilere başvurulmuştur. Bu görüşmelerden elde edilen bilgiler arşiv belgeleri ve diğer literatürden elde edilen bilgileri desteklemek için yapılmıştır.

Görüşme yapılan kaynak kişiler aşağıdaki gibidir:

Yüz yüze görüşmeler:

Müdür Başyardımcısı Tevfik Çakır

İbrahim Ongan, Teknik Atelye Öğretmeni, Müdür Yardımcısı

Yrd. Doç. Dr. M. Akif Şenelt (Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi, ilk mezun)

Ahmet Dinçer (Okulun yurtdışına gönderilen ilk öğretmenlerinden, Emekli)

Hürsel Kendir (1978 mezunu, proje ödüllü) bkz: Ekler

İlker Karakaşoğlu (Proje öğrencisi, 3. sınıf)

Mahmut Murat Göçmen (Proje öğrencisi 3. sınıf)

Caner Asbaş (Proje öğrencisi 2. sınıf) bkz: Ekler

Y. Emre Sağlık (Proje öğrencisi 2. sınıf) bkz: Ekler

Ayrıca laboratuvarlarla ilgili olarak Fizik Öğretmeni Fevzi Kaya, Kimya Öğretmeni Erdal Kinir ve Biyoloji Öğretmeni Fatma Uysal ile görüşülmüştür.

İnternet üzerinde mülakat formu ile görüşülenler

Sinema Yönetmeni Barış Pirhasan

Doç. Dr. Muhammet Uludağ (Galatasaray Üniversitesi Öğretim Üyesi, Mezun)

Prof. Dr. Mehmet Dokucu (Washington University School of Medicine öğretim üyesi, Mezun)

İlhan Bağören (Mezun)

İlk görüşme okul müdür başyardımcısı Tevfik Çakır ile yapılmıştır. Çakır ile arşiv çalışmaları esnasında da görüşmeler sürmüştür. Bu görüşmelerden ilki kapsamlı olarak okulla ilgili kuruluş, fizik yapı, öğrenci işleri, bilim danışma kurulu, ders geçme ve kredi sistemi, yatılılık, disiplin konularında olmuştur.

Çalışma çerçevesinde en ayrıntılı görüşme okulun ilk mezunlardan G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Kimya Öğretmenliği Anabilim Dalı öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Akif Şenelt ile yapılmıştır. Şenelt, okulun ilk mezunlarından olduğu için özellikle kuruluş yılları ile ilgili

hatıra ve izlenimlerinden önemli bilgiler derlenmiştir. Şenelt’le yapılan görüşme, kuruluş, seçme sınavı, fiziki yapı, öğrenci nitelikleri, öğretmenler, öğretmen seçimi, öğretmenlerin yurtdışında eğitimi, öğretim süreçleri, araç-gereç, yatılılık başlıklarından oluşmuştur.

Kuruluş yılları ile ilgili ayrıntılı diğer bir görüşme de okulun ilk öğretmenlerinden emekli kimya öğretmeni Ahmet Dinçer ile yapılmıştır. Dinçer’le kuruluş öncesi hazırlıklar, öğretmen seçimi, öğretmenlerin Türkiye’deki eğitimi, Ford Vakfı desteği, öğretmenlerin Amerika Birleşik Devletleri’ne gönderilmeleri konularında kapsamlı bir mülakat yapılmıştır.

Çalışma kapsamında Hürsel Kendir ile “Proje Çalışmaları” başlıklı yüz yüze bir görüşme yapılmıştır. Görüşmenin ana eksenini proje çalışmaları olmakla birlikte diğer kaynak kişilere yöneltilen fizik yapı, öğretim süreçleri, öğretmenler vb. bütün sorular Kendir’e de yöneltilmiştir. Kendir, lise öğrenimi sırasında TÜBİTAK yarışmalarında elde ettiği başarıları ve sonrasında meslek yaşamındaki başarılarından dolayı proje çalışmaları konusunda kaynak kişi olarak seçilmiştir.

Yurt dışında yaşayan Ankara Fen Lisesi mezunu Washington Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Bölümü öğretim üyesi Dr. Mehmet Dokuyucu’ya mülakat formu internet aracılığıyla gönderilmiştir. Dokuyucu, formu doldurarak internet üzerinden geri göndermiştir.

Yazılı olmayan bir kısım kaynaklara (CD konferans kayıtları, 40. Yıl CD’si vb) ise Ankara Fen Lisesi Mezunları Vakfı arşivinden ulaşılmıştır.

Bu çalışmada ayrıca fiziki yapı ile ilgili gözlemler de yapılmıştır.

1.5.SINIRLILIKLAR

Bu çalışmada ana amaca dönük olarak ele alınan alt başlıklar kapsam olarak ortaya konmuştur ve Ankara Fen Lisesi ile doğrudan ya da dolaylı ilgili yönleri ile ele alınmışlardır. Bu başlıkların her biri müstakil, farklı araştırmaların konusu olabilecek kapsamda geniş konulardır. Örneğin Ford Vakfı’nın Türkiye’deki diğer eğitim ve kültür çalışmalarına değinilmemiştir. Çalışma bu yönü ile sınırlıdır.

Araştırma 1964 -2004 yılları arasındaki 40 yıl ile sınırlıdır.

Araştırma kapsamında bazı arşiv kaynaklarına/defterlere ulaşılamamıştır. Bu kaynaklar, defterler okul arşivinde bulunmamaktadır. Örneğin idari personel özlük dosyaları ve defterleri okul arşivinde yer almamaktadır. Bazı öğretmen dosyaları da aynı şekilde arşivde bulunmamaktadır. Ulaşılamayan kaynaklar arasında bazı öğretmenler kurulu karar defterleri ve disiplin kurulu karar defterleri(1991 öncesi) de yer almaktadır.

Fen Lisesi projesinin, bir aşaması olduğu, Fen Öğretimi ve Bilim Adamı Yetiştirme Grubu'nun bu çerçevede yaptığı diğer çalışmalar bu araştırma kapsamı dışındadır.

Bu çalışmada yazılı kaynaklar, arşiv belgeleri ve kaynak kişilerle yapılan görüşmelerde birbirleri ile çelişen bazı bilgiler de ortaya çıkmıştır. Bu noktada hiçbir bilginin diğerine göre daha tutarlı olmadığı yaklaşımı ile sadece durum tespiti olarak ortaya konmuştur.

Çalışma kapsamında özellikle mezunlarla ilgili bir kısım bilgilerin toplanmasında internet kaynaklarına başvurulmuştur. İnternet kaynaklarının, yazılı diğer kaynaklara göre kalıcı olmayan yönü de çalışmanın sınırlı yönlerinden birisini oluşturmaktadır.

1.6. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Kuruluş öncesi, kuruluş yılları ve sonraki yıllarda Ankara Fen Lisesi ile ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Kuruluş öncesindeki çalışmalar genel olarak okulun kuruluşuna dönük ön hazırlıklar, araştırmalar şeklinde iken kuruluştan itibaren, özellikle ilk on yıl içinde Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ve TÜBİTAK tarafından yaptırılan araştırmalar sürecin değerlendirilmesine, fen lisesi projesinin verim-etkinlik bakımından amacına ulaşip ulaşmadığına, öğrenci seçme sorununa, öğrenci profiline ilk mezunların üniversitelerdeki durumlarına ilişkin çalışmalar olmuştur. Daha sonraki yıllarda Ankara Fen Lisesi ve sonradan kurulan fen liselerinde bu okulların özel amaç ve statülerinden dolayı öğrenci ve öğretim programlarına ilişkin, seçme sınavlarına ilişkin ve üstün zeka, yetenek vb. araştırmalar için birçok çalışma yapılmıştır.

Talim ve Terbiye Dairesi Araştırma ve Değerlendirme Bürosu Araştırma Bölümü tarafından 1967 yılında yapılan “1965,1965 ve 1966 Yıllarında Fen Lisesi Seçme Sınavlarına Katılan Öğrencilerle Bu Sınavları Başaranlar Üzerine Bir İnceleme” adlı çalışmada Fen Lisesi sınavına giren öğrenciler illere, bölgelere ve okul tiplerine incelenmiştir. Çalışmanın amacı ilk üç yıllık uygulamanın değerlendirilmesidir. İlk olarak üç yıllık verilerle Türkiye’de bütün illerden sınava katılan öğrenci sayıları ortaya konmuştur. Diğer araştırmalarda da ortaya çıkan sınava çoğunlukla belirli illerden öğrencilerin katılabildiği gerçeği bu araştırmada da ortaya çıkmıştır. İkinci olarak fen lisesini kazanan öğrencilerin illere göre dağılımı verilmiştir. Bu noktada dikkat çeken husus ilk üç yıl aralarında Muğla, Tokat, Rize, Çankırı vb. illerinde bulunduğu birçok ilden hiçbir öğrencinin fen lisesi II. basamak sınavını kazanamadığıdır. Bölgelere göre sınavı kazanan öğrencilerin dağılımı ise İç Anadolu ve Karadeniz birlikte değerlendirilerek %31, Ege Bölgesi %22, Marmara Bölgesi ise %33.5 şeklinde ortaya çıkmıştır.

Üç yılın verilerine göre fen lisesine gelen öğrencilerin önemli bir kısmının özel okullar, maarif kolejleri, yabancı okullardan geldiği görülmüştür. Örneğin 1965 yılında okula giren öğrencilerden %37’si özel okullar, kolejlerden, %34’ü bağımsız orta okullardan kalanı ise meslek okulları vb. diğer okullardan gelmişlerdir

Çalışma sonucuna göre fen lisesinin amacı doğrultusunda ulaşılmak istenen hedefe öğrenci seçimi bakımından yeterince ulaşamadığı ortaya konmuştur. Araştırma sonuç raporunda umulan ile gerçekleşen durum arasındaki büyük farkların nedeni yurdun her yerindeki her tip okuldaki eğitim ve öğretime tesir eden faktörlerin sabit olmayışı yani yurt dışında ortalama bir eğitim-öğretim standardının olmayışından kaynaklı bölgesel farkların varlığı ortaya konmuştur(MEB, 1967:24).

1967 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Araştırma ve Değerlendirme Bürosu Uzmanı Arseven(1967) tarafından yapılan “1965-1966 Yıllarında Deneme ve Kontrol Gruplarına Uygulanan Test ve Anket Sonuçları” başlıklı çalışma Fen Lisesi projesinin değerlendirildiği ilk çalışmalardandır. Genel liseler ile Fen Lisesinin karşılaştırıldığı bu çalışmada deneme grubu olarak Fen Lisesi 10. sınıf öğrencileri, kontrol grubu olarak ise Ankara merkezindeki 8 genel liseden 81 öğrenci alınmıştır. Kontrol grubu öğrencilerinin tamamı 1964-1965 öğretim yılında fen lisesi seçme sınavlarına girmiş ancak

başarılı olamamış öğrencilerdir. Araştırmada öğrencilere High School Personality Questionnaire'in Türkçeye uyarlaması ve Öğrenme Gücü Testi uygulanmıştır. Test muhtevası benzer şekiller testi, küpleri karşılaştırma testi, kaydırılan kart testi, şekil sınıflaması, yer testi, harf takımları testi, matematik kabiliyet testi, problemler, sayı dizileri ve dil yeteneği testinden oluşmuştur.

Araştırma bulgularına göre yapılan karşılaştırmada fen lisesi öğrencilerinin bütün testlerde belirgin üstünlükleri ortaya çıkmıştır. Örneğin fen başarı testinde deneme grubu ortalama 42.326 puan alırken kontrol grubu 34.902 puan, sayı kavramaları sınavında fen lisesi öğrencileri 36.880 ortalama puan alırken genel lise öğrencileri 31.340 puan almışlardır. Aynı şekilde açıklamaları anlama sınavında fen lisesi öğrencileri 10.380 ortalama puan alırken kontrol grubu olan genel lise öğrencileri 7. 865 puan almışlardır.

Bu çalışmada uygulanan lise kişilik anketinden de önemli sonuçlar çıkmıştır. Yapılan çoklu faktör analizinde fen lisesi öğrencilerinin kontrol grubu olan genel lise öğrencilerine göre daha kritikçi, ileri zekâlı, yaşına göre olgun davranan, ağırbaşlı, işlerini tesadüfe bırakmayan, realist, dinamik, kendine güvenen, soğukkanlı, müteşebbis öğrenciler olduğu ortaya çıkmıştır(Arseven, 1967:17-18)

Yukarıda değinilen çalışmalar rehberlik araştırmaları kapsamında yapılmıştır.

Şenvar(1969, 84-90), “Fen Lisesi Projesindeki Temel Amaçlar ve İlk Uygulama” başlıklı çalışmasında fen lisesi kuruluş ön çalışmalarını, kuruluş çalışmalarını, öğrenci seçimi, öğretmen seçimi, öğretmenlerin yurt dışında eğitimleri, program geliştirme çalışmalarını, kitap yazım çalışmalarını ele almıştır. Projenin belli ölçülerde başarılı olduğunu belirten Şenvar, bu sürecin devam edemeyeceğine, geliştirme çalışmaları sürmezse programın anlamını kaybedeceğini işaret etmiştir.

Özinönü(1975)'nün Fen Lisesi Mezunları Üzerinde Bir Kovuşturma Araştırması ve Bazı Gözlemler” adlı çalışması TUBITAK Bilim Adamı Yetiştirme Grubu'nun bir değerlendirme çalışması olarak yapılmıştır.

Çalışma kapsamında 1967 yılındaki ilk mezunlardan başlayarak 1972 yılına kadar Orta Doğu Teknik Üniversitesi'ne giren 316 Fen Lisesi mezunu deneme grubunu, ODTÜ'ye

giriş sıra puanı ile yıllara göre ilk 20’de olan 90 öğrenci de kontrol grubunu oluşturmuştur. Karşılaştırma yıl sonu başarı ortalamaları, sınıfta kalma durumları, tercih edilen fakülteler, aile meslek durumları ve yaşanılan yerler üzerinden yapılmıştır. Temel fen bilimleri alanında yapılan karşılaştırmalarda sonuçlar belirgin olarak deneme grubu lehine çıkmıştır. Mezunların fakülterlere göre dağılımlarında Fen Lisesi mezunlarının %75 oranında mühendislik alanlarını, %18 oranında temel fen bilimlerini %5 oranında mimarlık alanlarını tercih ettikleri ortaya çıkmıştır.

“Mezunlar üzerine diğer kapsamlı bir araştırmayı da Özoğlu(1975) yapmıştır. “Ankara Fen Lisesi Uygulamasına İlişkin Bir Araştırma: İlk ve Üçüncü Dönem Mezunlarının Fen Lisesi’ni Bazı Değişkenlere Göre Değerlendirmeleri” başlıklı çalışmada Özoğlu, sözü edilen dönem mezunlarının sosyo-ekonomik profillerini tespit ettikten sonra öğrencileri fen lisesi öncesi öğrenim yaşamları ve fen lisesindeki öğrenim durumlarına ilişkin verileri ortaya koymuştur. Çalışmanın ana problemini oluşturan fen lisesi mezunlarının yüksek öğrenime yönelişleri ve geçişleri bağlamında mezunların kayıtlı oldukları yüksek öğrenim programlarını tercih nedenleri, bu programdan mezun olduktan sonra ne yapmak istedikleri, lisans öğrenimlerinin beklentilerine ne derece uyup uymadığı incelenmiştir. Çalışma kapsamında ayrıca fen lisesi mezunlarının temel bilimler ve uygulamalı bilimler arasındaki farklara ilişkin yaklaşımları da ele alınmıştır. Mezunların takibi ile ilgili her iki çalışmada rehberlik çalışmaları kapsamında yapılmıştır.

Fen Lisesi öğrenci profiline ilişkin kapsamlı çalışmalardan birisini de Ataman(1976) yapmıştır. “Üstün Zekalı Çocukların Eğitsel Sorunları: Ankara Fen Lisesi’nde Bir Araştırma” başlıklı çalışmada Ataman, fen lisesi II. basamak sınavına 1964, 1965, 1966 yıllarında giren öğrencilerden 286 kişilik fen lisesi grubu ile 360 kişilik aynı sınavı kazanamayan öğrenci grubu ilk ve ortaöğretim fen derslerindeki başarıları, üniversiteye giriş ve başarıları açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Ataman, çalışmada bilgi-anket formu ve öğrenci kayıtlarından yararlanmıştır. Araştırma sonucunda fen lisesi öğrencileri ile kontrol grubunu oluşturan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ataman(1975,25)’a göre diğer ortaöğretim kurumlarında eğitim gören birçok öğrencinin de Fen Lisesi’nde öğrenim görebilecek nitelikte oldukları ortaya çıkmıştır.

Ataman’nın bu çalışması Fen Lisesi öğrencilerini üstün zekâları ile ele aldığından bir özel eğitim araştırması olarak değerlendirilmelidir.

Fen Lisesi ile ilgili yapılan en kapsamlı değerlendirme araştırmalarından birisi Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Planlama Dairesi Araştırma şubesi tarafından yapılmıştır. Gurgun(1980) “Üstün Beyin Gücü Eğitimi ve Fen Lisesi Tecrübelerinin Sosyo-Ekonomik Bakımdan Değerlendirilmesi başlıklı çalışmasının ilk bölümünde fen lisesinin kuruluşunu personeli, fizik kapasiteyi, harcamaları incelemiş, öğrenci maliyetlerini analiz etmiş ve bu maliyetlerin diğer ortaöğretim kurumları ile karşılaştırılmasını yapmıştır. Gurgun, öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarını, geldikleri okul türlerini, geldikleri illeri, ailelerinin gelir düzeylerini, ailelerinin mesleklerini ayrıntılı olarak incelemiştir. Fen lisesi mezunlarının genel profili de bu çalışma da ele alınan konulardandır. Çalışmada genel olarak ekonomik bakımdan fayda maliyet analizleri de yapılmıştır. Bu noktada ortaya çıkan bazı sonuçlar ilginçtir. Örneğin bir fen lisesi öğrencisine devlet tarafından harcanan para bir genel lise öğrencisine harcananın 19 katıdır(Gurgun, 1980:41)

Araştırma sonuçlarına göre fen lisesine gelen öğrenciler belirli illerden, belirli okul türlerinden ve orta ve üst sosyo-ekonomik düzey, eğitimi ailelerden gelmektedirler. Örneğin öğrencilerin büyük kısmı Ankara, İstanbul, Bursa, İzmir, Eskişehir, Konya’daki maarif kolejlerinden, yabancı okulları ve özel okullardan gelmektedirler. Okuldan mezun olan öğrenciler büyük oranda Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Boğaziçi Üniversitesi mühendislik fakültelerine ya da Ankara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültelerine gitmektedirler.

“1989 Yılı Fen Lisesi Giriş Sınavı Sorularının Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmada Yıldız(1991), FLGS sorularını aşamalı sınıflamaya göre hangi basamak davranışlarını ölçtüğu, doğru cevabı tek ve kesin olan maddelerle birleşik cevaplı maddelerin, soru kökü kipinde olan maddelerin, kökü olumlu veya olumsuz olan maddelerin psikometrik özelliklerini incelemiştir. Bu çalışma genel olarak fen lisesi sınavının bu okul türünde verilen eğitime seçilecek öğrencileri seçebilme kabiliyetine sahip olup olmadığının çözümlenmesi için yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre fen lisesi sınavının, aşamalı sınıflamanın bilişsel alanındaki davranışları ölçen sorular olduğu, soruların bilgi, kavrama ve uygulama alanında yazıldığı belirlenmiştir. Soruların söz konusu alanlardaki davranışları ölçen sorular olması bu tür sınavların yetenek ve başarı ölçen sınavlar olmasına bağlanmıştır. Sınavdaki soru sayılarının davranış basamaklarına göre eşit dağıldığı,

ayrıca belirlenen davranış basamaklarında yer alan maddelerin sayılarının konuların kapsam ve içeriği ile örtüştüğü tespit edilmiştir.

Fen lisesinin kuruluş yıllarında yapılan sınavlarda öğrencilerin soyut ilişkileri kavrayabilme yeteneklerine dönük olarak analiz, sentez ve değerlendirme boyutundaki soruların bu sınavlarda sorulmadığı bu çalışmadan anlaşılmaktadır. Bu çalışma eğitimde ölçme ve değerlendirme kapsamında bir araştırmadır.

“Fen Lisesi ile Ömer Seyfettin Lisesi Öğrencilerinin Denetim Odağına Göre Bazı Değişkenler Yönünden Karşılaştırılması” başlıklı çalışmasında Giderer(1990), okul türü, sınıf düzeyi, ilk ve ortaokul başarı durumları, anne-baba eğitim düzeyi, yaşamın çoğunun geçtiği yer ve annenin çalışıp çalışmaması değişkenlerine göre Fen lisesi öğrencileri ile Ömer Seyfettin Lisesi öğrencilerini karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Araştırmaya bulgularına göre Fen Lisesi öğrencilerinin her bakımdan Ömer Seyfettin Lisesi öğrencilerine göre daha öz denetimli olduğu ortaya çıkmıştır. Bu çalışma eğitimde rehberlik hizmetleri kapsamında bir araştırmadır.

Fen lisesi fizik öğretmeni Koca(1995) “Fen Liselerinde Fizik Öğretiminin Öğrencilere Kazandırdığı Davranışlar İle Fizik Öğretmenlerinin Gösterdiği Bazı Sözel Davranışların Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmasında ana başlıklar olarak Türkiye’de fen öğretimi, ilk fen lisesi olarak Ankara Fen Lisesi’nin kurulması ve fen liselerindeki fizik öğretimini, fizik öğretiminin öğrenciye kazandırdığı davranışlar ve düzeyleri, fizik öğretmenlerinin göstermesi gereken davranışlar ve düzeyleri bakımından ele almıştır. Koca’nın çalışması program geliştirme kapsamında bir araştırmadır.

Selvi(1996), “Fen Lisesi Fen ve Matematik Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi (Ankara Fen Lisesi’nde Bir İnceleme)” başlıklı doktora tez çalışmasında Fen Lise’sinin kuruluşu ve Fen lisesi öğretim programlarının hazırlanmasını tarihsel olarak ele almıştır. Çalışmanın ana problemini oluşturan fen lisesi fen ve matematik öğretim programlarının bugünkü durumu ve sorunlar, sınıf içi öğrenme-öğretme süreci, öğrenci başarısı, öğrenci tutumu, öğrenci görüşlerine göre program değerlendirme alt problemleri şeklinde ele alınmıştır. Araştırmada ulaşılan sonuçlar, araştırmanın yapıldığı tarihte dikkate alınarak değerlendirildiğinde Fen Lisesinin ilk kuruluş yıllarındaki amaç ve felsefesinden ne

kadar uzaklaştığının anlaşılabilmesi bakımından önemlidir. Araştırma sonucuna göre genel hatlarla öğrencilerin öğretmenlerin ders içi etkinliklerinden, kullanılan yöntemlerden ve bu yöntemlerin etkinliğinden, araç- gereç kullanımından, okul idaresinin eğitim öğretim süreçleri ile ilgili yaklaşımlarından, uygulanan programdan, programın verimliliğinden şikâyetçi oldukları ortaya çıkmıştır. Örneğin öğrencilerin %64'ü Fen Lisesindeki program uygulamalarının Fen Lisesinin kuruluş amaçları ile örtüşmediğini belirtmişlerdir. Aynı şekilde %75.34 oranında öğretmenlerin yetersiz , % 71 oranında ders araç ve gereçlerinin, laboratuvar malzemelerini yetersiz oldukları ifade edilmiştir. Öğrencilerin şikayetçi oldukları temel konulardan birisi ise başarı değerlendirme sistemi ve üniversite seçme sınavına ilişkin kaygılar olarak ortaya çıkmıştır. Karaduman'ın çalışması da program geliştirme kapsamında bir çalışmadır.

Karaduman(1997)'in “Ankara Fen Lisesi Öğrencilerinin Kendini Kabul Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmasında Fen Lisesi öğrencilerinin kendini kabul düzeyleri, cinsiyet, sınıf düzeyi, sosyo-ekonomik düzey ve anne-babanın eğitim düzeyleri açısından incelenmiştir. “Kendini Kabul Envanteri Lise Formu” 212 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırma bulgularına göre Ankara Fen Lisesi öğrencilerinin büyük çoğunluğunun kendini kabul düzeyinin ortanın üstü ve yüksek olduğu gözlenmiştir. Araştırmada ortaya çıkan en önemli sonuç öğrencilerin kendini kabul düzeyleri bakımından cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey ve anne babanın eğitim düzeylerinin anlamlı belirleyici olmadığıdır. Rehberlik çalışmaları kapsamında yapılan bu araştırma Karaduman, Fen Lisesi'nde rehber öğretmen olarak görev yaparken yapılmıştır.

Görüldüğü gibi başlangıçtan bugüne Fen Lisesi ile ilgili yapılan çalışmalar okulu özel eğitim, ölçme değerlendirme, program geliştirme çalışmaları gibi sınırlı bir yönünü ele almıştır. Bu çalışma diğerlerinden farklı olarak fen lisesinin öğretim süreci ile ilgili bütün unsurları ele alan sosyoloji bir çalışmadır.

II. BÖLÜM

2.1. ORTAÖĞRETİMİN AMAÇLARI VE FEN LİSESİNİN KURULUŞU

Cumhuriyetin kuruluş yıllarından itibaren ortaöğretimin amaçları, öğrencilerini hem yükseköğretime hem de hayata hazırlamak olarak belirlenmiştir. Ancak ilerleyen yıllarda ortaöğretim sadece üniversite için bir hazırlık devresi rolünü oynamıştır. Bunun ötesinde öğrenciyi hayata hazırlamayı amaç olarak alan programlar uygulama alanına aktarılamamıştır(Cicioğlu, 1985:343).

Eğitimin amaçları soyuttan somuta, genelden özele doğru hiyerarşik olarak şöyle sıralanabilir(Varış, 1976: 175):

- Milli Eğitimin amaçları
- Bir okul türünün amaçları
- Belli bir dersin amaçları
- Belli bir derste ki ünite veya konunun amaçları

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu doğrultusunda belirlenen Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarından üçüncüsü:

“ Türk milletinin bütün fertlerini ilgi istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri davranışlar ve birlikte işgörme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak” şeklinde ifade edilmektedir(Arslanoğlu, 1997:20)

Bu doğrultuda 1974 yılında “9. Milli Eğitim Şurası”nda kabul edilen ortaöğretimin amacı, bütün öğrencilere ortaöğretim düzeyinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanıtmak, çeşitli programlar ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yükseköğretime ve hem mesleğe hem de yükseköğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır.

Bu kurumlarda öğrencilerin,

- 1-Türkiye Cumhuriyeti'nin milli ahlakı benimsemiş ve olumlu bilim anlayışını kazanmış, çalışkan, yararlı bir yurttaşı olarak yetişmesini,
- 2- Müfredatı programlarla belirlenen ve yükseköğretimi izlemek için gerekli bulunan bilgi ve kültür düzeyine erişmesini,
- 3- Bilgilerini uygulama alanında kullanma yollarını öğrenmesini ve ileride meslek seçmesini kolaylaştıracak surette yeteneklerinin geliştirilmesini,
- 4- İyi alışkanlıklar, maharetler kazanmasını, ruhça ve bedence sağlam olmasını amaç sayar. (Cicioğlu, 1985:343)

Ankara Fen Lisesi'de kuruluş özel amaçları ile birlikte genel ortaöğretim sistemimiz içinde yer alan bir okul türüdür. Ankara Fen Lisesi'nin 1964'de kurulmasından sonra ikincisi 1982'de İstanbul Atatürk Fen Lisesi olmak kaydıyla ilerleyen yıllarda birçok fen lisesi kurulmuştur. Ülkemizde halen Fen Lisesi kurulma şartlarını taşımayan(Batman, Mardin vb) illerde kurulanlarla birlikte 77 Fen Lisesi bulunmaktadır.

Fen Lisesi'nin amacı 1999 yılındaki yeni yönetmeliğin 6. maddesinde şu şekilde sıralanmıştır(Tebliğler Dergisi, 1999. 2497):

- 1- Zeka düzeyleri ile fen ve matematik alanlarındaki yetenekleri yüksek olan öğrencileri matematik ve fen bilimleri alanlarında yüksek öğretime hazırlamak
- 2- Matematik ve fen bilimleri alanlarında gereksinim duyulan üstün nitelikli bilim adamlarının yetiştirilmesine kaynaklık etmek
- 3- Öğrencileri araştırmaya yönelmeyi, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile yeni buluşlara ilgi duyanların çalışacakları ortamı ve koşulları hazırlamak
- 4- Yeni teknolojileri kullanabilen, yeni bilgiler üretebilen ve projeler hazırlayabilen bireyler yetiştirmek
- 5- Öğrencilerin bilimsel araştırma yapmalarına, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izlemelerine yardımcı olacak düzeyde yabancı dilde iyi yetişmelerini sağlamak

2.2. MODERN FEN ÖĞRETİMİ ÇALIŞMALARI

Bilimsel bilgilerin artması, yeni öğretim tekniklerinin çıkması her ülkenin eğitim stratejilerinde değişiklik meydana gelmesine neden olmuştur. Zamanın bilim ve teknolojisinde gelişmelere ayak uyduramayan bir toplum varlığını devam ettirmesi mümkün değildir. Toplumlar, gelişen bilim ve teknolojiye öğretim programlarıyla uyum sağlayabilirler. Bu sebeple ülkemiz eğitim sisteminde de bu konuda zaman zaman değişiklikler yapılarak yeni düzenlemeler getirilmiştir.

Bu amaçla Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan çalışmalardan önemli ölçüde yararlanılmış ve geliştirilen modern fen öğretim programlarının Türkiye'ye uyum çalışmaları yapılarak programların uygulamaları yapılmıştır. Uygulaması yapılan modern fen öğretim programları aşağıdaki gibidir(Demirbaş, 2001:44)

- FEN LİSESİ PROJESİ (1960 – 1967)
- BAYG-E-7 Projesi (1967- 1968)
- BAYG-E-14 Projesi (1968 – 1970)
- BAYG-E-23 Projesi (1971 – 1976)
- BAYG-E-33 Projesi (1976 – 1980)

1950'li yıllarda batı ülkelerinde fen bilimleri eğitimini yenileşme çalışmaları aynı yıllarda Türkiye'yi de etkilemiştir. Bu alanda UNESCO, OECD, Avrupa Konseyi, NATO, Ford Vakfı gibi kuruluşların çalışmaları olmuş ve bu çalışmalar Türkiye tarafından yakından takip edilmiştir. Fen ve teknoloji alanındaki yetişmiş insan gücünün yetersizliği Türkiye'de de fen programlarının yeniden ele alınmasını gündeme getirmiş ve 1950'li yıllardan itibaren öğretmenleri yaz kurslarında yetiştirme, ders araçlarını okullarda yapabilme, gezici laboratuvarların kurulması, öğretici filmlerin hazırlanması gibi çalışmalar yapılmışsa da modern fen matematik programlarının uygulandığı projeli dönem önemli bir yere sahip olmuştur. Fen lisesi bu projenin ilk ayağıdır.

1959 yılında OECD'nin (Uluslar arası İktisadi ve Kalkınma Teşkilatı) desteğiyle başlayan modern fen ve matematik programlarının geliştirilmesi için yapılan çalışmalar Ford Vakfı ve daha sonra TÜBİTAK'ın finanssal ve bilimsel desteğiyle yürütülmüştür.

2.3. TÜRKİYE'DE MODERN FEN ÖĞRETİMİNE GEÇİŞ ÇALIŞMALARI VE FEN LİSESİ PROJESİ

OECD'nin dünyada uygulamaya koymaya çalıştığı modern fen ve matematik öğretimi projelerinin Türkiye'de ele alındığı ilk proje Fen Eğitimi Ünitesi Projesi olmuştur.

OECD geliştirilen modern fen öğretim programlarının uygulamalarında üye ülkelere hizmet edebilmek için çalışmalar yapmış, çeşitli toplantı ve seminerler düzenleyerek yayınlar ortaya çıkarmıştır. Bunların sonucunda üye ülkelerin, ülkelerinde birer milli komite kurlmaları önerilerek, fen öğretim programlarında çalışma yapmaları istenmiştir.

OECD'nin yönlendirdiği bu çalışmalar sonunda;

- 1- Okul Matematiğinde Yeni Düşünceler
- 2- Bugünün Matematiği
- 3- Ortaöğretim İçin Matematik Müfredat Programı
- 4- Okul Kimyasında Yeni Düşünceler
- 5- Bugünün Kimyası
- 6- Okul Biyolojisinde Yeni Düşünceler
- 7- Bugünün Biyolojisi
- 8- Bugünün Fizik Öğretimi

adlı yayınlar ortaya çıkmıştır. Bu yayınların bazıları OECD tarafından tercüme edilerek basılmış, geri kalanlar ise Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Kitapları Komisyonunca tercüme edilerek yayınlanmak üzere çalışmalar yapılmıştır.(Selvi, 1996:57).

Türkiye'de fen öğretiminin modernleştirilmesi için yapılan projeli çalışmaların en kapsamlısını Fen Lisesi Projesi oluşturmuştur. Bu projenin ele alınması 1960-1961 yıllarında gerçekleşmiş olup Milli Eğitim Bakanlığı'nın çeşitli kademelerinde görüşülen fen öğretiminin modernleştirilmesi konusu 23.10.1963 tarihinde Ford Vakfı ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın yapmış olduğu görüşmeler sonucunda karara bağlanmış ve yapılacak çalışmalar tespit edilmiştir. Yapılan görüşmelerle belirlenen projenin, hazırlanan programlara göre Milli

Eğitim Bakanlığı, üniversiteler ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Florida State Üniversitesi tarafından ortaklaşa yürütülmesi karara bağlanmıştır(Demirbaş,2001:49).

Hazırlanan projeye göre ortaöğretimde fen öğretiminin modernleştirilmesi çalışmaları için Fen Lisesi adı altında bir özel lisenin kurulacağı belirtilerek burada uygulanan programların ülkenin her yerinde yaygın hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Fen Lisesi kurulması tartışması 7. Milli Eğitim Şurası'nın gündem maddelerinden birisi olmuştur.

Milli Eğitim Bakanı İncesulu, 7. Milli Eğitim Şurasında dünyadaki modern fen ve matematik öğretimini ve bu doğrultuda üstün yetenekli öğrencilerin eğitimi ile ilgili düşüncelerini şu şekilde belirtmiştir(MEB, 1991: 71):

“Birçok memleketler programlarında matematiğe, fiziğe, kimya ve tabiat bilgisine daha büyük ehemmiyet veriyorlar. Bu sebeple ilim öğretiminde takip edilmesi lazım gelen politika tespit olunmuştur. Öğretmenlerin yetiştirilmesi, öğrencilerin ehliyetlerinin modern usullerle tayini, ders araçları, programlar, endüstri ile öğretim münasebetleri bu politika içinde mütalaa olunmaktadır”.

“Memleketimize gelince; üstün istidatlı öğrencileri kabul edecek parasız yatılı yeni bir “ilim lisesi” açılmasını yahut mevcut liselerden birinin “ilim lisesi” haline getirilmesini uygun bulurum. Bu lise ileriki ilim kadrolarımız için personel hazırlayacak ve oradan mezun olanlar müsait oldukları üst tahsile gönderileceklerdir”. (MEB, 1991;72- 73)

2.4. KURULUŞ ÖNCESİ ÇALIŞMALAR

Belirlenen amaçlar doğrultusunda çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. İlk olarak 1963 yılında projede çalışmak ve yapılacak işlerin sorumluluğunu taşıması için üniversitelerden 10 öğretim üyesinin seçimini yapmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak “ Fen Lisesi Yönetim ve Danışma Kurulu oluşturulmuştur. Bu kurula seçilen öğretim üyelerinin 6 tanesi Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nden, 4 tanesi Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden belirlenmiştir. Ayrıca bu heyete Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığından bir üye ile Orta ve Yükseköğretim Genel Müdürlüğü'nden de birer üye ilave edilerek üye sayısı 13'e

çıkartılmıştır. Seçilen öğretim üyelerinden 4 tanesi kimyacı, 2 tanesi fizikçi, 2 tanesi matematikçi, 2 tanesi biyolog olarak belirlenmiştir(Selvi,1996:60-61).

Fen lisesi yönetim ve danışma grubunun başlıca görevleri ve yapacağı çalışmaları şöyle belirlenmiştir:

- Projede öğretim tecrübelerinde faydalanmak üzere çalışacak 30 öğretmenin imtihanla seçilmesi ve görevlendirilmelerinin sağlanması
- Amerika Birleşik Devletleri'nde ilk inceleme yaparak yeni programlardan hangilerinin seçileceğine karar verilmesi
- Öğretmenlerle birlikte proje boyunca geliştirilen öğretim materyallerinin tercüme ya da telif yoluyla hazırlanması
- Fen Lisesinde yaz aylarında davet edilecek olan diğer lise öğretmenlerine kurslar açarak yeni ders kitaplarının ve öğretim metotlarının anlatılması olarak belirlenmiştir.

Fen Lisesi Yönetim ve Danışma Kurulu üyeleri projede öğretim tecrübelerinden faydalanmak üzere, 30 fen bilimleri öğretmenini sınavla seçmişler ve görevlendirmelerinin yapılmasını sağlamışlardır. Bu öğretmenlerin seçimleri titiz çalışmalar sonunda gerçekleşmiştir. Öncelikle Milli Eğitim Bakanlığı tarafından her okula resmi yazı gönderilerek modern fen programlarının uygulamalarında görev alacak öğretmenlerin başvurularını yapmaları istenmiştir. Başvuru sayısına göre her branş için ön elemeler yapılmıştır. Ön elemeler sonucunda oluşan gruplar Ankara'ya çağrılmış ve iki tanesi Amerikalı yetkililerden oluşmak üzere 7 kişilik bir heyet önünde hem sınav ve mülakata tabi tutulmuşlardır. Bu sınavlar sonucunda üniversite ve yüksek okulların ilgili branşlarından mezun olmuş, 40 yaşını geçmemiş, en az üç yıl başarılı öğretmenlik yapmış toplam 30 öğretmen başarılı bulunmuştur. Seçilen öğretmenlerden 9'u matematik, 7'si fizik, 7'si kimya, 7'si kimya branşlarından olmuştur.(Selvi, 1996:59-63)

Projede çalışacak öğretmenlerin bir kısmı Ankara dışındaki okullarda görevli oldukları için bu öğretmenlerin nakilleri Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından Ankara'ya yapılmıştır.

Fen Lisesinden öğrencilere ders verecek fen ve matematik öğretmenlerinin yanı sıra ülke çapında yapılan sınavla, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, İngilizce, Almanca ve Fransızca derslerini okutmak üzere seçilmiş olan öğretmenler Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Fransa ‘da çeşitli üniversitelerde düzenlenen yaz enstitülerinin kurslarına katılmışlardır(Dinçer, 2007)

Seçilen 30 fen bilimleri öğretmenin projede üstlenecekleri görevler ve yapacakları çalışmalar şöyle belirlenmiştir(Şenvar, 1969:86):

- Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nin imkânlarından yararlanarak kendilerini bilgi bakımından ileri götürmek,
- İngilizceyi mümkün olduğu kadar öğrenmek
- Amerika Birleşik Devletlerinde geliştirilmiş olan Fizik, Kimya, Biyoloji ve Matematik kitaplarını inceleyerek, bu kitapları tamamen anlamak, kitapların tercümelerinde yardımcı olmak, gerekirse yeniden yazılacak kitaplar için okullardan edindikleri bilgileri en iyi şekilde kullanmak
- Fen Lisesi açıldıktan sonra okulun kadrosuna geçerek yeni programları okutmak, yeni program çalışmalarına katılarak yaz kurslarında diğer öğretmenlere yardımcı olmak
- Programların diğer okullara götürülmesi aşamasında, uygulama yapan okulları zaman zaman ziyaret ederek faydalı olmak gibi görevler belirlenmiştir.

Projede çalışmak üzere seçilen 30 öğretmen 1963 yılından itibaren Ankara’daki Georgetown İngilizce Kurslarına devam ederken bir taraftan da Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde öğretim üyelerinin laboratuvar ve derslerine devam ederek, kısmen Fen Lisesi’nde okutulacak kitapların içerikleri ve kısmen de ileri konular üzerinde iki dönem ders almışlardır. Ayrıca öğretmenler aldıkları dersler sayesinde eksik olan bilgilerini tamamlamışlardır(Şenvar, 1969: 85-86).

Dinçer(2007), o günlere ilişkin hatıralarını şu şekilde aktarmaktadır: “ Okul kurulmadan bizi maaş almamız için başka okulların kadrolarına atadılar. Derse girmiyorduk. Yurtdışına gidiş için dil kursuna ve kitap yazım, program geliştirme çalışmaları için Fen Fakültesine gidiyorduk”

2.5. KURULUŞ ÖNCESİ YURT DIŞI İNCELEME ÇALIŞMALARI

1963 yılının Haziran ayından itibaren Fen Lisesi Yönetim ve Danışma Kurulu iki aylık bir inceleme çalışması yapmak için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitmişleridir. Bu iki aylık sürenin bir kısmı Florida State Üniversitesi'nde yapılan bazı konferans ve tartışmalara katılma ile geçirilmiş ve üniversitenin eğitim fakültesi ile özel lisesindeki fen eğitimi uygulamaları incelenmiştir. Geriye kalan süre içerisinde ise Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bazı üniversitelerin yaz kursları ve enstitülerin bu konuda yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca modern fen programlarının hazırlanması için çalışmalar yapan grupların faaliyetleri incelenerek, değerlendirme ve test geliştirme hakkında bilgiler toplanmıştır(Şenvar, 1969: 87).

Amerika Birleşik Devletleri'nde fen öğretimi üzerine yaptığı çalışmaları incelenen kuruluşlar şunlar olmuştur(Demirbaş, 2001:53):

- Austin-Texas Üniversitesi
- California Üniversitesi
- Oregon Üniversitesi
- Colorado Üniversitesi
- Illhoni Üniversitesi
- Michigan Üniversitesi
- Boston'da bazı eğitim ve test geliştirme kurumları
- Harward Üniversitesi
- New York'ta bazı liseler
- Princenton Üniversitesi
- Washington DC Amerikan Üniversitesi
- Ulusal Bilim Kurumu

Bu incelemeler sonucunda Amerika Birleşik Devletleri'nden hangi programların Türkiye'de uygulanabileceğine karar verilmiştir. Ayrıca Amerikalı lise öğretmenleri ile üniversite öğretim üyelerinin birlikte çalışmaları, yakından incelenmiş ve Türkiye'de de bu tür çalışmaların yapılması gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Ford Vakfı Türkiye Temsilcisi Eugene Nourtoph(AFL,1967-1976: 20) bu çalışmalarını şöyle değerlendirmiştir:

“1963 yılı yazında, Türk profesörleri, oradaki öğretmen yetiştirme ve ders kitabı hazırlıklarını faaliyet halinde ayrıntılı olarak incelemek üzere Amerika’yı ziyaret etmişlerdi. Daha sonra bu profesörler ihtisasları dahilinde iş başında yetiştirme programları düzenlemişlerdir. Sonra bütün grup profesörler ve öğretmenler 1964 yazını Florida Eyalet Üniversitesi’nde geçirmiş ve orada Fen Lisesi’nin ilk yılı için müfredat programları ve ders araç-gereçleri hazırlığı yapmışlardır. Kendileri orada sık sık Amerikalı ilim adamları ve öğretmenlerle konuşmaya, Florida devlet okullarında yeni fen programlarını uygulama halinde incelemeye, New York’taki Bronx Fen Lisesi (Bronx High School of Science)ni ziyaret etmeye imkan bulmuşlardır. Bu öğretmenlerin dönüşünü ve Ekim 1964’te Fen Lisesi’nin açılışını müteakip, öğretmeni işbaşında yetiştirme ve ders kitaplarını yazma programı da yeniden başlamıştır. 1965 yılı yazında birinci sınıfın ders kitapları tashih edilmiş ve ikinci sınıflıklar hazırlanmıştır. Bu işlem 1966 ve 1967 yılları yazlarında da tekrarlanacaktır”

1964 yılı yaz aylarında Amerika Birleşik Devletleri’ne ikinci bir inceleme için tekrar gidilmiştir. İkinci incelemede Fen Lisesi Yürütme ve Danışma Kurulu’nun yanı sıra seçilen Fen Lisesi Projesi öğretmenleri de bulunmuştur. İki aylık zaman içinde Florida State Üniversitesi’nin değişik birimlerinde çalışmalar yapılmıştır. Daha önceden içerikleri incelen ve Türkiye’de uyumuna karar verilen Fizik Bilimleri İncelemek Komisyonu’nun(PSSC- Physical Science Study Comitte) yayınları, Kimya Öğretimi Materyalleri Çalışma Grubu’nun (CHEM- Chemical Education Material Study) yayınları, Biyoloji Bilimleri Müfredat Çalışması Grubu’nun(BSCS- Biological Science Curriculum Study) yayınları ve Okul Matematiği İnceleme Grubu’nun(SMSG- School Mathematics Study Group) yayınlarından lise düzeyinde olan kitapların tercümelemleri yapılarak basım işlemleri tamamlanmıştır(Şenvar, 1969: 87)

Deneme amaçlı olarak liseler için “Fen Bilgisi” kitabı yazılmıştır. Liseler için hazırlanan fen bilgisi kitabı fizik ve kimya programını uygun bir şekilde bir şekilde birleştirmeyi hedeflemiştir.

Bu kitabı için Dinçer(2007), programların tek çatı altında toplanmasının uygulamaya dönük anlamsızlığı bakımından “uyduruk bir kitap” olarak nitelemiştir.

Amerika Birleşik Devletleri’nden örnek alınan programlar, Fen Lisesi’nin birinci ve ikinci sınıflarında okutulmuştur. Bu programlar Amerika Birleşik Devletlerinde üç yıla dağıtılarak okutulduğu için Türkiye’de lise üçüncü sınıflar için içeriği bakımından zengin ve ileri kademedeki konuları içeren İleri Fizik, İleri Kimya, İleri Biyoloji programları hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Fen Lisesi’nde uygulanan fen öğretim programları sadece ders kitaplarından oluşmamıştır. Ders kitaplarının yanında ayrıntılı bir öğretmen kılavuzu, öğretmene yardımcı yayınlar, öğretici filmler, özel olarak hazırlanmış laboratuvar araçları, öğrenci deneyleri kılavuzu, öğrenci yardımcı kitapları, testler ve değerlendirme araçları gibi zengin materyallerden meydana gelmiştir. Bu yüzden modern fen öğretim programları denildiğinde sadece okutulacak konular listesi değil, tüm bu materyallere verilen isim olarak belirlenmiştir(Turgut, 1990)

2.6.PROGRAM GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

Fen Lisesi projesinin en önemli çalışmalarından birisi program geliştirme çalışmaları olmuştur. Kuruluş amaç ve özellikleri bakımından farklı bir okul olan Fen Lisesi’nde okutulacak dersler için ABD’de uygulanan programlar örnek alınmıştır.

Tercümesi yapılarak uyumları sağlanan programlar, Fen Lisesinin birinci ve ikinci sınıflarında uygulanmış olup, üçüncü sınıflar için zorunlu İleri Matematik ve seçmeli İleri Fen Dersleri konulmuştur. İleri Fen ve İleri Matematik programlarındaki konuların üniversitelerin ilk sınıflarında okutulan konular arasından seçilmesine karar verilmiştir.

İleri Fizik, İleri Kimya, ve İleri Biyoloji dersleri Hacettepe Üniversitesi’nin ilgili bölümlerinde ilk yarıyılıda okutulan kitapların belli konularını , İleri Matematik ise Ankara Üniversitesi Fen Fakültesinin ilgili bölümlerinde ilk yarıyılıda okutulan konuları ve okutulan programın belirli bölümlerini kapsayacak biçimde düzenlenmiştir. (Şenvar, 1969: 85-87)

Fizik Programı

Modern fizik programının kapsamını, Amerika Birleşik Devletlerinde Fiziksel Bilimleri İnceleme Komisyonu (PSSC-Physical Science Study Comitte) tarafından hazırlanan fizik öğretim programı ve bunlara ait materyaller oluşturmuştur. Bu materyaller geliştirilerek programların içeriklerinin tercümesi yapılmış ve Türkiye'ye uyumu sağlanmıştır.

Amerika Birleşik Devletlerinde geliştirilen Modern Fizik Programının ilk bölümleri dalgalar ve optik konularından meydana gelmiştir. Fakat Türkiye'de genellikle fizik konularının mekanik kısmından başlaması uygun görüldüğü için konuların yerleri değiştirilerek ilk bölümlere mekanik konuları yerleştirilmiştir. Konular içerisinde çok fazla açıklama olması, programın hacminin artmasına neden olmuştur. Bu yüzden programın Türkçe'ye tercümesi yapılırken, gereksiz olduğu düşünülen fazlalıklar çıkarılmaya çalışılmıştır(Baloğlu,1969:18).

Modern fizik programında daha az konu derinlemesine ele alınmıştır. Fiziğin teknolojidaki uygulamaları ele alınarak, genel ilkelerin öğretilmesine önem verilmiştir. Fiziğin temel ilkeleri daha çok öğrenciler tarafından yapılan laboratuvar çalışmalarına, deneylerine dayandırılarak verilmiştir. Laboratuvar deneyleri basit ve ucuz mal olacak deney aletleri ile yapılmış ve bu yönde deneyler oluşturulmuştur.

Program içinde fizik ile diğer fen branşları arasındaki ilişkiler ortaya konularak, fen ve teknoloji etkileşimine değinilmiştir. Bilim adamlarının olayları açıklayabilmek için, olaylar arasında yeni ilişkiler kurduğu ve bu yönde çalışmalar yaptığı, teknisyenlerin ise bilimin ortaya çıkardığı sonuçları değerlendirerek bazı sonuçlara ulaştıkları belirtilmiştir. Böylece değişik örneklerle fen ve teknolojinin iç içe olduğu ve birbirinden etkilendikleri durumlar açıklanmıştır(Turgut, 1990:23).

Programın son konularında; mekanik, fiziki optik, elektrik gibi fizik konularının içinde yer alan ve klasik fizikle açıklanamayan durumlara değinilerek açıklanamayan durumların kuantum teorisi, dalga mekaniği gibi fizik dalları ile nasıl çözüme ulaştırıldığı öğrencilere açıklanmıştır. Böylece öğrencilerin zihinlerinde oluşabilecek, fen bilimleri yasalarının değişmez olduğu düşüncesi değiştirilmeye çalışılmıştır(Baloğlu,1969:16-18).

Kimya Ders Programı

Modern Kimya programı, Amerika Birleşik Devletleri'nde Kimya Öğretimi Materyalleri Çalışma Grubunun (CHEM-Chemical Education Material Study) hazırladığı kimya öğretim programının kapsadığı materyallerin tercüme ve adaptasyonlarının sağlanması ile oluşturulmuştur. Bu programda maddenin yapısı, yapı-özellik ilişkileri, kimyasal enerji ve dinamik denge kavramları derinlemesine işlenmiştir. Konular içerisinde tarihi bilgilere fazla yer verilmeyerek, öğrencilerin gelişen toplumun sorunlarına eğilmelerinin sağlanması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Konular içerisinde bazı konular boş bırakılarak öğrencilerin bu sorunlar üzerinde düşünerek çözüm yolları üretmeleri istenmiştir.

Modern kimya programında fen bilim adamlarının nasıl düşünüp çalışma yaptıklarının ve onların olaylara yaklaşma biçimlerini öğrencilerin öğrenmesi bakımından, laboratuvar çalışmaları konulmuş ve öğrencilerin deneylerden sonuçlar alarak bir genellemeye nasıl varacakları gösterilmiştir. Deneyler basit, ucuz ve elde edilmesi kolay aletlerle yapılabilecek biçimde hazırlanmıştır. Yapılan deneyler, alıştırılmalar, sorular ve sınıf tartışmaları ile diğer modern fen programlarında olduğu gibi kendi kendine bulma ve öğrenmeye dayalı olarak oluşturulmuştur.(Baloğlu,1969:18)

Biyoloji Ders Programı

Modern Biyoloji Programı, Amerika Birleşik Devletleri'nde Biyoloji Bilimleri Müfredat Çalışması Grubu (BSCS- Biological Science Curriculum Study) grubunun hazırladığı biyoloji öğretim programına ait materyallerin tercüme edilmeleri ile oluşturulmuştur. Programda konular seçilirken canlıların sistematüğinden vazgeçilerek, canlılığın biyo-kimyasal olarak açıklanmasına önem verilmiştir. Evrim ve canlılar arası ilişkiler ön plana çıkarılmıştır. Modern biyoloji programı hazırlanırken şu hususlar dikkate alınmıştır(Baloğlu, 1969:16):

- Modern Biyoloji, biyolojinin temel prensiplerini öğrenciye daha basit kavram ve deneylerle vererek, bu prensiplerin kurulmasına yardım etmiş ve kavramların daha sağlam temellere oturmasını sağlamıştır.

- Öğrencilere deneysel araştırma yöntemini kazandırarak, onların fen bilimleri sorunlarına karşı daha çok ilgi duymaları sağlanmaya çalışılmıştır.
- Konular ayrıntılı olarak işlenerek, kavramların ve bilgilerin kalıcı olmasına çalışılmıştır.
- Öğrencilere bilimsel düşünme ve araştırma yeteneği kazandırmak amaçlanmıştır.

Matematik Ders Programı

Modern Matematik Programı, Amerika Birleşik Devletleri'nde Okul Matematiği İnceleme Grubu (SMSG- School Mathematics Study Group) tarafından hazırlanan, Matematik öğretim programının tercümesinin yapılması ile oluşturulmuştur. Modern programlardan önce uygulanan klasik matematik öğretiminde konular kesin olmayan, şüpheli ve değişebilen prensipler üzerine oturtulmuştur. Prensipler ve bu prensiplerden doğan sonuçlar öğrencilerin anlayamayacağı kadar karışık olmuş ve işlenecek konuların kuralları önceden ortaya konulmamıştır. Öğretim sırasında, verilen bilgilerin nerede kullanılacağı önceden belli olduğu içini, tekrarlarla zihne yerleştirilmeye çalışılan, anlamaya değil, ezbere dayalı bir öğretim anlayışı doğmuştur(Baloğlu, 1969:16)..

Geliştirilen modern matematik programında ise, öğrenilen bilgilerin kullanılış yerleri belli fakat sınırlı olmamış, şartlara göre genelleme ve transfer yeteneği taşıyan, işlenen konularda kavramlara, ilişkilere ve temel prensiplere inerek anlama, düşünebilme ve değişik alanlara uygulama yeteneklerini geliştirme hedefleri belirlenmiştir. Modern matematiğin, kolay ve eğitici nitelikte oluşunun sebebi kurallarının önceden konulmuş olmasıdır.

1963-1964 öğretim yılında Ankara Fen Lisesi'nde başlatılan Fen Lisesi Projesi 1967 yılına kadar öğretim programı, içerik, araç – gereç, öğretimin düzenlenmesi, öğretim materyallerinin temin edilmesi ve değerlendirmelerin yapılması Ford Vakfı, Üniversiteler ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın işbirliğinde yoğun çalışmalarla yürütülmüştür. Modern fen programları ve bunlara ait materyallerin düzenlenerek ülkenin diğer okullarında yaygın hale getirilmesi çalışmaları yapılmaya başlanmıştır.

Fen Lisesi projesi çerçevesinde yapılan program geliştirme çalışmaları kapsamında fen lisesi öğretmenlerine 1966 yılında bir anket uygulanmıştır. Eski müfredat ile yeni

geliştirilen modern programlarının etkinliklerinin karşılaştırıldığı çalışmada şu sonuçlar ortaya çıkmıştır(AFL, 2004):

Öğretmenlerin %78'i fen öğretiminde metot bakımından son 20 yıl içerisinde bir değişiklik olmadığını, yaklaşık olarak %82'si de fen öğretiminde müfredat bakımından bir yenilik, gelişme olmadığını belirtmişlerdir. Bu duruma göre bilim ve teknikteki gelişmelerin fen öğretimine aktarılamadığı, müfredat ve metot bakımından gerekli önlemlerin alınmasının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin % 60'ı uygulanan müfredat programının fen öğretiminin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olmadığını belirtmişlerdir. Yine öğretmenlerin %90'ı laboratuvar çalışmalarına verilen zamanın, yerin ve laboratuvar araç ve gereçlerinin yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin uygulamaya ilişkin düşüncelerinin önemli ölçüde olumsuz olmasının nedeni kuruluş yıllarındaki süreçle ilgilidir.

Selvi(1996,65) ye göre Fen Lisesi'nin kuruluş amaçlarından biri olan, fen ve matematik öğretiminde diğer ortaöğretim kurumlarına laboratuvarlık yapma görevi ile bu okulların programlarını geliştirme görevi TÜBİTAK, Millî Eğitim Bakanlığı ve Fen Lisesi tarafından ortak yürütülen BAYG-E-14, BAYG-E-23 ve BAYG-E-33 projeleri ile gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Ancak bu projeler kapsamında yapılan çalışmaların Fen Lisesi Fen ve Matematik Öğretimi Programlarının geliştirilmesinde etkili olduğu söylenemez

2.7.FEN LİSESİ KURULUŞ KOMİSYONU

Fen Lisesi'nin kuruluş çalışmaları ile ilgili süreç MEB'nin 3.4.1962 günü ve 675 sayılı yazısıyla başlamıştır. Bu yazıyı takiben Orta Öğretim Genel Müdürü Osman Ülkümen'in başkanlığında aşağıdaki kişilerden kurulu bir komite kurulmuştur(AFL 1967-1976: 15).

- Osman Ülkümen
- Ord. Prof. Dr. Cahit Arf
- Prof. Dr. Erdal İnönü
- Remzi Öncül
- Nurettin Baç

Komite 24.4.1962 – 5.5.1962 tarihleri arasında toplanarak aşağıdaki kararları almıştır.

1- “Fen Lisesi” Kurulmasını Gerektiren Sebepler:

1. Her memleketin en değerli serveti insan kaynaklarıdır. İnsan kaynağının en önemli unsuru da hiç şüphe yok ki üstün istidatlı kimselerdir. Bu kaynaklardan gerektiği gibi faydalanmasını bilen her millet gelişmiş ve ilerlemiştir. İnsanlık her alanda bu gibi üstün istidatlı insanlara pek çok şey borçludur.
2. Çok çetin politik, sosyal ve ekonomik meseleleri çözmek zorunda olan zamanımız ve bu arada bilhassa kalkınma ihtiyacında bulunan memleketimiz her zamandan fazla üstün kabiliyetli önderlere muhtaçtır. Bu, ekonomik ve sosyal kalkınmamız kadar milli savunmamız ve millet olarak var olmamızla da sıkı sıkıya ilgilidir.
3. Tarihimizde bu gerçeği gösteren pek çok örnekler bulunabileceği gibi Atatürk'ün “Milletimizi muasır medeniyet seviyesine ulaştırma” emeli de ancak bu gerçeği kabul etmekle mümkün olabilir.
4. Yarın potansiyel üstün insanlarını teşkil edecek olan bugünün istidatlı çocukları bu bakımdan toplumumuz için en değerli bir servet olduğu kadar bunları bir an önce keşfedip yetiştirmek de memlekete düşen bir sorumluluktur.

5. Halbuki bir çok yerlerde olduğu gibi memleketimizde de en çok ihmal edilen grup da üstün istidatlı çocuklar grubudur. Eğitim ve öğretim sistemleri daha ziyade orta seviyeye göre ayarlanmış ve hemen hemen her tedbir orta istidatlı çocuklara göre alınmıştır.
6. Üstün istidatlı çocukların korunması ve yetiştirilmesi onların en tabii hakkı olduğuna, bu uğurda alınacak her tedbirin memlekete kat kat fayda sağlayacağına da kaniiz.
7. Her çocuğun istidatı ölçüsünde geliştirilip yetiştirilmesiyle demokrasinin eşitlik prensibi arasında hiçbir ayrılık görmüyoruz. Çünkü insanların hiçbir bakımdan birbirine eşit olmadıkları münakaşa götürmezliği bir gerçektir. Kanun karşısında eşit olmak biyolojik ve psikolojik bakımdan kabul etmek anlamına gelmemesi icab eder. İnsanın insanla olan karşılıklı münasebetlerinde eşitlik için mücadele etmek de insanları birbirine benzetme ve ferdi farkları ortadan kaldırma anlamına gelmez. Demokratik eğitim herkese eşit gelişme ve yetişme imkanı verme idealine dayanır. İmkan ve fırsatların eşitliği ise, herkesin üstün istidat ve kabiliyetlerinden son damlasına kadar faydalanıp faydalanmaması bakımından ölçülür. Toplumun ilerlemesi ve yükselmesi uğrunda üstün istidatlı insan kaynağından faydalanmanın demokrasi ve adalete aykırı düşen bir tarafı olmadığına inanıyoruz.

Komite fen lisesine özgü pek çok özellik belirtmiştir. Dikkat çeken bazıları şunlardır(AFL 1967-1976: 17):

1. Bu okulun genel eğitim hedefleri esas itibariyle diğer okullardan farklı olmamalı, yegâne fark yaratıcı çalışmalar, teşebbüs kabiliyeti, tenkidi düşünme, sosyal intibak ve sorumluluk mihverleri etrafında toplanmalı; bedeni, zihni, hissi, sosyal ve kültürel gelişmeler arasında sıhhatli bir denge sağlanmalıdır. Bilhassa istidat istikametindeki azami gelişme yanında yurda hizmet aşkının ve toplumsal sorumluluk duygusunun geliştirilmesi ihmal edilmemelidir.
2. Okulun bütün çalışmalarında demokratik anlayış hâkim olmalı, gençlerde menfi anlamda bir üstünlük ve ayrılık duygusu kökleşmesine yer verilmemelidir.

3. Bu okul idari yönünden Milli Eğitim Bakanlığının Orta Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı olmalı, fakat gereği gibi gelişmesine imkan verecek bir çalışma ve idare serbestliğine sahip bulunmalıdır.
4. Okulun gelişme ve idaresinde Milli Eğitim Bakanlığına Yardımcı olmak üzere “Yönetim ve Danışma Kurulu”ndan faydalanılmalıdır.
5. Bu esaslar dâhilinde yetişecek olan gençlere okulu bitirdikten sonra mevcut her türlü imkânlardan faydalanılarak yurt içi ve yurt dışında yüksek öğretim yapma imkânı muhakkak sağlanmalı ve bu gençler yurda hizmete hazır birer ilim adamı olarak yetiştirilmelidir.

Kurul raporun devamında öğrenci seçim esaslarını, öğretim programını, öğretmenler ve diğer personelin seçimi, okul binaların yapısı ve okul yönetimi konusundaki önerilerini ortaya koymuştur ancak komisyon üyesi Nurettin Baç uygulamaya dönük endişelerini dört maddelik itirazla şu şekilde belirtmiştir(AFL 1967-1976: 15):

1. Bu müessese orta öğretim bütünlüğünü zedeleyecek yeni bir müessese olarak gelişmemelidir. Zira önümüzde bu nevi müesseselerin misali ve akıbetleri vardır.
2. Bu lise üstün zekâlı gençlerin eğitiminde tamamen yeni unsurları getirecek denemelerin yapıldığı bir deneme ve laboratuvar okulu olmalı,
3. Denemelerin sonuçları normal liselerde peyderpey uygulanmalı,
4. Bu arada her okul üstün zekâlı ve fen alanında kabiliyetli gençlerin yetişmesi fonksiyonunu 3. maddede belirtilen husus sağlanıncaya kadar yerine getirmelidir.

2.8.KURULUŞ AŞAMASINDA KURUMLARARASI İŞ BÖLÜMÜ

Uluslararası destekli bir proje olan fen lisesinin kurulmasında kurumlar arası işbölümü şu şekilde olmuştur(AFL 1967–1968: 18)

- 1- Milli Eğitim Bakanlığı – Koordinasyon ve mali katkı;
- 2- Ford Vakfı - \$ 1.200.000 doğrudan yardım ve koordinasyon;

Ford Vakfı

Vakıf, 1936 yılında Henry ve Edsel Ford adına kurulmuştur. Vakfın kuruluş amaçları şu şekilde belirtilmiştir(Ford Vakfı, 2004):

- Demokratik değerleri güçlendirmek
- Yoksulluğu ve adaletsizliği azaltmak
- Uluslar arası dayanışmayı güçlendirmek
- İnsani gelişime katkı sağlamak

Vakfın dünya çapında New York, Mexico City, Rio De Jenairo, Santiago, Moskova, İsrail, Kahire, Lagos, Nairobi, Johannesburg, Yeni Delhi, Hanoi, Jakarta, Manila ve Beijing şubeleri bulunmaktadır.

Ford Vakfı'nın çalışma alanları genel olarak ekonomik kalkınma, toplumsal kalkınma kaynakları, barış, sosyal adalet, insan hakları, yönetim, sivil toplum, eğitim cinsiyet, din, medya, kültür ve sanattır. Vakıf ülkemizde 1956'dan itibaren birçok eğitim projesi ve sosyal projeyi desteklemiştir. Bunlar arasında Hacettepe Üniversite'nin desteklenmesi, Milli Eğitim Bakanlığı'nın program geliştirme çalışmalarının desteklenmesi, nüfus denetimi ve doğum kontrol projeleri gibi çalışmalar sayılabilir(Ford Vakfı, 2004)

- 3 - USAID – TL 12.000.000;
- 4 - Florida State University- Danışmanlık, koordinasyon, eğitim proje ve programların hazırlanması, öğretmen eğitimi, Üniversite mahallinde yaz kursları organizasyonu;
- 5- Bronx Science Lycee – Fen Lisesi projesinin örnek alındığı Amerikan Lisesi;

Bronx Bilim/Fen Lisesi

Fen Lisesi'nin kurulmasından önce bilim kurulu ve öğretmenlerin ziyaret ettiği ve kuruluş çalışmaları için örnek alınan okul, 1938 yılında ortaöğretimde lisans düzeyinde fen bilimleri öğretimi için kurulmuştur. Okulda fizik, kimya, biyoloji ve teknoloji dersleri bir araştırma enstitüsü niteliğinde yapılmaktadır(www.bxscience.edu, 2004)

- ODTÜ – MEB’e okul arazisinin tahsisi, inşaatının planlanması ve uygulanması, bazı öğretim üyeleri kanalıyla proje koordinasyonu ve uygulamasına doğrudan katılım;
- Ankara Üniversitesi – bazı öğretim üyeleri kanalıyla proje koordinasyonu ve uygulamasına doğrudan katılımın sağlanması

2.9. FEN LİSESİ’NİN FİZİKİ YAPISI

2.9.1.Kuruluştaki Fizik Yapı:

Fen Lisesi’nin kapasitesi 200 erkek ve 100 kız olarak düşünülmüştür. İnşaat sahası okul binası yaklaşık 5800m², yurtlar, kafeterya mutfak ve çamaşırhane dahil olmak üzere 6400 m² dir. 30 daire öğretmen lojmanları 3000 m²’dir. Kapalı spor salonu 900 m², her biri 24 kişilik üniteler halinde düzenlenmiş fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarları 500’er metrekaredir. Her ünite için bağımsız olan laboratuvarlarda özel proje odası, öğretmen odası, depo, kitaplık gibi unsurlar bir bütün olarak düzenlenmiştir(Çinici, 1972, 5).

Kuruluştaki 12 olan sınıf sayısı ilerleyen yıllarda ihtiyaçla birlikte ve hazırlık sınıfının da konmasıyla birlikte 16’ya çıkmıştır. Okulun kuruluş yıllarında fizik yapıya ilişkin ilk mezunlardan Şenelt’in hatıra ve izlenimleri şu şekildedir:

“Okulun açıldığı ilk yıl birinci sınıflar vardı ve okulun sadece ana derslik binası tamamlanmıştı. Derslikler, yatakhane ve yemekhane hizmetleri o binada karşılanmıştı. İkinci yıl küçük pansiyon ve yemekhane binası tamamlanmıştı. Üçüncü yıl büyük pansiyon da tamamlandı ve tam yerleşim sağlanmış oldu. Spor salonu konferans salonu gibi diğer binalar daha sonraki yıllarda yapıldı(Şenelt, 2007)”.

Fen Lisesi’nin ODTÜ arazisinde kurulmasının sonucunu, okul öğrencilerinin birçoğunun üniversiteye girişte ODTÜ’yü tercih etmelerinin nedeni olarak Özer(2005) şöyle belirtmektedir:

“ Ankara’nın dışında ODTÜ’ye bakan bir tepede “Ey çocuklar işte hedefiniz ODTÜ diyordu, okul. O döneme göre çok lüks bir okuldu. Geniş pencereci okuma odalarından ODTÜ’ye bakarak ders çalışırdık”

2.9.2.İdari Bina

Fen Lisesinin ilk binası halen idari bina olarak kullanılmaktadır. Bu binada bir müdür odası, üç müdür yardımcısı odası, bir memur odası, muhasebe bürosu, nöbetçi kulübesi, öğretmenler odası ve veli görüşme odası bulunmaktadır.

Öğretmenler odasında bir televizyon, öğrenci işlerinde kullanılmak, not girişleri vb. işlemler için iki bilgisayar, bir fotokopi makinesi, kişisel dolaplar, iki adet küre ve haritalar bulunmaktadır.

İdari bölümde 3 fotokopi makinesi, 1 baskı makinesi, 5 projeksiyon ve 6 adet bilgisayar bulunmaktadır. Okulda toplam 67 adet bilgisayar bulunmaktadır.

2.9.3.Laboratuvarlar

Fen Lisesi'nde ayrı ayrı fizik, kimya, biyoloji laboratuvarları bulunmaktadır. Laboratuvarlar 500'er metrekare kapalı alandan oluşmaktadır. Fizik, kimya, biyoloji ve ileri fen bilimleri derslerinin deney uygulamaları laboratuvarlarda yapılmaktadır. Okulun kuruluş aşamasında laboratuvarlar malzemeleri Ford Vakfı desteği ile Amerika'dan gelmişti. Bu döneme ait hatıra ve izlenimleri okulun ilk öğretmenleri ve ilk mezunları şu şekilde aktarmaktadırlar:

“Laboratuvar araç-gereçleri çok zengindi. Malzemeler ABD'den geldi. O günün şartlarında üniversitelerde olmayan deney takımları, deney sarf malzemeleri vardı. Hala çoğu duruyor. Hatta bir kısmı ne işe yaradığı bilinmediği için kullanılmadan öyle kalmıştı(Dinçer, 2007).

Laboratuvarların kuruluşu ile ilgili olarak Şenelt şunları aktarmıştır: Laboratuvarlardaki aparatlar, deney setleri henüz yeni gelmişti ve öğretmenlerin onları açıp kurmasında ders dışı zamanlarda öğrencilerde yardımcı olmuşlardı. Bu da laboratuvarların ve deney malzemelerinin tanınması ve nasıl kullanılacağıının öğrenilmesi bakımından faydalı olmuştu. Laboratuvarlarda yeni ve çok kapsamlı deney takımları bulunuyordu. Laboratuvar dersleri konu ile ilgili deneysel filmlerle desteklenerek işleniyordu. Bu yolla konunun

canlandırılması daha kolay kavramayı sağlıyordu. Özellikle son sınıfta ileri fen dersleri vardı. Laboratuvar uygulamaları bu derslerde daha etkin işleniyordu(Şenelt, 2007).

Okulun kuruluşunda ABD’den gelen malzemeler ve laboratuvarların düzenlenmesi ile ilgili ilk öğrencilerden Leyla Açıan(AFLD Bülten, 2004: 11) hatırlarını şöyle aktarmaktadır: “Okul açılmadan bir gün önce 11 Ekim Pazar günü laboratuvarların temizlenip yerleştirilmesi işine giriştik. Paketler açılıp aletler, şişeler, tüpler yerlerine yerleştirildi. Ancak ilk fen bilgisi deneylerimizi sınıfta yapmıştık. Yıl boyunca ABD’den gelen sandıkların açılışını merakla izledik. Neler çıkmadı ki? Kitaplar, drozofilalar, kurbağalar daha neler neler.”

Fen Lisesi biyoloji laboratuvarının donanımını yine fen lisesi mezunu Prof. Dr. Hilal Mocan(Hürriyet, 13.02.2006): “Ankara Fen Lisesi müthiş bir okuldur. Türkiye’de tektir. Biz araştırma üzerine programlandık. Hepimizin beyaz deney faresi vardı, daha ne olsun! Kendi mikroskoplarımız vardı. Mendel kanunlarını daha iyi kavrayabilmek için sinek çoğaltıyorduk. Sinek kırmızı gözlü mü olacak, beyaz gözlü mü olacak merakla beklerdik” şeklinde tasvir etmektedir.

Washington Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Bölümü öğretim üyesi Dr. Mehmet Dokucu(2007) “Fen Lisesi’nde aldığı eğitimin, özellikle laboratuvar uygulamaların önemini şu şekilde belirtmektedir: Fen Lisesi’nde aldığım deney düzenleme (laboratuvar imkânları), rapor etme, matematiksel ve bilimsel düşünme eğitimi, kariyerime, hekimlik eğitimi sonrasında tamamladığım doktora eğitimi kadar katkı yaptı”

Bağören(2007)’e göre laboratuvarların varlığı gözlem yapabilme, sonuçları değerlendirme ve yorumlama yetkinliklerini arttırıyordu.

Fen Lisesi laboratuvarlarının bu özellikler okulun temel öğretim uygulamalarından birisi olan proje çalışmaları bakımından da önem taşımaktadır. 1978 TÜBİTAK proje yarışmasında ödül alan Kendir bu noktayı şöyle belirtmektedir:

Proje çalışmaları için fiziki şartlar çok uygundu. Laboratuvar şartları, araç-gereç bu bakımdan yeterliydi. Laboratuvarlarda üniversitelerde bulunan malzemelerin aynısı vardı. Ayrıca proje çalışmalarında öğrencilerin daha rahat bir ortamında çalışmalarını sürdürmeleri

için bireysel çalışma kabinleri ve masaları da vardı. Bu masalarda deneyler için gerekli gaz, su bağlantıları vardı(Kendir, 2007).

Fizik Laboratuvarı

Fizik laboratuvarında her birinde dört öğrencinin çalışabileceği altı adet deney masası vardır. Her masanın elektrik tesisatı ve güç kaynağı bulunmaktadır. Ayrıca her masada birer bilgisayar ve bu bilgisayarları kontrol eden bir de öğretmen bilgisayarı vardır.

Ankara’da yapılan Fizik öğretmenleri hizmet içi eğitim kursları Fen Lisesi’nde yapıldığı için fizik laboratuvarı araç-gereç yönünden oldukça zengindir. Laboratuvarında 2 adet osilaskop, lazer ışık kaynağı, alçak gerilim güç kaynağı bulunmaktadır(Kaya, 2007).

Proje öğrencilerinin çalışmaları için özel bölümler laboratuvarında yer almaktadır.

Deney içeriklerinin sunumu için bir adet projeksiyon ve bir televizyon da laboratuvarında bulunmaktadır. Lise fizik müfredatında yer alan deney ve uygulamalarla ilgili deneyleri destekleyici nitelikte video filmlerde laboratuvarında yer almaktadır.

Laboratuvarında ayrıca deneyler için gerekli çok miktarda el aletleri, ölçüm cihazları(ampermetreler, voltmetreler) ve deney sarf malzemeleri bulunmaktadır.

Kimya Laboratuvarı

Kimya laboratuvarında her birinde dört öğrencinin çalışabileceği altı adet deney masası bulunmaktadır. Her masada bir bilgisayar düzeneği ayrıca bir öğretmen bilgisayarı vardır. Her masanın elektrik tesisatı ve güç kaynağı bulunmaktadır. Laboratuvarında ayrıca 6 adet taşınabilir güç kaynağı bulunmaktadır.

Laboratuvardaki diğer temel araç-gereçler şunlardır: Biri hassas yüksek kapasiteli 2 adet saf su cihazı, 1 projektör, proje çalışmalarında kullanılan ve gramın yüz binde birini ölçebilen analitik terazi, 1 adet dijital hassas terazi, 1 dijital PHmetre, 6 mobil PHmetre, 1 spektrometre, 2 adet ısıtma etüvü, 1 mikroskop bulunmaktadır.

Projelerde kullanılmak üzere çözelti saflaştırıcı Eoperatör, Su Banyosu ve yağ tayin deneyleri için Kjdal de laboratuvar malzemeleri arasında yer almaktadır.

Laboratuvarında çok miktarda muhtelif balon, erlenmayer(ısıtma tüpü) deney tüpleri beher kaplar gibi yoğaltım malzemeleri bulunmaktadır.

Kimya laboratuvarında 6 adet bilgisayar destekli deney seti bulunmaktadır. Lise kimya programında bulunan deneylerin tamamı bu setlerle yapılabilmektedir.

Analitik kimya uygulamalarında aletli analizlerin önemli bir kısmı, spektrometre ile yapılan her türlü nicel analiz, volümetrik analizlerle yapılan bütün çalışmalar kimya laboratuvarında yapılabilmektedir(Kinir, 2007)

Laboratuvarında analitik kimya ve fiziko-kimya deneyleri için Shaker(karıştırıcı), otomatik pipetler, denge deneylerinde kullanılan kolorimetre(rengölçer), enerji deneyleri için bilgisayar destekli kalorimetre yer almaktadır. Ayrıca organik kimya deneyleri için geri soğutucu, spiral soğutucu, liebid soğutucu ve ısıtıcılı manyetik karıştırıcı bulunmaktadır.

Laboratuvarında ders içerikleri ve proje çalışmaları ile ilgili yapılacak bütün deneyler için her türlü sarf malzemesi de bulunmaktadır.

Kinir(2007)'e göre üniversite düzeyinde temel kimya deneylerinin tamamı bu laboratuvarında yapılabilir. Ayrıca proje çalışmaları ve olimpiyat hazırlığı yapan öğrenciler için gerekli bütün altyapı ihtiyaçları kimya laboratuvarında mevcuttur. Öyle ki bu laboratuvar Kimya Meslek Lisesi'nin hatta bazı üniversitelerin laboratuvarlarından daha geniş imkânlarla sahiptir.

Biyoloji Laboratuvarı

Fen Lisesi biyoloji laboratuvarı da araç-gereç bakımından oldukça zengindir. Laboratuvarında her birinde dört öğrencinin çalışabileceği altı adet deney masası bulunmaktadır. Biyoloji deneyleri için tam donanımlı her masa her birinde iki öğrencinin çalışacağı ikişer mikroskop bulunmaktadır. Her masada ayrıca bir adet bilgisayar ve bir adet de bu bilgisayarları kontrol eden öğretmen bilgisayarı bulunmaktadır.

Biyoloji laboratuvarında bir adet tepegöz, bilgisayar destekli deney setleri ve hazır preparat deney setleri bulunmaktadır. Lise biyoloji programında yer alan bütün ünitelerle ilgili Ünite CD'leri laboratuvarında yer almaktadır. Ancak bilgisayar destekli deney setleri Türkçe yazılıma uymadığı için kullanılamamaktadır(Uysal, 2007)

Laboratuvarında ayrıca etüv, inkibatör, santrifüj cihazları ve 4 adet kuluçka makinesi bulunmaktadır.

Biyoloji dersinin asıl muhtevası olarak insan, hayvan ve bitki yapıları gerçek ya da maket olarak laboratuvarında bulunmaktadır. İnsan iskeleti, bütün yapının incelenebileceği insan maketi, her bir sistemin incelenebileceği ayrı maketler(üreme sistemi, boşaltım sistemi vb) çiçek yapıları, hayvan iskeletleri laboratuvarında bulunmaktadır.

Pens, bisturi vb. muhtelif yoğaltım malzemelerinin tamamı ve gerekli her türlü deney sarf malzemesi de laboratuvarında bulunmaktadır(Uysal, 2007)

Teknik Atölye

Fen Lisesi'nin öğretim ortamlarından en önemlilerinden birisi de teknik atölyedir. Teknik atölye de okulun kuruluşu ile birlikte kurulmuştur. Atölyenin kuruluş amacı okulun da kuruluş amacı doğrultusunda mühendislik bilimlerinin uygulama çalışmalarının yapılmasıdır. Atölyenin cihaz ve araç-gereçleri de Ford Vakfı desteği ile Amerika Birleşik Devletleri'nden gelmiştir. Teknik atölye, ağaç işleri, mekanik, elektrik, elektronik alanlarında yapılacak bütün çalışmalar için makine el aletleri ve diğer araç gereç bakımından donanımlıdır. Atölyede bulunan belli başlı araç-gereç ve makineler şunlardır: Ağaç ve metal torna, kaynak makinesi, hızar, testere, freze, darı testere ve planyadır. Ayrıca bütün ağaç ve metal işlerinde kullanılan çok sayıda muhtelif el aletleri(pense, kerpeten vb.) küçük elektrikli aletler (havya vb.) de teknik atölyede bulunmaktadır.

Teknik atölye teknik resim, mekanik, elektrik vb. derslerin programlardan çıkarılmasıyla ve 2002 yılında okulun restorasyonu ile birlikte kullanılmaz olmuştur. Hatta atölyenin bir araç gereçleri toplandıktan sonra bir kısmı sınıfa dönüştürülmüştür.

Okulun kuruluşunda teknik atölyedeki birçok araç gerecin kullanılmasında bazı sorunlar yaşanmıştır. ABD'den gelen araçların birçoğunun nasıl kullanılacağına bilinmemesi, ya da kullanılacak yetişmiş eleman bulunmaması bazı sıkıntılara neden olmuştur. Okulun ilk öğretmenlerinden Resim-iş öğretmeni Hayri Vuralhan girdiği dersle ilgili okul idaresine yazdığı dilekçede(27.7.1965) şunları belirtmiştir(AFL, 2004: bkz: ekler):

“Okulda teknik atölye tesisi için Amerika'dan yeni gelen malzemeleri, makine ve aletleri tetkik ettim. Bunların içerisinde bir kısmı üzerinde ihtisasa sahip değilim. Örneğin torna, fireze ve hızarın çalıştırılması ayrı ayrı ustalara veya teknisyenlere ihtiyaç göstermektedir. Bana bu konuda yardımcı olacak sanat enstitüsü mezunu bir marangoz bir de tesviyeci olmak üzere iki teknik eleman verildiği takdirde atölye dersleri başarı ile sürdürülebilir”

Okulun kuruluş yıllarında programlarda yer alan daha çok mühendislik bilimlerine dönük olan elektrik, elektronik, mekanik, teknik resim vb. derslerin uygulamaları teknik atölyede yapılmaktaydı. Örneğin ağaç-ahşap işleri için gerekli, bir marangoz atölyesinde bulunan bütün malzemeler vardı(Kendir, 2007).

Lisan Laboratuvarı-Dil Sınıfı

Fen Lise'nde kuruluştan beri var olan lisan laboratuvarı kullanılmamaktadır. Daha doğrusu yabancı dil öğretiminde yeni yaklaşımlar doğrultusunda bu yöntemin etkin ve verimli

bir yöntem olmadığı düşünölmektedir. Lisan laboratuvarı her öğrencinin bağımsız bir kabinde oturduğu ve kasetlerden dinlediği içerikleri ders kitabından takip ettiği uygulamadır. Öğrenci, merkez kumanda masasında oturan öğretmen ile birebir konuşmakta diğer öğrenciler bu diyaloglara yabancı kalmaktadırlar. Bundan dolayı okuldaki sınıflardan birisi dil sınıf olarak düzenlenmiştir. Bu sınıfta bir adet televizyon bir adet kasetçalar ve bir adet bilgisayar bulunmaktadır. Sınıfta yabancı dil kaynaklarının, okuma ve alıştırma kitaplarının yer aldığı bir kitaplık bulunmaktadır. Ayrıca kitapların içerikleri ile ilgili kaset ve CD'ler de bu sınıfta yer almaktadır.

Müzık Odası

Fen Lisesi'nde bir müzik odası bulunmaktadır. Ancak müzik derslerinin zorunlu olmasının kaldırılmasından ve restorasyondan sonra odanın soğuk olmasından dolayı müzik odası kullanılmamaktadır. Öğrenciler müzik odasını sadece özel günler ve etkinlikler için yapılacak çalışmalar için kullanmaktadırlar.

Müzık odası enstrüman çeşitliliği bakımından zengindir. Kuruluş yıllarında Ford Vakfı'nın gönderdiği 10 adet mandolin, 1 trompetin yanı sıra odada bulunan diğer bazı enstrümanlar şunlardır: 1 adet kuyruklu piyano, 1 org, 1 bateri, 1 bas gitar, 1 solo gitar, 1 ritm gitar, 2 bağlama, 1 koltuk davul, 1 zurna

Kuruluş yıllarında Amerika'dan gelen yabancı 45'lik plaklar da müzik odasında bulunmaktadır(akır, 2004)

Kütüphane

Fen Lisesi'nde ana bina bünyesinde bağımsız bir kütüphane bulunmaktadır. Kütüphane Dewey sisteme göre düzenlenmiştir. Kütüphanede 5 adet çalışma masası, tamamı internet bağlantılı 8'i öğrenciler için, birisi merkez kontrol ve biri de idari olmak üzere 10 adet bilgisayar bulunmaktadır.

Maaşı Ankara Fen Lisesi Mezunları Vakfı tarafından ödenen bir memur kütüphanede görev yapmaktadır.

Kütüphane içinde proje çalışmaları ile ilgili olarak özel olarak düzenlenmiş bir sınıf da bulunmaktadır. Bu sınıfta bilgisayar, projeksiyon cihazı gibi donanımlar mevcuttur. Bu sınıfın dışında öğrencilerin ders çalışmaları için kütüphane içerisinde bir "sessiz oda" bulunmaktadır.

Kütüphanede demirbaşa kayıtlı 8000 adet kitap bulunmaktadır. Ayrıca demirbaşa kayıtlı olamayan çok sayıda kitap da bulunmaktadır. Kitaplar fen bilimleri ağırlıklı olmak kaydıyla çok çeşitlidir. Özellikle yabancı kaynakların çokluğu dikkat çekicidir.

Kütüphaneye dönemselsel olarak farklılık göstermek kaydıyla en az iki günlük gazete alınmaktadır. Ayrıca düzenli olarak alınan süreli yayınlar bulunmaktadır. Bu yayınlar şunlardır:

- Bilim ve Ütopya
- Bilim ve Teknik
- Matematik Dünyası
- National Geographic
- Uğur Kariyer
- Alt Yazı Sinema

2.10. YÖNETİM VE YÖNETİM ORGANLARI

Fen Lisesi yönetim hizmetleri genel ortaöğretim kurumları yönetmeliği ile belirlenmiştir. Okul müdürünün Fen Lisesi'ne özgü görevleri dışında diğer görevleri genel lise müdürleri ile aynıdır. Yönetim yapısı içinde müdür, müdür başyardımcısı, müdür yardımcıları ve okulun yatılı olmasından dolayı pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı vardır.

2.10.1.Okul Müdürü

Fen Lisesi'nde 1964'ten 2004'e kadar 5 müdür görev yapmıştır. Kurulştan 1999'a kadar öğretmen seçim esaslarına göre müdürler atanmıştır. Kapsamlı 1999 yönetmeliği ile fen lisesine öğretmen ve idareci atanması yeni şartlara bağlanmıştır. Başlangıçtan bugüne Fen Lisesi müdürlerinin fen bilimleri ya da matematik öğretmeni olma zorunluluğu vardır. Ancak fen lisesinde görev yapan 5 müdürden birinin branşı Türkçe(Uslu 1985-1987) birinin branşı ise Türk Dili Edebiyatı (Aksoy 1987-2004) dır.

Fen Lisesi'nde Görev Yapan Müdürler

Necdet Onur Matematik 1964-1970

Ahmet Özer Matematik 1970- 1973

Faruk Tekin Aysu Biyoloji 1973-1985

Alaaddin Uslu Türkçe 1985- 1987

Süleyman Aksoy Edebiyat 1987-2004

Metin Öztürk Fizik 2004-

Okul müdürünün görevleri

Fen Lisesi birçok yönü ile özel amaçlı bir okul olmakla birlikte genel ortaöğretim sistemimiz içinde genel liseler içerisinde bulunduğu idari bakımdan genel liseler yönetmeliğine tabidir. 7. 12. 1964 tarih ve 1333 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan ve Şubat 2007'ye kadar bazı değişiklikler yapılan (Resmi Gazete, 03.02.2007, 26423) Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'ne göre Fen Lisesi A tipi bir genel lisedir. Okul müdürünün görevleri şunlardır:

1- Okulu müdür yönetir. Müdürdan arkadaşlarına ve öğrencilere örnek olacak şekilde hareket etmesi ve okulun elemanları ile işbirliği yapması istenir.

2- Müdür, kanun, yönetmelik ve emirlerin sınırı içinde okulun bütün işlerini düzene koymak ve denetlemekle sorumludur. Bundan başka müdür, okulun bina ve eşyasının korunmasının, iyi kullanılmasının ve temizliğinin sağlanması ile sorumludur.

3- Müdür öğretim işlerini herhangi bir aksamaya meydan vermeden yürütür. Müdürün bu konudaki ödevleri şunlardır: Ders yılı başında öğretmenlerle ilgili planlamaları yapmak, derslerin birbirleri ile ahenkli bir surette okutulmasını aynı ders zümresi öğretmenlerinin işbirliğini sağlamak, derslerin verimini arttıracak maddi olanakları sağlamak, müdür yardımcısı ile işbirliği içerisinde haftalık ders çizelgelerini, nöbet çizelgelerini hazırlamak, uygulamak, ders içi ve dışı çalışmalarda gördüğü eksiklikleri giderecek tedbirler almak, ders yılının çeşitli zamanlarında öğretmenlerin derslerini ve öğrencileri yakından izlemektir.

4- Müdür okulun eğitim ve disiplin işlerini düzenler.

5- Müdürün genel yönetim işleri memur ve öğretmenlerle ilgili ödevleri şunlardır: Müdür diplomaları, tasdikname defterlerini, sınıf geçme ve diploma defterlerini ilgili müdür yardımcı ile birlikte düzenler onaylar. Müdür okulun gider gerçekleştirme memurudur. Bu sıfatla harcama kâğıtlarını ve bordroları onaylar. Yönetmelik çerçevesinde ayniyat ve demirbaş işlerini yönetip denetler. Müdür görevini yapmayan sorumlular ilgili "Disiplin Amirleri Hakkındaki Yönetmelik" hükümlerine göre işlem yapar.

Fen lisesi müdürünün 1969'dan 2004' e bütün yönetmeliklerde görevlerinden birisi de okulun özel amaçlarından birisi olan seminer ve proje çalışmaları için gerekli imkan ve şartları hazırlamaktır.

2.10.2.Müdür Başyardımcısının Görevleri

Müdür Başyardımcısı okulun yazı ve kayıt işlerini düzenler. Öğrenci karnelerini ve diğer belgeleri inceleyerek müdürle birlikte onaylar. Okul müdürü görev verdiği taktirde gider gerçekleştirme memurluğu yapar. Müdür başyardımcı okulun eğitim ve disiplin işleri ile ilgili olarak eğitim ve kılavuzluk işlerini düzenler, disiplin işlerini düzen koyar. Başyardımcı okulun disiplin kurulu başkanıdır. Öğretmeler ve diğer görevlilerle ilgili özür, hastalık, rapor işlerini düzenler. Öğrencilerin devam işlerini izler, devamsız öğrencilerin durumunu ailelerine haber verir.

Başyardımcı okulun muayene, demirbaş eşya ve ayniyat sayım komisyonuna başkanlık eder. Ayrıca askerlik yaşında olup erteleme hakkını kaybeden öğrencileri ilgili askerlik şubesine bildirir (Tebliğler Dergisi, 7.12. 1964:1333 ve Resmi Gazete 03.02.2007, 26423 tarihli değişiklik)

2.10.3.Müdür Yardımcısının Görevleri

Müdür yardımcısının görevleri şunlardır: Müdür yardımcıları müdür ve müdür başyardımcısının yardımcılarıdır. Müdür ve başyardımcı tarafından verilen emirleri yerine getirirler. Okulun eğitim, yönetim ve yazı işlerinden müdür yardımcısına verilecek ödevler ders yılı başında müdür tarafından belirlenerek yazı ile kendilerine bildirilir.

Müdür yardımcıları bu ödevlerin eksiksiz olarak yapılmasından birinci derecede sorumlu olmakla beraber kendilerine ayrılan ödevler ne olursa olsun okulun disiplin ve düzeninden, okul bina ve eşyasının korunmasından ve temizliğinden ortak olarak ikinci derecede sorumludur. Müdür yardımcıları bu işleri izleyerek, düzenleyerek yetkileri içinde gördükleri eksikleri giderir. Yetkileri dışında kalanları başyardımcı ya da müdüre bildirirler(Tebliğler Dergisi, 7.12. 1964:1333 ve Resmi Gazete 03.02.2007, 26423 tarihli değişiklik)

Fen Lisesi başlangıçtan bugüne yatılı bir okul olduğu için okulun pansiyon hizmetleri ve bu doğrultudaki idari işlerin yürütülmesi için sorumlu bir müdür yardımcısı

görevlidir. Pansiyondaki öğrenci işleri, öğrencilerin takibi ve denetlenmesi işleri ile belletici öğretmenler sorumludur.

2.10.4.Pansiyondan Sorumlu Müdür Yardımcısının Görevleri

Müdür yardımcı pansiyonla ilgili işlerin yürütülmesinde müdüre karşı sorumludur. Pansiyonla ilgili müdür yardımcısının başlıca görevleri şunlardır(Resmi Gazete, 1983: 18206):

- 1- Yatılı öğrencilerin disiplin düzen ve temizliğini sağlamak
- 2- Evcî çıkacak öğrencilerin işlemlerini yapmak
- 3- Etütlerin zamanında ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak
- 4- Yatılı öğrencilerin ziyaretçi kabul yer ve saatlerini düzenlemek
- 5- Banyo, çamaşırhane, yatakhane, tuvalet, lavaboların temiz ve tertipli tutulmasını sağlamak
- 6- Ambardan tabelaya göre erzak çıkarılmasını ve yemeğin hazırlanmasını sağlamak
- 7- Belletici öğretmenlerin nöbet çizelgelerini hazırlamak, çalışmalarını denetlemek

2.10.5.Belletici Öğretmenlerin Görevleri

Belletici öğretmenlerin nöbetçi oldukları günlerdeki başlıca görevleri ise şunlardır(Resmi Gazete, 1983: 18206):

- 1- Pansiyonda kalan öğrencilerin ders saatleri dışında kalan zamanlardaki eğitimleri ile ilgilenmek
- 2- Öğrencilerin çalışma zaman ve yerlerinde etütlerde sessizce ders çalışmalarını sağlamak ve gerektiğinde onların gerektiğinde çalışma sırasında karşılaştıkları güçlüklerle yardımcı olmak
- 3- Öğrencilerin günlük vakit çizelgelerini uygulamak, gece bekçilerini kontrol ederek gerekli direktifleri vermek
- 4- Yemekhane ve yatakhanelerde öğrencilerin başlarında bulunarak vaktinde yatıp kalkmalarını ve düzenli bir şekilde yemek yemelerini sağlamak
- 5- Çamaşır, banyo işlerinin zamanında ve düzenli olarak yürütülmesini sağlamak
- 6- Etüt aralarında öğrencileri gözetim altında tutmak

- 7- Etütlerde yoklama yapmak, yoklama pusulalarını ilgili müdür yardımcısında vermek
- 8- Hastalanan öğrencilerin durumunu okul idaresine haber vermek
- 9- Pansiyona gelen gidenlerin kimler olduğunu öğrenip durumları ile ilgilenmek
- 10- Pansiyon nöbet defterine nöbet ile ilgili hususları yazmak
- 11- Önemli disiplin olaylarında durumu okul idaresine bildirerek kendisine verilen diğer görevleri yapmak

2.10.6.Zümre Başkanı Öğretmenin Görevleri

2004 tarihli yönergeye kadar bölüm başkanı olarak ifade edilen aynı branş öğretmenlerinin oluşturduğu kurulun başkanına zümre başkanı denilmesi kararlaştırılmıştır.

Aynı branştan üç veya daha fazla öğretmen olması halinde, koordinasyon yeteneği, verimliliği, öğrenim durumu ve kıdemini dikkate almak suretiyle zümre öğretmenlerinin kendi aralarından seçecekleri bir öğretmen, okul müdürü tarafından bölüm başkanı olarak görevlendirilir. Bölüm başkanı, zümre öğretmenleri başkanlığı görevinin yanı sıra eğitimin niteliğinin geliştirilmesi yönünde aşağıda belirtilen görevleri de yapar:

1. Yönetim, Bilim Danışma Grubu ve ders öğretmenleri arasında eşgüdüm sağlar
2. Öğretimin daha iyi yapılabilmesi için zümre öğretmenleri ile yıllık çalışma planları hazırlar ve uygulamasını gerçekleştirir.
3. Ders programlarının dersin amaç ve ilkelerini gerçekleştirecek şekilde uygulanmasını sağlayarak ders öğretmenleri arasında işbirliğinin gelişmesinin sağlar
4. Öğretimde verimliliğin artırılması amacıyla ders öğretmenlerince gerekli araştırmaların yapılmasını sağlar ve benzeri sonuçların değerlendirilmelerini izler
5. Laboratuvar, proje ve seminer çalışmalarının düzenli yürütülmesini sağlayıcı işlevleri üstlenir.
6. Diğer derslerin zümre öğretmenleri başkanı ile yakın işbirliği yaparak öğrencilerin daha iyi yetişmelerine yardımcı olur.

7. Ders öğretmenleri ile birlikte çevredeki eğitim kurumları ile işbirliği yapılmasını sağlar. Eğitim programlarının uygulanması ve geliştirilmesi yönünde oluşan görüşleri okul yönetimine bildirir.
8. Diğer zümre başkanları ile yapılan toplantılarda alınan kararları ders öğretmenlerine iletir. Programların ve çalışmaların aynı doğrultuda yürütülmesi için gerekli önlemleri alır.
9. Okul müdürünce verilecek diğer görevleri yapar.

FEN LİSESİ'NDE GÖREV YAPAN MÜDÜRLER

Fen Lisesinin kurucu müdürü Ahmet Necdet Onur'un kişisel dosyası Fen Lisesi arşivinde bulunmamaktadır.

Alaattin Uslu(Türkçe, Müdür)

1939'da Bayramiç'te doğdu. 1961 yılında Balıkesir Necati Bey Eğitim Enstitüsü Türkçe bölümünden mezun oldu. Çanakkale İlköğretmen Okulu, Balıkesir Lisesi, Sındırgı Lisesi, İzmir Eşref Paşa Lisesi'nde görev yaptı. İzmir Şehit Fethi Bey Lisesi müdürü iken açılan müdürlük sınavını kazanarak Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1987 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Faruk Tekin Aysu (Biyoloji)

1927 yılında Seferihisar'da doğdu. İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu Tabiiye Bölümü'nden mezun oldu. 1951 yılında Diyarbakır Lisesi Tabiiye öğretmenliğine atandı. Erzincan, Gaziantep ve Anafartalar Liselerinde çalıştıktan sonra, 1963 yılında Akhisar Lisesi'nde görev yaparken Fen Lisesi'ne öğretmen seçim sınavında başarılı olarak 1.10.1964 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Fen Lisesi'ne atandığı ilk yıl kuruluş aşamasında Biyoloji Laboratuvar şefi olarak atandı. Okulun kuruluş çalışmalarında aktif görev aldı. 1964-1965,1969-1970 yıllarında Fen Lisesi'nin kuruluş çalışmaları ve öğretmen eğitimi programları kapsamında Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti.

1968 yılında Science Education Center uzmanları ile program geliştirme çalışmalarına katıldı.

1978 yılında fen öğretimi çalışmaları ile ilgili incelemelerde bulunmak üzere İngiltere'ye gitti.

National Science Bursu'dan yararlanarak Temmuz 1970 – Mayıs 1971 tarihleri arasında Amerika'da Ball State Üniversitesi'nde 10 ay akademik çalışmalar ve incelemelerde bulundu

20 Ağustos 1971'de Amerika Birleşik Devletleri Ball State Üniversitesi'nden master derecesi aldı.

Fen Lisesi müdürlüğü süresince gösterdiği başarılarından dolayı birçok ödül aldı. Fen Lisesi öğrencilerinin üniversite sınavlarında gösterdikleri üstün başarıdan dolayı Milli Eğitim Bakanı Hasan Sağlam tarafından da ödüllendirildi.

1984 yılında istifa etti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Faruk Tekin Aysu yukarıda değinildiği gibi hem öğretmenlik kariyeri açısından hem de idarecilikte gösterdiği çalışmalar bakımından başarılı bir öğretmendir.

1982 yılında Milli Eğitim Bakanı Hasan Sağlam, Aysu'ya fen lisesi öğrencilerinin üniversite sınavındaki başarılarından dolayı bir tebrik yazısı göndermiştir. Bu yazıda şöyle denilmektedir(AFL, 1982: bkz: ekler)

“1982 ÖYS sınavları sonunda okulunuz öğrencilerinden Bülent Baygün'ün birincilik, Hakan Akbulut'un dördüncülük, Mahmut Selim Ünlü'nün yedincilik, Sadun Anık'ın on birincilik ve Ahmet Bektaş'ın on dördüncülük kazandığının memnuniyetle öğrenmiş bulunuyorum.

Ülkemizin geleceğinin hazırlanması ve çağdaş uygarlık seviyesine çıkarılmasının gençlerimizin Atatürk ilke ve inkılabları doğrultusunda onlara bağlı olarak en iyi şekilde yetiştirilmeleri ile mümkün olacağı bilinci ile çalışan yukarıdaki derecelerin alınmasında büyük rolleri olan sizi, okulunuz öğretmenlerini ve diğer personeli tebrik eder, başarılarınızın devamlı olmasını dilerim.”

Süleyman Aksoy(Edebiyat)

1949 yılında Amasya'da doğdu. 1975 yılında Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Mecitönü Lisesi ve Amasya Lisesi'nde Edebiyat öğretmenliği ve müdürlük yaptıktan sonra 1987 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 2003 yılında emekli oldu. Aksoy halen Gazi Üniversitesi Vakfı Fen Lisesi müdürlüğü görevini yapmaktadır.

Metin Öztürk (Fizik)

1962 yılında Perşembe’de doğdu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Mühendisliği Bölümü’nden 1985 yılında mezun oldu. Değişik okullarda öğretmenlik ve idarecilik yaptı. Eğitim yönetimi, eğitim teknolojileri, bilgisayar ve proje tabanlı eğitim konularında birçok seminere ve çalışmaya katıldı. Öğretmenlik mesleğindeki başarılarından dolayı çok sayıda ödül aldı.

Ankara Yenimahalle Atatürk Anadolu Lisesi müdür iken 2004 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Müdür Yardımcılığı Yapan Öğretmenler

Fen Lisesi’nin kuruluşundan bu yana görev yapan müdür yardımcıları;

- Mehmet Özdemir
- Yüksel Süer
- Sami Olgun
- Nefise Güler Uygun
- Şükran Korkut
- İbrahim Ogun
- Ferit Kalelioğlu
- Sabri Hazırol
- A. Tefik Çakır
- Dilek Sert
- Zeki Cömert

Kuruluş yıllarında Bilim Danışma Kurulu ve Talim Terbiye Dairesi’nin yazılı ve sözlü sınavları ile seçilen öğretmenler daha sonraki yıllarda da benzer uygulamalarla seçilmiştir. Özellikle fen bilimleri ve matematik öğretmenlerinin seçimleri bu çerçevede olmuştur. Öğretmen kişisel dosyalarından anlaşıldığı kadarı ile ihtiyaç ve bazı özel durumlarda fen lisesine sınavsız öğretmen ataması olmuştur. Fen Liseleri’ne öğretmen atanmasını kapsamlı olarak düzenleyen yönetmelik ise 1999 yılında çıkartılmıştır. Bu yönetmeliğe göre

Okullarda görevlendirilecek öğretmenler yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamalı sınavla seçilir. Sınavlarla ilgili olarak:

Yazılı sınavla ilgili olarak;

- 1) Gerek duyulan zamanlarda Ortaöğretim Genel Müdürlüğünce duyuru yapılır.
- 2) Bakanlığa bağlı resmi orta öğretim kurumlarında alanında en az 5 yıl öğretmenlik yapmış olan adaylar, duyuruya göre başvurularını zamanında doğrudan Milli Eğitim Müdürlüklerine yaparlar. Başvurular, branşlarına göre düzenlenecek onaylı listeler ile birlikte zamanında Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne gönderilir.
- 3) Valiliklerden intikal eden başvurular, Ortaöğretim Genel Müdürlüğünde ilgili daire başkanının başkanlığında oluşturulacak komisyonca incelenir. Durumları Yönetmeliğin 17 nci maddesi ile Bakanlıkça yapılan duyuruda belirtilen koşullara uygun olan adayların listesi, yazılı sınavını gerçekleştirecek olan Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne zamanında gönderilir.
- 4) Öğretmen seçimiyle ilgili olarak başvurularda;

- 1) Alanında en az lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmak,
 - 2) Alanında en az 5 yıl öğretmenlik yapmış olmak,
 - 3) Son 3 yıllık sicil notu ortalaması en az 90 olmak,
 - 4) Aylıktan kesme ya da daha ağır bir ceza almamış olmak
- koşulları aranır. Alanında en az iki haftalık hizmetiçi eğitim kurslarına katılmış adaylara yukarıdaki sıralamada öncelik tanınır.

1999 yılındaki düzenlemede atamalarda;

1- Alanında lisansüstü öğrenim yapmış olanlara

2- Kamu Personeli Yabancı Dil Seviye Belirleme Sınavından en az C düzeyinde başarılı olanlara

3- Alanlarında eser vermiş olan ve bilimsel yayın organlarında makaleleri bulunanlara

4- Teşekkür ve taktir belgesi bulunanlara öncelik tanınacağı belirtilmiştir.

Bu okullarda halen görev yapanlar ile yeni atanan öğretmenlerin her yıl hizmetiçi eğitime katılmaları ve beş yıllık süre içerisinde yüksek lisans yapmaları zorunludur. Gerçekleştirilen hizmet içi eğitim çalışmalarında başarısızlığı görülenler veya yüksek lisans eğitimini tamamlayamayanların bakanlıkça uygun görülen diğer okullara ya da kurumlara atanacakları belirtilmiştir(Tebliğler Dergisi, 1999: 2497)

Bu düzenlemenin ne kadar hayata geçirebildiği tartışmalıdır. Şubat 1999'da yürürlüğe giren bu düzenlemede belirtilen öğretmenlerin yüksek lisans yapma zorunlulukları Ekim 1999'daki ek düzenlemede kaldırılmıştır.

- 5) Bilim Danışma Grubu, alan bilgisini ölçmeye yönelik yazılı sınav sorularını Üniversiteyle ve Eğitim Teknolojileri Genel müdürlüğü ile iş birliği yaparak hazırlar. Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü sınavın gerçekleştirilmesiyle ilgili tüm iş ve işlemleri yapar ve yazılı sınav sonuçlarını Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne ve adaylara zamanında bildirir.

Sözlü sınavla ilgili olarak;

- 1) Ortaöğretim Genel Müdürünün başkanlığında, Ortaöğretim Genel Müdür Yardımcısı ile Teftiş Kurulu Başkanlığından bir Bakanlık Müfettişi ve Bilim Danışma Grubu ile Üniversiteden 4 öğretim üyesinin katılımıyla 7 kişilik komisyon ya da komisyonlar oluşturulur. Bu komisyonlarca yazılı sınav sorularındaki puan sıralaması ve öğretmen ihtiyacı dikkate alınarak sözlü sınava alınacak adaylar belirlenir. Sözlü sınava alınacak adaylara gerekli duyuru Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünce yapılır.
- 2) Sözlü sınavda adaylar komisyonca, Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük konuları ile alan bilgisi, mesleki bilgi ve becerisi, lisans üstü düzeyde öğrenim görüp görmedikleri, Kamu Personeli Dil Sınavındaki başarıları, yayınlanmış eserleri ve makaleleri, hizmet içi eğitim etkinlikleri ve almış oldukları ödülleri göre 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Puanlamayla ilgili esaslar sınavdan önce komisyonca belirlenir.

Adayların başarı durumları, yazılı ve sözlü sınavında aldıkları puanlara göre değerlendirilir. Adayların başarısı, yazılı sınavda alınan puanın %60'ı ile sözlü sınavda alınan puanın %40'ı esas alınarak belirlenir ve her iki sınavın sonucunda 100 tam puan üzerinden 60

puan alanlar barajı aşmış sayılır. Yarım puanlar tama yükseltir ve Bakanlıkta uygun görülen yerde listeler ilan edilir.

Barajı aşan adaylar, ihtiyaçlar dikkate alınarak ve puanı en yüksek olandan başlanılarak Personel Genel Müdürlüğüne bildirilir. Atamalar puan sıralamasına göre ve başvuru sahiplerinin okul tercihleri de dikkate alınarak yapılır..

2.11. Hizmet içi eğitim

Fen Lisesi'nde halen görev yapan öğretmenler ile yeni atanan öğretmenler MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığınca her yıl hizmet içi eğitimine alınırlar. Gerektiğinde bu amaçla yurt dışına da gönderilirler. Hizmeti içi eğitimle ilgili programların yapılması ve etkinliklerin gerçekleştirilmesinde Bilim Danışma Grubundan yararlanır. Bilim Danışma Grubu bu konuda Üniversite ile eşgüdümü sağlar. Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı hizmet içi eğitiminde başarısız olanların durumu değerlendirilmek üzere Personel Genel Müdürlüğüne bildirilir(Tebliğler Dergisi, 1999: 2497).

Fen liseleri öğretmenlerinin hizmet içi eğitim esasları 2004 yılındaki yönetmelik değişikliği ile yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre;

Hizmet içi eğitim etkinlikleri okulun bağlı bulunduğu birim ile Bilim Danışma Grubu ve Üniversiteler arasındaki işbirliği sonucunda hizmet içi eğitiminden sorumlu birimlerce gerçekleştirilir.

Hizmet içi eğitim etkinlikleri sonucundaki başarıları ve sicil notlarına göre öğretmenlerin durumları okul yönetimince her iki yılda bir değerlendirilir. Bu değerlendirme sonuçlarına göre başarısızlığı görülen öğretmenler, tekrar hizmet içi eğitimine alınır ve okul yönetimince rehberlik yapılarak yetiştirilmeleri sağlanır. Bu çalışmalar sonucunda da hem hizmet içi eğitimde başarısızlığı görülen hem de sicil notu 80'in altında olan öğretmenlerin ders teftişlerinin yapılması sağlanır. Teftiş sonucunda fen lisesinde çalışması uygun görülmeyen öğretmenlerin başka okul ve kurumlara atması yapılır(Tebliğler Dergisi,2004:2562).

2.12. FEN LİSESİ'NDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLER

Ayşe Yüksel Süer (Matematik)

1932 yılında Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik ve Astronomi bölümünden 1957 yılında mezun oldu. Gazi Lisesi, Ankara Kız Lisesi, Aydınlikevler Liselerinde çalıştı. 1962 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Matematik Bölümü'ne asistan oldu. 1963 yılında bu görevinden ayrıldı. 1975 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1975-1976 yılları arasında müdür yardımcılığı yaptı. 1985 yılında Fen Lisesi'nden ayrıldı

Süer'in atama kararnamesinde Fen Lisesi'ne atanma gerekçesi "ihtiyaç ve istek" üzerine olduğu şeklinde belirtilmektedir. Daha öncede belirttiğimiz gibi Fen Lisesi'ne öğretmen alımı yıllara göre değişmekle birlikte sınavla, yazılı ya da mülakat sınavı ile olmaktadır. Ancak Süer'in atanmasında akademik çalışmaları etkili olmuş olabilir(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Gülnur Gökalp (Edebiyat)

1947 yılında Malatya'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türk Edebiyatı kürsüsünden mezun oldu. 1969 yılında öğretmenliğe başladı. Mithat Paşa Kız Lisesi, Özel Yükseliş Koleji, Mamak ve Anıttepe Liselerinde görev yaptı.1979 yılında Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda derslere girdi.

1982 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1989 yılında Los Angeles Eğitim Ataşeliği görevine atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Meral Ağabeyoğlu (Edebiyat)

1947 yılında Ankara, Ayaş'ta doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türk Edebiyatı kürsüsünden mezun oldu. 1971 yılından itibaren Ankara Keçiören Lisesi, Mimar Kemal Lisesi, Gazi Lisesi'nde çalıştı.

1981 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1986 yılında naklen Ankara Çankaya 50. Yıl Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2004).

Nefise Güler (Fransızca)

1328 (1937)'de Gelibolu'da doğdu. İstanbul Eğitim Enstitüsü Fransızca Bölümü'nden mezun oldu. 1957 yılında Fransız hükümeti bursu ile Paris'e gitti. 1966-1967 yılları arasında da yine Fransız hükümeti bursu ile bu ülkede akademik çalışmalar yaptı.

1966 yılında sınavla Ankara Fen Lisesi'ne atandı.1979-1985 yılları arasında müdür yardımcılığı yaptı. 1985 yılında Ortaöğretim Genel Müdürlüğü bünyesinde Kitap Yazım Komisyonu'nda görev aldı. 1987 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Erhan Gülçur (Felsefe Tarihi, Bilim Tarihi)

1948 yılında İstanbul'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. 1974 yılında öğretmen oldu. Ankara Elmadağ ve Mimar Kemal Liselerinde görev yaptı.1979 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Gülçur'un atama kararnamesinde atanma gerekçesi ve şekli olarak "istek üzerine" ifadesi yer almaktadır. 1985 yılında Fen Lisesi'nden ayrıldı(Kişisel Dosyası, AFL:2005)

Ahmedi Mahmut Sezen (Kimya)

1951 yılında Nallıhan'da doğdu. Gazi Üniversitesi Mimarlık Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümünden mezun oldu. 1972 yılında öğretmenliğe başladı. Ankara Cebeci Ortaokulu, Namık Kemal Ortaokulu, Mimar Kemal Lisesi'nde fen bilgisi öğretmenliği, kimya öğretmenliği ve idarecilik yaptı. 1992 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1997 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ferit Kalelioğlu (Beden Eğitimi)

1957 yılında Van'da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü'nden 1979 yılında mezun oldu. 1980 yılında öğretmenliğe başladı. Köstence İlkokulu ve Çankaya İmam-Hatip Liselerinde görev yaptıktan sonra 1984 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Kalelioğlu'nun atanma kararnamesinde atanma gerekçe ve şekli olarak "istek ve ihtiyaç üzerine" ifadesi yer almaktadır(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Piraye Özdemir (Tarih)

1943 yılında Balıkesir'de doğdu. İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'ndan mezun oldu. Tunceli Erkek İlköğretmen Okulu, Niğde Kız İlköğretmen Okulu, Ankara Bahçelievler ve Ömer Seyfettin Liselerinde görev yaptı.

1976 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Özdemir'in atama kararnamesinde "ihtiyaç ve istek üzerine" olduğu belirtilmektedir. Fen Lisesi'nde görev yaptığı yıllarda Fen

Lisesi'nin özel konumundan dolayı özel okullarda da derse girmiştir.1983 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunda tarih ve coğrafya programlarının hazırlanmasında görev aldı. 1989 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Rabia Birsen Güneş (Resim-İş)

1944 yılında Nevşehir Avanos'ta doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü'nü bitirdi. Ürgüp, Niksar, Giresun, Balıkesir, Kütahya'da görev yaptıktan sonra 1982 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Belçika'nın St. Gilles kentinde düzenlenen III. Uluslararası Resim Yarışmasında danışmanlığını yaptığı dört öğrenci derece aldı. 1994 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Tümer Dikmen (Kimya)

1946 yılında Niğde'de doğdu. 1964 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Fen ve Tabiat Bilgisi Bölümünden mezun oldu. Niğde ve Nevşehir'de köy ilkokullarında, Ankara Başkent ve Deneme Liselerinde öğretmenlik yaptı. 1977 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü'nün izni ile Fen Lisesi'ndeki görevinin yanı sıra 1977 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü'nde, 1978 yılında Hacettepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulu'nda derslere girdi. Geliştirilmekte olan Modern Fizik ve Kimya programı kurslarına katıldı. Öğretmenlik mesleğindeki başarılarından dolayı çok sayıda taktir ve teşekkür belgesi aldı. 1984 yılında istifa etti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ahmet Dinçer (Kimya)

1938 yılında İnegöl'de doğdu. Çapa Eğitim Enstitüsü'nü bitirdi. Cilavuz İlköğretmen Okulu, Erzincan Lisesi, Anafartalar Lisesi'nde görev yaptı.20.09.1964 yılında Fen Lisesi'ne öğretmen seçimi sınavında başarılı olarak Ankara Fen Lisesi'ne atandı.

Modern Kimya çalışmalarını incelemek ve öğretmen eğitimi programı çerçevesinde 1963-1964 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde bulundu. İyi derecede İngilizce ve Fransızca öğrendi. Modern fen ve matematik programlarının geliştirilmesi çalışmalarında aktif rol aldı. Program geliştirme çalışmaları kapsamında öğretmen eğitimi çalışmalarında görev aldı. 1978 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kimya Bölümü'nü de bitirdi.Yine 1981 yılında Modern Kimya Kursu'nda öğretim elemanı olarak görev aldı. Bu dönemde Gazi Yüksek Öğretmen Okulu'na atandı ama Fen Lisesi'nde çalışmayı tercih etti. Ancak Yüksek Öğretmen Okulu'nda dışarıdan ücretli derslere girdi. 1984 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005)

Sami Olgun (Matematik)

1942 yılında Çorum'da doğdu. 1967 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nden mezun oldu.1967-1973 yılları arasında Devlet İstatistik Enstitüsü'nde uzman olarak çalıştı. Etlik ve Gazi Liselerinde öğretmenlik yaptı. 1983 yılında Modern Matematik kursunda öğretim elemanı olarak görev aldı. 1984 yılında Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nden yüksek lisans derecesi aldı. 1984 yılında öğretmen seçim sınavı ile Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1989 yılına kadar müdür başyardımcılığı yaptı. 1989 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Daire Başkanlığı'nda görevlendirildi. 1994 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Alaaddin Özdenören (Felsefe)

1940 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. 1963-1980 yılları arasında İstanbul, Kahramanmaraş ve Çorum'da değişik liselerde görev yaptı. 1981 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü'ne atandı ve müdür yardımcısı oldu. 1982 yılında buradaki görevinden ayrılarak Başkent Lisesi'ne atandı.

1967-1973 yılları arasında değişik tarihlerde yapılan Modern Mantık Kurslarında öğretim elemanı olarak görev aldı. 1983 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı.

Şair ve yazar kimliği ile edebiyat çevrelerinde tanındı. TRT için radyo oyunları yazdı.1991 yılında Kültür Bakanlığı'nda müşavir iken emeli oldu. 2002 yılında vefat etti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

ESERLERİ:

1. Güneş Donanması (şiir),
2. Batılılaşma Üzerine (deneme),
3. Yakın Çağ Batı Dünyası ve Türkiye'deki Yansımaları (deneme),
4. Devlet ve İnsan (deneme),
5. Gide Gide Yalnızlık (şiir),
6. Şiirin Geçitleri (şiir tahlili),
7. Unutulmuşluklar, Şiirler (1975-1999)

Emine Çobanoğlu (Biyoloji)

1959 yılında Ankara'da doğdu. 1980 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Zooloji ve Botanik Bölümü'nden mezun oldu. 1980-1983 yılları arasında Gümüşhane'de öğretmenlik yaptı. 1983 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun açtığı sınavı kazanarak ihtiyaca binaen Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1994 yılında Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalı'ndan yüksek lisans derecesi aldı. 1994 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nda eğitim araçları ve program geliştirme çalışmalarında görev aldı. Proje çalışmalarında danışmanlığını yaptığı öğrenciler uluslararası yarışmalarda önemli başarılar elde etti. 1997 yılında 35 ülkeden 91 öğrencinin katıldığı VII. Genç Avrupalılar Çevre Araştırmaları yarışmasında danışmanlıklarını yaptığı iki öğrencinin (Vahap Ozan Kotan – Funda Pepedil) projeleri birinci oldu. Çobanoğlu, bu çalışmalarından dolayı ödüllendirildi. Fen Lisesi'nin özel durumundan dolayı, özel fen liselerinin talebi üzerine bu okullarda da derse girdi. 2001 yılında emekli oldu (Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Günsel Dikmen (Tarih)

1940 yılında Senirkent'te doğdu. 1968 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarihi Bölümü'nden mezun oldu. Keçiborlu, Yalvaç, Isparta'da çeşitli liselerde ve Isparta Anadolu Lisesi'nde görev yaptı. 1989 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nca yapılan Fen Liselerine öğretmen seçim mülakat sınavında başarılı olarak Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Fen Lisesi'nin özel durumundan dolayı özel okullardan gelen istek üzerine bu okullarda da derslere girdi. 1994 yılında emekli oldu (Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Şengül Yaşar (Biyoloji)

1952 yılında Borçka'da doğdu. 1973 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Zooloji ve Botanik Bölümü'nden mezun oldu. 1974 yılında Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'nu da bitirdi. Ankara'da Atatürk, Başkent, Dikmen ve Gazi Liselerinde öğretmenlik yaptı. 1990 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'nda program geliştirme ve taslak program hazırlama çalışmalarında görev aldı. 1993 yılında geçici görevlendirme ile, 1994 yılında asaleten Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Fen Lisesi'nin özel durumundan dolayı özel okullardan gelen istek üzerine bu okullarda da derslere girdi. 1996 yılında emekli oldu (Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Metin Arı (Matematik)

1941 yılında Ankara Beypazarı'nda doğdu. 1967 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik Bölümü'nden mezun oldu. İstanbul Vefa ve Haydarpaşa Liseleri, Ankara Keçiören İncirli Lisesi'nde görev yaptı.1977-1979 yılları arasında Modern Matematik Program Geliştirme Kurslarında görev aldı. Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nün 23.10.1986 tarih ve 2948 sayılı kararı ile açılan Fen Liselerine öğretmen seçimi mülakat sınavında başarılı oldu ve 1986 yılında Ankara Fen Lisesine atandı. 1994 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nda görevlendirildi. 1995 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Nahide Erbaş (İngilizce)

1949'da Kastamonu'da doğdu. 1968 yılında öğretmen oldu. Kastamonu Merkez Körler Okulu, Kastamonu Kız İlköğretmen Okulu, Ankara Altındağ Sağırlar Okulu ve Ankara Kalaba Lisesi'nde görev yaptı. 1978 yılında Avrupa Konseyi çerçevesinde burslu olarak İngiltere'ye gitti. 1979 yılında İran Hükümeti bursu ile 6 aylığına İran'a gitti. 1984 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Fen Lisesi'ndeki görevinin yanı sıra 1984 yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'nde haftada 11 saat dışarıdan derslere girdi. 1994 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005)

Cevat Çangati (Müzik)

1930 yılında Samsun'da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Gazi Eğitim Enstitüsü ve Ankara İlköğretmen Okulu'nda görev yaptı. 1968 yılında Fen Lisesi'ne atandı. Cangati'nin kişisel dosyasında meslek hayatına ilişkin başka bilgi yer almamaktadır(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Yaşar Uyanık (Fizik)

1952 yılında Siirt'te doğdu. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik ve Fizik Bölümü Teorik Fizik Kürsüsü'nden mezun oldu. 1976-1981 yılları arasında Kütahya Maltepe, Fatih ve Cumhuriyet Liselerinde görev yaptı.

1982 yılında Fen Lisesine öğretmen seçimi sınavını kazanarak Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1985 yılında istifa etti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Dr. Kadriye Özen

1959 yılında Sivrihisar'da doğdu. 1981 yılında Eskişehir Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. 1982 yılından itibaren Mersin Ortaokulu, Anamur Ticaret Lisesi, Mersin Dumlupınar Lisesi ve Aydın Anadolu Lisesi'nde görev yaptı. 1987 yılında yurtdışına öğrenci gönderme sınavını kazandı ve Edinburg'a gönderildi. 1989 yılında Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenen İngilizce formatörlük kursuna katıldı ve Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1995 yılında Amerika Birleşik Devletleri Cincinnati Üniversitesi'nden doktora derecesi aldı. 1996 yılında İngiltere'de Movey House College of Education'da kurslara katıldı. 1997 yılında Milli Eğitim Bakanlığı EARGED'e geçti. 1997 yılında müstafi sayıldı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Nurseren Örmeci(Coğrafya)

1938 yılında Senirkent'te doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü'nden 1961 yılında mezun oldu. Eskişehir, Emirdağ, Artova Liseleri, Ankara 50. yıl ve Gazi Liselerinde coğrafya öğretmenliği yaptıktan sonra 1979 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1980 yılında müdür yardımcısı oldu. 1982 yılında bu görevinden istifa etti. 1986 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Gaye Özsoy(İngilizce)

1945 yılında Ankara'da doğdu. 1968 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya fakültesinden mezun oldu. 1975 yılında pedagojik formasyon kursunu tamamladı. Cebeci Ortaokulu ve Kurtuluş Lisesi'nde görev yaptı. 1977 yılından itibaren Ankara Fen Lisesi'nde dışarıdan ücretli derse girmeye başladı. 1978 yılında ihtiyaç üzerine kura ile Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Öğretmenlik mesleğinde gösterdiği üstün başarıdan dolayı birçok ödül aldı. 1981 yılında danışmanlığını yaptığı öğrencilerin sergilediği İngilizce piyesten dolayı teşekkürle ödüllendirildi. 1982 yılında istifa etti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Betül Kalkanoğlu(Müzik)

1953 yılında İzmit'te doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'nden 1977 yılında mezun oldu. Bursa Cumhuriyet Lisesi'nde görev yaptı. 1978 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Fen Lisesi'nin özel durumundan dolayı özel okullardan gelen istek üzerine bu okullarda da derslere girdi. Kalkanoğlu'nun sicil dosyasından 1984 yılına kadar Ankara Fen Lisesi'ne görev yaptığı anlaşılmaktadır. 1984 yılında Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in okulu ziyareti sırasındaki etkinliklerden dolayı teşekkür almıştır(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Emine Özçorlu(İngilizce)

1952 yılında İzmir'de doğdu. 1976 yılında İstanbul Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Adana Atatürk Ortaokulu, Afyon Çay Ortaokulu ve İzmir Eşref Paşa Lisesi'nde görev yaptıktan sonra 1986 yılında açılan fen liselerine öğretmen seçme sınavını kazanarak 1987 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1996 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Sezer Yardımedici(Fransızca)

1944 yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. 1964 yılında Atatürk Eğitim Enstitüsü Fransızca bölümünden mezun oldu. 1982 yılına kadar Biga Lisesi, Yalova Lisesi ve Ankara Cebeci Ortaokulu'nda görev yaptı.1982 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1983 yılında istifa etti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Muharrem İnal(Coğrafya)

1944 yılında Malatya'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Coğrafya bölümünden mezun oldu. Malatya Hekimhan ve İzmir Selçuk Liselerinde görev yaptıktan sonra 1987 yılında fen liselerine öğretmen seçimi için açılan mülakat sınavında başarılı olarak Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Hizmet içi eğitim çalışmalarında görev aldı. 1996 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Birsen Çolak (Biyoloji)

1955 yılında Gümüşhane'de doğdu. 1979 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik ve Zooloji kürsüsünden mezun oldu. Ankara Gazi Lisesi ve Atatürk Lisesi'nde görev yaptıktan sonra 1987 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 2000 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Gülhan Sani (Tarih)

1956 yılında Ankara'da doğdu. 1976 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Ortaçağ Tarihi kürsüsünden mezun oldu. 1988 yılına kadar Erzurum ve Çorum'da değişik okullarda görev yaptı. 1988 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1992-1995 yılları arasında müdür yardımcılığı yaptı. 2000 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Rasim Kütükoğlu (Matematik)

1944 yılında Kastamonu - Araç'ta doğdu. 1968 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'nden mezun oldu. 1968 yılında Karabük Demir-Çelik Lisesi'ne atandı. 1977 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atanana kadar İstanbul Davutpaşa ve Şah Pehlevi Liselerinde görev yaptı. 1977 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1981 yılında yurtdışı sınavlarını kazandı. Aynı tarihte Atatürk Yüksek Öğretmen Okulu için açılan sınavı da kazandı. Ancak Fen Lisesi'nde kalmayı tercih etti. 1984 yılında istifa ederek özel bir dershanede görev yapmaya başladı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ali Kemal Taşcıoğlu(Matematik)

1949 yılında Aydın'da doğdu. İzmir Yüksek Öğretmen Okulu ve Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik ve Astronomi bölümünden mezun oldu. 1974-1977 yılları arasında Diyarbakır Eğitim Enstitüsü, 1977-1980 yılları arasında Buca Eğitim Enstitülerinde görev yaptı. 10 yıl özel kolej ve dershanede görev yaptıktan sonra 1992 yılında Anadolu ve Fen Liselerine öğretmen olarak atanmak için Hacettepe Üniversitesi'nde açılan kursa katıldı. 1993 yılında fen liselerine öğretmen seçme mülakat sınavını kazanarak Gaziantep Fen Lisesi'ne atandı. Aynı yıl Ankara Fen Lisesi'ne tayin oldu. Fen Lisesi'nde görev yaptığı sürede Fen Liselerinin özel durumundan dolayı, özel okullardan gelen talep üzerine bu okullarda İngilizce matematik derslerine girdi. 1993 yılında üniversite Öğrenci Seçme Sınavlarına soru hazırlama komisyonunda görev aldı. 1999 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Zümrüt Uyanık (Fizik)

1954 yılında Üsküp'te doğdu. 1976 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Teorik Fizik kürsüsünden mezun oldu. 1976 yılında Kütahya Lisesi'nde göreve başladı.1980 yılında PSSC Fizik Kursunu başarı ile tamamladı. 1983 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Fen Lisesi'nde görev yaptığı sürede Fen Liselerinin özel durumundan dolayı, özel okullardan gelen talep üzerine bu okullarda derse girdi. 1988 – 1989 eğitim-öğretim yılında danışmanlığını yaptığı öğrenciler TÜBİTAK Matematik ve Fen Bilimleri Olimpiyatlarında birinci olduğu için ödüllendirildi. 1998 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Süheyla Göktaş (Matematik)

1955 yılında Nevşehir’de doğdu. İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü’nden mezun oldu. 1992 yılında Anadolu Üniversitesi lisans tamamlama programını bitirdi.1976 yılından itibaren Ankara Erkek Öğretmen Okulu, Gölbaşı ve Başkent Liselerinde görev yaptı. 1980 yılında Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğü’nde şube müdürlüğü görevinde atandı. Görevindeki üstün başarısından dolayı Milli Eğitim Bakanı Hasan Sağlam tarafından ödüllendirildi. 1982 yılında fen lisesine öğretmen alımı için açılan sınavı kazanarak Ankara Fen Lisesi’ne atandı. 1989 yılında hizmet içi eğitim çalışmalarında öğretim elemanı olarak görev aldı. Ankara Fen Lisesi’nde görev yaptığı süre içinde fen liselerinin özel durumundan dolayı, özel okullardan gelen talep üzerine bu okullarda derse girdi.1998 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Mehmet Akif İnan (Edebiyat)

1940 yılında Şanlıurfa’da doğdu. 1964–1968 yılları arasında Türk Ocakları’nda görev yaptı. 1972 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Türk Dili Edebiyatı Bölümü Türk Edebiyatı kürsüsünden mezun oldu ve Uşak İmam-Hatip Lisesi’ne atandı. 1975 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü’ne atandı. 1984 yılında Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde öğretim görevlisi iken istifa etti. 1985 yılında İlköğretim Genel Müdürlüğü’nde program inceleme komisyonunda görev aldı. 1986 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı. 1986 -1995 yılları arasında Kitap Yazım Komisyonları’nda görev yaptı. 1991 yılında milletvekili adayı oldu. 1995 yılında Yurtdışı Öğretim Genel Müdürlüğü’nde görev aldı. 1997 yılında Başbakanlık Müşaviri oldu. Şair – yazar kimliği ile edebiyat çevrelerinde tanındı. Çok sayıda edebi, bilimsel etkinliğe katıldı, konferanslar verdi. 2000 yılında vefat etti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Kadriye Alper (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi)

H. 1341(1927)yılında Eskişehir’de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü ve Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nden mezun oldu. 1947 yılında öğretmen oldu. Ankara Ulus Kız Ortaokulu’nda görevli iken kendi isteği ve ihtiyaca binaen 1969 yılında Fen Lisesi’ne atandı. 2 yıl Kerkük Türk Kültür Merkezi’nde görev yaptı. 1977 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Nuran Çöplü (Edebiyat)

H. 1341 yılında Tokat'ta doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Edebiyat Bölümünden mezun oldu. 1952 yılında öğretmenliğe başladı. Gazi Lisesi'nde görev yaparken Fen Lisesi'nin kurulduğu yıl öğretmen seçme sınavını kazanarak 1964 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Edebiyat öğretmenliğinin yanı sıra Rehber öğretmenlik görevi de yaptı. 1970-1973 yılları arasında rehber öğretmen ve müdür yardımcısı olarak görev yaptı. 1972 yılında yatılı okullarda rehberlik faaliyetlerini incelemek üzere İngiltere'ye gitti. Öğretmenlik mesleğindeki başarısından dolayı çok sayıda ödül aldı (Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Azize Güneş (Edebiyat)

H. 1340 yılında Boyabat'ta doğdu. 1948 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Edebiyat Bölümünden mezun oldu. Ankara Gazi Ortaokulu'nda görevli iken 1965 yılında fen lisesine öğretmen seçme sınavını kazanarak Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Öğretmenlik mesleğinden başarısından dolayı çok sayıda ödül aldı. 1977 yılında emekli oldu. Güneş okulun ilk öğretmenlerindendir. Ford Vakfı desteğinin olduğu bu yıllarda Güneş'in kişisel dosyasından 700 lira kadro aylığı, 900 lira Vakıf ödeneği aldığı anlaşılmaktadır.

Fazilet Ülkümen (Coğrafya)

H. 1340 Aksaray'da doğdu. 1951 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Coğrafya Bölümü'nden mezun oldu. Konya Kız İlköğretmen Okulu'nda görev yaptı. 1964 yılında açılan sınavı kazarak ihtiyaç üzerine Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1977 yılında emekli oldu (Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Melahat May (Felsefe)

1927 yılında Yozgat'ta doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. 1950 yılında öğretmenliğe başladı. Ankara Kurtuluş Lisesi, Göl İlköğretmen Okulu ve Cilavuz İlköğretmen Okulu'nda meslek dersleri öğretmenliği yaptıktan sonra 1973 yılında istek ve ihtiyaca binaen Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1975 yılında İstanbul'da açılan Modern Mantık Kursunda öğretim elemanı olarak görev aldı. 1978 yılında Fen Lisesi'nde müdür yardımcısı oldu. 1979 yılında emekli oldu (Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Mualla Gönenç (Felsefe)

H.1337 yılında Kastamonu'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. Ankara Gazi Lisesi'nde görev yaparken 1966 yılında Fen Lisesi'ne atandı.Felsefe öğretmenliğinin yanı sıra okulun rehberlik işlerini de yürüttü. 1973 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Zahit Dirik(Rehberlik Uzmanı)

1948 yılında Balıkesir'de doğdu. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim İdaresi Planlama ve Ekonomisi Bölümü Rehberlik kürsüsünden mezun oldu. 1971 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1973 yılında yüksek lisansının tamamladı. 1973 yılında 4489 sayılı kanunla yurtdışına gitti. Dirik halen Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğretim üyesi (Doç. Dr.) olarak görev yapmaktadır. Dirik'in yüksek lisans ve doktora çalışmaları döneminde Fen Lisesi ile ilgili çalışmaları da bulunmaktadır(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Necmiye Bilgiç Özköse (Matematik)

1946 yılında Nizip'te doğdu. Ankara Yüksek Öğretmen Okulu Matematik Bölümünü bitirdi. Kayseri Lisesi, Ankara Atatürk Lisesi'nde görev yaptıktan sonra 1986 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı.

1985 yılında Kitap Yazım Komisyonu'nda görev aldı. 1997 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Seçil Beylem(İngilizce)

1955 yılında Gölcük'te doğdu. Ankara Yüksek Öğretmen Okulu Yabancı Diller İngilizce bölümünü bitirdi. 1974 yılında istek ve ihtiyaç üzerine ilk görev yeri olarak Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1980 yılında Hacettepe Üniversitesi lisans tamamlama programını bitirdi. Talim ve Terbiye Kurulu'nda Anadolu Liseleri İngilizce dersleri programının hazırlanmasında görev aldı. 1983 yılında Amerika Birleşik Devletlerine gönderildi. 1986 yılında yurda döndü. 1987 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Yurtdışı Eğitim ve Dış İlişkiler Daire Başkanlığı'nda görevlendirildi(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Hatice Şükran Korkut(Resim İş)

1940 yılında Sinop'ta doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim İş şubesinden mezun oldu. 1982 yılına kadar Şanlıurfa, Kırşehir ve Kilis'te değişik okullarda görev yaptıktan sonra 1982 yılında istek ve ihtiyaç üzerine Ankara Fen Lisesi resim-iş öğretmeni ve müdür yardımcısı olarak atandı. 1988 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Mahmut Kara(Almanca)

1956 yılında Ilgaz'da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Sivas Kız Meslek Lisesi'nde öğretmenlik ve idarecilik yaptı. 1984 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Danışmanlığını yaptığı öğrencilerin TÜBİTAK proje yarışmalarındaki başarılarından dolayı, Kara, 1997,1999 ve 2002 yıllarında taktirle ödüllendirildi(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Fatma Meral Aytekin(Kimya)

1956 yılında Sivrihisar'da doğdu. Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümü'nden mezun oldu. Çankırı Lisesi'nde görev yaptı. 1996 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Fevzi Kaya(Fizik)

1949 yılında Ömerli'de doğdu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü'nden mezun oldu. Gaziantep Kız Lisesi'nde görev yaptı.1982 yılında lisansüstü eğitim için İngiltere'ye gitti. 1984 yılında University of Reading'den master derecesi olarak yurda döndü. 1984 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Kaya(2007) 1975 yılında Fen Lisesi'ne öğretmen olarak atanması sürecini şu şekilde aktarmıştır: “Bizim zamanımızda sınavla öğretmen alınıyordu ve çok zordu. MEB şura salonunda 75 kişi yazılı sınava girdik. Bunlardan 17 ‘si başarılı olabildi. 17 kişiyi ikisi ODTÜ'den biri Fen Fakültesi'nden üç profesör sözlü sınav yaptı ve bir kişi ben atandım. Şimdi insanlar eş durumundan, özür durumundan Fen Lisesi'ne öğretmen olarak atanıyor”

İkbal Kılıç (İngilizce)

1970 yılında Altınova'da doğdu. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. 1992-1997 yılları arasında Sincan Lisesi'nde görev yaptı. 1998 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Sabri Hazırol (Beden Eğitimi)

1960 yılında Siverek'te doğdu. Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. 1981'den 1986'ya kadar Ankara Atatürk Lisesi'nde görev yaptı. 1986 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1996 yılında müdür yardımcılığı yaptı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Özer Özçorlu (Beden Eğitimi)

1948 yılında İzmir'de doğdu. İstanbul Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Adana ve İzmir'de değişik ortaokul ve liselerde görev yaptıktan sonra 1986 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1996 yılında müdür yardımcılığı yaptı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Rahime Boyacı(Fizik)

1951 yılında Sarıkamış'ta doğdu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü'nden mezun oldu. Ordu ve Niğde'de değişik liselerde görev yaptıktan sonra 1987 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Bekir Şimşek(Coğrafya)

1950 yılında Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Coğrafya bölümünden mezun oldu. Ankara Şereflikoçhisar ve Keçiören Kanuni Lisesinde görev yaptı. Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü'nde şube müdür yardımcılığı görevinde bulundu. 1986 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

İhsan Yıldırım (Edebiyat)

1956 yılında Erzincan Tercan'da doğdu. Atatürk Üniversitesi Fen – Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Erzincan, Bitlis ve Zonguldak'ta değişik liselerde görev yaptıktan sonra 1987 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Cihat Erol (Edebiyat)

1958 yılında Sorgun'da doğdu. 1982 yılında Gazi Lisesi'nde göreve başladı. Başkent Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği ve idarecilik yaptı. 1986 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı.

Tahsin Sönmez (Kimya)

1955 yılında Alaşehir’de doğdu. Gazi Eğitim Fakültesi’nden mezun oldu. İnebolu Kız Meslek Lisesi, Ankara’nın değişik lise ve ortaokullarında fen bilgisi, kimya öğretmenliği ve idarecilik yaptı. 1987 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Semra Gültekin (İngilizce)

1945 yılında Bursa’da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi İngilizce bölümünden mezun oldu. Gazi Çiftliği Lisesi’nde görev yaptı. 1986 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı. 2003 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Fehim Özden(Müzik)

1957 yılında Balıkesir’de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü’nden mezun oldu. Kütahya ve Isparta’da değişik liselerde görev yaptıktan sonra 1988 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Hacer Sarıkaya(Matematik)

1954 yılında Ereğli’de doğdu. Yüksek Öğretmen Okulu’nu bitirdi. Kilis Öğretmen Lisesi’nde görev yaptı. 1990 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Hasan Koca(Fizik)

1953 yılında Zonguldak’ta doğdu. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik Bölümü’nden mezun oldu. Çankırı, Nevşehir ve Zonguldak’ta çeşitli liselerde görev yaptıktan sonra Malatya Fen Lisesi’ne atandı. 1988 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Haluk Sani (Tarih)

1951 yılında Van’da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümünden mezun oldu. Ankara Seyranbağları Lisesi’nde öğretmenlik ve idarecilik yaptı. 1992 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı. 1993 yılında tekrar naklen Seyranbağları Lisesi’ne atandı.

Çetin Sungur(Tarih)

1961 yılında Sivas’ta doğdu. Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nden mezun oldu. Eskişehir ve Ankara’da değişik liselerde ve Çorum Anadolu Lisesi’nde görev yaptı. 1994 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı. (Kişisel Dosyası, AFL:2005)

Mehmet Ünver (Matematik)

1962 yılında Uluborlu'da doğdu. Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik Bölümü'nden mezun oldu. Eleşkirt Lisesi, Aksu Öğretmen Okulu, İzmir Polis Koleji ve Bartın İmam Hatip Lisesi'nde görev yaptıktan sonra 1994 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Dilek Karaduman(Rehberlik Uzmanı)

1966 yılında Diyarbakır'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü'nden mezun oldu. Niğde Anadolu Lisesi'nde görev yaptı. 1993 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. Yüksek lisans tezini Ankara Fen Lisesi öğrencilerinin kendini kabul düzeylerinin ölçülmesi ile ilgili yaptı. 1995 yılında Hacettepe Üniversitesi'ne araştırma görevlisi olarak atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ayşe Akçay (Edebiyat)

1961 yılında Tokat Erbaa'da doğdu.19 Mayıs Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Dicle Lisesi, Malatya Kız Meslek Lisesi ve Malatya Cumhuriyet Fen Lisesi'nde görev yaptı. 1993 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ahmet Küçükerdönmez(Fizik)

1952 yılında Eskişehir'de doğdu. Pamukpınar Öğretmenkulu, Bitlis, Uşak ve Ankara'da çeşitli lise ve ortaokullarda görev yaptı. 1992 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Erdal Kinir(Kimya)

1963 yılında Gaziantep'te doğdu. Gazi Üniversitesi Kimya Bölümü'nden mezun oldu. Samsun Atakum Endüstri Meslek Lisesi'nde görev yaptıktan sonra 1998 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Fatma Uysal(Biyoloji)

1962 yılında Kozluca'da doğdu. Necati Bey Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Dazkırı İmam Hatip Lisesi'nde ve Çankırı Anadolu Öğretmen Lisesi'nde görev yaptıktan sonra 1998 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Dilek Demirtaş(İngilizce)

1966 yılında Ankara'da doğdu. Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden mezun oldu. Ankara Arjantin İlköğretim Okulu'nda görev yaptı. 1998 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 2004 yılında müdür yardımcısı oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Osman Salih Bilgin(Matematik)

1948 yılında Mengen’de doğdu. 1971 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi’nden, 1980 yılında Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi İnşaat Mühendisliği Bölümü’nden mezun oldu. Kırklareli ve Ankara’da değişik okullarda görev yaptıktan sonra 1992 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı. 2003 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Yasin Yılmaz(Matematik)

1967 yılında Yozgat’ta doğdu. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Matematik Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. Altındağ Lisesi’nde görevli iken 2004 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Murat Sarız(Biyoloji)

1967 yılında Çankırı’da doğdu. Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümü’nden mezun oldu. İstanbul Üsküdar Anadolu Lisesi, Ağrı Diyadin Lisesi’nde biyoloji öğretmenliği ve müdür yardımcılığı yaptıktan sonra Çankırı Süleyman Demirel Fen Lisesi’ne atandı.2001 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Nurgül Öztürk(Biyoloji)

1954 yılında İzmir’de doğdu. Elazığ ve Bartın’da değişik okullarda görev yaptıktan sonra 2001 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Eray Dönmez(İngilizce)

170 yılında Bergama’da doğdu. Atatürk Üniversitesi’nden mezun oldu. Kahramanmaraş, Ankara’da değişik okullarda, Yozgat Şehitler Fen Lisesi’nde görev yaptı. 2001 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Gülnur İlhan(Psikoloji)

1967 yılında Ankara’da doğdu. Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü’nden mezun oldu. Tokat Rehberlik Araştırma Merkezi’de ve Ankara Yenimahalle Halide Edip Lisesi’nde görev yaptı. 2000 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Uğur Eke(Felsefe)

1955 yılında Ankara’da doğdu. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü’nden mezun oldu. Doğubayazıt, Ankara Çankaya ve Başkent Lisesi’nde görev yaptı. 2000 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Eke’nin yayımlanmış ders kitapları bulunmaktadır.

Muhlis Çelik(Matematik)

1959 yılında Erciş'te doğdu. Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü'nden mezun oldu. Antakya ve Sivas'ta değişik okullarda, Kocaeli Körfez Fen Lisesi'nde görev yaptıktan sonra 1999 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Tevfik Çakır(Fransızca)

1951 yılında Çanakkale'de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Fransızca Bölümü'nden mezun oldu. Tercan Lisesi, Erzincan Lisesi, Çanakkale Mustafa Kemal İlköğretim Okulu ve Biga Endüstri Meslek Lisesi'nde öğretmenlik ve idarecilik görevlerinde bulundu.

1987 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1994 yılında müdür başyardımcısı oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

İbrahim Ongan

1954 yılında Gümüşhacıköy'de doğdu. Endüstriyel Sanatlar Yüksek Öğretmen Okulu'ndan mezun oldu. 1977 yılında ilk görev yeri olarak Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1985 yılında müdür yardımcısı oldu. Ongan, halen pansiyondan sorumlu müdür yardımcısı olarak görevine devam etmektedir(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ahmet Özden(Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi)

1952 yılında Gündoğan'da doğdu. Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu. 1981-1983 yılları arasında Solhan Lisesi'nde görev yaptı. 1984 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Rahmi Havuçgil(Matematik)

1956 yılında Erzurum'da doğdu. Karadeniz Teknik Üniversitesi Matematik Bölümü'nden mezun oldu. Erzurum ve Ankara'da değişik liselerde görev yaptıktan sonra 1987 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Nimet Çiloğlu (Biyoloji)

H. 1340 yılında Erzurum'da doğdu. 1945 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'nden mezun oldu. 1972 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1977 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Birsen Ülkü(Biyoloji)

1944 yılında Denizli'de doğdu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Tabiiye Bölümü'nden mezun oldu. Ankara Yenimahalle Lisesi'nde görevli iken istek ve ihtiyaç üzerine 1971 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1974 yılında eşinin yurtdışı görevi nedeni ile istifa etti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Müzeyyen Çoban(Biyoloji)

1948 yılında Balıkesir’de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü’nden mezun oldu. 1971 yılında Fen Projesi’nin açtığı imtihanına girerek Fen Lisesi’ni stajyer öğretmen olarak kazandı ancak önce, boş kadro olmadığı gerekçesiyle atanamadı. Daha sonra stajyerliği kaldırıldığında modern fen – matematik öğretimi yapan bir okula atanması kaydıyla Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Çiğdem Kalaycıoğlu(Biyoloji)

1948 yılında Zonguldak’ta doğdu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi’nden mezun oldu. Talim ve Terbiye Kurulu’nun ihtiyaç yazısı üzerine 1969 yılında stajyer biyoloji öğretmeni olarak Ankara Fen Lisesi’ne atandı. Modern Fen ve Matematik Öğretimi Projesi’nde biyoloji öğretimi komisyonu çalışmalarında görev aldı. 1974 yılında müdür yardımcısı oldu. 1975 yılında Gazi Ortaöğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Selahattin Issı(Biyoloji)

1949 yılında Ordu’da doğdu. Ankara Yüksek Öğretmen Okulu Tabiiye, Botanik-Zooloji Bölümü’nden mezun oldu. Çorum Erkek İlköğretmen Okulu’nda görevli iken 1972 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı. Modern Biyoloji programı geliştirme çalışmalarında görev aldı. 1974 yılında naklen Keçiören Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Hasan Bağcı(Biyoloji)

1949 yılında Uşak’ta doğdu. İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu’ndan mezun oldu. Talim ve Terbiye Kurulu’nun isteği üzerine 1972 yılında Ankara Fen Lisesi’ne stajyer biyoloji öğretmeni olarak atandı. 1416 sayılı kanun uyarınca 1973 yılında doktora yapmak amacıyla Amerika Birleşik Devletleri’ne gönderildi(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Celal Saltaş (Matematik)

1944 yılında Ardahan’da doğdu. Erzurum Eğitim Enstitüsü Fen Bölümü’nden mezun oldu. Erzurum ve Tokat’ta değişik okullarda görev yaptı. 1974-1975 yılları arasında Gazi Eğitim Enstitüsü’nde görev yaptı. 1976 yılında istek ve ihtiyaç üzerine Ankara Fen Lisesi’ne atandı. 1977 yılında Matematik program geliştirme çalışmalarında görev aldı. 1978-1979 yılları arasında müdür yardımcılığı yaptı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

İdris Arslan (Rehberlik)

1928 yılında Kızılcahamam’da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü’nden mezun oldu. Konya Rehberlik ve Araştırma Merkezi’nde uzman iken istek ve ihtiyaç üzerine 1976 yılında Ankara Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Pervin Gürpınar (Kimya)

1930 yılında Amasya'da doğdu. İstanbul Eğitim Enstitüsü Fen Bölümü'nden 1952'de mezun oldu. Ernis Köy Enstitüsü, Perşembe Öğretmen Okulu, MEB Deneme Yüksek Öğretmen Okulu'nda görev yaptı. 1975 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1976 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Süleyman Baş (Müzik)

1933 yılında Yalvaç'ta doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. MEB Teftiş Kurulu Başkanlığı'nda I. sınıf müfettiş iken 1976 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1977 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü'nde dışarıdan derslere girdi. 1978-1980 yılları arasında müdür yardımcılığı yaptı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Nurettin Ceran(Fizik)

1936 yılında Afyon'da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Değişik okullarda görev yaptıktan sonra istek ve ihtiyaç üzerine 1975 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

1980 yılında istifa ederek Kızılay Dershanesi'ne geçti. Dershane bu transferi gazetelere ilan vererek duyurdu. (F. T. Aysu'nun Kişisel Dosyası, AFL:2005)

Vehip Vehbi Sayın(Almanca)

1926'da doğdu. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Almanca Bölümü'nden mezun oldu. Manisa Lisesi müdürü iken 1964 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı. 1965 yılında Avrupa Konseyi kurslarına katıldı, Program Geliştirme ve Kitap Yazım Komisyonu'nda görev aldı. 1967-1971 yılları arasında müdür yardımcılığı yaptı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Necmettin Sezgin(Beden Eğitimi)

1925 yılında Maden'de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. 1967 yılında Fen Lisesi'ne atandı. 1969 yılında Romanya Bükreş Atletizm Oyunları'na katıldı. 1970 yılına kadar müdür yardımcılığı yaptı. 1971 yılında Almanya'ya gönderildi. 1978 yılında emekli oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Hayri Vuralhan(Resim-İş)

H. 1329 yılında Gaziantep'te doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü'nden mezun oldu 1964 yılında Fen Lisesi'ne atandı. Sanat Tarihi, Teknik Resim ve branş dışı Mekanik Resim derslerine girdi. Teknik Resim kitabı yazdı. Özel Zafer Mimarlık Mühendislik Yüksek Okulu'nda ders verdi(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Handan Tunçalp (Almanca)

1932 yılında Sivas'ta doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. 1965 yılında açılan sınavı kazanarak Fen Lisesi'ne atandı. Fen Lisesi'nin özel durumundan dolayı gelen talep üzerine özel okullarda da derse girdi(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ekrem Metin(Matematik)

1926 yılında Silifke'de doğdu. Ankara Fen Fakültesi Matematik Bölümü'nden mezun oldu. Özel okul ve dershanelerde bir süre görev yaptıktan sonra 1964 yılında Fen Lisesi'ne atandı. 1967–1968 yılları arasında müdür yardımcılığı yaptı.1971 yılında Modern Matematik Kursunda öğretim elemanı olarak görev aldı. 1970 yılında Özel Zafer Mimarlık Mühendislik Yüksek Okulu'nda ders verdi(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Mustafa Talat Akgül (Beden Eğitimi)

1926 yılında Ankara'da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü'nden mezun oldu. Ankara İl Beden Eğitimi ve İzcilik Müdürü iken 1964 yılında Ankara Fen Lisesi'ne atandı.

1970 yılında Milli Eğitim Bakanlığı müsteşar yardımcısı, 1973 yılında ise müsteşar oldu(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Muammer Gürdal(Matematik)

1934 yılında Akşehir'de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Matematik Bölümü'nden mezun oldu. Aynı zamanda 1971 yılında ODTÜ Matematik Bölümü'nü de bitirdi. 1964 yılında Fen Lisesi'ne atandı. 1965 yılı yaz ayında Matematik ve Biyoloji Kursunda görev aldı. Fen Lisesi Projesi müşavirleri Houser ve Wenheimer'in Ford Vakfı himayesinde düzenledikleri kurslarda ders araçlarının kullanılması ile ilgili çalışmalarda bulundu. 1965 yılında Avrupa Konseyi 100 Öğretmen Projesi'ne çağrıldı. 1967 yılında müdür yardımcısı oldu. 1970 yılında National Foundation Bursu ile 4489 sayılı yasa gereği 2 ay incelemelerde bulunmak üzere ABD'ye gitti. Talim ve Terbiye Kurulu Kitap Yazım Komisyonu'nda görev aldı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ahmet Kaptanoğlu(Fizik)

1927 yılında İstanbul'da doğdu. Yüksek Öğretmen Okulu'ndan mezun oldu. 1964 yılında Fizik laboratuvar şefi olarak Fen Lisesi'ne atandı. 1971 yılında Modern Fen ve Matematik program geliştirme çalışmalarına katıldı. Özel okul ve dershanelerde ve ayrıca Özel Zafer Mimarlık Mühendislik Yüksek Okulu'nda ders verdi. 1971 yılında Fen Lisesi'nden ayrıldı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ömer Canbazoğlu (Fen Grubu, Fizik)

1933 yılında İzmir’de doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü’nden mezun oldu. Arifiye İlköğretmen Okulu’nda görevli iken Fen Lisesi Projesi’ne seçildi ve 1964 yılında Fen Lisesi’ne atandı.1968 yılında OECD bursu ile İngiltere’ye gönderildi. 1971 yılında National Foundation Bursundan yararlanarak Fiziksel Bilimler Kursu(IPS)’na katılmak üzere 2 ay süreyle Amerika Birleşik Devletleri’ne gitti. 1970–1971 yılları arasında müdür yardımcılığı yaptı. Fen Öğretimi Projesi kapsamında tercüme ve kitap yazma komisyonlarında görev aldı(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Ömer Faruk Aydın(Matematik)

H. 1341 yılında Aksaray’da doğdu. Eğitim Enstitüsü’nden mezun oldu. Ankara Kurtuluş Lisesi’nde görevli iken ihtiyaca binaen Fen Lisesi’ne atandı. Özel dersanelerde derse girdi. 1971 yılında emekli olarak özel bir dershaneye geçti(Kişisel Dosyası, AFL:2005).

Cemalettin İçağa (Fen Grubu-Fizik)

1928 yılında Afyon’da doğdu. Gazi Eğitim Enstitüsü Fen Grubu Öğretmenliği Bölümü’nden mezun oldu. Anafartalar Lisesi’nde görevli iken 1964 yılında fizik laboratuvar şefi olarak Fen Lisesi’ne atandı(Kişisel Dosyası, AFL:2005). Fen Lisesi’ne dışarıdan ücretle derse giren öğretmen sayısı da fazladır. Milli güvenlik, daktilo, teknik atelye ve özellikle pansiyonda belletici öğretmenlik için çok sayıda öğretmen görev yapmıştır(Kişisel Dosyası, AFL:2005).Fen Lisesi’nin kuruluş çalışmalarında ve sonraki yıllarda en önemli konulardan birisi öğretmen seçimi olmuştur. Kuruluş yıllarında öğretmenler danışma kurulu tarafından yapılan yazılı sınav ve mülakatlarla seçilmiştir. Okulun kuruluşundan önce 30 öğretmen seçilmiştir. Fen bilimleri ve matematik öğretmenlerinin seçilmesinde özel şartlar aranmıştır. En az 4 yıllık öğretmenlik tecrübesi ve fen fakültesi mezunu olma şartı dikkat çekicidir.

Kuruluş öncesinde ve kuruluş yıllarında seçilen öğretmenler okulun kuruluş çalışmalarında aktif rol almışlardır. Ankara’da özellikle danışma kurulu üyesi öğretim üyelerinin bulunduğu ODTÜ ve Ankara Üniversitesi’nde program geliştirme ve kitap yazım çalışmalarına katılmışlardır. İlk seçilen öğretmenler önce Ankara’da yabancı dil kursuna sonra Ford Vakfı desteği ile Amerika Birleşik Devletleri’ne gözlem ve inceleme gezilerine gitmişlerdir. Burada kitap yazım ve öğretim teknikleri seminerleri almışlardır. Kuruluş yılları öğretmenlerinden yurt dışında yüksek lisans yapanlar ve sonrasında yine doktora öğrenimi için yurtdışına gidenler dikkat çekicidir.

Yıllara göre Fen Lisesi'nde görev yapan öğretmenlerin nitelikleri mesleki kariyerleri ile ilgili özellikleri incelendiğinde öğretmen profilinin bu süreçteki önemi ortaya çıkmaktadır. Fen lisesi öğretmenlerinin birçoğu branşları ile ilgili olarak Talim ve Terbiye Kurulunda program geliştirme ve kitap yazım komisyonlarında görev almışlardır. Ayrıca Fen bilimleri ve matematik öğretmenleri Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nde üniversite sınavları soru hazırlama komisyonlarında görev yapmışlardır. Öğretmenlerin bir kısmı Fen Lisesi'nde görev yaparken aynı zamanda lisansüstü öğrenimlerine devam etmişler ve sonrasında üniversitelere geçmişlerdir (Örnek:Doç. Dr. Zahit Dirik vb.). Öğretmenlerden bir kısmı Fen Lisesi'nin özel statüsünden dolayı üniversitelerde, özel akademilerde ve özel okullarda derse girmişlerdir. Fen lisesi öğretmen profili içinde dikkat çeken en önemli noktalardan birisi branşlarına göre birçok yazar öğretmenin olmasıdır. Alanlarında ders kitabı yazan öğretmenlerin(Örn: Uğur Eke vb.) yanı sıra edebiyat ve sanat dünyasında önemli yerleri olan öğretmenler Ankara Fen Lisesi'nde görev yapmışlardır(Alâeddin Özdenören, M. Akif İnan vb.). Halen görevde bulunan öğretmenlerden 6'sı yüksek lisans mezunudur. 2'si ise doktora yapmaktadır. 2004 yılı düzenlemesinde Fen Lisesi'ne atanacak öğretmenlere yüksek lisans mezunu olma ve halen görevde olan öğretmenlere yüksek lisans yapma şartı getirilmiştir. Ancak bu düzenleme yine aynı yıl içerisinde iptal edilmiştir. Kararın iptal edilmesi Fen Lisesi açısından olumsuz bir durum olmuştur. Öğretmenlerin yüksek lisans mezunu olması şartı kalite açısından ve atamaya esas ölçütlerde objektiflik açısından önemli bir unsurdur.

Yıllara göre öğretmen seçimi ile ilgili uygulamalar değişiklik göstermiştir. Sınavsız, Talim Terbiye Kurulu kararı ile ya da ihtiyaca binaen okulun isteği ile atanan öğretmenler dikkat çekmektedir. Kuruluş yıllarında ve 1980'li yıllara kadar ilerleyen yıllarda fen lisesinde görev yapmanın öğretmenlere sağladığı bazı avantajlar olmuştur. Örneğin Ford Vakfı desteğinin sürdüğü yıllarda öğretmenler devletten 700 lira maaş alırken 800 lira Ford Vakfı ödeneği ve aylık 66 dolar ders ücreti almışlardır. Okulun lojmanının bulunması ve fen lisesi öğretmeni olmanın sağladığı itibar diğer avantajlardır. Ancak bu durum 1980'li yıllardan itibaren Fen Lisesi'nin aleyhine olmuştur. Şöyle ki okulun nitelikli öğretmenleri özel kolejlere ve dershanelere yüksek ücretler karşılığında geçmeye başlamışlardır. İdareci seçiminin de özel şartlara bağlı olduğu Fen Lisesi'nde bu konu ilgili dönemsel olarak sorunlar yaşanmıştır. Normal şartlarda Fen Lisesi müdürünün fen bilimleri öğretmeni olması gerekirken 1997-2003 yılları arasında okul müdürlüğünü bir edebiyat öğretmeni yapmıştır.

**1964- 2004 Yılları Arasında Ankara Fen Lisesi'nde Görev Yapan
Öğretmenlerin Branşlara Göre Dağılımı**

Branş	Fakülte	Eğitim Enst.	Yüksek Öğrt.O.	Mühendislik Fakültesi	Yüksek İslam Enst.	İki Fak.	Toplam
Matematik	9	4	2			2	17
Fizik	7	3 (fen)	1				11
Kimya	3	3		1			7
Biyoloji	7	3	2				12
Edebiyat	10						10
Türkçe		1					1
Tarih	4		1				5
Coğrafya	4						4
Felsefe	5						5
Din Bil.					1	1	2
Resim İş		3					3
Müzik		4					4
Beden Eğt		5					5
İngilizce	5	1	3				9
Fransızca		3					3
Almanca	1	2					3
Rehberlik	3	1					4
Teknoloji			1				1
Toplam	58	33	10	1	1	3	106

Tablo incelendiğinde Fen Lisesi arşivinde kişisel dosyaları bulunan 106 öğretmenden 58'inin fakülte(%54.7), 33'ünün Eğitim Enstitüsü(%31.6), 10'unun Yüksek Öğretmen Okulu(%9.4), 1'inin Yüksek İslam Enstitüsü(%0.9) 1'inin mühendislik fakültesi(%0.9) 3'ünün ise iki fakülte mezunu(%2.8) olduğu anlaşılmaktadır. Fen lisesi öğretmenlerinin bu bakımdan değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken en önemli nokta fen grubu ve matematik öğretmenlerinin durumudur. Toplam 30 fen grubu(fizik, kimya, biyoloji)öğretmeninden 3'ü yüksek öğretmen okulu, 6'sı eğitim enstitüsü mezunudur. Kalan 21 öğretmen ise Fen Fakültesi mezunudur. Uygulamadaki birçok soruna rağmen özellikle fen bilimleri öğretmenlerinin seçiminde kuruluştan bu yana öğrenim düzeyinin dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Aynı şekilde Fen Lise'sinde görev yapan toplam 17 matematik öğretmeninden 9'u fakülte, 2'si iki üniversite 2'si Yüksek Öğretmen okulu ve 4'ü Eğitim Enstitüsü mezundur. Matematik öğretmenlerinin öğrenim düzeyleri açısından da yukarıdaki değerlendirme yapılabilir.

Halen Görevde Olan Yüksek Lisanslı Öğretmenler

Fevzi Kaya Fizik University of Reading 1984

Nurgül Öztürk Biyoloji Fırat Üniversitesi 1990

Tahsin Sönmez Kimya Gazi Üniversitesi 1992

Hasan Koca Eğitim Programları Öğretim Gazi Üniversitesi 1996

Cihat Erol Türk Dili Edebiyatı Gazi Üniversitesi 1996

Çetin Sungur Tarih Kırıkkale 1998 (doktora yapıyor)

Diğer Görevliler

Aysel Eryılmaz Hizmetli

Feridun Yazgan Memur

Hüseyin Coşkun Tüzün Hizmetli

Necmi Dülger Hizmetli

Osman Alp Teknisyen

Soner Özkan Hizmetli

Yusuf Yurduseven Memur

III. BÖLÜM

3. 1. ÖĞRENCİ İŞLERİ

3.1.1.Kayıt-Kabul Şartları

Eğitim sistemimizdeki farklı uygulamalarla birlikte yıllara göre Fen Lisesi'ne öğrenci- kayıt kabul uygulamaları şu şekilde olmuştur.

Öğrencilerin fen lisesi sınavına girebilmeleri için

b) Ortaokul son sınıf öğrencileri olmaları

c) Ortaokulda sınıf tekrarı etmemiş olmaları

d) Ortaokul ikinci sınıfta Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi derslerinin her birinin yılsonu notu ortalamasının 10 üzerinden en az 7 olması şartları aranmıştır.

1993 tarihli düzenlemede bu madde Türkçe, Matematik ve Fen Bilgisi derslerinin her birinin yıl sonu notu en az 2, bu üç dersin yıl sonu not ortalamalarının toplamı en az 10 olarak belirtilmiştir(Tebliğler Dergisi, 1993:2385)

1999 tarihli düzenlemede bu madde, giriş sınavına ilköğretim 8. sınıfta öğrenim görmekte olan öğrencilerden 6. ve 7. sınıflarda Türkçe-Matematik ve Fen Bilgisi derslerinin her birinin yıl sonu notu en az 4 olanlar başvurabilir şeklinde değiştirilmiştir. İlgili mevzuata göre ülkemizde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin de bu okullara girmeleri durumunda diğer öğrenciler gibi işlem yapılacağı belirtilmiştir(Tebliğler Dergisi, 1999: 2497)

Yeni düzenlemede okula giriş sınavı merkezi sistemle öğrenci alınan diğer okulların sınavları ile birlikte yapılamaya başlanmıştır. Ancak bu merkezi sınavda fen lisesine başvuran öğrencilerle ilgili olarak sınavda matematik ve fen bilgisi soruları için 4, Türkçe soruları için 3, Sosyal Bilgiler soruları için 1 puan katsayı uygulanacağı ve bu esaslara göre değerlendirme yapılacağı belirtilmiştir. Yönetmelikte ayrıca sınavda zeka düzeyinin belirleneceği soruların da sorulacağı belirtilmektedir (Tebliğler Dergisi, 1999: 2497).

Kayıt Şartları şu şekilde belirtilmiştir:

a) Türkçe-Matematik-Fen Bilgisi derslerinden bütünlemeye kalmamış olanların

b) Ders kesimi veya öğretim yılı sonunda ortaokulu bitirmiş bulunanların kayıtları bu okullara tanınan kayıt-kabul süreleri içinde yapılır.

Fen Liseleri arasında öğrenci nakli yapılamaz. Ancak aynı sınıfta olmak ve karşılıklı becayiş yapmak kaydıyla öğrenci nakilleri ilgili okul müdürlüklerince yapılır.

3.1.2.Kılık-Kıyafet

Fen Lisesi'nde erkek öğrencilerin kıyafetleri 1964'den beri aynıdır. Erkek öğrenciler lacivert ceket, gri pantolon, beyaz ya da açık mavi gömlek giymek ve lacivert kravat takmak zorundadırlar. Öğrencilerin saçları düzenli kesilmiş ve temiz olmalıdır.

Kız öğrencilerin kıyafetleri 1964'de 1994'e kadar lacivert forma, beyaz gömlek, hırka ve siyah çorap şeklindedir. 1994'deki düzenleme ile kız öğrenciler yeşil-kırmızı-siyah desenli etek, beyaz gömlek, lacivert hırka ve siyah çorap giymek zorundadırlar. Kız öğrencilerin saçları kısa kesilmiş ya da toplanmış/örgülü olmak zorundadır.

Öğrencilerin künye, yüzük, küpe vb. aksesuarlar kullanmaları yasaktır.

Ayrıca bütün öğrenciler fizik, kimya ve biyoloji dersleri laboratuvar ve uygulamalarında beyaz önlük giymek zorundadır(Çakır, 2004)

3.1.3. Yatılılık

Fen Lisesi kuruluşundan 1999'a kadar zorunlu yatılı bir okuldur. Yatılılıkla ilgili esaslar ortaöğretim kurumları pansiyonlu ve yatılı okullar yönetmeliğine göre düzenlenmektedir. Yatakhane odaları 4 ve 6 kişilik şeklindedir. Yatılı okullarda beslenme, temizlik, etüt gibi günlük yaşamın bütün unsurları bir program çerçevesinde düzenlenmektedir. Fen Lisesi pansiyon çizelgesinde bir günlük etkinlikler şu şekilde düzenlenmiştir(AFL,2004):

Tablo.2: Zaman Çizelgesi

Saat	
06.30- 06.55	Uyanma-Temizlik
06.55- 07.00	Sabah etüdü hazırlığı
07.00- 07.55	Sabah etüdü
07. 55- 08.15	Kahvaltı
08.15-08.25	Derse hazırlık
08.30- 09.15	I. Ders
09.25- 10.10	II. Ders
10.20-11.05	III. Ders
11.15-12.00	IV. Ders
12.00-12.30	Öğle yemeği
13.00-13.45	V. Ders
13.55-14.40	VI. Ders
14.50-15.30	VII. Ders
15.45-16.30	VIII. Ders
16. 30-18.00	Serbest
18.00-19.00	II. Etüt
19.00- 19.30	Akşam Yemeği
19.30- 20.00	Serbest
20.00-21.45	III. Etüt
21.45-22.45	Serbest
22.45-23.15	Temizlik- yatış

Zaman çizelgesinden Fen Lisesi'nde bir günün her bakımdan çok yoğun geçtiği anlaşılmaktadır. Erken kalkış, sabah etüdü ve günde sekiz ders bu yoğunluğun temelini

oluşturmaktadır. Ancak öğrenciler akşam da aynı yoğunlukta iki ayrı etüt yapmaktadırlar. Fen lisesinde başlangıçtan bugüne etütlere verilen önem disiplin kurulu karar defterlerinden anlaşılmaktadır. Öğrencilerin ceza aldıkları konuların başında etüde katılmama gelmektedir.

Fen Lisesi'nde yatılılıkla ilgili ilk mezunlardan Akif Şenelt'in izlenimleri şöyledir: "Yatılı öğrenimin her zaman yararlı olduğun düşünmüşümdür. Ders dışında etütlerde öğrenciler düzenli olarak eksiklerini tamamlama imkânı bulurdu. Ancak ailelerinden kopamayan arkadaşların bazı sıkıntıları olurdu. Her gün bir öğrenci yemekhane nöbetçisi olurdu. Yemeklik malzemenin ambardan çıkartılmasından yemeğin servis yapılmasına ve bulaşıkların yıkanıp, yemekhanenin temizlenmesine kadar sorumlu olur, kontrol ederlerdi(Şenelt, 2007).

Kendir(2007)'e göre ise Fen Lisesi'ni fen lisesi yapan yatılılıktır. Yatılılık öğrencilere bir yaşam disiplini kazandırmıştır.

Yatılılığın doğurduğu bazı sorunlar ise şu şekilde belirtilmektedir: "Yatılı olmanın sonucu olarak toplumun çoğu kesimlerinden izole bir yaşam sürdük ve bu bizde sosyal yetkinliklerin gelişmesinde eksikliklere neden oldu(Bağören, 2007).

Ankara Fen Lisesi'nde gündüzlü öğrenci uygulaması 1999 yılındaki yeni yönetmelikle başlamıştır. Daha önce ailesi Ankara'da olanlar da dâhil, zorunlu yatılılık uygulaması bu düzenleme ile kaldırılmış oldu. Ailesi Ankara'da olan öğrenciler okula gündüzlü olarak devam edebilmeye başladı. Ancak ailesi Ankara'da olduğu halde okulda yatılı kalan öğrenciler de vardı. Ongan(2004)'a göre 1999'dan beri her yıl yaklaşık 60-70 civarında öğrenci gündüzlü olarak okula devam etmektedir. Bunun sayının fazla olmasının nedeni son yıllarda Türkiye'nin başka şehirlerini de çok sayıda açılan fen liseleri dolayısıyla, Ankara Fen Lisesi'ne Ankara dışından gelen öğrenci sayısında az da olsa bir düşüş olmuştur(Çakır, 2004)

3.1.4. Devam- Devamsızlık

İlk yönetmelikte öğrencilerin okula devam ve devamsızlıkları şu esaslara göre düzenlenmiştir(Resmî Gazete, 1975:15209):

Ders yılı süresi derslerin başladığı günden kesildiği güne kadar okulun açık bulunduğu günler üzerinden hesaplanır. Normal öğretim yapan fen lisesinde sabah ve öğleden sonralar yarımşar gün olarak hesaplanır. 20 gün devamsızlık süresini dolduranlar hakkında gerekli işlemler uygulanır. Öğrencilerin etüd, kurs ve diğer çalışmalarla ilgili devam ve devamsızlık durumları ayrıca değerlendirilir. Derslere geç gelmeyi alışkanlık haline getiren öğrenciler, izinsiz olarak sınıftan ve okuldan ayrılanlar hakkında disiplin kuralları uygulanır.

3.1.5.Öğrenci Nakil İşleri

Ankara Fen Lisesi'nden sonra ülkemizde diğer illerde de fen liselerini kurulmaya başlamasıyla fen liseleri arasında öğrenci nakilleri gündeme geldi. Ankara Fen Lisesi tek fen lisesi iken diğer ortaöğretim kurumlarından fen lisesine nakil yoktu. Başarısızlık ya da diğer özel hallerde Fen Lisesi'nden diğer ortaöğretim kurumlarına nakil yapılabiliyordu. Fen liseleri arasında öğrenci nakil işlemleri şu esaslara göre düzenlenmiştir(Tebliğler Dergisi, 2005: 2571):

- Öğrenci nakillerine esas olacak açık kontenjanları tespit etmek ve öğrenci nakillerini değerlendirmek üzere okul müdürü, müdür başyardımcısı ve rehber öğretmen, öğretmenler kurulunca seçilen bir öğretmen ve okul-aile birliğini temsilen bir veliden oluşan bir komisyon kurulur.
- Seviye belirleme sınavı ve nakil sebepleriyle bütün sınıflarda oluşacak açık kontenjanlar şube öğrenci sayısı 24'ü aşmayacak şekilde komisyonca tutanakla tespit edilir. Bu kontenjanlar il ve ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin web sayfalarında güncelleştirilerek ilan edilir.
- Bu okullar arasında öğrenci nakilleri açık kontenjanın bulunması, öğrencinin giriş puanının naklen gitmek istediği okulun sınavını kazandığı yıldaki giriş taban puanından az olmaması ve puan üstünlüğüne göre yapılır.
- Resmi ve özel ortaöğretim kurumlarında fen liselerine nakil yapılamaz.
- Resmi fen liselerinden resmi ve özel diğer ortaöğretim kurumlarına geçiş Milli Eğitim Bakanlığı ortaöğretim kurumları için uygulanan ilgili mevzuat hükümlerince okulların kendi yönetmeliklerinde yer alan nakil esaslarına göre yapılır.

Ankara Fen Lisesi'nde bu konuyla ilgili sıkıntılar sıklıkla yaşanmaktadır. Okulun Ankara'da bulunması bu noktadaki temel sorundur. Özellikle memuriyet, göç vb. nedenlerle Ankara'ya gelen ailelerin fen liselerinde okuyan çocukları Ankara Fen Lisesi'ne devam etmek istemektedirler. Ancak yukarıda belirtilen özel şartlar, başta kontenjanın sınırlı olması bu bakımdan engel teşkil etmektedir. Bu konuyla ilgili tek farklı özel uygulama 1999 Marmara Depreminden sonra yaşanmıştır. Deprem bölgesindeki Fen Liselerinde okuyan öğrencilere istedikleri taktirde diğer fen liselerine şartsız geçme hakkı tanınmıştır. Bu yıl Ankara Fen

Lisesi'ne birçok nakil öğrenci gelmiştir. Ancak yönetmelikte de belirtilen temel esaslardan olan puan farkı nakil gelen öğrencilerin Ankara Fen Lisesi standartlarına uyamadıkları sorununu ortaya çıkarmıştır. Bu öğrencilerin bir kısmı okuldan ayrılmışlardır. Öğrenimlerini sürdürüp mezun olanların önemli bir kısmı ise okul ortalamasının altında kalmışlardır. Bu öğrenciler okulun genel başarı ortalamasını da düşürmüşlerdir (Çakır, 2005)

Tablo.3: 1964-1974 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları

YILLAR	SINIFLAR	ERKEK	KIZ	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1964-1965	4	79	22	100	100
	5				
	6				
1965-1966	4	79	18	97	189
	5	75	17	92	
	6				
1966-1967	4	73	22	95	281
	5	76	18	94	
	6	75	17	92	
1967-1968	4	77	18	95	286
	5	76	20	96	
	6	78	17	95	
1968-1969	4	87	9	96	285
	5	75	19	94	
	6	74	21	95	
1969-1970	4	83	13	96	280
	5	82	8	91	
	6	75	18	93	
1970-1971	4	79	17	96	282
	5	80	13	93	
	6	80	13	93	
1971-1972	4	79	16	95	278
	5	77	16	93	
	6	78	12	90	
1972-1973	4	80	16	96	280
	5	76	17	93	
	6	76	15	91	
1973-1974	4	79	17	96	282
	5	78	15	93	
	6	76	17	93	

Kaynak: 1964-1974 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, 2004

Tablo incelendiğinde Fen Lisesinde 1964-1974 yılları arasında 439 kız, 2104 erkek olmak üzere toplam 2543 öğrenci öğrenim görmüştür. İlk on yılda kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranı % 20.8 dir. Tablodan da anlaşılacağı üzere fen Lisesi'ne her yıl yaklaşık 75 erkek, 20 kız öğrenci girmiştir. Bu yıllarda en az kız öğrenci 1968 yılında 9 kişi, en fazla kız öğrenci ise 1966 yılında kişidir.

Kuruluş yıllarında Fen lisesi öğrenci profili içerisinde dikkati çeken en önemli noktalardan birisi ise yabancı öğrencilerdir.. Örneğin 1967-1968 öğretim yılı sınıf geçme defterleri incelendiğinde iki yabancı öğrenci dikkat çekmektedir. Bunlardan birisi Samson Özararat diğeri ise Albert Erkcip'tir.

Tablo.4: 1974-1984 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları

YILLAR	SINIFLAR	ERKEK	KIZ	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1974-1975	4	74	21	95	284
	5	79	17	96	
	6	78	15	93	
1975-1976	4	83	13	96	284
	5	74	21	95	
	6	76	17	93	
1976-1977	4	73	23	96	286
	5	82	13	95	
	6	74	21	95	
1977-1978	4	76	20	96	286
	5	72	23	95	
	6	82	13	95	
1978-1979	4	73	23	96	283
	5	75	20	95	
	6	70	22	92	
1979-1980	4	82	14	96	286
	5	76	20	96	
	6	74	20	94	
1980-1981	4	74	22	96	284
	5	79	13	92	
	6	76	20	96	
1981-1982	4	78	18	96	280
	5	73	22	95	
	6	77	12	89	
1982-1983	4	74	20	94	285
	5	78	18	96	
	6	73	22	95	
1983-1984	4	82	14	96	285
	5	75	20	95	
	6	76	18	94	

Kaynak: 1974-1984 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, 2004

1974-1984 yılları arasında Fen Lisesinde 544 kız ve 2293 erkek olmak üzere toplam 2843 öğrenci öğrenim görmüştür. Bu yıllar arasında kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranı %23.72'dir. İkinci on yılda kız öğrencilerin oranının arttığı dikkat çekmektedir. 1974-1984 yılları arasında her yıl yaklaşık 20-23 kız öğrencinin Fen Lisesine girdiği görülmektedir. Bu dönemde en kız öğrenci 1984 yılında 14 kişidir.

Tablo.5: 1984-1994 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları

YILLAR	SINIFLAR	ERKEK	KIZ	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1984-1985	4	82	14	96	286
	5	82	14	96	
	6	74	20	94	
1985-1986	4	71	15	96	285
	5	82	14	96	
	6	80	13	93	
1986-1987	4	72	19	91	282
	5	70	15	95	
	6	82	14	96	
1987-1988	4	78	18	96	274
	5	71	19	90	
	6	75	13	88	
1988-1989	4	75	19	94	267
	5	77	18	95	
	6	63	15	78	
1989-1990	4	79	16	95	277
	5	72	18	90	
	6	75	17	92	
1990-1991	4	72	16	88	258
	5	77	16	93	
	6	63	14	77	
1991-1992	4	79	17	96	245
	5	57	14	71	
	6	64	14	78	
1992-1993	4	75	21	96	259
	5	78	16	94	
	6	57	12	69	
1993-1994	4	78	18	96	258
	5	74	20	94	
	6	57	11	68	

Kaynak: 1984-1994 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, 2004

Fen Lisesi'nde 1984-1994 yılları arasında 461 kız ve 2233 erkek olmak üzere toplam 2694 öğrenci öğrenim görmüştür. Bu yıllar arasında kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranı % 20.6'dır.

1980'li yıllardan itibaren ve daha sonraki yıllarda Fen Lisesi öğrenci profili ağırlıklı olarak benzer özellikler göstermiştir. Örneğin 1983- 1984 öğretim yılında okula kayıt yaptıran öğrencilerin 59'u Anadolu Lisesi, 8'i Galatasaray, Tarsus Amerikan vb. özel okullar, 24'ü ise diğer ortaokullardan ve genel liselerin orta kısmından gelmişlerdir.

1989-1990 öğretim yılında ise öğrencilerin 76'sı Anadolu Lisesi'nden 6'sı Türk ve Yabancı özel okullardan 1'i öğretmen lisesinden, 5'i ise ortaokul ve genel liselerin orta kısmından gelmişlerdir. Bu dağılım yıllara göre artarak öğrencilerin daha çok yine sınavla öğrenci alan okullardan gelmesi şeklinde devam etmiştir. Bu durum hem okula olan ilgiden hem yapılan sınavda yine ortaokul eğitimini sınavla girilen okullarda yapan öğrenciler açısından avantaj olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca ülkemizde 1980'lerden sonra sınavla öğrenci alan okullara hazırlık amacıyla dershanelerin kurulması bu bakımdan belirleyici bir nokta olmuştur. Çakır(2004)'a göre istisnai durumlar dışında Fen Lisesi'ne ortaokullardan öğrenci gelmemektedir.

Tablo.6: 1994-2004 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları

YILLAR	SINIFLAR	ERKEK	KIZLAR	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1994-1995	4	75	21	96	257
	5	72	20	92	
	6	59	10	69	
1995-1996	4	76	19	95	230
	5	74	21	95	
	6	33	7	40	
1996-1997	4	74	22	96	209
	5	75	19	94	
	6	15	4	19	
1997-1998	4	56	40	96	223
	5	71	21	92	
	6	26	9	35	
1998-1999	4	75	21	96	277
	5	54	40	94	
	6	50	37	87	
1999-2000	4	64	31	96	255
	5	61	16	77	
	6	45	37	82	
2000-2001	4	72	24	96	237
	5	60	12	72 (haz aç)	
	6	57	12	69	
2001-2002	4+(Hazırlık)	76	22	98	289
	5	71	24	95	
	6	82	14	96	
2002-2003	4	75	14	89	254
	5	53	18	71 (Hazırlık)	
	6	77	17	94	
2003-2004	Hazırlık A	8	5	13	265
	4	66	17	83	
	5	70	20	90	
	6	58	11	69	

- 2000-2001 yılında hazırlık sınıfı olmasından dolayı 5. sınıfların mevcudu azalmıştır

Kaynak: 1994-2004 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, 2004

1994-2004 yılları arasında Fen Lisesi'nde 615 kız ve 1881 erkek olmak üzere toplam 2496 öğrenci öğrenim görmüştür. Bu yıllar arasında kız öğrenci oranından belirgin bir artış olduğu dikkat çekmektedir. 1994-2004 yılları arasında kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranı % 32.6'dır. Her yıl yaklaşık 20-25 kız öğrenci fen lisesine girebilirken 1997-1998 öğretim yılında 40 kız öğrenci fen lisesine girmiştir.

Tablo incelediğinde Ders Geçme ve Kredi Sisteminin ilk mezunlarının verilmeye başlandığı 1994 yılından itibaren 6. sınıf öğrencilerindeki azalmadır. Bunun nedeni üniversite sınavında öğretim başarı puanı nedeni ile öğrencilerin genel liselere geçmesidir. Örneğin 1997 yılında sadece 19, 1998 yılında ise 40 öğrenci mezun olmuştur.

2000-2001 öğretim yılından itibaren dikkat çeken bir nokta da hazırlık sınıfı açılmasıdır. 1993 düzenlemesi ile Fen Liseleri'ne de zorunlu hazırlık sınıfı konulmuştur. Ancak hazırlık sınıfı açılabilmesi için en az 15 öğrencinin olması gerekmektedir. Fen lisesine gelen öğrencilerin tamamına yakını yabancı dil hazırlık sınıfı olan Anadolu Liseleri, kolejler vb. okullardan geldiğinden için yeterli sayıda öğrenci olmadığından hazırlık sınıfı açılmamıştır.

On yıllık dört evrede aldığımız Fen Lisesi öğrenci sayısı 1964-2004 yılları arasında toplamda 10549'dur. Bu öğrencilerin 2059'u kız, 8490'ı erkektir. 40 yıllık süreçte kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranı toplamda 19.51'dir.

3.6. YILLARA GÖRE ÖĞRENCİ BAŞARI DURUMLARI

- Öğrenci Başarısının Tespiti

1975(Resmi Gazete, 15209) yılında hazırlanan ilk yönetmelikte öğrenci başarısına ilişkin esaslar şu şekilde belirtilmiştir:

a) Her öğrencinin başarısı öğretmen tarafından yapılacak sürekli bir kontrol ile edilen kanaatle;

b) Yapılan ödevler, araştırma projeleri, yazılı ve sözlü yoklamaların sonucuna göre verilecek ortak notla saptanır

Gerek sürekli kontrollerde, gerek yoklama ve sınavlarda öğrencinin edindiği bilgileri benimseyip benimsemediği, bunları uygulama gücünde olup olmadığı aranır. Bu hususlar saptanırken öğrencinin ezbere düşmemesine dikkat edilir. Uygulamalı çalışmalarda ve bunlara ait sınavlarda ise öğrenciye verilen işin gerektiği kadar hızlı, tekniğine uygun olarak yapılıp yapılmadığına ve istenilen nitelikte olup olmadığına bakılır.

Bir öğretim yılında iki kanaat dönemi vardır. Öğrenciler bir kanaat döneminde gördükleri derslerden:

- a) Öğrencilere duyurulmak suretiyle en az üç yazılı sınava
- b) Dersin özelliğine göre sözlü yoklamalara
- c) Ödev-uygulama vb. çalışmalara tabi tutulurlar

Fen Lisesi'nde öğrencilerin bir dersten başarılı ya da başarısız olduğunun nasıl değerlendirileceğinin esasları öncelikle 1968 yılındaki Talim Terbiye Dairesi kararı ile daha sonra okulun ilk kapsamlı yönetmeliği olan 1975(Resmi Gazete, 15209) yönetmeliğinde düzenlenmiştir. Buna göre

Öğretim yılı sonunda öğrenci bütün derslerdeki başarısına göre

- Doğrudan geçer
- Bütünleme sınavına girer
- Bütünleme kursuna kalır

Öğrencinin doğrudan sınıf geçebilmesi için, her dersin iki dönem kanaat notu ortalamasının 5 ayrıca ikinci dönem kanaat notunun da 5 olması gerekir. Bir dersten iki kanaat notu ortalaması 5'den az ya da ilk dönem kanaat notu ne olursa olsun ikinci dönem kanaat notu 5'den az olan öğrenci bütünlemeye kalır.

- Sınavlar

Fen lisesinde öğrenci başarısının ölçülmesinin esas alınacağı sınavlara ilişkin ayrıntılar 1975 tarihli ilk yönetmelikte(Resmi Gazete, 15209) şu çerçevede belirlenmiştir:

Yazılı sınavlar kısa cevaplı, çok sorulu ölçme araçlarıyla yapılmalıdır. Bu tür araçlarla ölçülmesi güç olan, kompozisyon yazabilme, tartışma, yaratıcı güç gibi yeteneklerin ölçülmesinde kompozisyon türü sınavlar da yapılabilir.

Yabancı dil, resim, müzik, beden eğitimi ile uygulamalı nitelikteki seçmeli derslerin sınavları yine her kanaat döneminde üç defadan az olmamak üzere ve dersin özelliğine göre hem yazılı hem sözlü hem uygulamalı ya da hem yazılı hem uygulamalı veya bunlardan sadece biri ile yapılabilir.

Notların saptanmasında öğrencilerin o yıl içinde ulaşmaları hedef seçilen genel başarı seviyesi de dikkate alınmalıdır. Kanaat notu öğrencinin bir dönemde aldığı notların bileşkesi olarak takdir edilmeli ve bu notlarla birlikte açıklanmalıdır.

Yapılacak ödevlerin öğrencilerin bilgi ve yetenekleri bakımından güçlerini aşmayacak ölçüde düzenlenmesi, öğrencilerin çalışmalarına esas uygulamaları yapabilmeleri için günlerin ayarlanmasında sınıf öğretmeni ile işbirliği yapması gerekir

Her iki kanaat döneminde de sınavlarda kopya yapan ya da yapılmasına yardım eden öğrenciler sınavdan çıkartılarak o derse ait sınavdan başarısız sayılır. 0 notu verilerek durumu idareye bildirilir. Kopya yapan ya da yapılmasına yardım eden hakkında disiplin yönetmeliğinin ilgili kuralları uygulanır

- Öğretmenler Kurulu Kararı

Sınıf öğretmenleri kurulu ara sınıflarda bütün öğrencilerin durumlarını görüşmek üzere ikinci kanaat dönemi sonunda toplanır. Sınıf öğretmenleri kurulu son sınıf öğrencilerinin sınıf geçme durumlarını tespit edemez. Toplantıları okul müdürü, müdür yardımcılarında birisi ya da okul müdürünün seçeceği sınıf öğretmenlerinden birisi başkanlık eder. Kurul her öğrencinin durumunu derslerden aldığı ayrı ayrı notları ile birlikte değerlendirir. Öğrencinin gösterdiği başarı, disiplin ve devam durumu göz önünde bulundurularak ve ders öğretmenin de olumlu görüşü alınarak bir üst sınıfa devam etmesine karar verilir. Ancak birinci ve ikinci sınıflarda Türkçe, Kompozisyon, Milli Güvenlik Bilgisi, Temel Matematik, Geometri, Fizik, Kimya, Biyoloji derslerinden kurul kararı ile sınıf geçilemez. Kurul kararı ile ders geçirilen öğrenciler ortalamaları yükselmesi nedeniyle ortalama ile sınıf geçmiş sayılmazlar. Başarısız oldukları diğer derslerden bütünleme sınavlarına girmek zorundadırlar.

Öğretmeler kurulu birinci kanaat döneminde orta ve ortanın üstünde başarı göstererek ikinci kanaat döneminde yapılan sınavlarda bulunmamış, okul ve ev ödevlerini, projeleri, uygulamaları yapmamış ve çalışmayarak zayıf duruma düşmüş öğrencinin kanaat dönemleri not ortalaması geçmeye yeter derecede de olsa başarısız sayabilir(Resmi Gazete, 197515209).

-Ara sınıflarda bütünleme imtihanları

Ara sınıflarda en çok dört dersten bütünlemeye kalınır. Bütünleme sınavlarında başarılı sayılmak için ise her dersten en az 5 almak gerekir(Resmi Gazete, 197515209).

-Engel sınavları

Özürleri nedeniyle bütünleme sınavlarına girmemiş öğrenciler, sınavdan önce özürlerini okul idaresine yazılı olarak bildirirler. Özürleri okul idaresi tarafından kabul edilen öğrenciler engel imtihanlarına girerler. Engel sınavları öğretim yılı başı ile 10 Kasım tarihleri arasında ve bütünleme sınavları hükümlerine göre yapılır. Hastalık dışı olağanüstü hallerde Bakanlıkça verilen emirlere göre hareket edilir. Raporları okul idaresi tarafından kabul edilmiş olup hastalıkları devam eden öğrenciler raporda belirtilen sürenin hemen sonunda engel imtihanlarına alınırlar. Özürlerini vaktinde haber vermeyenler, özürleri kabul edilmeyenler, engel imtihanına girmeyenler veya girip başarısız olanlar sınıfta kalır(Resmi Gazete, 15209).

-Bitirme İmtihanları

Fen Lisesi'ni bitirme imtihanları yaz ve güz olmak üzere iki dönemde yapılır. Diploma almak için bu imtihanları girip başarılı olmak şarttır. Bitirme imtihanlarına giren öğrencilerden;

- a) Her dersten iki kanaat notu ortalaması en az 5 olanlar
- b) Birinci kanaat döneminde başarısız oldukları derslerden ikinci kanaat döneminde en az 7 almış olup da iki kanaat notu ortalaması 5 olmayanlar
- c) Ortalama ile sınıf geçilemeyen dersler hariç olmak üzere bir ya da iki dersten iki kanaat notu ortalaması 4 tutan öğrencilerden sınıf geçme notlarının ortalaması 6, 5 olanlar yalnız aşağıdaki derslerden bitirme imtihanına girerler:

- Tarih
- Temel Matematik
- Geometri
- İleri Fen (Son sınıfta geçtiği derslerden biri: Fizik, Kimya, Biyoloji)

Türkçe – Kompozisyon ile aşağıda adları belirtilen seçmeli derslerden birisi de seçilmek üzere öğrencinin sınava gireceği ders sayısı altıdır. Seçmeli dersler ise:

- Türk Dili ve Edebiyatı
- Yabancı Dil
- Sosyoloji ve Ekonomi

Son sınıftaki öğrencilerle ikinci kanaat dönemi sonunda yukarıda anılan derslerden başarısız olan öğrenciler hem bu derslerden hem de başarısız oldukları diğer derslerden bitirme imtihanlarına girerler. Bu derslerden başarılı sayılmak için her dersten ayrı ayrı en az 5 almak gerekir. İki kanaat döneminde alınan ortalama notla bitirme sınavında alınan notun ortalamasının da en az 5 olması gerekir. Bu not bitirmeye esasa sayılacak ortalama not olarak belirlenir(TTKK, 1969 sayı:49)

Bitirme imtihanından 7 veya daha fazla not alınan her dersten ortalamaya bakılmaksızın sınıf geçilir ve iki kanaat notunun ortalaması ile bitirme sınavında alınan notun ortalaması sınıf geçmeye esas not olarak belirlenir.

Yaz dönemi bitirme imtihanlarında başarılı olamayan öğrenciler güz dönemi bitirme imtihanlarına girerler. Güz döneminde de her dersten az 5 puan alan başarılı sayılır.

Güz döneminde de başarı sağlayamayan öğrenciler başaramadıkları derslerin sınavlarına müteakip dönemlerde herhangi bir sınırlama olmadan girmeye devam ederler. 5 puan aldıkları takdirde o dersten başarılı sayılırlar. İlk dört dönemdeki haklarında derslerini tamamlayamayan öğrencilerin askerlikten tecil ve öğrencilik hakları devam etmez(TTKK, 1969 sayı:49).

-Not Verme

Yıllara göre not verme sistemi farklılıklar göstermiştir. 1975 yönetmeliğine göre kanaat ve sınav notları 10 üzerinden verilir. Öğrenciye kesirli not verilmez. Notların ortalamaları yarım veya yarımdan büyük olanlar tamamlanır. Yarımdan küçük olan kesirler dikkate alınmaz. Notların dereceleri şu şekildedir(TTKK, 1969 sayı:49):

- 10-9 Pekiyi
- 8-7 İyi
- 6-5 Orta
- 4-3 Zayıf
- 2-3 Pek Zayıf
- 0 Boş

Türk Dili Edebiyatı ve Türkçe-Kompozisyon derslerinde yazılı-sözlü ve öğrencinin sınıftaki durumu bir bütün olarak ele alınır. Seçmeli derslerin her biri için ayrı değerlendirme yapılır. Rehberlik ve eğitsel kol çalışmaları notla değerlendirilmez. Milli

Güvenlik Bilgisi dersleri de aynı kurallara tabidir. Herhangi bir nedenle Beden Eğitimi, Resim, Müzik ya da diğer uygulamalı derslere katılamayacak öğrencilerin durumları, özürleri okul doktoru ya da gerektiği hallerde resmi bir hastaneden alınacak raporla tespit edilir ve öğrenciler bu derslerden muaf tutulur ve not hanesinde raporlu olduğu belirtilir.

Öğrenci başarısının beşli not sistemi ile değerlendirildiği dönemlerde öğrencinin başarısı dört, başarısızlığı iki notla değerlendirilmiştir.

Sınav ödev ve projelerle ilgili uygulamalar 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Puanların not değeri ve derecesi aşağıdaki gibidir(Tebliğler Dergisi, 2004: 2567):

Puan	Not	Derece
85–100	5	Pekiyi
70–84	4	İyi
55–69	3	Orta
45–54	2	Geçer
25–44	1	Geçmez
0–24	0	Etkisiz

1999 yılındaki düzenlemede öğrenci başarısının değerlendirilmesinin temel esaslarından birisi olarak fen liselerinin 9, 10 ve 11. sınıflarında ağırlıklı yıl sonu notu başarı ortalaması ile sınıf geçilebilmesi için Türk Dili Edebiyatı, Matematik ve Fen Bilimleri derslerinin yıl sonu başarı notu ortalamalarının 3.50 olması gerektiği belirtilmiştir(Tebliğler Dergisi, 1999: 2497).

2004 yılındaki düzenlemeye göre ise öğrencinin ders yılı sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılması için ikinci dönem notunun en az geçer ancak birinci dönem notu etkisiz ise ikinci dönem notunun en az orta olması gerekir. Fen Lisesi'nde kurul tarafından belirlenen dersler dışındaki derslerden başarısızlığı bulunan öğrencilerden yılsonu başarı ortalaması 3.50 olanlar ortalama ile sınıflarını geçerler.

Doğrudan veya yılsonu başarı ortalaması ile sınıfını geçemeyen öğrencilerden alt sınıflardaki sorumlu olduğu dersler de dâhil başarısız olduğu ders sayısı en fazla iki olanlar bir üst sınıfa devam ederler. Alt sınıftaki dersler de dâhil ikiden fazla sorumlu dersi bulunanlar başarısız sayılırlar. Sorumluluk, o dersin sorumluluk sınavında başarılı olunması halinde kalkar. (Tebliğler Dergisi, 2004: 1119)

-Kanaat Notu

Öğrencilerin derslerinden aldıkları notların yanında, okul içi ve dışı tavır ve hareketleri, arkadaşları ile ilişkileri, okul-ders araç ve gereçlerini temiz tutma ve korumada gösterdikleri özen, derslere karşı ilgi ve gayret, uyarmalardan sonra davranışlarındaki değişiklik ve gelişmeler ve buna benzer bütün hususlarda sınıf öğretmenlerinin gözlemleri ile değerlendirilir. Bu değerlendirmeler öğrencilerin karnelerinde belirtilir ayrıca yazılı olarak da duyurulur(Resmi Gazete, 1975, 15209).

-Bütünleme Kursları

İkinci dönem sonunda bütünlemeye kalan öğrencilerin başarısız oldukları derslerden ek bir çalışma ile eksiklerini tamamlamada yardım etmek üzere derslerin kesilmesinden sonra 20 gün süren yoğunlaştırılmış bütünleme kursları düzenlenir. Bütünleme kurslarında bir derse ayrılacak haftalık ders saati sayısı haftalık ders dağılım çizelgesinde o derse ait ders saatinden az olmamak kaydıyla okul ve çevre şartları, kursa katılacak öğrenci sayısı ve okulun diğer imkanları göz önünde bulundurularak okul müdürü tarafından belirlenir.

Bütünleme kurslarına devam eden öğrenciler için ders saatlerinde ve günlük çalışma saatleri içinde öğrencilerin ders tekrarı, ödev ve uygulamalı çalışmaları için etüd saatleri düzenlenir. Öğrencilerin bütünleme kurslarında derslere ve etüd çalışmalarına katılma zorunlulukları vardır. Bütünleme kursları için öğrencilerden herhangi bir ücret alınmaz(TTKK, 1969:49).

Bütünleme Sınavları

Bütünleme sınavları bütünleme kurslarının bitimini izleyen hafta yapılır. Sınavları süresi gerektiğinde 10 gün uzatılabilir. Sınavların nasıl yapılacağı okulun imkân ve şartlarına göre yeniden düzenlenebilir.

Bütünleme sınavları genellikle yazılı olarak yapılır. Ancak derslerin özelliğine göre, yabancı dil, resim, müzik, beden eğitimi ya da uygulamalı diğer derslerde yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavların her biri ayrı ayrı ya da birlikte yapılabilir. Sınavlar ders öğretmeni, okul müdürü ve yine müdürün seçeceği en az bir üyenin de bulunduğu bir komisyon tarafından yapılır.

Bütünleme sınavında bir dersten 5 ya da daha yüksek not alan öğrenci o dersten başarılı sayılır. Başarısız derslerinin tamamından 5 ya da daha yüksek not alan öğrenci bir üst sınıfa geçer. Bu öğrencilerin kayıtlarına “bütünleme ile sınıf geçti”ği not düşülür. Bütünleme sınavları sonunda kaç dersten olursa olsun, başarısız not alan her öğrencinin durumu hakkında öğretmenler kurulu karar verir. Başarısız öğrencilerin durumu ve sınıf öğretmenleri kurulu

kararına göre son sınıf öğrencileri de dâhil, bütün öğrencilerin durumları ayrı ayrı görüşülür. Sınıf öğretmenler kurulu bu toplantıda sınıf öğretmenleri tarafından tutulan öğrenci dosyasındaki bilgilere göre her öğrencinin diğer dersleri ve geçen yıllardaki başarıları ile devam ve disiplin durumlarını inceler. Eğitsel kol çalışmalarına katılmasını ve bu çalışmalarda başarılarını gözden geçirir. Yıllık başarı durumu bütün olarak gözden geçirilerek temel alan dersleri (Matematik, fizik, kimya, biyoloji) doğrudan doğruya ya da sorumlu olarak bir üst sınıfa geçirilirler. Tek dersten başarısız olup kurul tarafından bir üst sınıfa geçmesine karar verilmeyen öğrenciler o dersten sorumlu olarak üst sınıfa fen lisesinde devam edebilirler.

Birinci ve ikinci sınıfta birden fazla dersten kalan ve durumlarında öğretmenler kurulu kararı ile herhangi bir değişiklik yapılmayan öğrenciler ve yıllık başarı ortalaması 5'in altında olan öğrenciler, velileri ile yapılacak görüşmenin ardından şu tavsiyelerle:

- öğrenci başka okulda dışarıdan beklemek suretiyle gelecek öğretim yılında başarısız olduğu derslerden sınava girmelidir.
- Öğrenci başka okulda başarısız olduğu derslere devam etmelidir.

tasdiknameleri verilmek suretiyle fen lisesinden uzaklaştırılır.

Öğretmenler kurulu kararı ile öğrenci notu değiştirilmez. Okul kayıtlarında ve karnede “öğretmenler kurulu kararı ile geçti” ifadesi yer alır(Resmi Gazete, 1975: 15209).

Sorumluluğun Kalkması

Öğretim yılı başında bir dersten sorumlu olarak üst sınıfa geçen öğrenci yıl sonunda bütünleme sınavları ile birlikte sorumluluk sınavına girer. Bütünleme sınavında başarılı olan öğrencinin sorumluluğu kalkar. Aksi halde ya devam ettiği üst sınıfta varsa aynı dersten başarılı olması gerekir ya da bu üst sınıfta öğretmenler kurulu kararı ile doğrudan doğruya geçmesi gerekir. Öğrenci sorumlu olduğu dersi varken mezun olamaz(Resmi Gazete, 1975,15209).

Yıllık Genel Başarı Ortalaması

Bütün derslerden yıllık genel başarı ortalaması o ders yılında okutulan derslerin yıl sonu başarı notunun ağırlıkları ile belirlenir. Ağırlıklı ortalama ise şöyle bulunur:

- a) Bir dersin ağırlığı o dersin haftalık ders saatidir.
- b) Bir dersten alınan yıl sonu başarı notu ile haftalık ders saati sayısı çarpılır. Elde edilen sonuç o dersin “ağırlıklı başarı ortalaması”dır.
- c) Aynı yılda okunan bütün derslerin ağırlıklı başarı notlarının haftalık ders saatleri toplamına bölünmesinden ise yıllık genel başarı ortalaması hesaplanır.

Yıllık genel başarı ortalaması öğrencinin dosyasında, sınıf geçme ve diploma defterlerinde gösterilir(Resmi Gazete, 1975,15209).

Tablo.1964–1974 Yılları Arasında Öğrencilerin Başarı Durumları

YILLAR	SINIFLAR	D. GEÇEN	BÜT.	Ö.K.K. (not de)	KALAN	%	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1964-1965	4	82	13	4	2	98	100	100
	5							
	6							
1965-1966	4	74	15	6	2	97.9	97	196
	5	80	11	5	3	96.9	99	
	6							
1966-1967	4	77	11	3	4	94.7	95	287
	5	84	6	4	3	96.9	97	
	6	76	19			100	95	
1967-1968	4	75	19	5	6	85.2	95	286
	5	80	15	1		100	96	
	6	65	30			100	95	
1968-1969	4	66	28		8	92.1	102	295
	5	68	23	1	6	93.8	98	
	6	65	30			100	95	
1969-1970	4	65	30		3	96.9	98	282
	5	63	28			100	91	
	6	74	17			100	93	
1970-1971	4	68	26		3	96.8	96	281
	5	67	17		9	91.3	93	
	6	68	23		2	97.8	93	
1971-1972	4	77	16		2	97.8	95	278
	5	62	29		2	97.8	93	
	6	69	21			100	90	
1972-1973	4	75	19		2	97.9	96	280
	5	67	25		1	98.9	93	
	6	57	34			100	91	
1973-1974	4	87	9			100	96	276
	5	77	14		2	97.8	93	
	6	63	24			100	87	

1964-1974 yıllarında Fen Lisesi'nde öğrenim gören öğrencilerin başarı durumu genel olarak ele alındığında her yılın başarı oranının yaklaşık %97 olduğu anlaşılmaktadır. Her yıl yaklaşık 20-30 öğrenci bütünlemeye kalırken bunlardan sınavlarda başarılı olamayan 4- 6'sının öğretmenler kurulu kararı ile geçtikleri görülmektedir. Çoğunluğu 1. sınıflardan olmak üzere her yıl yaklaşık 2-8 öğrenci kalmıştır. 3. sınıflar mezun olma durumunda olduklarından sınıfta kalmamaktadırlar.

İlk yıl öğrencilerin genel başarı durumlarının değerlendirildiği öğretmenler kurulu toplantısında, öğrencilerin temel alan derslerinden başarısız oldukları ve bunun aksine sosyal bilimler derslerinden daha başarılı oldukları üzerinde durulmuştur. 1964-1965 öğretim yılında 5 öğrenci Temel Matematik, 4 öğrenci Geometri, 4 öğrenci Fizik, 4 öğrenci Kimya, 2 öğrenci ise Biyoloji derslerinden başarısızlıklarından dolayı sınıfta kalmışlardır. Bu dersler temel alan dersleri olduğu için öğretmenler kurulu kararı ile de geçmek söz konusu değildir. Öğrencilerin bu yıl en başarılı oldukları derslerin ise Coğrafya, Sosyoloji, Psikoloji, Teknik Atölye, Resim ve Müzik olduğu belirtilmiştir. Bu durum okulun amacı ve öğretim programı açısından ele alındığında öğrencilerin temel alan derslerinden başarısızlıklarının nedenlerini sorgulamayı gerekli kılmaktadır. Şenelt(2007)'e göre bu durum uygulanan farklı müfredattan ve bir ilk uygulama olma özelliğinden kaynaklanmıştır. Sosyal bilimler derslerindeki başarının fen bilimleri ve matematik derslerinden yüksek olması ise ders içeriklerinin diğer derslere göre nispeten daha kolay olması ile açıklanabilir.

Fen Lisesinde öğrencilerin sınıfta kalmasının başka bir nedeni de başarılı olması zorunlu ve öğretmenler kurulu kararı kapsamına girmeyen Türk Dili Edebiyatı ve Kompozisyon dersleridir. 1967-1968 öğretim yılında sınıfta kalan 6 öğrenciden dördünün Türk Dili ve Edebiyatı dersinden başarısız olarak sınıfta kalmaları dikkat çekicidir.

Kuruluş amacı doğrultusunda Fen Lisesi'nde yapılan eğitim ve öğretim ilk yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı ve TÜBİTAK tarafından yakından izlenmiştir. Örneğin 1969–1970 eğitim –öğretim yılından itibaren öğrencilerin not dökümlerinin bir nüshası TÜBİTAK'a gönderilmiştir. Bu uygulama okulun kuruluş amacı olan bilim adamı yetiştirme ve bu süreçte TÜBİTAK'la işbirliği içerisinde Bilim Adamı Yetiştirme ve Geliştirme Kurulu projelerinin temel unsurlarından birisi olan Fen Lisesi projesinin verim-etkinlik bakımından

değerlendirilmesidir. Kuruluş yıllarından itibaren fen lisesi öğrencileri TÜBİTAK proje yarışmalarına katılmışlar ve her yıl önemli başarılar elde etmişlerdir.

Tablo.8:1974–1984 Yılları Arasında Öğrencilerin Başarı Durumları

YILLAR	SINIFLAR	D. GEÇEN	BÜT.	%	TAMAMLAMA	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1974-1975	4	90	5	100		95	282
	5	84	12	100		96	
	6	81	10	100		91	
1975-1976	4	66	13	82.2	17	96	285
	5	54	14	92.1	17	95	
	6	66	14	85.1	14	94	
1976-1977	4	79		82.2	17	96	297
	5	83		96.8	13	96	
	6	87	5	96.8	3	95	
1977-1978	4	81		94.7	15	96	296
	5	80		94.7	15	95	
	6	77	4	95.7	14	95	
1978-1979	4	81	1	94.7	14	96	283
	5	66		67.3	29	95	
	6	87		94.5	5	92	
1979-1980	4	66		67.7	29	96	284
	5	77		80.2	19	96	
	6	80		85.1	14	94	
1980-1981	4	93	3	100	KALAN	96	284
	5	65	27	100		92	
	6	77	19	100		96	
1981-1982	4	94	2	100		96	280
	5	85	10	100		95	
	6	73	16	100		89	
1982-1983	4	77	17	100		94	285
	5	82	14	100		96	
	6	82	13	100		95	
1983-1984	4	95	1	100		96	283
	5	80	14	100		94	
	6	92	1	100	1 Tsdnm.	93	

Tablo incelendiğinde 1974-1975 öğretim yılında genel başarı durumunun %100 olduğu görülmektedir. 1975 yılından itibaren sınıf geçme yerine ders geçme uygulamasının getirilmesiyle öğrenciler sınıfta kalmak yerine dersten kalmaya başlamışlardır. Kaldıkları dersleri ise önce bütünleme sınavına girerek geçmeye çalışmışlar, başarılı olmadıkları takdirde tamamlama kurslarına devam etmişlerdir.

1974-1975 öğretim yılında “Ders Geçme ve Kredi Düzeni” uygulamaya konmuştur. Ortaöğretimde sınıf geçme yerine ders geçme esasını getiren, yatay ve dikey geçişleri sağlayan ve beşli not sistemi ile öğrenci başarısını değerlendirmeyi amaçlayan bu sistem, uygulamada görülen bazı aksaklıklar nedeniyle 1979-1980 öğretim yılında uygulamadan kaldırılmıştır. Buna bağlı olarak öğrencilerin yıl sonunda başarısız oldukları derslerden eksiklerini gidererek daha iyi yetişmelerini sağlamak amacıyla ilk defa, 1975-1976 öğretim yılında bütünleme sınavları başlamadan önce bütünleme kursları açılmıştır. Ancak sınıf geçme ve sınav yönetmeliğinde yapılan düzenleme ile bütünleme sınavları güz dönemine alınmış yerine tamamlama sınavları getirilmiştir. Bütünleme kursları adı altında yapılan “Yetiştirme Kurslarının” ismi ise “tamamlama kursları” olarak değiştirilerek tamamlama sınavları öncesine alınmıştır. Bu tamamlama kursları da uygulamadaki bazı aksaklıklar nedeniyle 1980-1981 öğretim yılında kaldırılmıştır. (Cicioğlu, 1985:343)

Tamamlama kurslarına kalan öğrenci sayısı her yıl 15-20 arasında olmuştur. Tamamlama kursuna en çok kalan öğrenci sayısı 1979 yılında 5. sınıflardan 29 kişi, 1980 yılında 4. sınıflardan 29 kişi şeklindedir. Tamamlama kursuna kalmadan geçen öğrencilerin başarı oranı yaklaşık %90’dır. Öğrencilerin tamamlama kursları ile bir üst sınıfa geçerek sınıfta kalmamalarından dolayı bu yıllarda başarının % 100 olarak değerlendirilmesi doğru olmaz.

1980–1984 yılları arasında bütünlemeye kalan az sayıda öğrenci olmakla birlikte sınıfta kalan öğrenci olmamıştır. Bu dönemde genel başarı oranı % 100’dür.

1983–1984 öğretim yılında bir öğrencinin tasdikname ile okuldan ayrıldığı anlaşılmaktadır.

Yeni yönetmelikte öğrencilerin derslerden başarılı sayılmaları ve bir üst sınıfa geçebilmeleri ile ilgili esaslar şu şekilde düzenlenmiştir(Tebliğler Dergisi, 1986-2210):

a) Fen lisesinde bir öğrencinin doğrudan bir üst sınıfa geçebilmesi için her dersin iki kanaat dönemi not ortalamasının 5, aynı şekilde ikinci kanaat dönemi notunun da en az 5 olması gerekir.

b) Matematik, Geometri, Fizik, Kimya, Biyoloji derslerinden başarısız olan öğrenciler yıllık genel başarı ortalaması kaç olursa olsun, öğretmenler kurulu kararı ile bir üst sınıfa geçirilemezler ayrıca bu derslerden herhangi birinden sorumlu olarak bir üst sınıfa devam ettirilemezler.

c) Fen Lisesi'nde hangi sınıfta olursa olsun başarısızlığından dolayı bir üst sınıfa geçemeyen öğrencilerin okulla ilişkisi kesilir. Ancak bu öğrenciler isterlerse şartlarını taşımak kaydıyla diğer ortaöğretim kurumlarına devam edebilirler.

d) Fen Lisesi'nden herhangi bir nedenle ayrılan öğrenci tekrar bu okullara alınmazlar

e) Fen Liselerinden Okulu dışarıdan bitireme sınavları yapılmaz

Tablo.9: 1984-1993 Yılları Arasında Öğrencilerin Başarı Durumları

YILLAR	SINIFLAR	D. GEÇEN	BÜT.	TEK DERS	KALAN	%	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1984-1985	4	96				100	96	287
	5	95	1			100	96	
	6	81	14			100	95	
1985-1986	4	86	10			100	96	286
	5	89	7			100	96	
	6	93	1			100	94	
1986-1987	4	81	10	2		100	93	284
	5	70	21	4		100	95	
	6	86	6		4	95.8	96	
1987-1988	4	77	19			100	96	280
	5	75	11	2	2	97.7	90	
	6	81	5	1	1	98.8	88	
1988-1989	4	82	10	1	1	98.9	94	267
	5	82	10	3		100	95	
	6	78				100	78	
1989-1990	4	87	7			100	95	277
	5	58	22			100	90	
	6	83	8	1		100	92	
1990-1991	4	79	10	1	1	98.9	91	261
	5	85	8			100	93	
	6	3	4			100	77	
1991-1992	4	86	9			100	96	245
	5	64	4	1	2	97.1	71	
	6	76	2			100	78	
1992-1993	4	DERS GEÇME VE KREDİ SİSTEMİ						
	5							
	6	69				100	69	

1984–1987 yılları arasında bütün sınıflarda başarı oranı % 100'dür. 1987-1989 yılları arasında bütün sınıflarda sınıfta kalan toplam 8 öğrenci genel başarıyı ortalama %97'ye düşürmüşlerdir. 1980-1990 yılları arasında da bütün sınıflarda başarı oranı %100'dür. 1991

yılında sınıfta kalan bir öğrenci genel başarıyı %98'e, 1992 yılında kalan 2 öğrenci ise %97'ye düşürmüşlerdir.

Ders geçme ve kredi sistemi uygulamasında öğrenciler sınıfta kalmak yerine, başarısız oldukları derslerden kalmaktadırlar. Başarısız olunan ders bir sonraki yıl alt sınıflarla alınmaktadır. Bu dönemde öğrencilerin başarı durumları mezun olma durumlarına göre değerlendirilmiştir. Ders geçme ve kredi sistemi döneminde Fen Lisesi öğrencilerinin önemli bir kısmı 2. sınıftan ayrılarak genel liselere geçmişlerdir.

Tablo.10:Ders Geçme ve Kredi Sistemi Uygulamasında Öğrenci Başarı Durumları

YIL	5 DÖNEM	6 DÖNEM	DİPLOMA DERECESİ			TASDİKNAME
			PEKİYİ	İYİ	ORTA	
1991-1994	70	23	14	70	9	4
1992-1995	58	10	23	45		28
1993-1996	22		17	5		74
1994-1997	19		16	3		69
1995-1998	40		25			56
Toplam	179	33	91	123	9	231

Kredi sisteminin uygulandığı 1991-1998 yılları arasında okula devam eden öğrencilerden 179'u 5 dönemde 33'ü 6 dönemde mezun olmuşlardır. Bu öğrencilerden 91'i Pekiyi, 123'ü iyi, 9'u ise Orta derece ile mezun olmuşlardır. Kredi sistemi uygulaması döneminde okuldan tasdikname ile ayrılan toplam öğrenci sayısı 231'dir.

Tablo.11:1997 -2004 Yılları Arasında Öğrencilerin Başarı Durumu

YILLAR	SINIFLAR	DOĞRUDAN GEÇEN	ORT.	SOR.	KALAN	TOPLAM	GENEL TOPLAM
1997-1998	4	95	1			96	96
	5	DERS GEÇME KREDİ SİSTEMİ					
	6						
1998-1999	4	95	1			96	277
	5	86	6	2		94	
	6	79	6	2		87	
1999-2000	4	91	3		2	96	265
	5	72	4	1		77	
	6	81	1			82	
2000-2001	4	92	2		2	96	268
	5	70		2		72	
	6	70				70	
2001-2002	4 (Haz)	98				98	286
	5	90		5		95	
	6	94				94	
2002-2003	4	89				89	253
	5	70		1		71	
	6	88	5			93	
2003-2004	4 (Haz)	94	2			96	255
	5	90				90	
	6	69				69	

Ders geçme ve kredi sisteminin uygulandığı dönem ve sonrasında uygulanan sınıf geçme sistemi uygulamalarında öğrenci başarısında diğer yıllara göre temel farklılıklar görülmektedir. 1999 yılında Fen Lisesinden mezun olan öğrencilerden 6'sının diploma notu 5.00'dır. Bu yıl yine okuldan en düşük ortalama ile mezun olan öğrencinin diploma notu 4.43'tür. Aynı şekilde 2000–2001 öğretim yılında 6 öğrenci 5.00 diploma notu ile mezun olurken okuldan en düşük ortalama ile mezun olan öğrencinin diploma notu 4.27'dir. İlerleyen yıllarda bu durum daha farklı bir görünüm sergilemeye başlamıştır. 2001–2002 öğretim yılında 14 öğrenci okulu 5.00 diploma notu ile bitirmişlerdir. Bu yıl okuldan en düşük ortalama ile mezun olan öğrencinin diploma notu 4.25'tir. 2002–2003 öğretim yılında ise 7 öğrenci 5.00 diploma notu ile mezun olurlarken diploma notu en düşük olan öğrencinin ortalaması 3.87'dir. Yıllara göre öğrencilerin başarılarındaki bu yükseliş sorgulanmaya

muhtaçtır. Öyle ki 5.00 diploma notunu sağlayabilmenin şartı olarak bütün derslerin ağırlıklı kredi notunun 5 olması ve bunu 2001 yılında 14 öğrencinin sağlaması tek başına öğrenci başarısı ile açıklanamaz. Tablo incelendiğinde kredi sistemi uygulamasından sonra sınıf geçme sistemi döneminde sınıfta kalan öğrenci olmadığı da ortaya çıkmaktadır. Bu durum okul yönetiminin ve öğretmenlerin öğrencilerin üniversite sınavındaki başarı oranlarına dönük beklenti ve yaklaşımları ile de açıklanabilir.

Öğrencilerin bu başarısının altında yatan temel neden üniversiteye giriş sisteminden kaynaklı ortaöğretim başarı puanıdır. Ortaöğretim başarı puanının üniversite sınav sonucuna doğrudan katkısı öğrencileri okul dersleri ortalamasını yüksek tutmaya zorunlu kılmıştır. Ders geçme ve kredi sistemi ve sonrasında uygulanan sınıf geçme sistemi dönemlerinde öğrencilerin sadece bu nedenle Fen lisesinden ayrılarak genel liselere geçtikleri hatta bazı yıllar öğrenci sayısının bir sınıf oluşturabilecek kadar azaldığı tasdikname defterinden anlaşılmaktadır.

-Diploma Verilmesi

Bitirme sınıfı olan 11. sınıfta doğrudan, bütünleme ya da öğretmenler kurulu kararı ile sınıf geçen öğrencilere fen lisesi diploması verilir. Diplomada “diploma derecesi” gösterilir. Diploma notu yıl sonu ağırlıklı başarı notlarının ortalamalarının alınması ile hesaplanır. Diploma derecesi ise hesaplanan diploma notuna göre “Pekiyi”, “İyi”, “Orta” şeklinde gösterilir.

Öğrencilere mezuniyetlerinde diplomaya ekli “Başarı durum belgesi” de verilir. Bu belgede öğrencilerin notları ayrıntılı gösterilir. Başarı durumları “doğrudan geçti”, “bütünleme ile geçti” veya “öğretmenler kurulu kararı ile geçti” şeklinde ayrıntılı olarak gösterilir(Resmi Gazete, 197515209).

Tablo.12:1967-2003 Yılları Arasında Öğrencilerin Mezuniyet Durumları

YILLAR	YAZ	GÜZ	MEZUNİYET DERECESİ			TOPLAM
			PEKİYİ	İYİ	ORTA	
1966-1967	71	24	32	52	1	95
1967-1968	65	30	30	62	3	95
1968-1969	67	26	22	67	4	93
1969-1970	63	25	20	66	2	88
1970-1971	62	26	24	63	1	88
1971-1972	69	21	18	72		90
1972-1973	60	34	15	75	2	94
1973-1974	63	24	23	62	2	87
1974-1975	81	6(1)	19	63	5	87
1975-1976	92		12	77	3	92
1976-1977	89	6 (2)	15	71	9	95
1977-1978	73	22(3)	9	72	14	95
1978-1979	91		23	64	4	91
1979-1980	77	17(4)	7	75	10	94
1980-1981	74	22(5)	8	71	17	96
1981-1982	67	22(6)	9	64	16	89
1982-1983	81	13(7)	10	80	4	94
1983-1984	88	3	11	78	2	91
1984-1985	75	17(8)	10	77	5	92
1985-1986	91		9	80	3	91
1986-1987	86	10(9)	27	47	2	96
1987-1988	81	7(10)	16	71	1	88
1988-1989	78		50	28		78
1989-1990	87	1	41	47		88
1990-1991	73	3	14	59	3	76
1991-1992	76	2	19	59		78
1992-1993	69		14	55		69
1993-1994	93		14	70	9	93
1994-1995	68		23	45		68
1995-1996	22		17	5		22
1996-1997	19		16	3		19
1997-1998	40		25	15		40
1998-1999	79	8(11)	69	16	2	87
1999-2000	82		80	2		82
2000-2001	70		60	10		70
2001-2002	94		69	25		94
2002-2003	93		59	34		93
TOPLAMA	2707	371	942	1982	126	3078
%	87.94	12.05	30.6	64.39	4.09	

(1) 6 öğrenci tamamlama kurslarında mezun olmuştur.

- (2) 3 öğrenci tamamlama kurslarında, 3 öğrenci bütünleme sınavlarında mezun olmuştur.
- (3) 12 öğrenci tamamlama kurslarında, 10 öğrenci ise tek ders sınavlarında mezun olmuştur.
- (4) 15 öğrenci tamamlama kurslarında, 2 öğrenci ise bütünleme sınavlarında mezun olmuştur.
- (5) 4 öğrenci tek ders sınavlarında, 18 öğrenci ise bütünlemem sınavlarında mezun olmuştur.
- (6) 15 öğrenci bütünleme sınavlarında, 7 öğrenci tek ders sınavlarında mezun olmuştur.
- (8) 12 öğrenci bütünleme sınavlarında, 5 öğrenci ise tek ders sınavlarında mezun olmuştur.
- (9) 6 öğrenci bütünleme sınavlarında, 4 öğrenci ise tek ders sınavlarında mezun olmuştur.
- (10) 5 öğrenci bütünleme sınavlarında, 2 öğrenci ise tek ders sınavlarında mezun olmuştur.
- (11) 6 öğrenci ortalama ile mezun olurken, 2 iki öğrenci sorumluluk sınavlarında mezun olmuştur.

1967-2003 yılları arasında Fen Lisesi'nden mezun olan toplam 3078 öğrenciden 2707'si yaz (%87.94), 371'i güz (%12.05) mezun olmuşlardır. Bu öğrencilerden %30.6'sı Pekiyi %64.39'u İyi %4.09 ise Orta derece ile mezun olmuşlardır. Mezun öğrenci sayısı ve yıllara göre başarı durumlarındaki farklılaşmalar yıllara göre uygulanan eğitim sistemlerinden kaynaklanmaktadır. 1966'dan Ders Geçme Kredi Sisteminin uygulanmaya başlandığı 1992 yılına kadar öğrencilerin ortalama olarak % 65 İyi, %30 Pekiyi, %5 oranında ise Orta derece ile mezun oldukları görülmektedir. Kredi Sisteminin son iki dönemi olan ve sınıf geçme sistemine tekrar dönülen 1995-2003 yılları arasında durum tam tersine dönmüştür. Bu dönemde öğrencilerin ortalama %80'i Pekiyi kalan %20'si ise iyi derece ile mezun olmuşlardır. Bu dönemde Orta derece ile mezun olan 1998-1999 öğretim yılında sadece 2 öğrenci vardır.

3.7.Cezalar ve Ceza Alan Öğrenci Sayıları

Fen Lisesi disiplin uygulamaları bakımından genel lise yönetmeliğine tabidir. Disiplin kurulu başkanı müdür başyardımcısıdır. Kurul üyesi diğer 2 öğretmen ders yılı başında belirlenir. Öğrencilerin işledikleri suçlara göre alacakları cezalar şu şekilde belirtilmiştir(Tebliğler Dergisi, 1995, 2426):

- Uyarma, mahrumiyet, kınama
- Okuldan kısa süreli uzaklaştırma
- Okuldan tasdikname ile uzaklaştırma
- Örgün eğitim dışına çıkarma

Fen Lisesi arşivinde buluna disiplin kurulu karar defterlerine öğrencilerin aldıkları cezalar şu şekildedir(AFL, 2004):

1991–1992 eğitim-öğretim yılında 22 öğrenci yurttan diğer öğrencileri rahatsız etmekten dolayı süreli okuldan uzaklaştırılma cezası almışlardır.

1992–1993 eğitim öğretim yılında kavga etmekten dolayı 3 öğrenci uyarı, 2 öğrenci okuldan uzaklaştırma, 1 öğrenci öğretmenlerine saygısızlıktan dolayı kınama, yine öğretmenlerine yalan söylemekten dolayı 2 öğrenci kınama, 1 öğrenci uyarı cezaları almışlardır. Okula bira ve sigara getirmek suçundan 1 öğrenci 5gün, 3 öğrenci 2 gün, aynı şekilde yurttan kaçma suçlarından 2 öğrenci 2 gün, 1 öğrenci 5 gün okuldan uzaklaştırılma cezaları almışlardır.

1993-1994 eğitim-öğretim yılında 3 öğrenci okula içkili gelmekten 1'er gün, 2 öğrenci sigara içmekten 2 gün, 1 öğrenci dersin akışını bozmaktan kınama, 1 öğrenci izinsiz derse girememekten uyarı, 1 öğrenci yurdun çatısına çıkmaktan dolayı 2gün uzaklaştırma, 6 öğrenci okuldan kaçmaktan dolayı kınama, 1 öğrenci okul eşyalarına zarar verme suçundan kınama cezaları almışlardır.

1994–1995 eğitim- öğretim yılında 2 öğrenci okula içkili gelmekten uzaklaştırma, 2 öğrenci yurttan kaçmalarından dolayı kınama cezaları almışlardır. Ancak öğretmenler kurulu karar defterinde dönem sonunda bu öğrencilerin cezalarının kaldırıldığı belirtilmektedir.

1995–1996 eğitim-öğretim yılında 9 öğrenci arkadaşlarına şaka yapmaktan dolayı kınama, 13 öğrenci ise kısa süreli uzaklaştırma almışlardır.

1996-1997 eğitim-öğretim yılında 18 öğrenci sahte doktor raporu almaktan uyarı, 1 öğrenci tören düzenini bozmaktan kınama, 1 öğrenci ders düzenini bozmaktan kınama, etüde katılmamaktan dolayı 13 öğrenci uyarı, 6 öğrenci kınama, 2 öğrenci etüt ve derslere katılmamaktan dolayı 2 gün uzaklaştırma, 1 öğrenci kravatsız okula geldiği için kınama 6 öğrenci ise yurttan kaçtıkları için okuldan uzaklaştırılma cezaları almışlardır.

1997-1998 eğitim-öğretim yılında 1 öğrenci etüde katılmamaktan dolayı uzaklaştırma, 36 öğrenci törene katılmamaktan dolayı kınama, 3 öğrenci okul binasına zarar vermekten dolayı uzaklaştırma, sigara içmekten dolayı 1 öğrenci kınama, 5 öğrenci uyarı, 1 öğrenci devamsızlıktan dolayı kınama, 5 öğrenci arkadaşlarına şaka yapmaktan dolayı okuldan uzaklaştırma, aynı suçtan 6 öğrenci uyarı, 17 öğrenci kınama cezaları almışlardır.

Yukarıda da değinilen “arkadaşlarına şaka yapmak suçu” Ankara Fen Lisesi’nde öğrenciler arasında yurda yeni gelen 1. sınıf öğrencilerine karşı işlenen bir suçtur. Disiplin kurulu karar defterinde “...öğrencilerin kendi aralarında “şövalye çıkarma” olarak niteledikleri geleneksel uygulamaları olan 1. sınıf öğrencilerinin cinsel organlarına kolonya döküp yakma” şeklinde ifade edilen suçtur.

1998-1999 eğitim-öğretim yılında 4 öğrenci yurttan kaçtıkları için uzaklaştırma, sigara içtikleri için 1 öğrenci kınama, 1 öğrenci uzaklaştırma cezaları almışlardır.

1999-2000 eğitim-öğretim yılında 11 öğrenci yurttan izinsiz ayrılmak suçundan uzaklaştırma, 9 öğrenci alt sınıflarla kavga etmekten dolayı tasdikname ile uzaklaştırma, aynı şekilde 7 öğrenci yurttan kaçma suçlarından dolayı uzaklaştırma cezaları almışlardır.

2000-2001 eğitim-öğretim yılında 1 öğrenci izinsiz yurttan ayrılmaktan dolayı kınama, 2 öğrenci ateş yakarak yangına neden olmaktan dolayı kınama, 1 öğrenci ise bilgisayarda müstehcen filmler seyretmekten dolayı kınama cezaları almışlardır.

2001-2002 eğitim-öğretim yılında 2 öğrenci okul araç-gereçlerine zarar vermekten kınama, 2 öğrenci yurttan kaçmaktan dolayı uyarma, 1 öğrenci öğretmenine karşı gelmekten dolayı 1 gün uzaklaştırma, 1 öğrenci yurttan izinsiz ayrılmaktan dolayı uzaklaştırma, 1 öğrenci arkadaşlarını tehdit etmekten dolayı tasdikname ile uzaklaştırma, 2 öğrenci ise gece kız yurtlarına girdiklerinden dolayı uzaklaştırma cezaları almışlardır.

2001-2002 eğitim-öğretim yılında kurul karar defterinde ceza verilen öğrenci bulunmamaktadır. Ancak disiplin kurulunun öğretim yılı için yaptıkları bazı değerlendirmeler dikkat çekmektedir. Örneğin birçok öğrencinin para karşılığı dershanelere gittikleri belirtilmektedir. Buradaki “para karşılığı” ifadesi, öğrencilerin gittikleri dershanelerden reklam karşılığı olarak aldıkları paradır. Aynı şekilde öğrenciler yoğun biçimde uyumsuzluk sorunlarının gözlemlendiği belirtilmektedir.

2002-2003 eğitim-öğretim yılında bira içmekten dolayı 2 öğrenci uzaklaştırma, 3 öğrenci kınama, 5 öğrenci sigara içmekten dolayı kınama, 6 öğrenci yurttan izinsiz ayrılmaktan dolayı uzaklaştırma, 1 öğrenci kılık-kıyafetine dikkat etmediğinden dolayı kınama, 3 öğrenci ise yurttan kaçtıkları için uyarı cezası almışlardır.

2003-2004 eğitim öğretim yılında 3 öğrenci arkadaşları ile kavga ettiklerinden dolayı okuldan uzaklaştırma, 8 öğrenci arkadaşlarına baskı yapmaktan dolayı uzaklaştırma, 109 öğrenciye bayram törenine katılmadıkları için uyarı cezası verilmiştir.

2003-2004 öğretim yılında 22 öğrencinin bildiri yayımlamaktan dolayı aldıkları kınama cezası dikkat çekicidir. Bildirinin içeriği

- Derslerin çok ağır olduğu
- ÖSS'ye yönelik olarak ders öğretmenleri tarafından çalışma yapılmadığı
- İşlenen konuların sınav içeriği ile örtüşmediği
- Yüksek notlar alınamaması

- Okul derslerinden ÖSS'ye zaman kalmaması
- Ortaöğretim Başarı Puanlarının düşmesi şeklindedir.

Kuruluşunun üzerinden geçen 40. yılda Fen Lisesi öğrencilerinin şikâyetçi oldukları yukarıdaki konular aslında Fen liselerinin asıl felsefe ve amaçlarından nasıl saptıklarının bir göstergesidir. Yukarıda değinilen sorunlarını tamamı üniversiteye girişle ilgilidir.

2003-2004 yılında ayrıca 20 öğrenci mezuniyet gecesinden yurda alkollü döndükleri için okuldan uzaklaştırma, 1 öğrenci yurttan izinsiz ayrılıp internet kafeye gitmekten dolayı uzaklaştırma ve 1 öğrenci de kız yurduna girmekten dolayı okuldan uzaklaştırma cezaları almışlardır(AFL, 2004).

2003 yılı öğretmenler kurulu karar defterinde okulun sorunlarına ilişkin tespitler dikkat çekicidir. Öğretmenler kurulunda tartışılan konular da yukarıda değinilen bildiride ifade edilen şikâyetlerle örtüşmektedir. Karar metninde ÖSS'de 10 öğrencinin herhangi bir yüksek öğretim kurumuna yerleşemediği, 4 öğrencinin tercih yapmadığı, okulun ÖSS puanı ortalamasının 353, ortaöğretim başarı puanı ortalamasının 75.8 olduğu, ÖSS'de Türkiye'de ilk 100 öğrenci içinde 5 Ankara Fen Lisesi öğrencisi olduğu, ÖSS'de alınan en düşük puanın 331 en yüksek puanın 379 olduğu, 24 öğrencini 1. tercihine, 30 öğrencinin ise ODTÜ'ye yerleştiği belirtilmektedir.

Görüldüğü gibi okulun sorunları ve başarıları tamamen üniversite sınavı üzerinden değerlendirilmektedir. Ancak bu noktada Muhlis Çelik'in öğretim niteliğine ilişkin eleştirileri farklı bir bakış olarak ortaya çıkmaktadır. Çelik, 2003 yılı öğretmenler kurulu toplantısında okulun genel başarısının düştüğünü, öğretmen ihtiyacının özellikle matematik öğretmeni ihtiyacı bulunduğunu, etütlerin verimsiz geçtiğini, projelerin düzenli yapılmadığını hatta dersten kaçmak için araç olarak kullanıldığını belirtmiştir(Ö.K.K. Defteri, 2004)

2004 yılı sonu öğretmenler kurulu toplantısından da benzer kararlar çıkmıştır. Yine okulun başarısı bakımından Ankara içindeki karşılaştırmalı sınavda okulun birinci olduğu belirtilmiştir. Üniversiteye yerleşme konusunda başarının %77'ye düştüğü sorun olarak ortaya konmuştur. Proje uygulamaları ile ilgili sorunlar bu toplantı da tartışılmıştır(Ö.K.K. Defteri, 2004).

Tablo.13:Disiplin Cezası Alan Öğrencilerin Sayısal Durumu

YIL	UYARI	KINAMA	SÜRELİ UZAKLAŞTIRMA	TASDİKNAME İLE UZAKLAŞTIRMA	TOPLAM
1991-1992			22		22
1992-1993	4	1	9		14
1993-1994	1	2	6		9
1994-1995		2	2		4
1995-1996		9	13		22
1996-1997	32	8	8		48
1997-1998	5	54	9		68
1998-1999		1	5		6
1999-2000			18	9	27
2000-2001		4			4
2001-2002		2	4	1	7
2002-2003	3	9	8		20
2003-2004	109	22	32		163

Kaynak: Disiplin Kurulu Karar Defteri, AFL, 2004

Fen Lisesi'nden her yıl belli sayıda öğrenci çeşitli nedenlerle tasdikname ile okuldan ayrılmıştır. 1964-2004 yılları arasından Ankara Fen Lisesi'nden tasdikname ile ayrılan öğrencilerin sayısal durumu şu şekildedir(AFL Tasdikname Defteri, 2004)

Tablo.14: Yıllara Göre Tasdikname İle Okuldan Ayrılan Öğrenci Sayıları

1964-1965	4
1965-1966	2
1966-1967	-
1967-1968	1
1968-1969	9
1969-1970	4
1970-1971	7
1971-1972	3
1972-1973	9
1973-1974	4
1974-1975	2
1975-1976	-
1976-1977	-
1977-1978	4
1978-1979	1
1979-1980	4
1980-1981	4
1981-1982	1
1982-1983	1
1983-1984	5
1984-1985	2
1985-1986	3
1986-1987	11
1987-1988	23
1987-1989	7
1989-1990	17
1990-1991	26
1991-1992	22
1992-1993	4
1993-1994	38
1994-1995	70
1995-1996	71
1996-1997	67
1997-1998	13
1998-1999	34
1999-2000	43
2000-2001	11
2001-2002	7
2002-2003	3
2003-2004	9
TOPLAM	550

Yıllara göre tasdikname ile okuldan ayrılan öğrencilerin sayıları incelendiğinde her yıl farklı oranlarda öğrencinin okuldan ayrıldığı görülmektedir. 1964-2004 yılları arasında 550 öğrenci tasdikname ile okuldan ayrılmıştır. Ancak okuldan ayrılmaların sayıları dönemlere göre yoğunluk bakımından farklılıklar göstermektedir.

Tasdikname ile okuldan ayrılma öğrencinin okuldan kendi isteği ile ayrılması, derslerdeki başarısızlığı nedeniyle iki kez üst üste sınıfta kalması ya da okul idaresi tarafından, aldığı herhangi bir cezadan dolayı uzaklaştırması şeklinde olabilir. Öğrencilerin bir kısmı sağlık şartlarından ya da özel şartlarından dolayı okula ayak uyduramamalarından kaynaklı hallerden dolayı da okuldan ayrılmışlardır. Örneğin 1999 depreminde 88 sayılı yasa ile deprem bölgesinden Ankara Fen Lisesi'ne gelen öğrencilerin 20 tanesi tekrar okuldan ayrılmışlardır. Bu öğrencilerin bir kısmı ailelerinin tekrar memleketlerine dönmelerinden dolayı eski okullarına dönmüşlerdir. Ancak daha bu öğrenciler okula yeterince uyum sağlayamamış ve bir kısmı başarısız olmuşlardır. Çakır(2004)'a göre bu öğrencileri gelmesi 1999–2002 yılları arasında Ankara Fen Lisesi'nin okul genel başarı ortalamasını ve üniversite sınavındaki başarısını düşürmüştür.

Çakır(2004)'a göre okuldan ayrılmanın diğer bazı nedenleri ise aileden ayrı kalma, üniversite seçme sınavında uygulanan ve fen lisesi öğrencileri açısından çok önemli bir dezavantaj olan ortaöğretim başarı puanı, okula uyumsuzluk, derslerdeki başarısızlıklar, becayiş ve yatılılıktan kaynaklı diğer sorunlardır.

3.8. ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Fen Lisesi'nin kuruluşundan itibaren yıllara göre farklı programlar uygulanmıştır. Bu programlardan ilki okulun henüz yönetmeliğinin hazırlanmadığı 1964 yılı programıdır. Programların hazırlanmasında esas olan belirleyici nokta Fen derslerinin ağırlığı olmuştur.

Fen Derslerinin Ağırlığı: Fen Liselerinde her sınıftaki fen derslerinin ağırlığı yabancı dil ve beden eğitimi dersleri dışındaki haftalık ders saatleri çizelgesindeki ders saatleri toplamının % 65'inden az olamaz. (Resmi Gazete, 1975,15209)

Bu madde 1993 yılındaki düzenlemede;

Fen liselerinde fen derslerinin ağırlığı Yabancı dil ve Beden eğitimi dışındaki dersleri dışındaki derslerin kredi toplamının %60'ından az olamaz şeklinde belirtilmiştir(Tebliğler Dergisi, 1993:2385).

Yeni düzenlemede fen derslerinin programda yer alması gereken zorunlu kredi miktarının azaltılması dikkat çekici bir noktadır. Fen lisesinin amacına uygun olarak matematik ve fen bilimleri derslerinin programda daha fazla yer alması gerekirken yeni düzenleme ile kültür dersleri ve sosyal bilimler derslerinin programa konması bu noktada sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu düzenlemelerle fen lisesi programı, genel lise programları ile gitgide benzeşmektedir. Bu ise yukarıda değinildiği üzere fen liselerinin başlangıçtaki kuruluş amaç ve felsefesinden giderek uzaklaştığını göstermektedir.

1999 tarihli düzenlemede ise fen derslerinin ağırlığı ve program muhtevasının nasıl düzenleneceği şu şekilde belirtilmiştir.

Fen liselerinde, Bakanlıkça uygun görülen ders çizelgeleri ve öğretim programları uygulanır. Fen programlarında lâboratuvar ve uygulama çalışmalarına ağırlık verilir.

Eğitim-öğretim Türkçe yapılıdır. Matematik ve fen grubu derslerindeki teknik terimlerin yabancı dildeki karşılıkları da öğretilir.

Fen Derslerinin Ağırlığı 10 uncu ve 11 inci sınıflarda matematik ve fen derslerinin ağırlığı, haftalık ders çizelgesindeki ders saatleri toplamının %60'ından az olmayacak şekilde düzenlenir(Tebliğler Dergisi, 1999: 2496).

Yeni düzenlemede fen derslerinin ağırlıklarına ilişkin bir değişiklik yapılmamakla birlikte laboratuvar derslerine ve uygulamalara ağırlık verilmesi gerekliliğinin vurgulanması dikkat çekmektedir. Ancak bu düzenlemede de derslerin düzenlenmesinde 9. sınıflarda hangi esasların dikkate alınacağı belirtilmemiştir. Ders dağılım çizelgelerinden anlaşıldığı kadarı ile

ise 9 sınıflarda ağırlıklı genel kültür dersleri ve fen- matematik alanlarında giriş dersleri dikkat çekmektedir.

Tablo.15:FEN LİSESİ HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ(1964)

DERSLER	SINIFLAR				
	1. SINIF	2. SINIF	3. SINIF FİZİK	3. SINIF KİMYA	3.SINIF BİYOLOJİ
Temel Matematik	4	4	4	4	4
Geometri	3	2	2	2	2
Fen Bilgisi	6 (1.Söm)	-	-	-	-
Fizik	3 (2.Söm)	4	6	-	-
Kimya	3(2.Söm)	4	-	6	-
Biyoloji	4	4	-	-	4
Edebiyat	4	4	4	4	4
Tarih	-	3	-	-	-
Coğrafya	3	-	-	-	-
Sosyal Bilim	-	-	3	3	3
Yabancı Dil(İng.,Alm,Fra.)	5	5	5	5	5
Beden Eğitimi	1	1	1	1	1
Milli Güvenlik Bilgisi	1	1	1	1	1
Seçmeli Dersler	5	4	7	7	7
TOPLAM	36	36	36	36	36

1964 yılında uygulanan program, program geliştirme çalışmaları nedeniyle genel lise benzeri bir çerçevede hazırlanmıştır. Öyle ki okulun asıl amacına dönük olarak düzenlenmesi gereken program fen bilimleri derslerinin kredilerinin arttırılması dışında bir yenilik getirmemiştir. Özellikle 1 sınıflarda fizik, kimya, biyoloji yerine fen bilgisi dersinin konulmasının amaca uygun olmadığı tartışılmıştır(Dinçer, 2007)

Öğrenciler 3. sınıfta branşlara ayrılarak ileri fen derslerini almaktadırlar. Fizik, Kimya, Biyoloji üç branşta da matematik dersi 4 saattir. Diğer kültür derslerinin saatleri de aynıdır.

Programda dikkat çeken diğer bir nokta ise tarih ve coğrafya derslerinin 1 ve 2. sınıfta tamamlanmasıdır. Fen lisesi programı hazır olmadığından bu yıllarda bütün tarih programı 2. sınıfta, bütün coğrafya programı ise 1. sınıfta tamamlanmıştır(Şenelt, 2007)

Tablo.16: SEÇMELİ DERSLER (1964)

SEÇMELİ DERSİN ADI	SÜRESİ	HAFTALIK DERS SAATI VE OKUTULACAĞI SINIF		
		1	2	3
II. Yabancı Dil	3 Yıl	3	3	2
Teknik Atelye	İlk 2 Yıl	3	3	2
Ev Ekonomisi (Kızlar)	3. Yıl İhtiyari	3	3	2
Daktilografi	2 Yıl	2	1	-
Resim	2 Yıl	2	1	-
Müzik	2 Yıl	2	1	-
Elektronik	1 Yıl	-	-	3
Felsefe ve Mantık	1 Yıl	-	-	3
Mekanik Resim	1 Yıl	-	-	2
Astronomi	1 Yıl	-	-	1
Jeoloji	1 Yıl	-	-	1
Sanat Tarihi	1 Yıl	-	-	1
Modern Matematik	1 Yıl	-	-	2
Fen Laboratuar Tekniği	1 Yıl	-	-	2
TOPLAM		5	4	7

Seçmeli dersler ilişkin uygulama esasları şu şekilde belirlenmiştir.

1. Bir seçmeli en az 10 öğrenci tarafından seçilirse okutulmaktadır. Bu rakam Ev Ekonomisi için en az 5'tir.
2. Özel ders araç ve gereçlerine ihtiyaç duyulan dersler bu araç ve gereçler tamamlanmadıkça okutulmaz.
3. Teknik Atelye I. ve II. sınıflarda okutulmak üzere 2 yıl süreli olmakla beraber I. ve II. sınıflarda bu dersi okumuş olanlar isteler ise III. sınıfta da seçebilirler.
4. 1965-1966 öğretim yılında II. sınıfta bulunan öğrenciler, I. ve II. Sınıfta Teknik Atölye dersini seçmemiş olanlar bile III. sınıfta seçebilirler.
5. Sınıf geçme yönetmeliği ve diğer yönetmelikler genel liselerin aynıdır. Bir farkla, sınıfta kalan okuldan ayrılır. Bütünleme sınavı hakkı vardır.
6. Fen müfredatı modern ve abstract(soyut-mücerret) ve uygulamalıdır. Diğer liselerden farklıdır. Kültür dersleri müfredatı: Edebiyat, Tarih, Coğrafya, Sosyoloji dersleri genel liseler ile aynıdır.
7. Yabancı dilin müfredatı tamamen değişik; audio-visuel (görme ve işitme) tekniğine göredir.

FEN LİSESİ HAFTALIK DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ (1968)

Kuruluş yıllarındaki çalışmaların ardından fen lisesi programı 1968 yılında yeniden düzenlenmiştir. Yeni düzenlemenin ilk programdan çok belirgin farkları bulunmaktadır. Öncelikle fen bilimleri dersleri fizik, kimya ve biyoloji olarak 1. sınıfta bağımsız dersler olarak konmuş ve ders saatleri arttırılmıştır. 1964 programında Fen Bilgisi dersi 6 saat iken 1968 programında Fizik, Kimya ve Biyoloji derslerinin saatleri toplamı 12 dir. Matematik dersinin kredisi bütün sınıflarda 2 saat arttırılmıştır. 3. sınıftaki İleri Fen dersinin kredisi aynı kalmıştır. Yeni düzenlemede Tarih dersi 2 ve 3. sınıflara dağıtılmıştır. Ayrıca diğer kültür dersleri ile birlikte ilk programda yer alan Sosyal Bilimlerin yerinde bu programda Sosyoloji-Ekonomi ve Psikoloji dersleri konmuştur.

Tablo. 16: 1968 Ders Dağılım Çizelgesi

DERSLER	SINIFLAR		
	1	2	3
Matematik	8	6	6
Fizik	4	5	-
Kimya	4	5	-
Biyoloji	4	4	-
İleri Fen	-	-	6
Edebiyat	4	4	4
Yabancı Dil	5	5	5
Coğrafya	3	-	-
Tarih	-	2	1
Sosyoloji – Ekonomi	-	-	2
Psikoloji	-	1	-
Beden Eğitimi	1	1	1
Milli Güvenlik Bilgisi	1	1	1
Seçmeli	2	2	8
Kompozisyon	-	-	2
Egzersiz	6	6	6
TOPLAM	42	42	42

(Talim Terbiye Kurulu, 20.09.1968: Karar No:23)

**1975 Yılında Kabul Edilen Fen Lisesi Yönetmeliğinde Yeniden Düzenlenen
Ders Dağılım Çizelgesi**

Fen Lisesinin kapsamlı ilk düzenlemesinin yapıldığı 1975 yılı yönetmeliğinde ders programında önemli değişiklikler olmamıştır. Fen bilimleri dersleri aynı kalmak kaydıyla kredisi azaltılan Temel Matematik dersine ek olarak Geometri dersi 1. sınıflara 2 saat, 2. sınıflara 2 saat ve 3. sınıflara 3 saat olarak konmuştur. Yeni programda psikoloji, sosyoloji ve ekonomi dersleri birleştirilmiş ayrıca 1 ve 2. sınıflara 1'er saat Ahlak dersi konmuştur.

Tablo. 18: 1975 Ders Dağılım Çizelgesi

DERSLER	SINIFLAR		
	1	2	3
Türk Dili ve Edebiyatı	4	4	4
Psikoloji-Sosyoloji-Ekonomi	-	-	3
T.C. Tarihi	-	-	1
Tarih	-	2	-
Coğrafya	3	-	-
Temel Matematik	5	4	4
Geometri	2	2	3
Fizik	4	5	-
Kimya	4	5	-
Biyoloji	4	4	-
Yabancı Dil	5	5	5
Beden Eğitimi	1	1	1
Milli Güvenlik Bilgisi	1	1	1
Ahlak	1	1	-
Seçmeli Dersler	2	2	14
Seminer	4	4	4
TOPLAM	40	40	40

Din Bilgisi (İsteğe Bağlı)	1	1	-
Rehberlik ve Eğitsel Çalışmalar	3	3	3

Din Bilgisi dersi seminer saatinde yapılır. Rehberlik ve eğitsel çalışmalar ise Milli Eğitim Bakanlığınca saptanan esaslara göre düzenlenir(Resmi Gazete, 197515209).

SEÇMELİ DERSLER(1975)

Seçmeli dersler öğrencilerin bireysel bilgi ve yeteneklerini tanıyıp anlamalarına ve geliştirmelerine ve bazı alanlarda derinleşmelerine imkân sağlayan derslerdir. Bu derslerin adları ve haftalık ders saatleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo.19: Seçmeli Dersler

1. SINIF	Kredi	2. SINIF	Kredi
II. Yabancı Dil	2	Yabancı Dil	2
Teknik Atölye	2	Teknik Atölye	2
Resim	2	Resim	2
Müzik	2	Müzik	2
		Daktilo	2

3. SINIF					
I. GRUP		II. GRUP		III. GRUP	
DERS	SAATİ	DERS	SAATİ	DERS	SAATİ
Seçmeli Matematik Konular	2	Teknik Atölye	2	İleri Fen (Fizik, Kimya, Biyoloji)	6
Astronomi	2	Teknik Resim	2		
Jeoloji	2	Felsefe-Mantık	2		
Elektronik	4	Sanat Tarihi	2		
II.Yabancı Dil	2	Resim	2		
		Müzik	2		

1974–1975 öğretim yılında ve daha önceki yıllarda Modern Matematik adı altında okutulan ders 1975–1976 öğretim yılından itibaren Seçme Matematik Konuları adı altında okutulmuştur

Seçmeli derslere ilişkin uygulamalar bu dönemde şu şekilde düzenlenmiştir:

- 1- Öğrenciler 1. sınıfta 2, 2. sınıfta 2 ve 3. sınıfta 14 saat seçmeli ders alırlar.
- 2- Bir seçmeli ders en az 10 öğrenci tarafından seçilirse ve imkânlar yeterli ise açılabilir. Öğrenci sayısının 10'dan az olduğu hallerde dersin okutulup okutulmayacağına, öğretmen durumu ve okulun imkânları göz önüne alınarak okul müdürlüğünce karar verilir. Dersin açılmaması durumunda okul idaresi öğrenciye yeni bir seçmeli ders seçme imkânı tanır. Seçmeli dersler öğretim yılı başından itibaren 15 gün içinde okul müdürlüğüne verilen bir dilekçe ile değiştirilebilir. Bu süreden sonra bir işlem yapılamaz.
- 3- 1. 2. sınıfta seçilen bir ders bir üst sınıfta önceki yıla dayalı olarak okutuluyorsa bu derse öğrenci bir üst sınıfta da devam edebilir.

- 4- Son sınıftaki seçmeli dersler üç grup şeklinde düzenlenmiştir. Öğrenciler 1 ve 2. grup derslerden 8 saat seçebilir. Bu seçmede öğrenci 2.grup derslerden en fazla 4 saatlik, 1. grup derslerden 8 saatlik seçme yapabilir. 3. gruptaki İleri Fen olarak belirtilen ders, İleri Fizik, İleri Kimya ve İleri Biyolojidir. Öğrenci İleri Fen adı altında bunlardan yalnız birini seçmek zorundadır.

İleri fen derslerinden biri okulun imkânlarını aşacak şekilde fazla öğrenci tarafından seçildiği takdirde, öğrencilerin bu derslere dağılımlarını fen öğretmenlerinin görüşleri ve öğrencilerin seçtikleri İleri Fen dersine temel teşkil eden 2. sınıftaki derse ait başarılarını da göz önüne alarak, düzenlemeye okul müdürü yetkilidir.

Öğretmenler kurulu günün ihtiyaçları ve okulun gelişme durumuna göre yeni seçmeli ders koymaya ve mevcut seçmeli dersler üzerinde değişiklik yapmaya yetkilidir.

Seminer çalışmaları öğrencilerin ilgi istek ve yeteneklerine göre bireysel ya da grup halinde öğretmen yönetiminde serbestçe yaptığı çalışmalardır. Seminer saatlerinde okul idaresi öğrencilerin okulun laboratuvar, kitaplık, spor salonu ve konferans salonu gibi imkânlarından en verimli şekilde yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır. Bu çalışmalar okulun haftalık ders dağıtım çizelgesinde gösterilir. Bu saatlerde özellikle son sınıflar için , dışarıdan veya okulun öğretmen kadrosundan sağlanacak konuşmacılar aracılığıyla okulun amaçlarına uygun konferanslar düzenlenir.

Seminer çalışmaları her sınıf için 4 saattir. Ancak okul idaresi haftalık seminer saatlerinde okulun öğretmen durumuna göre değişiklikler yapabilir.(Resmi Gazete, 1975:15209)

Fen Lisesi Haftalık Ders Çizelgesinde Değişiklik 1982

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 14. 07.1982 tarih ve 94 sayılı kararı ile kabul ettiği fen lisesi ders çizelgesi aşağıdaki gibidir.

Tablo.20: 1982 Ders Dağılım Çizelgesi

DERSLER	SINIFLAR		
	1	2	3
Türk Dili ve Edebiyatı	4	4	4
Psikoloji- Sosyoloji- Ekonomi	-	-	3
T.C. İnk. Tar. ve Atatürkçülük	1	1	2
Tarih	-	2	-
Coğrafya	3	-	-
Temel Matematik	5	4	4
Geometri	2	2	3
Fizik	4	5	-
Kimya	4	5	-
Biyoloji	4	4	-
Yabancı Dil	5	5	5
Beden Eğitimi	2	2	2
Milli Güvenlik Bilgisi	-	1	1
Din ve Ahlak Bilgisi	1	1	1
Seçmeli Dersler	2	2	6
İleri Fen(Fizik, Kimya, Biyoloji)	-	-	6
TOPLAM	37	38	37

- 1- İleri Fende öğrenciler Fizik, Kimya ve Biyoloji derslerinden birini seçerler. Bu derslerden biri okulun imkanlarını aşacak şekilde fazla öğrenci tarafından seçildiği takdirde, öğrencilerin bu derslere dağılımlarını, fen öğretmenlerinin görüşlerini ve öğrencilerin seçtikleri derse temel teşkil eden 1. sınıftaki derse ait başarılarını da göz önüne alarak düzenlemeye okul müdürü yetkilidir. (Tebliğler Dergisi, 1982:342)

Tablo: 21:SEÇMELİ DERSLER

DERSLER	1.SINIF	2.SINIF
Yabancı Dil	2	2
Teknik Atölye	2	2
Resim	2	2
Müzik	2	2

3. SINIF			
I. GRUP		II. GRUP	
DERSLER		DERSLER	
Matematik	2	Teknik Atölye	2
Astronomi	2	Teknik Resim	2
Jeoloji	2	Felsefe-Mantık	2
Elektronik	4	Sanat Tarihi	2
Yabancı Dil	2	Müzik	2
		Bilim Tarihi	2

Seçmeli derslerle ilgili uygulamalar şu esaslara göre düzenlemiştir:

- 2- Öğrenciler birinci sınıfta 2 ve üçüncü sınıfta 6 saatlik seçmeli ders alırlar.
- 3- Bir seçmeli ders en az 10 öğrenci tarafından seçilirse ve imkânlar yeterli ise açılabilir. Öğrenci sayısının 10'dan az olduğu hallerde o dersin okutulup okutulmamasına, öğretmen durum ve okulun imkânları göz önüne alınarak okul müdürlüğünce karar verilir. Dersin açılmaması halinde, okul idaresince öğrenciye yeni bir seçmeli ders seçme imkânı tanınır.
- 4- Seçmeli dersler, öğretim yılı başından itibaren 15 gün içinde okul müdürlüğüne verilen bir dilekçe ile değiştirilebilir. Bu süreden sonra işlem yapılamaz.
- 5- 1. ve 2. sınıfta seçilen bir ders bir üst sınıfta önceki sınıfa dayalı olarak okutuluyorsa bu derse öğrenci bir üst sınıfta da devam edebilir.
- 6- Yabancı dil, ikinci bir yabancı dil olarak seçilemez. Asıl yabancı dilin takviyesi amacıyla seçilebilir.
- 7- Son sınıf seçmeli dersleri iki grup halinde düzenlenmiştir. İkinci grup derslerinden en fazla 4 saatlik seçim yapılabilir.
- 8- Öğretmenler kurulu günün ihtiyaçları ve okulun gelişme durumuna göre yeni seçmeli dersler koymaya ve mevcut seçmeli dersler üzerinde değişiklik yapmaya yetkilidir. Yapılan değişiklikler ve ilgili programlar onaylanmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı'na gönderilir. (Tebliğler Dergisi, 1982:343)

**Tablo. 22:FEN LİSESİ HAFTALIK DERS ÇİZELGESİNDE DEĞİŞİKLİK
1987**

DERSLER	SINIFLAR		
	4	5	6
Türk Dili ve Edebiyatı	4	3	4
Psikoloji	-	1	-
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	1	1
Tarih	2	1	2
T.C. İnk. Tar. ve Atatürkçülük	1	1	1
Coğrafya	2	-	-
Temel Matematik	5	4	6
Geometri	2	2	4
Biyoloji ve Sağlık Bilgisi	4	4	-
Fizik	4	5	-
Kimya	4	5	-
Yabancı Dil	5	4	6
Beden Eğitimi	2	2	2
Milli Güvenlik Bilgisi	-	1	-
Seçmeli Dersler	2	4	4
İleri Fen(Fizik, Kimya, Biyoloji)	-	-	8
TOPLAM	38	38	38

1- Öğrenci kişilik hizmetlerini yürütmek üzere öğretim programlarına alınan rehberlik ve eğitici çalışmalar haftalık ders saatleri dışında yürütülür. Rehberlik ve Eğitici çalışmalarla ilgili faaliyetleri yürüten öğretmenler bu görevlerine karşılık haftada 3 saat üzerinden ücretli ek ders görevi yapmış sayılırlar. Bu ders görevi haftalık zorunlu ek ders görevi içinde verilir ve ücret ödenir.

2-Türk Dili ve Edebiyatı dersinin 4. ve 6. sınıflarda 2 saati, 5. sınıfta 1 saati kompozisyona, diğer saatleri dil ve edebiyat çalışmalarına ayrılır. (Tebliğler Dergisi, 1987: 465)

Tablo. 23: SEÇMELİ DERSLER

4. SINIF	Kredi	5. SINIF	Kredi
Bilgisayar	2	Bilgisayar	2
Teknik Atölye	2	Teknik Atölye	2
2. Yabancı Dil	2	2. Yabancı Dil	2
Takviyeli Yab. Dil	2	Takviyeli Yab. Dil	2
Resim	2	Resim	2
Müzik	2	Müzik	2
İş ve Tek. Mes. Bil	2	İş ve Tek. Mes. Bil	2

6. SINIF			
Bilgisayar	2	Teknik Atölye	2
Elektronik	2	Teknik Resim	2
İleri Matematik	2	Ekonomi	2
Astronomi	2	Müzik	2
Jeoloji	2	Felsefe	2
2. Yabancı Dil	2	Sosyoloji	2
İş ve Tek. Mes. Bil	2	Tak. Yabancı Dil	2

1- Birinci sınıfta 1, ikinci sınıfta 2 ve üçüncü sınıfta (ileri fen hariç) iki seçmeli ders alınır.

2-Bir seçmeli dersin haftalık ders çizelgesine ve günlük programa alınabilmesi için en az 15 öğrenci tarafından seçilmiş olması gerekir. Öğrenci sayısı on beşten az olduğu takdirde o seçmeli dersin okutulup okutulmamasına öğretmenler kurulunca karar verilir.

3- Seçmeli dersler okulun öğretime başladığı günden itibaren 15 gün içinde okul müdürlüğüne verilen bir dilekçe ile değiştirilebilir.

4- İleri Fen'de öğrenciler İleri Fizik, İleri Kimya, İleri Biyoloji derslerinde birini seçerler. Bu derslerden biri okulun imkanlarını aşacak şekilde, fazla öğrenci tarafından seçildiği takdirde öğrencilerin bu derslere dağılımları fen öğretmenlerinin görüşleri ile öğrencilerin 4. ve 5. sınıfta bu derslere ait başarıları göz önünde bulundurularak belirlenir.

5- Öğretmenler Kurulu günün ihtiyaçları ile okulun gelişme durumuna göre yeni seçmeli dersler koyabilir ve mevcut seçmeli derslerin programları üzerinde değişiklik yapabilir. Ancak yapılan bu değişiklikler onaylanmak üzere Bakanlığa sunulur. (Tebliğler Dergisi, 1987: 465)

1982 yılında düzenlenen programla 1987 yılında yeniden düzenlen program arasında hem temel dersler hem de seçmeli dersler bakımından bazı farklılıklar dikkat çekmektedir.

1982 ders dağılım çizelgesinde 5. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersi 4 kredi olarak yer alırken 1987 programında 3 kredi olarak yer almaktadır.

1982 programında 6. sınıflarda 3 saat psikoloji-sosyoloji-ekonomi dersi yer alırken 1987 programında 5. sınıflarda 1 saat psikoloji dersi yer almaktadır. Tarih dersi 1982 programında 2. sınıflarda 2 saat olarak yer alırken 1987 programında ise 1, 2 ve 3. sınıflarda toplam 5 kredi olarak yer almaktadır. 1982 programında 3 saat olarak yer alan Coğrafya dersi 1987 programında 2 saat olarak yer almaktadır.

1987 yılında Temel Matematik dersinin kredisi 2 saat arttırılmış, 1982 programında toplam 13 kredi olan ders 1987 programında toplam 15 krediye çıkartılmıştır. Aynı şekilde Geometri dersinin kredisi de 1 kredi arttırılmıştır.

1982 programında Biyoloji olarak yer alan dersin adı ve içeri Biyoloji ve Sağlık Bilgisi olarak değiştirilmiş ve kredisi 1 kredi arttırılmıştır.

1982 programında Milli Güvenlik Bilgisi dersinin kredisinin fazlalığı ve bütün sınıflarda yer alması dikkat çekmektedir. 1987 programında ise ders, 1 kredi ve bir yıllık ders olarak programda yer almaktadır. Bu değişiklik döneminin siyasal şartları ile doğrudan ilgilidir.

1987 programında İleri Fen dersinin kredisi 2 saat arttırılmıştır.

1982 ve 1987 programları karşılaştırıldığında dikkati çeken en temel fark 1987 yılında Fen Bilimleri derslerinin kredilerinin arttırılmasıdır.

1982 ve 1987 ders dağılım çizelgelerinde seçmeli dersler arasındaki farklar daha belirgin olarak görülmektedir. 1982 ders dağılım çizelgesinde seçmeli derslerin yetersizliği dikkat çekmektedir. 1 ve 2. sınıflar için ortak Yabancı Dil, Teknik Atelye, Resim, Müzik dersleri yer alırken 1987 programında bu derslere ek olarak Bilgisayar, II. Yabancı Dil, Takviyeli Yabancı Dil, İş ve Teknik Meslek Bilgisi dersleri dikkat çekmektedir.

1987 programının en temel farkı Bilgisayar dersinin programda yer alması ve yabancı dil öğretimine verilen önemin arttırılmasıdır.

1982 programında 6. sınıflar için ders dağılım çizelgesinde yer alan dersler iki grupta sınıflandırılmıştır. Bu sınıflamada dikkat çeken özellik ise I Grup derslerin, Matematik, Astronomi, Jeoloji, Elektronik gibi fen bilimleri dersleri iken, II Grup derslerin Teknik Resim ve Teknik Atölye dışında, Felsefe- Mantık, Müzik, Sanat Tarihi, Bilim Tarihi gibi daha çok sanat ve sosyal bilimler ağırlıklı derslerden oluşmasıdır.

Yine 1987 programında 6. sınıflar için Bilgisayar, Elektronik, Jeoloji, İleri Matematik, Astronomi, Teknik Atölye, Teknik Resim gibi fen bilimleri derslerinin yanı sıra II. Yabancı Dil ve Takviyeli Yabancı Dil dersleri dikkat çekmektedir. Aynı şekilde Sosyoloji, Ekonomi ve Felsefe gibi sosyal bilimler dersleri bu programı 1982 programından farklı kılan derslerdir.

Tablo.24: DGKS(1992-1998) DÖNEMİNDE FEN LİSESİ ORTAK DERSLERİ

DERSİN ADI		HAFTALIK KREDİ SAYISI	TOPLAM KREDİ
Türk Dili ve Edebiyatı	1	4	14
	2	4	
	3	3	
	4	3	
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	2	6
	2	2	
	3	2	
Felsefe	1	2	4
	2	2	
Tarih	1	4	8
	2	4	
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	1	2	4
	2	2	
Coğrafya	1	2	4
	2	2	
Matematik	1	5	30
	2	5	
	3	6	
	4	6	
	5	8	
Geometri	1	4	12
	2	4	
	3	4	
Analitik Geometri	1	2	4
	2	2	
Fizik	1	5	22
	2	5	
	3	6	
	4	6	
Kimya	1	5	20
	2	5	
	3	5	
	4	5	
Biyoloji	1	4	18
	2	4	
	3	5	
	4	5	
İleri Fen (Fizik, Kimya, Biyoloji) 1-2		6 6	12
Yabancı Dil	1	4	8
	2	4	
Beden Eğitimi	1	2	4
	2	2	
Milli Güvenlik Bilgisi	1	2	2

Kaynak: Ders Geçme ve Kredi Sistemi Kılavuzu, MEB, 1992

Ortak dersler, bir öğrencinin okulu bitirinceye kadar almakla yükümlü olduğu derslerdir. Bu derslerle gerçekleştirilmek istenen amaç öğrenciye asgari bir genel kültür vermek, onun kendisini tanımasını sağlamak, ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ileriki dönemlerde yöneleceği alanları daha doğru bir şekilde seçmesini kolaylaştırmaktır(MEB, 1992:1).

Öğrenciyi yönlendirmek, onun ilgi, istidat ve yeteneklerinin ortaya çıkarılması, başka bir ifadeyle öğrencinin tanınmasının sağlanması esastır. Bu anlayışla düşünülen yönlendirme sınıf sistemi uygulamasındaki kol tercihi ile sağlanan zorunlu yönlendirmeden oldukça farklıdır.

Öğrencilerin ilgi, istidatları doğrultusunda yönlendirilecekleri alanlar şunlardır:

- 1- Fen Bilimleri
- 2- Sosyal Bilimler
- 3- Sanat
- 4- Spor
- 5- Türkçe – Matematik
- 6- Yabancı Dil
- 7- Genel Kültür

Ders geçme ve kredi sisteminin fen liselerindeki uygulaması diğer ortaöğretim kurumlarından farklı olmuştur. Yukarıda değinilen öğrencinin ilgi ve istidatları doğrultusunda yönlendirilmesi ve bölüm seçmesi fen liseleri için söz konusu değildir. Fen liselerinde ortak dersler genel liselerin ve diğer farklı türdeki liselerin programlarından farklıdır. Genel liselerin programlarında ortak dersler genel olarak temel kültür dersleridir. Öğrenciler yönelecekleri alanlarla ilgili dersleri ikinci sınıf yani dördüncü dönemden itibaren almışlardır. Oysa fen liselerinde Fen Bilimleri dışında bölüm olmadığından ve temel fen bilimleri (Fizik, Kimya, Biyoloji), ileri fen dersleri(ileri fizik, ileri kimya, ileri biyoloji) ve matematik-geometri dersleri dört dönem boyunca programda yer almaktadır.

Genel liseler için hazırlanan programla karşılaştırıldığında fen liseleri programında yer alan ortak derslerin yoğunluğu daha net ortaya çıkmaktadır:

Tablo. 25: DERS GEÇME VE KREDİ SİSTEMİ UYGULAMASI DÖNEMİNDE(1992-1998) GENEL LİSELERE AİT PROGRAM ORTAK DERSLER

DERSİN ADI		HAFTALIK KREDİ SAYISI	TOPLAM KREDİ
Türk Dili ve Edebiyatı	1	4	11
	2	4	
	3	3	
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	2	6
	2	2	
	3	2	
Felsefe	1	2	4
	2	2	
Tarih	1	4	8
	2	4	
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	1	2	4
	2	2	
Coğrafya	1	2	4
	2	2	
Matematik	1	4	8
	2	4	
Fen Bilimler	1	4	8
	2	4	
Yabancı Dil	1	4	8
	2	4	
Beden Eğitimi	1	2	4
	2	2	
Milli Güvenlik Bilgisi	1	2	2

Kaynak: Ders Geçme ve Kredi Sistemi Kılavuzu, MEB, 1992

Genel liseler için hazırlanan programda Türk Dili ve Edebiyatı dersi üç dönem olarak düzenlenmişken Fen Liseleri için hazırlanan programda dört dönem olarak yer almaktadır. Fen liselerinde fen bilimleri dışında bölüm olmadığından ve Türk Dili ve Edebiyatı dersi temel kültür dersi olduğundan bu şekilde bir düzenleme yapılmıştır.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Felsefe, Tarih, T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük ve Coğrafya dersleri her iki programda da aynı kredi ve saatte yer almaktadır.

Matematik dersi genel lise programında Matematik 1 ve 2 olarak 4'er kredilik toplam 8 kredi iki dönemlik ders olarak yer alırken fen lisesi programında Matematik 1 (5 kredi), Matematik 2 (5 kredi), Matematik 3 (6 kredi), Matematik 4 (6 kredi) ve Matematik 5 (8 kredi) şeklinde toplam 30 kredi olarak yer almaktadır.

Ayrıca genel liseler için hazırlanan programda yer almayan Geometri dersi fen liseleri programında Geometri 1 (4 kredi), Geometri 2 (4 kredi) ve Geometri 3 (4 kredi) şeklinde toplam 12 kredi olarak yer almaktadır.

Aynı şekilde genel lise programında yer almayan Analitik Geometri dersi fen lisesi programında 2'şer kredilik Analitik Geometri 1 ve 2 şeklinde toplam 4 kredi olarak yer almaktadır.

Geometri ve Analitik Geometri dersleri genel liseler için hazırlanan programda seçmeli dersler arasında yer almaktadır.

Genel Lise programında temel fen bilimleri dersi Fen Bilimler 1 ve Fen Bilimleri 2 şeklinde 4'er kredilik iki ders şeklinde toplam 8 kredi olarak yer almaktadır. Genel lise programında fen bilimleri dersi fizik, kimya, biyoloji olarak ayrılmamaktadır. Fizik, Kimya ve Biyoloji konuları programa bölüm bölüm dağıtılmıştır.

Fen lisesi programında Fizik dersi Fizik 1 (5kredi), Fizik 2 (5kredi), Fizik 3 (6 kredi) Fizik 4 (6 kredi) şeklinde toplam 22 kredilik dört ders olarak yer almaktadır.

Kimya dersi fen lisesi programında Kimya 1 (5kredi), Kimya 2 (5kredi), Kimya 3 (5kredi), Kimya 4 (5kredi) şeklinde toplam 20 kredi olarak yer almaktadır.

Biyoloji dersi ise Biyoloji 1(4 kredi) Biyoloji 2 (4 kredi) Biyoloji 3(5 kredi) Biyoloji 4(5 kredi) şeklinde dört dönemlik toplam 18 kredi olarak yer almaktadır.

Fen lisesi programında temel fen bilimleri olan fizik, kimya, biyoloji dersleri dışında 6'şar saatlik iki ders olarak toplam 12 kredilik İleri Fen dersi yer almaktadır. İleri Fen derslerinin içeriği fizik, kimya ve biyoloji konularına göre düzenlenmektedir.

Fizik, Kimya, Biyoloji dersleri genel liseler için hazırlanan programda seçmeli dersler arasında yer almaktadır. Biyoloji dersi Biyoloji 1-2-3 olarak toplam 16 kredi üç dönemlik ders olarak yer almaktadır. Fizik dersi 6'şar kredilik Fizik 1 -2-3 şeklinde toplam 18 kredi olarak yer almaktadır. Kimya dersi ise Kimya 1-2-3 şeklinde toplam 16 kredi olarak programda yer almaktadır.

Fen liseleri için hazırlanan programda ortak dersler arasında yer alan, yani zorunlu olan İleri Fen dersleri Genel Liseler için hazırlanan programda Fen Bilimleri bölümü için seçmeli dersler arasında yer almaktadır.

Tablolarda da görüldüğü gibi Genel liseler için hazırlanan programda Matematik dersi toplam 8 kredi olarak yer alırken Fen Lisesi programında Geometri ve Analitik Geometri de dâhil edilince toplam 46 kredi olarak yer almaktadır.

Aynı şekilde Genel Liseler için hazırlanan programda temel fen bilimleri dersleri tek ders altında toplanmış, Fen Bilimleri toplam 8 kredi olarak yer almıştır. Oysa Fen Lisesi programında İleri Fen dersleri de eklendiğinde fen bilimleri derslerinin toplam kredisi 72'dir. Genel liselerin fen bölümleri için programda yer alan seçmeli derslerden fizik, kimya ve biyoloji derslerinin toplam kredisi 50'dir. Yani genel liseler için hazırlanan programda yer alan bütün fen bilimleri derslerinin kredileri toplamı, fen liseleri için hazırlanan programda yer alan ortak fen derslerinin kredilerinden 22 kredi daha azdır.

SEÇMELİ DERSLER

Seçmeli dersler ortak dersler dışında belirlenen derslerdir. Bu derslerle gerçekleştirilmek istenen amaç öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda yönelecekleri alanlarla ilgili programlarda ilerlemelerini sağlamaktır.

Seçmeli derslerin kaç dönem okutulacakları, haftalık kredi/saat sayıları ve toplam kredileri programda yer almaktadır. Ancak ders programında yer alan seçmeli dersler dışında okul müdürlükleri yeter sayıda öğrencinin ve uygun okul ortamının bulunması durumunda arıcılık, halıcılık, çinicilik, oymacılık, fotoğrafçılık vs. gibi seçmeli dersleri de programa alabilmektedirler.

Tablo.26: DGKS Dönemi (1992-1998)Fen Lisesi Seçmeli Dersler Programı

DERSİN ADI		HAFTALIK KREDİ SAYISI	TOPLAM KREDİ
Türk Dili	1	4	8
	2	4	
Edebiyat	1	6	18
	2	6	
	3	6	
Edebi Sanatlar	1	2	4
	2	2	
Güzel Konuşma ve Yazma	1	2	4
	2	2	
Psikoloji	1	2	4
	2	2	
Sosyoloji	1	2	4
	2	2	
Mantık	1	2	4
	2	2	
Genel Türk Tarihi	1	2	4
	2	2	
Türkiye Coğrafyası	1	2	4
	2	2	
T. C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Semineri	3	3	3
Sanat Tarihi	1	2	4
	2	2	
Jeoloji	1	2	4
	2	2	
Bilgisayar	1	4	12
	2	4	
	3	4	
İleri Matematik	1	6	12
	2	6	
Ast. ve Uzay Bilimleri	1	2	4
	2	2	
Elektronik	1	2	4
	2	2	
İleri Fizik	1	6	12
	2	6	
İleri Kimya	1	6	12
	2	6	
İleri Biyoloji	1	6	12
	2	6	
Bilim ve Teknoloji	1	2	4
	2	2	
Biyo-Kimya	1	2	4
	2	2	

İnsan Biyolojisi	1	2	4
	2	2	
Bitki Fizyolojisi	1	2	2
Hayvan Fizyolojisi	1	2	2
Sağlık Bilgisi	1	2	4
	2	2	
Bilim Tarihi	1	2	4
	2	2	
Yabancı Dil	3	6	12
	4	6	
II. Yabancı Dil	1	4	16
	2	4	
	3	4	
	4	4	
Teknik Atölye	1	2	4
	2	2	
Resim	1	2	8
	2	2	
	3	2	
	4	2	
Müzik	1	2	8
	2	2	
	3	2	
	4	2	
Spor	1	2	8
	2	2	
	3	2	
	4	2	
Ekonomi	1	2	2
Çevre ve İnsan	1	2	4
	2	2	
Halk Bilim	1	2	4
	2	2	
Hukuk Bilgisi	1	2	4
	2	2	
Trafik Bilgisi	1	2	4
	2	2	
Araştırma Teknikleri	1	2	4
	2	2	
İstatistik	1	2	2
Türk Lehçeleri *	1	3	9
	2	3	
	3	3	

* (Bu derste Azerbaycan, Gökoğuz (Gagavuz), Kazak, Kırgız, Özbek, Tatar ve Türkmenistan Türkçelerinden herhangi biri okutulacaktır.

Fen Lisesi programları çizelgede de görüldüğü gibi ortak ve seçmeli derslerden oluşmaktadır.

Ortak derslerden her birinin alınması zorunludur. Bu derslerden birinin ilk alınması durumunda aynı dersin ikinci defa alınması zorunludur.

Ortak derslerden birini iki defa aldığı halde başaramayan öğrencinin aynı dersin üst programlarını da aynı şartlar da alması gerekmektedir.

1- Öğrenciler ilk dönemde ortak derslerden Türk Dili Edebiyatı 1, Tarih 1, Matematik 1, Fizik 1, Kimya 1, Biyoloji 1, Yabancı Dil 1 derslerini almak zorundadırlar.

2- Programda belirtilen ortak ders veya derslerin herhangi birinden başarısız olan öğrenci, bu ders veya dersleri bir sonraki dönemde alabileceği gibi daha sonraki dönemlerde de alabilir. Tekrar sonunda da herhangi bir ortak dersten başarısız olan öğrenciye bu kredisini seçmeli derslerden tamamlama imkanı verilir. Hiçbir ortak veya seçmeli derse iki dönemden fazla devam edilemez.

Ortak derslerin herhangi birinden başarısız olan öğrenci başarısız olduğu dersle birlikte bu derse ait bir üst programı da alabilir. Başarısız olunan dersin açılmaması durumunda sadece bu derse ait üst program alınabilir.

Herhangi bir ortak dersin üst programını almak için bu dersin alt programlarından başarılı olmak şartı aranmaz.

3- Ortak derslerden Felsefe 1-2 , T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 1-2, İleri Fen kapsamına giren İleri Fizik, İleri Kimya ve İleri Biyoloji programları 4. dönemden itibaren alınır.

4- Seçmeli derslerden;

- İleri Matematik 1-2 programlarının alınabilmesi için ortak ve seçmeli Matematik dersinden,

- İleri Fen 1-2 programlarının alınabilmesi için ortak ve seçmeli Fen derslerinden en az 25 kredi alınmış olması gerekir.

5- Seçmeli derslerin seçimi isteğe bağlı olmakla birlikte o derse ait programların sıra takip etmesi ve önceden alınması gereken derslerin göz önünde bulundurulması gerekir.

Fen lisesi programında ortak dersler arasında fen bilimleri derslerinin ağırlığının yanı sıra seçmeli dersler arasında fen bilimleri derslerinin çeşitliliği ve ağırlığı da dikkat çekmektedir. Temel fen bilimleri dersleri ve ileri fen dersleri dışında Jeoloji, Bilgisayar, İleri Matematik, Astronomi ve Uzay Bilimleri, Elektronik, İleri Fizik, İleri Kimya, İleri Biyoloji,

Bilim ve Teknoloji, Biyo-Kimya, İnsan Biyolojisi, Bitki Fizyolojisi, Hayvan Fizyolojisi, Bilim Tarihi, Teknik Atölye, Araştırma Teknikleri, İstatistik gibi dersler programda yer almaktadır.

Genel liselerin fen bilimleri bölümleri için hazırlanan programda yer alan seçmeli fen bilimleri dersleri arasında ise bu derslerden İleri Fen, Astronomi ve Uzay Bilimleri, Jeoloji, Bilgisayar, İstatistik, Araştırma Teknikleri dersleri yer almaktadır. Genel liseler için hazırlanan programda fen liseleri için hazırlanan programda yer alan temel fen bilimlerinin alt dalları bağımsız dersler olarak yer almamaktadır. Örneğin Fen Lisesi programında Bitki, insan, hayvan fizyolojisi dersleri müstakil dersler olarak yer alırken genel lise programında bu dersler yer almamaktadır.

6- Öğrencinin Fen Lisesini bitirebilmesi için en az 198 kredi alması gerekir.

7- Toplam 198 kredi 6 döneme göre her dönem için ortalama 33 kredidir.

Öğrenci her dönemde en çok 40 kredi/saat alabilir.

Bu esaslar çerçevesinde ders geçme ve kredi sistemi uygulaması döneminde Fen Lisesi'nde uygulanan ilk program şu şekilde düzenlenmiştir(AFL,2004)

Tablo.27:

DERS GEÇME VE KREDİ SİSTEMİ DÖNEMİ ANKARA FEN LİSESİ DERS DAĞILIM ÇİZELGESİ

I. DÖNEM	K	II. DÖNEM	K	III. DÖNEM	K	IV. DÖNEM	K	V. DÖNEM	K
Türk Dili	4	Tarih	2	Türk Dili	4	Türk Dili	3	Türk Dili	3
Tarih	4	Coğrafya	2	Matematik	6	İnkılâp Tarihi	2	İnkılâp Tarihi	2
Coğrafya	2	Temel Matematik	5	Analitik Geometri	2	Felsefe	2	Felsefe	2
Temel Matematik	5	Geometri	4	Fizik	6	Matematik	6	İleri Matematik	8
Geometri	4	Fizik	5	Kimya	5	Geometri	4	Analitik Geometri	2
Fizik	5	Kimya	5	Biyoloji	5	Fizik	6	Din Kültürü	2
Kimya	5	Biyoloji	4	Din Kültürü	2	Kimya	5	Milli Güvenlik	2
Biyoloji	4	Yabancı Dil	4	Seçmeli (İngilizce)	2	Biyoloji	5	İleri Fen (Biyoloji)	6
Yabancı Dil	4	Beden Eğitimi	2	Seçmeli (Spor)	2	İleri Fen	6	Seçmeli (Matematik)	6
Beden Eğitimi	2	Din Kültürü	2	Seçmeli (Almanca)	2	Proje	1		
		Seçmeli (Müzik)	2						
Toplam	39	Toplam	37	Toplam	36	Toplam	40	Toplam	35

Toplam : 187 kredi

Kaynak: Ders Geçme Defteri, 1993, AFL,2004

Beş dönemlik olarak hazırlanan programda 1987 programından belirgin bir farklılığın olmadığı görülmektedir. I ve II.(Sınıf geçme sisteminde 1. sınıf) dönem temel fen bilimleri dersleri, matematik, ve geometri ile birlikte diğer kültür dersleri programda yer almaktadır. Derslerin kredilerinde herhangi bir değişiklik olmamıştır. Seçmeli ders olarak ise müzik konmuştur. 2. sınıfa karşılık gelen 3 ve 4. dönemlerde ise ikinci dönem kredisi düşük Türk dili, 2 saat felsefe, birinci dönem ise seçmeli İngilizce ve Almanca dersleri dikkat çekmektedir. Fen grubu dersleri aynı kredileri ile programda yer alırken İleri Fen dersi 6 saat olarak Proje ise 1 kredi olarak yer almıştır. 3. sınıfın 1. dönemi olan 5. dönemde 8 saat ileri matematik, 6 saat ileri biyoloji ve 6 saat seçmeli matematik programda yer almaktadır. Böylelikle 5. dönem öğrencileri toplamda 14 saat matematik dersi almışlardır.

Tablo.28: FEN LİSESİ HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ (2004)

DERS KATEGORİLERİ	HAZIRLIK	DERS SAATI	9.SINIF	DERS SAATI	10.SINIF	DERS SAATI	11.SINIF	DERS SAATI
ORTAK GENEL KÜLTÜR DERSLERİ	TÜRKÇE	4	TÜRK DİLİ EDEBİYATI	4	TÜRK DİLİ EDEBİYATI	4	TÜRK DİLİ EDEBİYATI	4
	Y. DİL	20	DİN K. A.	1	DİN K. A	1	DİN K. A. BİL	1
	II. Y. DİL	4	TARİH	2	TARİH	2	T.C.İNK TAR.	2
	BED. EĞT.	2	COĞRAFYA	2	MİLLİ GÜV. BİL	1	FELSEFE	2
			MATEMATİK	5	Y. DİL	4	Y. DİL	4
			GEOMETRİ	2	II. Y. DİL	2	II. Y. DİL	2
			BİYOLOJİ	3				
			FİZİK	4				
			KİMYA	4				
			SAĞLIK BİL	1				
			Y. DİL	6				
			II. Y. DİL	2				
		BEDEN EĞT.	2					
TOPLAM		30		38		14		15
ALAN SEÇMELİ DERSLERİ					BİYOLOJİ	3	BİYOLOJİ	3
					FİZİK	4	FİZİK	4
					KİMYA	4	KİMYA	4
					MATEMATİK	5	MATEMATİK	5
					GEOMETRİ	2	GEOMETRİ	2
TOPLAM						20		18
ALAN DERSLERİ					MAT UYG.	2	MAT UYG.	2
					BİYO. UYG.	2	BİYO. UYG.	2
					FİZİK UYG.	2	FİZİK UYG.	2
					KİMYA UY.	2	KİMYA UY.	2
					PSİKOLOJİ	2	MANTIK	2
					TAK. Y. DİL	2	SOSYOLOJİ	2
					BİLGİSAYAR	2	BİLGİSAYAR	2
					BİLİM TEKNOLOJİ	1	TAKVİYELİ YABANCI DİL	2
ALINABİLECEK DERS SAATİ						2		2
SEÇMELİ DERSLER	RESİM	2			RESİM	2	RESİM	2
	MÜZİK	2			MÜZİK	2	MÜZİK	2
	BİLGİSAYAR	2			TÜRKİYE COĞRAFYASI	2	BEDEN EĞİT	2
	MATEMATİK	2			ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ	2	TÜRKİYE BEŞERİ COĞ.	2
	FEN BİLİMLERİ	2			İSTATİSTİK	2	TRAFİK BİL	1
							TÜRKİYE COĞRAFYASI	2
							DEMOKARASI İNSAN HAK	1
ALINABİLECEK DERS SAATİ								3
	REHBERLİK	1	REHBERLİK	1	REHBERLİK	1	REHBERLİK	1
TOPLAM		35		39		39		39

(Tebliğler Dergisi 2004, 2560)

2004 yılındaki düzenleme ile Fen Lisesi ders kategorileri ortak genel kültür dersleri, alan seçmeli dersleri, alan dersleri ve seçmeli dersler olarak düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile Fen Lisesi programları genel lise programlarına daha fazla benzemiştir. Hazırlık sınıfında yabancı dil(20 saat) ikinci yabancı dil ve beden eğitimi derleri bulunmaktadır.

Fen bilimleri derslerinin saatleri azaltılması, yabancı dil dersi saatinin 6 saate çıkartılması ve 2. yabancı dilin ortak dersler arasına alınması bu düzenleme ile olmuştur. 10 ve 11. sınıflarda alan seçimine dönük olarak fen bilimleri dersleri ayrı ayrı fizik, kimya, biyoloji olarak ayrılmış bütün dallar için matematik ve geometri, 2. sınıflar için analitik geometri dersi zorunlu kılınmıştır. 10 ve 11. sınıflarda seçilen alanın uygulamalarına dönük olarak matematik, fizik, kimya ve biyoloji uygulama dersleri programa konmuştur. 10. sınıflarda bilgisayar, bilim ve teknoloji, insan ilişkileri dersleri programda yer alırken 11. sınıflarda mantık, sosyoloji, bilgisayar ve takviyeli yabancı dil dersleri bulunmaktadır.

3.9. PİLOT OKUL OLARAK FEN LİSESİ

Fen Lisesi kuruluş yıllarındaki laboratuvar okul olma amacına dönük olarak 1999 yılından itibaren pilot okul olarak seçilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı ve ODTÜ arasındaki protokolle program geliştirme, materyal geliştirme, kitap yazım vb. uygulamalarda fen lisesi kuruluşundaki laboratuvar okul olma özelliğini sürdürecektir.

3.9.1. Eğitim-Öğretim Desteği

Ankara Fen Lisesi pilot okul olması dolayısıyla gerçekleştirilecek çalışmalara dönük olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından desteklenmektedir. Bu süreçte Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevleri şunlardır(Tebliğler Dergisi, 1999:2505)

Ankara Fen Lisesi'nin laboratuvar okul işlevini gerçekleştirmesi ve burada elde edilecek araştırma ve uygulama sonuçlarının diğer okullara yaygınlaştırılması sırasında Milli Eğitim Bakanlığı'nca

- 1) Ankara Fen Lisesi'ne sağlanacak öğretmen, personel, bütçe, yatırım, araç-gereç ve benzeri destekler Bilim Danışma Grubunca hazırlanıp Üniversite ve Bakanlıkça onaylanacak 5 yıllık ve yıllık programlar doğrultusunda tahsis edilir.
- 2) Bilim Danışma Grubunun da katkılarıyla gerekli iş birliği yapılarak üniversitelerin öğretim elemanlarından, araç-gerecinden, fiziki imkanlarından ve benzeri olanaklarından fen liseleri ile öğretmen ve öğrencilerin yararlandırılmaları yoluna gidilir.
- 3) Bu okullarda yapılacak çalışmalar göz önünde bulundurularak öğretmen, personel, bütçe, yatırım, araç-gereç ve benzeri yönlerden gerekli destek sağlanır.
- 4) Öğretmenlerin yurt içi ve yurt dışında hizmet içi eğitim etkinlikleriyle yetiştirilmeleri yönünde gerekli önlemler alınarak, branşlarına yönelik olarak dünyadaki bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeleri izlemeleri sağlanır.

Pilot Okulda ücretleri, Üniversite, okul koruma derneği, Milli Eğitim Vakfı veya Pilot Okul mezunlarının kurdukları Ankara Fen Liseleri Vakfı tarafından

karşılanmak üzere sözleşmeli öğretmen ve yönetici çalıştırılabilir. Sözleşmeli olarak alınacaklarda da ilgili mevzuat hükümlerine uygunluk göz önünde bulundurulur.

3. 9.2. Bilim Danışma Grubu ve Proje Çalışmaları

Pilot Okul olarak seçilen Ankara Fen Lisesi'nde Bakanlık ve üniversite iş birliği ile “Bilim Danışma Grubu”nun oluşturulması, eğitim-öğretim programlarının hazırlanması, geliştirilmesi, yönetici ve öğretmen seçimi, öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçirilmesi, eğitimin alt yapısının iyileştirilmesi, seminer ve projelerin nitelik yönünden geliştirilmesi, gerek duyulan branşlarda eğitim-öğretim desteği sağlanması ile ilgili iş ve işlemlerin yapılabilmesi için bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Bilim Danışma Grubu

Bilim Danışma Grubu Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nce görevlendirilecek matematik ve fen alanlarındaki en az dört bilim adamından oluşturulur. Bilim danışma Grubu'nun görevleri şu şekilde sıralanabilir

1. Fen Lisesi Yönetmeliğinin 7. maddesinde belirtilen eğitim-öğretim programlarının geliştirilmesi; yönetici ve öğretmen seçimi; öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçirilmesi; eğitimin alt yapısının iyileştirilmesi; seminer ve projelerin nitelik yönünden geliştirilmesi; gerek duyulan branşlarda eğitim-öğretim desteği sağlanması konularını kapsayan 5 yıllık ve yıllık plan ve programları Üniversite ve Bakanlık ile iş birliği yaparak hazırlar.
2. 5 yıllık ve yıllık çalışma programlarının Bakanlık tarafından onaylanmasını takiben yukarıda belirtilen konulardaki proje çalışmalarını gerçekleştirecek komisyonları Üniversitenin ve Bakanlığın katılım ve katkıları ile oluşturur.
3. Bu komisyonların çalışmalarını yönlendirir, değerlendirir, uygulama sonuçlarını izler, gerekli görülen uyarlamaları Üniversite ve Bakanlık ile iş birliği halinde gerçekleştirir.
4. Diğer alanlardaki eğitim-öğretim programlarının hazırlanması ve geliştirilmesi için oluşturulacak komisyonlara Üniversiteden eleman sağlanması yönünde gerekli eşgüdümü sağlar.
5. Öğretmen ve yönetici seçimi ile ilgili çalışmalara katkıda bulunur.

6. Pilot Okulun eğitim ve fiziksel alt yapısının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ile ilgili diğer çalışmalara üniversitelerle ve diğer ilgili kuruluşlarla gerekli eşgüdümü sağlayarak katkıda bulunur.
7. Pilot Okulda kazanılacak birikimlerin diğer fen liselerine ve orta öğretim kurumlarına yaygınlaştırılması çalışmalarına Bakanlık ile iş birliği yaparak katkıda bulunur.

Bilim Danışma Grubu ile eşgüdüm içinde olarak bu çerçevede Milli Eğitim Bakanlığı'nın görevleri şu şekilde belirtilmiştir(Tebliğler Dergisi, 1999: 2505):

- 1- Eğitim-öğretim programının geliştirilmesi
- 2- Gerek duyulan zamanlarda yönetici ve öğretmen seçimi
- 3- Öğretmelerin hizmetiçi eğitimleri
- 4- Eğitim altyapısının iyileştirilmesi
- 5- Seminer ve projelerin nitelik bakımından iyileştirilmesi

Bilim Danışma Grubu Üyeleri

Bilim danışma grubu, tamamı Ankara Fen Lisesi mezunu ODTÜ öğretim üyelerinden oluşmaktadır. Bilim danışma kurulu üyesi bilim adamları şunlardır:

Prof. Dr. Erdal Bayramlı

1949'da Giresun'da doğdu. 1967 yılında Ankara Fen Lisesi'nden mezun olduktan sonra ODTÜ Kimya bölümünü bitirdi. Doktora eğitimini Kanada Mc Gill University' de tamamladı. Halen ODTÜ kimya bölümünde öğretim üyesi Bayramlı Kaliforniya Üniversitesi'nde araştırma profesörü, New Jersey Stevens Institute of Technology'de misafir profesör olarak bulundu. Prof. Bayramlı'nın uluslar arası hakemli dergilerde yayımlanmış 30 makalesi bulunmaktadır(Bülten, 2000: 7)

Prof. Dr. Tekin Dereli

30 Kasım 1949'da Ankara'da doğdu. Ankara Fen Lisesi ve ODTÜ fizik bölümünden mezun oldu. Halen ODTÜ Fizik Bölümü Matematiksel Fizik Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Dereli, TÜBİTAK Temel Etkileşimler Fiziği Araştırma Ünitesi başkanlığı görevini ve TÜBA üyeliğini de sürdürmektedir. 1996'da TÜBİTAK bilim ödülünü alan Dereli'nin uluslar arası bilimsel dergilerde yayımlanmış 75 makalesi vardır(Bülten, 2000: 7).

Prof. Dr. Vasıf Hasırcı

15 Ekim 1949'da Nazilli'de doğdu. 1967 yılında Ankara Fen Lisesi'ni ardından ODTÜ Kimya bölümünü bitirdi. Doktora çalışmasını İngiltere Reading University'de tamamlayan Hasırcı halen ODTÜ Biyolojik bilimler bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Hasırcı, ABD Drexel University'de ve Northeastern University'de misafir öğretim üyesi olarak bulundu. TÜBİTAK Bilim Adamı Yetiştirme Grubu danışmanlı görevini de sürdüren Hasırcı'nın uluslar arası bilimsel dergilerde yayımlanmış 60 makalesi bulunmaktadır(Bülten, 2000: 7).

Prof. Dr. Turgut Önder

28.11.1950'de doğan Önder, 1968 yılında Ankara Fen Lisesi'ni ve ardından ODTÜ matematik bölümünü bitirdi. Doktora çalışmasını Berkley University of California'da tamamladı. Önder, halen ODTÜ Matematik bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Prof. Önder, ABD University of California'da Purdue University'de ve Michigan State University'de misafir öğretim üyesi olarak bulundu. Önderin, çeşitli uluslar arası bilimsel dergilerde yayımlanmış 23 makalesi bulunmaktadır(Bülten, 2000: 7).

Prof. Dr. Neşe Yalabık

10.03. 1950'de İstanbul'da doğdu. 1967 yılında Ankara Fen Lisesi'ni ardından ODTÜ Elektrik Mühendisliği bölümünü bitirdi. Doktora çalışmasını ABD Brown University'de tamamladı. ABD Brown University, Drexel University ve Paris Universite Rene Descartes'da misafir profesör olarak görev yaptı. Halen ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği bölümünde öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir. Prof. Yalabık'ın uluslar arası dergi ve uluslar arası kongrelerde bildiri olarak yayımlanmış 28 çalışması bulunmaktadır.

3.9.3.Proje ve Seminer Çalışmaları

Fen Lisesi, kuruluşundan bu yana kuruluş felsefesine de bağlı olarak uyguladığı öğretim programlarında öğrencinin aktif olduğu, buluş yoluyla öğrenme stratejilerinin temel alındığı öğrenme – öğretme süreçlerini uygulamıştır. Proje çalışmaları bu bağlamda önem arz etmektedir.

Her öğrencinin öğrenimi süresince bireysel veya grup halinde matematik ya da fen derslerinin en az birinden proje çalışmasına katılması zorunludur. Projeler, puanla değerlendirilir ve Yurt içi ve yurt dışı proje çalışmalarına ya da yarışmalara katılması okul yönetimince uygun bulunan öğrenciler, öğretmenlerinin sorumluluğunda bu çalışmalara katılır ve bu sürelerde izinli sayılırlar. Seminer çalışmaları, öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine

göre bireysel ya da grup halinde öğretmen gözetiminde serbestçe yaptıkları çalışmalardır. Bu çalışmalar okulun haftalık ders çizelgesinde gösterilir. Bu saatlerde, özellikle son sınıflar için; Bilim danışma grubu veya okulun öğretmen kadrosundan sağlanacak konuşmacılar aracılığıyla okulun amaçlarına uygun konferanslar da düzenlenebilir. Okul yönetimi haftalık seminer saatlerinde öğretmen durumlarına göre değişiklik yapabilir. Seminer ve proje çalışmalarında öğrencilerin laboratuvar, kitaplık, spor salonu ve konferans salonu gibi olanaklardan en verimli şekilde yararlanmaları için okul yönetimi gerekli önlemleri alır(Tebliğler Dergisi, 1999: 2505).

Proje çalışmalarında göz önünde bulundurulacak ilkeler şu şekilde belirlenmiştir:

1. Teknoloji ve eğitimdeki son yeniliklere paralel olarak matematik ve fen programlarının ilkelerini saptamak,
2. İlkeler doğrultusunda eğitim programlarını geliştirmek,
3. Geliştirilen programlar paralelinde ders kitabı, öğretmen kılavuz kitapları yazmak ve geliştirmek, ilgili araç ve gerecin üretilmesini sağlamak,
4. Geliştirilmiş programları diğer fen liselerinde uygulamak,
5. Geliştirilen programlar paralelinde matematik ve fen öğretmenlerini iş başında yetiştirmek,
6. Uygulamayı değerlendirmek ve diğer okullara yaygınlaştırılmasını sağlamaktır.

Proje çalışmalarında izlenecek temel yol olarak matematik ve fen programlarının ilkeleri saptanır. Dış ülkelerde fen eğitimindeki gelişmeler izlenir ve proje çalışmaları bu doğrultuda sürdürülür

Milli Eğitim Bakanlığı, Bilim Danışma Grubu ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nce gerçekleştirilecek araştırma, proje hazırlama ve uygulama çalışmalarının yürütülebilmesi için gerekli bütçeyi tahsis eder, uygun çalışma ortamını hazırlar, yeterli sayıda program geliştirme, alan, ölçme ve değerlendirme uzmanı, rehber öğretmen ve diğer personel ve araç-gereç gereksinimini karşılar.

Ankara Fen Lisesi'nde yapılan çalışmalar sonucunda kazanılacak birikimler diğer fen liselerine ve orta öğretim kurumlarına yaygınlaştırılır. Bu çalışmalarda Bilim Danışma Grubu akademik danışmanlık yanında üniversiteler ile gerekli eşgüdümü sağlamak suretiyle katkıda bulunur.

Yukarıda esasları belirtilen Proje çalışmaları başlangıçtan bugüne Fen Lisesi'ndeki en önemli öğretim etkinliğidir. Proje çalışmaları öğrencilerin gerçek yaşam koşullarına ortaya koyduğu zihinsel veya fiziksel bir etkinliktir. Amacı öğrenciye birinci elden bir şeyin nasıl yapacağını deneme fırsatı vermektir. Proje konusu öğrencinin okuduğu bir kitaptan, izlediği bir televizyon programından ya da bir makaleden seçilebilir. Projeler bireysel olabileceği gibi grup halinde de yapılabilir. Öğrenci projenin amacını, yapılacak işleri, kullanılacak malzemeyi kendisi planlar. Gerekliğinde danışman öğretmeninden yardım alır ancak esas olan mümkün olduğunca öğrencinin kendisinin yapmasıdır. Proje çalışmalarının yararları şu şekilde sıralanabilir(Özden, 2000:164):

- Öğrencilere pratik deneyimler kazandırır
- Gerçek yaşam koşullarında sınamalara imkan sağlar
- Motivasyonu artırır, yeni ilgi alanlarının doğmasını sağlar
- Öğrenciler bazı konuların nedenlerini daha kolay anlayabilir
- Öğrenciye başarıya duygusu hissettirir
- Öğrencilere öz disiplin kazandırır

Proje uygulamalarında genel olarak şu basamaklardan geçilerek çalışmalar sonuçlandırılır(Gökmen, 2003 :30):

- Proje ve amacın seçilmesi
- Seçilen projenin planlaştırılması
- Uygulama
- Tartışma
- Çalışmanın değerlendirilmesi

Proje çalışmaları 1975'e kadar zorunlu değilken, okulun ilk yönetmeliği olan 1975 yönetmeliğinde proje ve seminer çalışmaları düzenlenmiştir. Projelerin zorunlu hale getirilmesi 1999 yılındaki yönetmelik değişikliği ile olmuştur. Projeler daha çok fizik, kimya, biyoloji ve matematik dallarında yapılırken elektronik, çevre ve tıp alanlarında da projeler yapılmıştır. Fen Lisesi'ndeki proje çalışmaları ile ilgili öğrencilerin izlenimleri şu şekildedir:

“Proje çalışmaları için fiziki şartlar çok uygundu. Laboratuvar şartları, araç-gereç bu bakımdan yeterliydi. Laboratuvarlarda üniversitelerde bulunan malzemelerin aynısı vardı. Ayrıca proje çalışmalarında öğrencilerin daha rahat bir ortamında çalışmalarını sürdürmeleri için bireysel çalışma kabinleri ve masaları da vardı. Bu masalarda deneyler için gerekli gaz, su bağlantıları vardı”(Kendir, 2007).

Öğrencilik yıllarında proje çalışmaları ile yarışmalara katılarak başarılı olan Kendir halen proje çalışmalarında fahri danışmanlık yapmaktadır. Kendir'e göre üniversiteye girme kaygısının başladığı 1980'li yıllarda proje çalışmalarının eski önemi kalmamıştır. Özellikle üniversiteye girmek için öğrencilerin hazırlık kurslarına gitmeye başlaması ile asıl amaçtan tamamen uzaklaşmıştır(Kendir, 2007).

Kendir(2007)'e göre öğrenci kalitesinin de giderek düşmesi proje çalışmalarının amacı ve ortaya çıkan ürünlerin niteliği bakımında sorun yaratmaktadır.

2007 yılında Gazi Üniversitesi Genç Bilim Adamları proje etkinliklerine katılan Fen Lisesi 3. sınıf öğrencileri İlker Karakaşoğlu ve Mahmut Murat Göçmen proje çalışmalarının üniversiteye girmede yaşanan sorunlardan dolayı ikinci planda kaldığını belirtmektedirler. Karakaşoğlu(2007) okul müfredatının tamamen üniversite seçme sınavına dönük olduğunu belirtirken, kendi isteğinin akademik kariyer yaparak nano-teknoloji üzerine AR-GE çalışmaları yapmak olduğunu belirtmektedir.

“Gürültü Kirliliğinin Azaltılması ve Elektrik Enerjisine Çevrilmesi” adlı projeleri ile aynı etkinliğe katılan Caner Asbaş ve Emre Sağlık(2007) da proje çalışmalarının gelecekte yapacakları akademik çalışmalarının ilk aşaması olduğunu belirtmişlerdir. Asbaş(2007)'a göre bu çalışmalar öğrencilere bilimsel bir yöntem yaklaşımı kazandırmıştır.

Proje Seminer Çalışmalarının Zorunlu Hale Getirilmesi

1999 yılındaki düzenlemede proje ve seminer çalışmaları bütün öğrenciler için zorunlu hale getirilmiştir. Her öğrencinin öğrenimi süresince bireysel veya grup halinde matematik ya da fen derslerinden en az birinden proje çalışmasına katılması zorunludur. Projeler puanla değerlendirilir ve teslim edildiği dönemin notuna doğrudan etki ettirilir. Yurt içi ve yurtdışı proje çalışmalarına ya da yarışmalara katılması okul yönetimince uygun bulunan öğrenciler öğretmenlerinin sorumluluğunda bu çalışmalara katılır ve bu süre zarfında izinli sayılırlar. (Tebliğler Dergisi, 1999:2497)

3.9.4.Proje Yarışmalarına Katılan Öğrenciler ve Aldıkları Ödüller

Fen Lisesi öğrencileri okulun kuruluşundan itibaren okuldaki proje ve seminer derslerinde hazırladıkları projelerle TÜBİTAK proje yarışmalarına katılmışlardır. Fizik, Kimya ve Biyoloji dallarında yapılan bu yarışmalarda önemli başarılar elde edilmiştir. Yıllara göre proje yarışmalarına katılan ve çeşitli ödüller alan öğrenciler şunlardır:

1968-1969 öğretim yılında Fizik dalında Cemil Tarhan “Yeni tip içten patlarlı benzin motoru” adlı projesi ile üçüncü, Biyoloji dalında Tanju Yörükoğlu “Streptomisinin farelerin öğrenmesine etkisi” adlı projesi ile birinci, Emel Nugay Biyoloji dalında “Bazı Maddelerin Bira Mayası Hücrelerine Etkisi” adlı projesi ile ikinci olmuş, Osman Döşemeci ise Biyoloji dalında “Tohumlarda asgari besinle çimlenme” adlı projesi ile teşvik ödülü almıştır(AFL, 2004).

1970-1971 öğretim yılında Fizik dalında İbrahim Pamuklu “Işığın Bazı Dalga Boylarının Kristalin Büyümesine ve Işık Geçirgenliğine Etkisi” adlı projesi ile Üçüncü, Biyoloji dalında Haluk Boz “Basit ve Yüksek Organizmalarda Antijen Etkisi” adlı projesi ile Birinci olmuş, yine biyoloji dalında Hüsamettin Öztürk “Kedi Trakea Kasında Serotonin etkisinin Resechinle Ortadan Kaldırılması” adlı projesi ile Teşvik ödülü almıştır(AFL, 2004).

1971-1972 Öğretim yılında Kimya dalında Merih Kerestecioğlu “İyon Hızlarına Bazı Faktörlerin Etkisi” adlı projesi ile ikincilik, Barış Turak “Cortisone'un Spontan ECOB'a Etkisi” adlı projesi ile teşvik, Kemal Gündüz “Şarap Taşının K Tuzları, Tartarik Asit, Kabartma tozu, Senyet Tuzu, Antimonil Tartarat Elde Edilmesi” adlı projesi ile, Nükhet Baskın ise “Çeşitli Kumaş Boyalarını Elde Edilmesi” adlı projeleri ile jüri taktiri ödülleri almışlardır. Biyoloji dalında ise Turgut Talı “Benzoik Asidin Toksik Tesirine Tiroid Hormonların Etkisi” adlı projesi ile, Osman Hayran ise “Bakteriyofajların Antijenik Etkileri ve Hasta Hayvana Tesirleri” adlı projeleri ile teşvik, Hasan İncirlioğlu ise “Tiroidektominin Karaciğer ve Kan Şekeri Konsantrasyonlarına Etkisi” adlı projesi ile jüri taktir ödülleri almışlardır(AFL, 2004).

1972–1973 öğretim yılında Fizik dalında Kadir Haldenbilen “Elektromagnetik Dalgalarda Girişim ile Esir Araştırması” adlı projesi ile ikincilik, “Melek Cerit “Manyetik Alanın Elektrik Akımına Etkisinden Faydalanılarak Manyetik Alanın Şiddetini Ölçme” adlı projesi ile teşvik ödülü almışlardır. Kimya dalında ise H. Işık Aybay “Böbrek Taşlarının

Zararsız Eritilmesi” adlı projesi ile birincilik, Tülin Turan “Mangan Dioksitin Katalizörlüğünün Açıklanması” adlı projesi ile teşvik ödülü almışlardır. Biyoloji dalında Tümer Çorapçioğlu “Kısırlığa Yol Açabilecek Noksanlığın İncelenmesi” adlı projesi ile birincilik, Toygun Orbay “Tek Yönlü Beslenmenin Cıvıv Kanındaki Albümin ve Globulinlerin Fraksiyonlarında Yaptığı Değişiklikler” adlı projesi ile Teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1973-1974 öğretim yılında Fizik dalında Özge Bakış “Deniz Araçlarında Paletli Motor Sistemi” adlı projesi ile teşvik, Kimya dalında Cavidan Gülerman “Çeşitli Diüretiklerin I Potasyumuna Etkisi” adlı projesi ile ikincilik, Meral Özgü “Dişlerde Meydana Gelen Presipitasyonun Önlenmesi” adlı projesi ile üçüncülük, Biyoloji dalında ise Tümer Çorapçioğlu “Tunus Bezinin Bir Etki Sırasında İncelenmesi” adlı projesi ile ikincilik, Ahmet Kıral ise “İlaç Etkileşmelerinin Doğum Sakatlıklarında Önemi” adlı projeleri ile üçüncülük ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1974-1975 öğretim yılında Fizik dalında Bülent Sivri “Elektronik Termometre” adlı projesi ile teşvik, Biyoloji dalında Bedirhan Üstün “RNA'nın Bellek Üzerinde Etkisinin Araştırılması” adlı projesi ile ikincilik, İbrahim Türkmenoğlu “Isı Değişiminin Antikor Seviyesinde Etkisi” adlı projesi ile, yine Reşit Tokaç “Riboflavin'in Amitrole'ün E. coli N₂ Hücrelerindeki Büyüme İnhibisyonuna Etkisi” adlı projeleri ile teşvik ödülleri almışlardır(AFL, 2004).

1975-1976 öğretim yılında Fizik dalında Ali Özbek “Buz Basıncı Üzerine Bir Araştırma” adlı projesi ile birincilik, Turgay Özbek “Güneş Enerjisiyle Çalışan Mekanik” adlı projesi ile teşvik, Biyoloji dalında ise Bedirhan Üstün “RNA ile Bağışıklık Aktarımı” adlı projesi ile ikincilik ödülleri almışlardır(AFL, 2004).

1976-1977 öğretim yılında Biyoloji dalında Bahri Bilir “Penthylentetrazolün Öğrenme ve Hatırlama Üzerine Etkisi” adlı projesi ikincini olmuştur(AFL, 2004).

1977-1978 öğretim yılında Fizik dalında Hürsel Kendir “Konuşarak Kompüter Programı” adlı projesi ile Yalçın Yıldırım ise “Atoma H₂ Parçacıkları Taşıma” adlı projesi ile teşvik, Biyoloji branşında Adnan Öner “DeneySEL Kış Uykusu Esnasında Bir Soğukkanlı Kalbinin Histamine Cevabının Araştırılması” adlı projesi ile birincilik ödülleri almışlardır.

1978-1979 öğretim yılında Fizik dalında Hakan Orbay “Sis Odası” projesi ile birinci, Ayşe Fındıkoğlu “Minyatür Motor” projesi ile ikinci, Orkun Hasekioğlu “Atmosferdeki Partiküllerin Büyüklüklerinin Ölçülmesi” projesi ile üçüncü olmuşlardır. Nuri Dağdeviren “Metallerde Sıcaklık Dağılımı” adlı projesi ile, Ulvi Yurtsever “Işıktan Hızlı Parçacıklar Üzerine Araştırma” adlı projesi ile, Ömer Kardeş “Osilasyon Devresinin Alarm Sistemine Tatbiki” adlı projeleri ile teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

Kimya dalında Mehmet Dokucu “Kutuplanmış Işıkla Analiz” adlı projesi ile teşvik, Biyoloji dalında H. Reşit Akçakaya “Azotu Bağlayan Bakterilerin Büyüme Hızına Etkileri” adlı projesi ile ikincilik, Cem Koçak “Fare Embryosununun Gelişiminde Radyasyonun Etkileri” adlı projesi ile, Alparslan Şenel “Aspirinin Fasulye ve Bezelye Bitkilerinin Kuraklığa Dayanıklılığı Üzerine Etkilerinin Değişik Uygulama Yöntemleriyle İncelenmesi” adlı projesi ile üçüncülüğü paylaşmışlardır(AFL, 2004).

Tıp dalında Serdar Omay “Pentobarbital Sodyumun Kas liporitiminlerine Etkisinin İncelenmesi” projesi ile birincilik, Tülin Kışmır “Elektroforez” projesi ile ikincilik, Rüştü Serler ise “Anfetaminin Protein Metabolizması Üzerine Etkisi” adlı projesi ile üçüncülük ödüllerini almışlardır.

1979-1980 öğretim yılında Biyoloji dalında Mehmet Uygan “Keskin EEG” projesi ile üçüncü olmuştur(AFL, 2004).

1980-1981 öğretim yılında Fizik dalında Hakan Şerafettinoğlu “Hava Kelebeğinin Debi Karakteristiği” projesi ile birinci, M. Budak Koray “Elektrostatik Jeneratör” projesi ile, Sinan İkedâ “Beynin Görme Mekanizmasının İspatı” projeleri ile teşvik ödülü almışlardır. Kimya dalında Tansel Yüzer “Metal Alaşımalarının Elektrolizle Kaynatılması” projesi ile birinci, Gökhan Katiloğlu “Midede Hiperasidite” projesi ile, Levent Kutlu “Yapay Karnalitten KCI Elde Edilmesi” projeleri ile teşvik ödülü almışlardır. Biyoloji dalında Mete Dolapçı “Yenebilen Bazı Yabani Mantarların Bileşimleri ve Besin Değeri” projesi ile birinci olmuş, Oğuz Gülseren ise “Rededilme Üzerinde Embriyonik İpuçları” adlı projesi ile Teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1981-1982 öğretim yılında Fizik dalında İsmail Dalgıç “Işık Kontrollü Elektronik Sayıcı” projesi ile birinci, Ekmel Özbay “Konutlarda Isı Yalıtımı” projesi ile ikinci olmuştur. Kimya dalında Nejat Bulut “Elektrodialistik Gümüş Kaplama” projesi ile Selim Alpaslan’ın

“İyot Kompleksi ile Gümüş Kaplama” projesi birinciliği paylaşırken, Oğuz Öğretmenoğlu’nun “Hava Kirliliğinde SO₂” projesi ikinci olmuştur. Biyoloji dalında Hakan Ozan “Enzimler ve H₂” projesi ile ikinci olmuştur.

1982-1983 öğretim yılında Fizik dalında Oktay Yırtıcı’nın “Gazların Kırılma İndislerinin Girişimle Ölçülmesi” projesi ile Hakan Ozan’ın “Yoğurt Tozu” projeleri birinciliği paylaşmış, Murat Özgören “Işık Değişimiyle Daha İyi Bir Fotosentez” projesi ile ikinci, Yurdakan İşkesen “Gürültünün Kan şekeri ve Karaciğer Glikojenine Etkisi” projesi ile üçüncü olmuştur. Erhan Öner “Görüntüde Göz Baskınlığı ve Derinlik”, Mehmet Baysal “Farklı Dalga Boylarındaki Işığın ve Değişik Sıcaklıkların Fotosentez Hızına Etkisi”, Levent A. Dai “E. Koli Enfeksiyonlarında Antibiyotik Etkinliğin Ölçülmesi” projeleri ile teşvik ödülü almışlardır. Kimya dalında Alp Öztarhan “Alkid Sentezi” projesi ile teşvik ödülü almıştır(AFL, 2004).

1983–1984 öğretim yılında Fizik dalında H. Muammer Karakaş “İletken Partikülleri İçin Elektrostatik Gaz Filtresi” projesi ile ikinci M. Zafer Gedik “Metallerin Elektrik Alanında Isı İletkenliklerinin İncelenmesi” projesi ile üçüncü olmuş, Tolga Soyata “Genel Amaçlı Deney”, Gökhan Gürbüz “Harmonik Hareketlerinin Girişiminin Değişik Ortamlarda İncelenmesi” projeleri ile teşvik ödülü almışlardır. Kimya dalında Türkel Özkoçak “Bakteriyel Zrc ile Hava Kirliliğine Karşı Temiz Yakıt” projesi ile birinci, Zafer Sak “TiO₂ Süspansiyonlarında Topraklamanın Önemi” projesi ile, Alper Utku “Güneş Enerjisiyle Çalışan Bir Isıtma Sistemi” projesi ile teşvik ödülü almışlardır. Biyoloji dalında Murat Uzgören “Renkli Görme” projesi ile birinci, Mehmet Ağırbaşı “Hipertansiyonda Erken Teşhis” projesi ile ikinci, Atakan Aydın “Bir Populasyonda Göz Hastalığına ve Alkole Bağlı Gözün Minimum Görme Eşiği Araştırması” projesi ile üçüncü olmuşlardır. Yurdakan İşkesen “Simetidin Stres Ülserinde Koruyucu Etkisinin Araştırılması” projesi ile teşvik ödülü almıştır(AFL, 2004).

1984-1985 öğretim yılında Fizik dalında Murat Erkurt “Konuşan Bilgisayar” projesi ile teşvik, Kimya dalında Cenk Serdar “Sodyum Cme'nin Viskositesinin İncelenmesi”, Burak Ertaş “Güneş Enerjisinin Kimyasal Bir Çözeltide Depolanması” projeleri ile teşvik, Biyolojide Şebnem Korkut “Stresin Endorfinerjik Sistemde Oluşturduğu Değişikliklerin Mide ve Bağırsak Boşalmasına Etkileri” projesi ile ikincilik, Özlem Uyar “Iloprost'un Aritmiği Önleyici ve Tedavi Edici Etkisi” projesi ile üçüncülük, Gülbin Bingöl “Lenfositlerin Alt Gruplarının Belirlenmesi”, Ümit Çallı “Kimyasal Maddelerin Sinir İmpulsu Üzerine Etkisi”,

Oktay Baş “Alkolün Fareler Üzerindeki Etkisi” projeleri ile teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1985–1986 öğretim yılında Lise Mühendislik dalında Mehmet Aykaç “Bilgisayar ile Biyolojik Sonuçların Değerlendirilmesi” projesi ile teşvik ödülü almıştır. Biyoloji dalında Selim Cellek “EDRF:Ateroskleroz Oluşumunda Yeni Bir Biyokimyasal Mekanizmanın İlk Defa Gösterilmesi” projesi ile birinci, Filiz Ak “Endokrin Hastalıkların Tedavisinde Yeni Bir Yaklaşım” projesi ile ikinci, Güliz Yalçınkaya “Yüksek Frekanslı Stimülasyon Yardımıyla Dolaylı Kas Kasılmasının Sağlanması” projesi ile yine ikinciliği paylaşmış, M. Hakan Asyalı “Zayıf Elektrik Akımının Kara Sinek Larvalarının Gelişimine Etkisi” projesi ile üçüncü olmuştur. Gürbüz Akçi “Bitkiler Elektrik Akımından Nasıl Etkilenir?” projesi ile teşvik ödülü almıştır. Fizik dalında Emin Birsal “Optik Faz Konjugasyonu ve Uygulamaları” projesi ile ikinci olmuştur. Kimya dalında Cahit Güvensoy’un “Borik Asidin Bozunma Mekanizması” projesi ile Veli Ağa’nın “Kümeslerde NH₃ Gazının Duyarlanıp Zararlı Konsantrasyonda İkaz Verilmesi” projeleri birinciliği paylaşmış, Akın Bender “Aktif Karbonun Sigara Filtresinde Kullanılabilirliği” projesi ile İlhan Nazlısöz ise “Polimer Ellerinde Enzim Tutuklanması ve Performansın İncelenmesi” projesi ile teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1986-1987 öğretim yılında Kimya dalında Gökhan Öğüt “Kantaron (Hypericum Spec) Yapısındaki Maddeler ve Antimigren Etkisi” projesi ile birincilik, Biyoloji dalında Selim Cellek “EDRF'nin Ateroskleroz Patogenezindeki Yeri ve Yeni Tedavi Yaklaşımları” projesi ile birincilik, Erkut Kingir “Stomp 330-E'nin Vicia Faba'nın Yaprak Anatomisi Üzerine Etkisi” projesi ile teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1987-1988 öğretim yılında Fizik dalında Onur Ataoğlu ve Kazım Kumcu “Titreşilerin Lazerle Tesbiti” projeleri ile, Hüseyin Simitçi “Güneşi İzleyen Kolektörler” projesi ile, Erkut Kandemir “BDE Programlarının Yazılımı ve Geliştirilmesi” projesi ile teşvik ödülü almışlardır. Kimya dalında Bülent Görücü “Ani Korozyon Hızının Yeni Bir Yöntemle Tayini” projesi ile ikincilik, Ali Demir “Metal Kaplamaya Etkiyen Faktörler” projesi ile üçüncülük, Örsan Öрге-Oğuz Urol “Kedi Otu Kökünün Antikonvulzan Etkisi” projeleri ile teşvik, Biyoloji dalında Kutlan Karaer- Mustafa Türkalp “Lasixin Farelerde Unutkanlık Etkisi” projeleri ile teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1988–1989 öğretim yılında Fizik dalında Erhan Öztop- Mete Bayyığıt “Magnetoresistans” adlı projeleri ile birincilik, Ali Erkan- Kemal Önemli “Fotoelektrik

Olayının İnceleme ve Uygulanması” projesi ile, Erdal Erdem “Kasnak Sıvılarının Kırılma İndislerinin Kırılma Açısından Faydalanılarak Bulunması ve Kırılma İndisi-Molarite İlişkisi” projeleri ile teşvik ödülü almışlardır. Kimya dalında Ramazan Demir- Elbruz Özdemirkan “Magnetik Alan İçinde Elektrolizle Metal Kaplama”projeleri ile birinci, Emre Özbağcı- S. Kamil Akın “Potansiyostatik Polarizasyon Direnci Yönteminin Uygulanması” projesi ile ikinci olmuşlardır. Biyoloji dalında İlkay Akmagnit’in “Gebelik Süresinin Progesteron ve Öztordiol Benzoat Yardımıyla Kısaltılması” projesi ile Sami Ayyorgun’un “Monoklonal Antikorlar Kullanılarak Serumda Mikrobakteriyel Antikorların Belirlenmesi” projeleri üçüncülüğü paylaşmışlardır(AFL, 2004).

1989–1990 öğretim yılında Fizik dalında Oğuz Dursun ve Mehmet Marangozoğlu’nun “Elektromanyetik Alanın Patojen ve Monpatojen Staphylococ Bakterileri Üzerindeki Etkileri” projeleri ile M.Türker Oğuz’un “LM3914 Entegre Devresi İle Basit Bir Osiloskop Uygulaması” projesi teşvik, Kimya dalında Hüseyin Cahit Demir- Gonca Pınar Cengiz’in “Mikron Boyutunda Tek Dağılımlı (Monodisperse) Polistiren Mikro Kürelerin Sentezi ve Biomedikal Uygulamaları” projeleri ile Okan Alper- Halil Çelik’in “Katı Sodyum Eldesi ve Olayı Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi” projeleri birincilik, Özlem Kurt’un “Greyfurt (Citrus Grandis) Kabuklarından Pektin ve Naringin Elde Edilmesi” projesi üçüncülük, Serhan Çelik-İzzet Emre Çetin’in “Atık Sulardaki Ağır Metal Kirliliğinin Zoogbea Ramigera Mikroorganizması Kullanılarak Giderimi ve Teknolojik Yönden Önem Taşıyan Kromun Geri Kazanımı” projeleri teşvik ödülü almışlardır. Biyoloji dalında Hakan Demir - Erdem Gündüz “Kavun ve Karpuzda Partenokarpik Meyve Oluşumunda Farklı Cins ve Dozdaki Oksinlerin Etkisi” adlı projeleri ile üçüncülük ödülünü almışlardır(AFL, 2004).

1990–1991 öğretim yılında Biyoloji dalında Yeşim Kurt “Mogan Gölünde Zooplankton Biyoması ve Kompozisyonundaki Mevsimsel Değişmeler” projesi ile birinci, Fizik dalında Özer Manzak “Bilgisayar Yardımıyla Teleskop Kontrolü” projesiyle ikinci, Kimya dalında Okan Alper “Birden Fazla Parçacıklı Sıvılar İçin Monte Carlo Simulasyonu” projesiyle ikinci olmuşlardır(AFL, 2004).

1991–1992 öğretim yılı Fizik dalında Tuncay Çil “Kuvvet-Yer Değiştirme Çevireci” projesi ile birinci olmuştur(AFL, 2004).

1992–1993 öğretim yılında Kimya dalında İlhan Koçar’ın “Polipiral Kaplı Krom Alaşımının Deşarj Olayını IR Yöntemiyle İnceleme” projesi ikincilik, Fatih Yalnız’ın

“Havasız Ortamda Değişik Çeliklerin Sülfürik Asit ve Etanollu Sülfürik Asit Çözeltilerindeki Korozyonu” projesi teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1993-1994 öğretim yılında Biyoloji dalında Sibel Erdem “Sistemik Bir Fungisit Olan Hymexazol'un Biberlerde (Capsicum Annum) Tohum Çıkışına ve Kök Çürüklüğü Hastalığına Etkisinin Araştırılması” projesi ile üçüncü olmuştur(AFL, 2004).

1994-1995 öğretim yılında Kimya dalında Alpay Oral “PVC'nin Isıl Bozunumu” projesi ile teşvik, Biyoloji dalında Soner Büyükatalay “Neomycin Dirençlilik Geninin Termostabilitesinin Arttırılması” projesi ile ikincilik, Sibel Erdem “Sigaranın Ratlarda Plazma Kolesterol-Lipid Seviyeleri Üzerine ve Damar Patolojilerinin Gelişimine Etkileri” projesi ise Sağlık Ödülünü almıştır(AFL, 2004).

1998–1999 öğretim yılında Fizik dalında Duygu Kuzum ve Fatma Özdemir birincilik ve Yılın Genç Araştırmacısı ödülünü, Kimya dalında B.Belgin Alhas ve Seçkin Arslan üçüncülük ödülünü, Biyoloji dalında ise Sevcan Karakoç üçüncülük ve Çevre Ödülünü, Biter Bilen teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

1999–2000 öğretim yılında Biyoloji dalında Alpertunga Dağcan “Alkilfenol Türevlerinden Nonilfenolün Zamana ve Doza Bağlı Olarak Gökkuşluğu Alabalıklarındaki (Oncorhynchus Mykiss) Biyoakümülyasyonunun Belirlenmesi” projesi ile birincilik ve Çevre Ödülünü almıştır. Fizik dalında Eyüp Güler “Yarıiletkenlerin Yüksek Sıcaklıklardaki Termoelektrik Özellikleri” projesi ile ikincilik, matematik dalında M. Ercan Yıldız ve M. Buğra Eroğlu “DES Şifre Sistemleri Baz Alınarak Bir Kripto Sistem Oluşturulması” projeleri ile ikincilik ödülünü almışlardır(AFL, 2004).

2000–2001 öğretim yılında Biyoloji dalında Soner Gündemir “Ülkemizdeki Termal Su Kanallarında Bulunan Termofolik Bakterilerden Termostabil DNA Polimeraz Geninin Klonlanması” projesi ile birinci, Şirin Akdeniz- Sevil Yavuz “Süt Fabrikası Atığında Geliştirilen Rhodobacter Sphaeroides L Bakterisinde Poli (3+Hidroksibütirat) Üretimi” projesi ile ikinci olmuşlardır. Pınar Bingöl- Tolgahan Balaban “Mogan Gölü Makrofitlerinin Göl Suyu Işık Geçirgenliğine ve Ötrofikasyona Etkilerinin İncelenmesi” projeleri ile teşvik ödülünü almışlardır. Kimya dalında Arif Aslan- Eray Göksu “Çözelti Fazındaki Anyonik Tekstil Boyalarının Katyonik Hidrojellerle Uzaklaştırılmasının İncelenmesi” projesi ile

Birinci, Fizik dalında Mehmet Karabilecen “Yüksek Sıcaklık Üstün İletkenleri ile Magnetik Yataklanma Sistemi Tasarımı ve Yapımı” projesi ile üçüncü olmuştur(AFL, 2004).

2001–2002 öğretim yılında Biyoloji dalında Özge Ceyhan- Burçak Civan “Toprakta Bulunan Bakterilerin Kullanımdaki Bütün Antibiyotiklere Dirençli Pseudomonas Aeruginosa Bakterisinin Üremesi Üzerine Etkisi ve Bu Bakterinin Çoğalmasını Önleyen Mikroorganizmalar İzolasyonu” projesi ile ikinci olmuşlardır. Bilgisayar dalında Utku Utkan “Zarf Üzerinde Yazılı Adres Bilgileri için OFF-LINE Handwritten Character Reorganizer (El Yazısı Metin Tanıyıcı)” projesi ile üçüncülük, Fizik dalında ise S. Halil Kükner “Termoçiftleri Seri Bağlayarak Elektrik Potansiyel Farkın Yükseltilmesi ve Buna Dayanarak Doğru Akım Üretici Elde Edilmesi” projesi ile teşvik ödülü almışlardır(AFL, 2004).

2002–2003 öğretim yılında Biyoloji dalında Hüseyin Bakır-M. Ali Öztürk “Samandağ Kumsalındaki CheloniaMydas(Yeşil Kaplumbağa)Türü Deniz Kaplumbağalarının Işığa ve Manyetik Alana Yönelimlerinin İncelenmesi” projesi ile teşvik ödülü almışlardır. Bilgisayar dalında Yiğit Boyer - Volkan Dinç “Web Cam Aracılığıyla Çekilen İnsan Yüzü Fotoğrafları Aracılığıyla Kişilerin Tanınması(METRICAL FACE IDENTIFIER)” projesi ile üçüncülük, Fizik dalında Taylan Aksoy- U.Ozan Candoğan “Faraday Etkisinden Yararlanılarak Glikoz Derişimin Ölçülmesi” projesi ile ikincilik ödülünü almışlardır(AFL, 2004).

2003–2004 öğretim yılında Bilgisayar dalında Yiğit Boyar- Ozan Can Kepenek “Arete (Artificial Eye - Yapay Göz)” projeleri ile üçüncülük, Biyoloji dalında ise Duygu Şen- Nazlıgül Karazüm “Görsel Dikkatin Yönü ve Algıdaki Asimetri Kaygı Durumlarından Nasıl Etkilenir?” projeleri ile yine üçüncülük ödülünü almışlardır(AFL, 2004).

Tablo.29: Yıllar Göre Proje Yarışmalarında Ödül Alan Öğrenci Sayıları

TÜBİTAK BİLİMSEL PROJE YARIŞMALARINDA DERECE ALAN ANKARA FEN LİSESİ ÖĞRENCİLERİ (1968-2004)												
ÖĞRETİM YILI	FİZİK DALINDA				KİMYA DALINDA				BİYOLOJİ DALINDA			
	1.	2.	3.	TEŞVİK	1.	2.	3.	TEŞVİK	1.	2.	3.	TEŞVİK
1968-1969			1						1	1		1
1969-1970	Kurum personeli grevi nedeniyle proje sergisi yapılmamıştır.											
1970-1971			1						1			1
1971-1972						1		3				3
1972-1973		1		1	1			1	1			1
1973-1974				1		1	1			1	1	
1974-1975				1						1		2
1975-1976	1			1						1		
1976-1977										1		
1977-1978				2					1	1		
1978-1979	1	1	1	3	1			1		1	1	1
1979-1980											1	
1980-1981	1			2	1			2	1			1
1981-1982	1	1			2	1				1		
1982-1983	1							1	1	1	1	3
1983-1984		1	1	2	1			2	1	1	1	1
1984-1985				1				2		1	1	3
1985-1986		1			1		1	2	1	3	1	1
1986-1987					1				1			1
1987-1988				3		1	1	1				1
1988-1989	1			2	1	1					2	
1989-1990				2	4		1	1			2	
1990-1991		1				1			1			
1991-1992	1											
1992-1993						1		1			1	
1993-1994											1	
1994-1995								1		1		
1995-1996												
1996-1997												
1997-1998												
1998-1999	1						2				1	
1999-2000		1							1			
2000-2001			1		1				1	1		1
2001-2002				1						1		
2002-2003		1		1								
2003-2004											1	
TOPLAM	9	8	5	23	14	7	6	18	12	16	14	21
Ayrıca 1978-1979'da Lise Tıp Dalında 1 birincilik 1 ikincilik 1 üçüncülük 1985-1986'da Lise Mühendislik 1 Teşvik Matematik 1999-2000'de 1 ikincilik Bilgisayar dalında 2001-2002'de 1 üçüncülük, 2002-2003'de 1 üçüncülük, 2003-2004'de 1 üçüncülük												

Tablo incelendiğinde fizik dalında 1964 yılından 2004 yılına kadar toplam 9 birincilik, 8 ikincilik, 5 üçüncülük ve 23 teşvik olmak üzere toplam 55 ödülü alındığı görülmektedir.

Kimya dalında ise 14 birincilik, 7 ikincilik, 6 üçüncülük ve 18 teşvik ödülü olmak üzere toplam 45 ödül alınmıştır.

Öğrencilerin biyoloji projelerinde daha başarılı oldukları görülmektedir. Şöyle ki 1964-2004 yılları arasında biyoloji proje yarışmalarında 12 birincilik, 16 ikincilik, 14 üçüncülük ve 21 teşvik ödülü olmak üzere toplam 63 ödül alınmıştır.

TÜBİTAK proje yarışmasında 1978-1979 yılında lise tıp dalında da projeler yapılmıştır. Fen Lisesi öğrencileri bu yarışmada 1 birincilik, 1 ikincilik, 1 üçüncülük ve 1 de teşvik ödülü almışlardır.

1985-1986 öğretim yılında lise mühendislik dalındaki yarışmada fen lisesi öğrencileri teşvik ödülü almışlardır.

1999-2000 yılında matematik dalında ikincilik ödülü alınmıştır.

2001-2002 yılından itibaren yarışmalarda bilgisayar dalında da projeler yapılmaya başlanmıştır. Fen lisesi öğrencileri bu yıl 1 üçüncülük, 2002-2003 yılında 1 üçüncülük ve 2003-2004 yılında 1 üçüncülük ödülü alınmıştır(AFL, 2004).

Tabloda dikkat çeken en önemli noktalardan birisi 1995-1998 yılları arasında hiçbir dalda ödül alınmadığı görülmektedir. Bunun nedeni bu yıllar arasında ders geçme ve kredi sisteminin uygulanıyor olmasıdır. Şöyle ki bu uygulama döneminde fen lisesi öğrencilerinin önemli bir kısmı lise ikinci sınıfta okuldan ayrılarak genel liselere geçmişlerdir. Üniversite sınavına dönük bu kaygı sonuç olarak proje çalışmalarını da etkilemiştir.

3.9.5. Bilimsel Proje Çalışmaları ile Ödüllü AFL Mezunu Akademisyenler

Fen lisesinin kuruluş amaç ve felsefesine uygun olarak üniversite sonrası meslek yaşamlarında akademisyenliği tercih eden birçok ünlü bilim adamı vardır. Bu bilim adamları alanlarında yaptıkları çalışmalardan ve bilimsel gelişmeye katkılarında dolayı birçok ödüller almışlardır. AFL mezunu bilim adamlarının ülkemizde verilen önemli bilim ödüllerinden hangilerini aldıkları tabloda görülmektedir(AFL, 2006):

Tablo. 29: Ödüllü AFL Mezunu Bilim Adamları

TÜBİTAK BİLİM ÖDÜLÜ			SEDAT SİMAVİ BİLİM ÖDÜLÜ		
1994	Prof. Dr. Abdullah Atalar (1970)	Elektrik	1985	Doç. Dr. Mefaret Kocatepe(1967)	Matematik
1996	Prof. Dr. Tekin Dereli (1967)	Fizik	1989	Prof. Dr. Tekin Dereli (1967)	Fizik
TÜBİTAK TEŞVİK ÖDÜLÜ			1995	Prof. Dr. Ersin Yurtsever (1967)	Kimya
1982	Yrd. Doç. Dr. Abdullah Atalar (1970)	Elektrik	1998	Doç. Dr. Ekmel Özbay(1983)	Fizik
1982	Yrd. Doç. Dr. Sinan Kaptanoğlu (1969)	Fizik	ODTÜ DR. M. PARLAR VAKFI BİLİM ÖDÜLÜ		
1982	Doç. Dr. Vasıf Hasırcı (1967)	Biyoloji	1993	Prof. Dr. Tekin Dereli(1967)	Fizik
1982	Doç. Dr. Tekin Dereli (1967)	Fizik	2001	Prof. Dr. Vasıf Hasırcı(1967)	Biyoloji
1983	Yrd. Doç. Dr. Samim Erhan (1969)	Fizik	ODTÜ DR. M. PARLAR VAKFI TEŞVİK ÖDÜLÜ		
1983	Doç. Dr. Ersin Yurtsever (1967)	Kimya	1990	Doç. Dr. Samim Erhan(1969)	Fizik
1985	Doç. Dr. Erol Sezer (1969)	Elektrik	1994	Yrd.Doç.Dr. Özgür Ulusoy(1981)	Bilgisayar
1985	Doç. Dr. Turgut Önder (1968)	Matematik	1994	Doç. Dr. Erol Taymaz((1977)	İktisat
1987	Doç. Dr. Zafer Nurlu(1970)	Matematik	1995	Yrd.Doç. Dr. Ekmel Özbay(1983)	Fizik
1987	Doç. Dr. Şinasi Ellialtıoğlu(1967)	Fizik	1998	Doç. Dr. Gürkan Tekman(1982)	Psikoloji
1989	Yrd. Doç. Dr. Varol Akman(1974)	Bilgisayar	2000	Yrd.Doç.Dr. F. Özbudak(1988)	Matematik
1992	Yrd. Doç. Dr. Erkan Tekman(1982)	Fizik	2001	Doç. Dr. Zafer Gedik(1984)	Fizik
1993	Doç. Dr. Enis Çetin(1980)	Elektrik	TÜBA TEŞVİK ÖDÜLÜ		
1995	Doç. Dr. Levent Yılmaz (1975)	Kimya	1998	Prof. Dr. Erol Taymaz((1977)	İktisat
1996	Yrd. Doç. Dr. Zafer Gedik (1984)	Fizik	1999	Doç. Dr. Gürkan Tekman(1982)	Psikoloji
1997	Doç. Dr. Ekmel Özbay (1983)	Fizik	TÜBA SEÇKİN GENÇ BİLİMCİLER ÖDÜLÜ		
2001	Doç. Dr. Nejat Bulut(1983)	Fizik	2001	Doç. Dr. Zafer Gedik(1984)	Fizik
			2001	Doç. Dr. Hakan Akbulut(1982)	Tıp
			2001	Doç. Dr. Enis Çetin(1980)	Elektrik
			TÜBİTAK TEKNOLOJİ GELİŞTİRME ÖDÜLÜ		
			1984	Yrd.Doç.Dr.AbdullahAtalar(1970)	Elektrik
			1996	Doç. Dr. Ekmel Özbay (1983)	Fizik

Tablo incelendiğinde Fen Lisesi mezunu bilim insanlarının akademik kariyerlerinin her aşamasında başarılı oldukları görülmektedir. Örneğin, Atalar 1984 yılında yardımcı doçent iken TÜBİTAK teknoloji ödülünü, 1994 yılında profesör iken elektrik mühendisliği alanında TÜBİTAK bilim ödülünü almıştır.

TÜBİTAK bilim ödülünü alan fen lisesi mezunu Prof. Dr. Ayşe Erdem Şenatalar ise Türkiye’de mühendislik alanında TÜBİTAK bilim ödülünü alan ilk bayan mühendistir(Ankara Magazin, 2004: 21)

Tabloda dikkat çeken diğer bir nokta ise temel fen bilimler, matematik, bilgisayar ve mühendislik bilimleri gibi alanların dışında iktisat, psikoloji gibi insan bilimlerinde de başarılı olan, ödüllü bilim adamlarının varlığıdır. Örneğin 1999 yılında Doç. Dr. Erol Taymaz iktisat alanında, yine 1999 yılında Doç. Dr. Gürkan Tekman Psikoloji alanında ödül almıştır.

Ayrıca uluslar arası nitelikli olarak Doç. Dr. Recai Ellialtıoğlu 1984’te URSI Genç Bilim Adamı ödülü, Doç. Dr. Ekmel Özbay 1997’de OSA Adolf Lomb madalyası, Doç. Dr. Zafer Gedik 1998’de French Academy of Sciences “Scientia Europea” ödülünü ve Prof. Dr. Levent Onural 2000 yılında elektrik mühendisliği alanında IEEE Millenium Madalyası almışlardır.

Uluslar arası Bilim Ligi Yüksek Atıf Listesine giren tek Türk bilim adamı Prof. Dr. Halil Mete Soner de Fen Lisesi’nden 1976 yılında mezun olmuştur(AFLD Bülten, 2004: 42)

Fen Lisesi mezunları bilim adamlarının bir kısmı ülkemizdeki bilimsel kuruluşlarda ve üniversitelerde üst düzey yöneticilik görevleri yapmışlardır. Örneğin Prof. Dr. Abdullah Atalar, Prof. Dr. Ersin Yurtsever, Prof.Dr. Tekin Dereli ve Prof. Dr. Ekmel Özbay Türkiye Bilimler Akademisi üyeliği yapmıştır.

Fen Lisesi mezunu Prof. Dr. Mustafa Akaydın Akdeniz Üniversitesi rektörü aynı şekilde Prof. Dr. Ferit Bernay 19 Mayıs Üniversitesi rektörü olmuşlardır. Fen Lisesi mezunları arasında Prof. Dr. Ersin Yurtsever(Koç Üniversitesi Fen-İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi dekanı), Prof. Dr. Türmer Çorapçıoğlu(Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi dekanı) dekanlık görevi yapmış birçok bilim adamı bulunmaktadır(AFL, 2006)

Ankara Fen Lisesi mezunu önemli bilim insanlarının yanı sıra sanat, edebiyat, spor alanlarında da birçok ünlü fen lisesi mezunu vardır. Müzik alanında, Derya Köroğlu, Ahmet Kanneçi, Cem Duruöz, Selim Atakan, sinema alanında Barış Pirhasan, Serdar Tahiroğlu, edebiyat alanında Levent Mete, Murat Somer, basketbolda Cihangir Sonat ünlü Fen Lisesi mezunları arasındadır. Fotograf sanatçısı Serdar Vural da 1969 yılında Ankara Fen Lisesi’nden mezun olmuştur(Fentepe, 2006:17)

IV. BÖLÜM

4.1. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar şu şekildedir.

Türkiye’de kuruluş amaç ve felsefesi bakımından ve bütün ülke sathındaki üstün yetenekli çocuklara ulaşmayı amaçlayan, bilim adamı yetiştirilmesine ortaöğretimden başlanması için açılan ilk örgün ortaöğretim kurumu Fen Lisesi’dir. Fen Lisesi kurulması fikri dünyadaki gelişmeler de dikkate alınarak 7. Milli Eğitim Şurası’nda ortaya çıkmıştır. Fen öğretimi ve BAYG çalışmaları çerçevesindeki projelerin ilk ayağı olarak 1962 yılından itibaren fen lisesinin kuruluş çalışmalarına başlanmıştır.

Fen Lisesi’nin fiziki yapısı MEB bütçesinden ayrılan özel ödenekler ve dış yardımlarla kısa sürede oluşturulmuştur. Okulda 2 pansiyon, 16 derslik, fizik, kimya, biyoloji ve bilgisayar laboratuvarları, teknik atölye, dil odası, müzik odası, konferans salonu, kapalı spor salonu ve açık hava satranç sahası bulunmaktadır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi içindeki okul binası bir fakültenin fiziki şartlarına sahiptir. Bu yapının oluşmasında dış yardımlar önemli rol oynamıştır. Okul araç gereçlerinin önemli bir kısmı özellikle laboratuvar ve teknik atölye malzemelerinin tamamı Ford Vakfı desteği ile ABD’den getirilmiştir. Kuruluş dönemi öğretmenleri ve ilk mezunların izlenimlerine göre okulun laboratuvar imkânları aynı dönemde Ankara Fen Fakültesi’nden daha ileridedir. Fen Lisesi kuruluşunda harcanan maddi kaynakların anlaşılması şu kıyaslama ile daha kolay kavranabilir: Bir fen lisesi öğrencisi için harcanan ortalama para, bir genel lise öğrencisi için harcananın 19 katıdır. Bu rakam fen lisesi projesine çok büyük maddi kaynaklar aktarıldığını göstermektedir. Bu bakımdan projeyi özellikle ilk on yıl MEB ve TÜBİTAK yakından izlemiş ve denetlemiştir. Bu yıllarda projenin verim-etkinliğinin değerlendirildiği birçok çalışma yapılmıştır. 1982 yılından itibaren yeni fen liselerini kurulması bu okulların amacından uzaklaşılmasına, eğitim-öğretim kalitesinin düşmesine neden olmuştur.

Bu çalışma kapsamında kişisel dosyaları incelen 106 öğretmenden 58’inin fakülte(%54.7), 33’ünün Eğitim Enstitüsü(%31.6), 10’unun Yüksek Öğretmen Okulu(%9.4), 1’inin Yüksek İslam Enstitüsü(%0.9) 1’inin mühendislik fakültesi(%0.9) 3’ünün ise iki fakülte mezunu(%2.8) olduğu ortaya çıkmıştır. Bu noktada seçimleri özel şartlar tabi olan fen bilimleri ve matematik öğretmenlerinin durumu ise şu şekildedir: Toplam 30 fen grubu(fizik,

kimya, biyoloji)öğretmeninden 3'ü yüksek öğretmen okulu, 6'sı eğitim enstitüsü mezunudur. Kalan 21 öğretmen ise Fen Fakültesi mezunudur. 17 matematik öğretmeninden 9'u fakülte, 2'si iki üniversite 2'si Yüksek Öğretmen Okulu ve 4'ü Eğitim Enstitüsü mezundur.

Fen Lisesi yönetmeliği yıllara göre bazı değişiklikler göstermiştir. Fen lisesi ile ilgili öğretim süreci esaslarını düzenleyen ilk yönetmelik 1968 yılındaki Talim Terbiye Kurulu kararıdır. Sınırlı düzenlemeler içeren bu çalışma yönetmelik olarak değerlendirilemez. İlk ve bütün düzenlemeleri yapan kapsamlı yönetmelik ancak 1975 yılında çıkartılabildiği. Bu tarih okulun 1964 yılında kurulduğu dikkate alındığında geç kalınmış bir düzenlemedir. İlerleyen yıllarda projeler, kuruluş şartları, öğretmen seçimi, öğrenci seçme sınavı ve giriş şartlarının düzenlendiği değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler içerisinde en dikkat çeken ise 2004 yılındaki son düzenlemede göze çarpmaktadır. Daha önceki yönetmeliklerde yer almayan okulun amaçları arasında “yüksek öğretime hazırlama” amacı bu yönetmelikte yer almıştır. Yıllara göre yönetmelikteki değişiklikler, birlikte değerlendirildiğinde Fen lisesinin kuruluş amacından nasıl uzaklaştığı ve giderek genel liselere nasıl benzediği dikkat çekmektedir.

Yıllara göre yapılan değişikliklerle birlikte fen lisesi öğretim programı diğer genel liselerin öğretim programından farklılıklar göstermiştir. Özellikle ileri fen ve matematik dersleri bu bakımdan en temel farklardır. Öğrenciler ileri fen ve matematik derslerinde lisans öğrenimi düzeyinde bir eğitim yapmaktadırlar. Fen derslerinin ağırlığının düzenlendiği 1975 ve 2004 yönetmelikleri arasındaki fark ise okulun amacından uzaklaşılması bakımından dikkat çekicidir. 2004 düzenlemesi ile %65 olan fen derslerinin dağılımı zorunluluğu % 60'a düşürülmüştür.

Kuruluş yıllarında(1964-1975) programlarda özellikle mühendislik bilimlerine yönelik olarak elektrik, elektronik, jeoloji, mekanik, teknik resim gibi dersler dikkat çekmektedir. Ancak ilerleyen yıllarda fen lisesi öğretim programı giderek diğer ortaöğretim kurumları öğretim programlarına benzemeye başlamıştır. Bunun temel nedeni okulun amacından çok farklı olarak üniversiteye yönelik bir eğitim vermeye başlamasıdır. Özellikle 1990'lı yıllardan itibaren programlarda diğer genel lise programları ile benzer kültür dersleri ve sosyal bilimler derslerinin ağırlığı dikkat çekmektedir. Fen lisesi ders programlarında dikkat çeken farklı noktalardan birisi de seçmeli derslerin çeşitliliğidir.

Fen Lisesi'nin en önemli özelliklerinden birisi proje temelli eğitim ve proje yarışmalarıdır. Proje temelli eğitim, öğrencilere bilimsel bir yöntem kazandırmakta ve öğrencilere akademik araştırmalar yapacak donanımı sağlamaktadır. Kurulştan bugüne fen lisesi öğrencileri BAYG ve TÜBİTAK'ın proje yarışmalarında her yıl çeşitli dereceler almışlardır. Proje yarışmaları matematik, fizik, kimya, biyoloji, elektronik, çevre, mühendislik bilimleri ve tıp alanında yapılmıştır. Proje yarışmalarında ödüllü öğrencilerin bugün hangi konumlarda olduğuna dikkat edildiğinde bunun önemi ortaya çıkmaktadır. Örneğin öğrencilik dönemindeki biyoloji yarışmalarda önemli dereceler elde eden Tümer Çorapçioğlu(Prof.Dr. eski dekan) Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyesidir. Bu noktada örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Fen Lisesi öğrencileri 1968- 2004 yılları arasında fizik dalında 9 birincilik, 8 ikincilik, 5 üçüncülük ve 23 teşvik olmak üzere toplam 55 ödülü almışlardır. Kimya dalında ise 14 birincilik, 7 ikincilik, 6 üçüncülük ve 18 teşvik ödülü olmak üzere toplam 45 ödül alınmıştır. Biyoloji dalında proje yarışmalarında ise 12 birincilik,16 ikincilik, 14 üçüncülük ve 21 teşvik ödülü olmak üzere toplam 63 ödül alınmıştır.

Kuruluşundan itibaren içinde yer aldığı fen öğretimi projesinin temel unsurlarından birisi de olması dolayısıyla Fen Lisesi, bir “pilot okul” özelliği göstermiştir. Modern ve matematik programları Fen lisesinde geliştirilmiştir. Ders kitabı yazımı ve materyal geliştirme çalışmalarının da tamamı fen lisesinde yapılmıştır. Bu programları uygulayacak öğretmenlerin hizmet içi eğitim çalışmaları Fen Lisesi'nde yapılmıştır.

Fen Lisesine öğrenci seçimini düzenleyen kurallar başlangıçtan bugüne benzer özellikler göstermektedir. Seçme sınavı öncesinde sınava başvurabilme önkoşulu olarak ortaokul ikinci sınıfta ya da bugünün şartlarında ilköğretim ikinci kademe yedinci sınıfta Fen Bilgisi, Matematik ve Türkçe derslerindeki başarı esas alınmıştır.

Fen Lisesi öğrenci sayısı 1964-2004 yılları arasında toplamda 10549'dur. Bu öğrencilerin 2059'u kız, 8490'ı erkektir. 40 yıllık süreçte kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranı toplamda 19.51'dir. Fen lisesine ilk yıl 100 ondan sonraki yıllarda ise her sınıfa 24 öğrenci olmak üzere 96 öğrenci alınmıştır. Cinsiyete göre öğrenci sayısı ve yıllara göre dağılım ilginç bir şekilde benzerlik göstermektedir. 1964'den 2004'e kadar öğrencilerin yaklaşık olarak % 20 si kızdır. Bu sayıda yıllara göre küçük değişiklikler olabilmektedir. Kız

öğrenci sayısını azlığı ise okulun yatılı oluşundan ve kız çocukların okutulması ile ilgili sorunlardan kaynaklanmaktadır. Yıllara göre fen lisesinden atılan ya da tasdikname ile ayrılan öğrencilerin sayıları farklılık göstermektedir. Öğrencilerin okuldan ayrılmalarının başında başarısızlıktan dolayı uyum sağlayamamaları gelmektedir. Disiplin olaylarından dolayı okuldan atılan öğrenci sayısı çok azdır ancak bu noktada en sorunlu dönem Ders Geçme ve Kredi Sistemi döneminde ve Öğrenci Seçme Sınavı açısından ortaöğretim başarı puanının etkili olduğu dönemde olmuştur. Öyle ki 70 öğrencinin tasdikname ile ikinci sınıftan ayrıldığı ya da sadece 19 mezunun verildiği dönemler dikkat çekicidir. Fen lisesinde öğrenci nakilleri özel şartlara bağlıdır. Öğrenci nakilleri ile ilgili en temel sorun okulun Ankara’da bulunması ve göç ya da memuriyetleri dolayısıyla Ankara’ya gelen ailelerin, diğer fen liselerinde okuyan çocuklarını Ankara Fen Lisesi’ne kayıt ettirme istekleridir.

1964-1974 yıllarında Fen Lisesi’nde öğrenim gören öğrencilerin başarı durumu genel olarak ele alındığında her yılın başarı oranının yaklaşık %97 olduğu anlaşılmaktadır. Her yıl yaklaşık 20-30 öğrenci bütünlemeye kalırken bunlardan sınavlarda başarılı olamayan 4- 6’sının öğretmenler kurulu kararı ile geçtikleri görülmektedir. Çoğunluğu 1. sınıflardan olmak üzere her yıl yaklaşık 2-8 öğrenci kalmıştır. 3. sınıflar mezun olma durumunda olduklarından sınıfta kalmamaktadırlar.

1974-1984 yılları arasında tamamlama kurslarına kalan öğrenci sayısı her yıl 15-20 arasında olmuştur. Tamamlama kursuna en çok kalan öğrenci sayısı 1979 yılında 5. sınıflardan 29 kişi, 1980 yılında 4. sınıflardan 29 kişi şeklindedir. Tamamlama kursuna kalmadan geçen öğrencilerin başarı oranı yaklaşık %90’dır. Öğrencilerin tamamlama kursları ile bir üst sınıfa geçerek sınıfta kalmamalarından dolayı bu yıllarda başarının % 100 olarak değerlendirilmesi doğru olmaz.

1984-1987 yılları arasında bütün sınıflarda başarı oranı % 100’dür. 1987-1989 yılları arasında bütün sınıflarda sınıfta kalan toplam 8 öğrenci genel başarıyı ortalama %97’ye düşürmüşlerdir. 1980-1990 yılları arasında da bütün sınıflarda başarı oranı %100’dür. 1991 yılında sınıfta kalan bir öğrenci genel başarıyı %98’e, 1992 yılında kalan 2 öğrenci ise %97’ye düşürmüşlerdir.

Kredi sisteminin uygulandığı 1991-1998 yılları arasında okula devam eden öğrencilerden 179’u 5 dönemde 33’ü 6 dönemde mezun olmuşlardır. Bu öğrencilerden 91’i Pekiyi, 123’ü iyi, 9’u ise Orta derece ile mezun olmuşlardır. Kredi sistemi uygulaması döneminde okuldan tasdikname ile ayrılan toplam öğrenci sayısı 231’dir.

1967-2003 yılları arasında Fen Lisesi'nden mezun olan toplam 3078 öğrenciden 2707'si yaz (%87.94), 371'i güz (%12.05) mezun olmuşlardır. Bu öğrencilerden %30.6'sı Pekiyi %64.39'u İyi %4.09 ise Orta derece ile mezun olmuşlardır. Mezun öğrenci sayısı ve yıllara göre başarı durumlarındaki farklılaşmalar yıllara göre uygulanan eğitim sistemlerinden kaynaklanmaktadır. 1966'dan Ders Geçme Kredi Sisteminin uygulanmaya başlandığı 1992 yılına kadar öğrencilerin ortalama olarak % 65 İyi, %30 Pekiyi, %5 oranında ise Orta derece ile mezun oldukları görülmektedir. Kredi Sisteminin son iki dönemi olan ve sınıf geçme sistemine tekrar dönülen 1995-2003 yılları arasında durum tam tersine dönmüştür. Bu dönemde öğrencilerin ortalama %80'i Pekiyi kalan %20'si ise iyi derece ile mezun olmuşlardır. Bu dönemde Orta derece ile mezun olan 1998-1999 öğretim yılında sadece 2 öğrenci vardır. 1964-2004 yılları arasında 550 öğrenci tasdikname ile okuldan ayrılmıştır.

Fen Lisesi'nde disiplin olayları ile ilgili öğretmenler kurulu karar defteri incelendiğinde okulda önemli disiplin olaylarının yaşanmadığı dikkat çekmektedir. Yaşanan olayların önemli bir kısmı yatılılıktan kaynaklı sorunlar ve basit, kılık kıyafetle ilgili ya da arkadaşlar arasında yapılan şakalarla ilgili olduğu dikkat çekmektedir. Dikkat çekici nokta öğrencilerin yüz kızartıcı suçlar ya da örneğin öğretmenlerine karşı suçlar işlememeleridir. Bu suçlara verilen cezalar ise genellikle suçun niteliğine göre, süreli okuldan uzaklaştırma, uyarı ya da pansiyonla ilişik kesilmesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Fen lisesinde öğretim dili Türkçedir. Eğitim dilinin İngilizce olması düşüncesi kuruluş yıllarında ve sonrasında da tartışılmıştır. Ancak ülkemiz eğitim sisteminin en temel açmazlarından birisi olan yabancı dilde eğitim hatasına fen lisesi projesinde düşülmemiştir. Yabancı dil öğretimi için hazırlık sınıfı olmasına karşın öğrencilerini tamamına yakınının Anadolu Liseleri ve özel kolejlerden gelmesinden dolayı hazırlık sınıfı ancak 2001 yılında açılmıştır.

Bugün fen lisesinin en temel sorunu kuruluş amacından uzaklaşmış olmasıdır. Okulun bugünkü amacı üniversiteye öğrenci hazırlamaya dönüşmüştür. Ancak bu konudaki başarının düşüşü de gözlenen sorunlardan birisidir. OKS sınavında Türkiye'de ilk 300' girerek Fen lisesine gelen öğrencilerin bir kısmı üniversite sınavında beklenen başarıyı gösterememektedir. Bunun nedeni ise öğrencilerin bir taraftan okulun diğer genel liselere nazaran daha yoğun olan ders muhtevası ile üniversiteye hazırlık çalışmalarını birlikte yürütmeleridir.

4.2. ÖNERİLER

4.2.1.Uygulama İçin Öneriler

- 1- Ülkemizdeki bilim politikaları ve bu doğrultuda bilim adamı yetiştirme çalışmaları yeniden gözden geçirilmelidir. II. Dünya Savaşı'ndan sonraki şartlar bugün şekil değiştirmiş olarak yeniden gündemdedir. Mekanik, elektrik-elektronik alanındaki bilimsel çalışmalar yerini bilişim teknolojileri, nano-teknoloji, uzay çalışmalarına bırakmıştır. Ülkelerin geleceklerini bu alanlardaki çalışmaları ve başarıları belirleyeceğinden bu konularda ulusal bir bilim-eğitim politikası geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.
- 2- Üstün beyin gücü eğitimi için okul öncesi eğitimden başlayarak tespit ve yönlendirme çalışmaları aile-okul işbirliği içerisinde gerçekleştirilmelidir.
- 3- Üstün beyin gücü eğitimi konusunda dünyadaki gelişmeler yakından izlenmeli bu konuyla ilgili proje ve çalışmalara gerekli maddi imkânlar sağlanmalıdır.
- 4- Bilim Sanat Merkezleri ile yapılmaya çalışılan ancak yeterince işlevsel olmayan üstün beyin gücü eğitimi ilköğretimle koordine, halen bu amaç için açılmış olan Fen Liselerinin ıslahı ile yeniden ele alınmalıdır. Bu amaca dönük olarak daha önce pilot okul seçilen Ankara Fen Lisesi bu çalışmaların merkezi olmalıdır.
- 5- Fen Lisesi 1964 yılındaki kuruluş amaç ve felsefesi doğrultusunda yeniden yapılandırılmalıdır. Bu doğrultuda yeni bir yaklaşımla ortaöğretimde bilim adamı yetiştirmeye kaynaklık edecek okullar olarak yeni bir fen lisesi yönetmeliği hazırlanmalıdır.
- 6- Yeni yönetmelik doğrultusunda analitik, eleştirel, bilimsel, düşünme ve yöneme dayalı, teorik ve uygulamalı ileri fen bilimleri, matematik-ileri matematik ve kültür derslerinin yer aldığı yeni bir program hazırlanmalıdır. Bu programda sosyal bilimler

derslerine özellikle felsefe, sosyoloji gibi derslere de gereken önem verilmelidir. Program geliştirme süreç olarak devam etmelidir.

- 7- Fen Lisesi kuruluş yıllarında olduğu gibi bağımsız bir kurum olarak düşünölmeli ve ortaöğretim sistemindeki sıkça yapılan değışikliklerden etkilenmemelidir ve süreklilik sağlanmalıdır.
- 8- Fen Lisesi'nin fiziki şartlarındaki eksiklikler, araç gereç eksiklikleri giderilmelidir.
- 9- Fen Lisesi'ne öğretmen seçimi objektif esaslara göre yeniden düzenlenmelidir. Öğretmen atamada tercih nedeni olarak belirtilen yüksek lisans mezuniyeti ve yabancı dil bilgisi ön şart olarak belirlenmelidir.
- 10- Öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri sürekli yapılmalı bunun yanı sıra bilgi ve görgülerini arttırmak için, yeni gelişmeleri izleyebilmelerinin sağlanması için yurt dışında gönderilmeleri sağlanmalıdır.
- 11- Fen Lisesi'ne öğrenci seçimi diğer ortaöğretim kurumlarına öğrenci seçiminden ayrılmalıdır. Sayısal ve sözel yetenek testi ve bilim sınavı olmak kaydıyla kuruluş yıllarındaki iki basamaklı ya da sonraki yıllarda uygulanan FLGS sistemine dönölmelidir.
- 12- Öğrencilere genel ortaöğretimin amacından farklı olarak üniversiteye giriş dışında okulun temel felsefesine dönük olarak akademik bir tavrı kazandıracak düzenlemeler yapılmalıdır. Bu doğrultuda ortaöğretim sistemimizin şartları elverdiği oranda öğrencilerin üniversite kaygılarını ortadan kaldıracak yasal düzenleme yapılmalıdır. Bu çerçevede TÜBİTAK yarışmalarında başarılı olan öğrencilere tanınan ek puan vb. haklar genişletilerek yeni bir düzenleme yapılabilir.
- 13- Fen Lisesi'nin temel özelliklerinden birisi olan proje çalışmalarına daha fazla önem verilmelidir. Öğretmenler bu konuda yönlendirici olmalı, öğrenciler teşvik edilmelidir. Bu doğrultuda bu çalışmalarda ihtiyaç duyulan fiziki şartlar, araç-gereç eksiksiz olarak sağlanmalıdır.

14- Bilim Danışma Kurulu her konuda etkin olmalıdır. Fen Lisesi üniversitelerle her alanda işbirliği, ortak çalışma içinde olmalıdır.

15- Öğrencilerin sosyal gelişimleri için gerekli diğer tedbirler alınmalıdır. Sportif, sanatsal her türlü sosyal etkinlik için fiziki şartlar geliştirilmelidir.

4.2.2.Araştırmacılar İçin Öneriler

- 1- Fen Lisesi'nin bugünkü durumu ile kuruluş amacı arasındaki çelişkiler daha ayrıntılı araştırılabilir.
- 2- Fen Lisesi'ne gelen öğrencilerin bu okulun amacına uygunluklarının, akademik yeterliklerinin incelendiği araştırmalar yapılabilir.
- 3- Öğretim programlarının etkinliklerinin ele alındığı araştırmalar yapılabilir.
- 4- Proje çalışmalarının akademik yönleri ile ilgili araştırmalar yapılabilir.
- 5- Fen Lisesi öğretmen ve öğrencilerinin birbirlerine karşı tutum ve beklentilerinin neler olduğunun araştırılacağı çalışmalar yapılabilir.
- 6- Ders geçme ve sınıf geçme sistemlerinde yapılan değişikliklerin neden olduğu farklılıkların, ortaya çıkan sorunların ele alındığı araştırmalar yapılabilir.
- 7- Mezunlarla ilgili araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

1. ARŞİV BELGELERİ

Öğretmen Özlük Dosyaları

- Ahmedi Mahmut Sezen'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Ahmet Dinçer'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Ahmet Kaptanoğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Ahmet Küçükerdönmez'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Ahmet Özden'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Alaeddin Özdenören'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Ali Kemal Taşçıoğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Ayşe Akçay'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Ayşe Yüksel Süer'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Azize Güneş'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Bekir Şimşek'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Betül Kalkanoğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Birsen Çolak'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Birsen Ülkü'nün Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Celal Saltaş'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Cemalettin İçağa'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Cevat Çangati'nin Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Cihat Erol'un Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Çetin Sungur'un Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Çiğdem Kalaycıoğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Dilek Demirtaş'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Dilek Karaduman'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Ekrem Metin'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Emine Çobanoğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Emine Özçorlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Eray Dönmez'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Erdal Kinir'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
- Erhan Gülçur'un Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005

Faruk Tekin Aysu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Fatma Meral Aytekin'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Fatma Uysal'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Fazilet Ülkümen'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Fehim Özden'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Ferit Kalelioğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Feyzi Kaya'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Gaye Özsoy'un Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Gülhan Sani'nin Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Gülnur Gökalp'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Gülnur İlhan'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Günsel Dikmen'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Hacer Sarıkaya'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Haluk Sani'nin Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Handan Tunçalp'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Hasan Bağcı'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Hasan Koca'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Hatice Şükran Korkut'un Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Hayri Vuralhan'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
İbrahim Ongan'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
İdris Arslan'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
İhsan Yıldırım'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
İkbal Kılıç'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Kadriye Alper'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Kadriye Özen'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Mahmut Kara'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Mehmet Ünver'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Mehmet Akif İnan'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Melahat May'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Meral Ağabeyoğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Metin Arı'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Mualla Gönenç'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Muammer Gürdal'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Muharrem İnal'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005

Muhlis Çelik'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Murat Sarız'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Mustafa Talat Akgül'ün Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Müzeyyen Çoban'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Nahide Erbaş'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Nefise Güler'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Nimet Çiloğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Nuran Çöplü'nün Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Nurettin Ceran'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Nurgül Öztürk'ün Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Nurseren Örmeci'nin Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Osman Salih Bilgin'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Ömer Canbazoglu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Ömer Faruk Aydın'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Özer Özçorlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Pervin Gürpınar'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Piraye Özdemir'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Rabia Birsen Güneş'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Rahime Boyacı'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Rahmi Havuçgil'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Rasim Kütükoğlu'nun Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Sabri Hazırol'un Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Sami Olgun'un Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Selahattin Issı'nın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Semra Gültekin'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Sezer Yardımedici'nin Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Süheyla Göktaş'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Süleyman Aksoy'un Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Süleyman Baş'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Şengül Yaşar'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Tahsin Sönmez'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Tevfik Çakır'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Tümer Dikmen'in Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005
Uğur Eke'nin Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005

Vehip Vehbi Sayın'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005

Yasin Yılmaz'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005

Yaşar Uyanık'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005

Zümrüt Uyanık'ın Kişisel Dosyası, AFL Arşivi, Ankara,2005

DEFTERLER

Defterler 5'er yıllık ciltler halindedir.

Sınıf Geçme Defterleri- Ders Geçme Defterleri

1964-1969 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1969-1974 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1974-1979 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1979- 1984 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1984- 1989 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1989- 1993 Sınıf Geçme Defterleri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1991-1992 Ders Geçme Kredi Sistemi Ders Geçme Defteri, AFL Arşivi, Ankara,2005

1992-1993 Ders Geçme Kredi Sistemi Ders Geçme Defteri, AFL Arşivi, Ankara,2005

1993-1994 Ders Geçme Kredi Sistemi Ders Geçme Defteri, AFL Arşivi, Ankara,2005

1994-1995 Ders Geçme Kredi Sistemi Ders Geçme Defteri, AFL Arşivi, Ankara,2005

1995-1996 Ders Geçme Kredi Sistemi Ders Geçme Defteri, AFL Arşivi, Ankara,2005

1996-1997 Ders Geçme Kredi Sistemi Ders Geçme Defteri, AFL Arşivi, Ankara,2005

1997-1998 Ders Geçme Kredi Sistemi Ders Geçme Defteri, AFL Arşivi, Ankara,2005

Diploma Defterleri

1967-1972 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1972-1977 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1977-1982 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1982-1987 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1987-1991 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1991-1996 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

1996-2001 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

2001-2002 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

2002-2003 Diploma Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

Diğer Defterler

Demirbaş Eşya Kayıt Esas Defteri, AFL Arşivi, Ankara, 2005

Disiplin Kurulu Karar Defteri, AFL Arşivi, Ankara,2005

Öğretmenler Kurulu Karar Defteri AFL Arşivi, Ankara,2005

Öğretmen Sicil Defteri AFL Arşivi, Ankara,2005

Tasdikname Defteri AFL Arşivi, Ankara,2005

Kitaplar ve Makaleler

Ankara Fen Lisesi 40 Yaşında, Ankara Magazin, Mayıs 2004

Arseven. A. D. (1967): 1965-66 Yıllarında Deneme ve Kontrol Gruplarına Uygulanan Test Sonuçları, MEB, Ankara

Arslanoğlu, İ. (1998), Kastamonu Öğretmen Okulları, MEB Yay., İstanbul

-----, (1997, Türk Eğitim Sistemi, Ankara.

Ataman, A. (1975). Üstün Yetenekli Çocukların Eğitsel Sorunları, V. Bilim Kong. BAYG Teb. Ankara.

Baloğlu Z.(1969),Orta Dereceli Okullarda Fen Öğretimini Geliştirilmesi İçin Yapılan Araştırma, II, BAYG S. Ankara

Cicioğlu, H.(1985), Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim, A.Ü Yay. Ankara.

Çinici B. (1978) Ortadoğu Teknik Üniversitesi Fen Lisesi Binası, Yapı, İstanbul

Demirtaş, A (?) Fen Lisesi, Amacı Kuruluşu ve Müfredatı AFL, 2004

Ders Geçme ve Kredi Sistemi Uygulamasına İlişkin Klavuz, MEB, 1992. Ankara.

Dilaver, H.H.(2006), Hasanoğlan'da Kuruluşundan Günümüze Öğretmen Yetiştiren Kurumlar, MEB, Ankara

Enç, M.(1973), Üstün Beyin Gücü, A.Ü. Yay. Ankara.

Gelişli, Y.(2006) Öğretmen Yetiştirmede Ankara Yüksek Öğretmen Okulu Uygulaması, MEB, Ankara.

Gökçe, B.(1999), Toplumsal Bilimlerde Araştırma, Savaş Yayınevi, Ankara.

Gürgün M.(1980). Üstün Beyin Gücü Eğitimi ve Fen Lisesi Tecrübesinin Sosyo-Ekonomik Bakımdan Değerlendirilmesi, DPT, Ankara.

İncesulu,H.(1991),7. Milli Eğitim Şurası Açış Konuşması, MEB, İstanbul.

- Karakaş,C.(1975)Bilim Dergisi ile Ropörtaj
MEB, 1964-65-66 Yıllarında Fen Lisesi Seçme Sınavlarına Katılan Öğrencilerle Bu Sınavı Başaranlar Üzerine Bir Araştırma.
- Özden, Y.(2000) Öğrenme ve Öğretme, Pegem A, Ankara.
- Özinönü, K.(1975), Türk Orta Öğretimi Fen Müfredatında Değişme Eğilimleri, V. Bilim Kong. BAYG Teb. Ankara.
- , (1975); Fen Lisesi Mezunları Üzerine Bir Kovuşturma Araştırması, V. Bilim Kong. BAYG Teb. Ankara.
- Özoğlu,S.Ç. (1975), Ankara Fen Lisesi Uygulamasına İlişkin Bir Araştırma, V. Bilim Kong. BAYG Teb. Ankara.
- Şenvar, C. (1969), Fen Lisesi Projesindeki Temel Amaçlar ve İlk Uygulama, Ortaöğretimde Fen Öğretimi Sempozyum Bildirileri, TÜBİTAK, Ankara
- Turgut, F. (1973).Pilot Liselerde Denenen Modern Fen ve Matematik Programları, III. Bilim Kongresi, TÜBİTAK, Ankara
- Varış, F.(1976), Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler, A.Ü. Ankara.
- Yıldız, N, (1991) 1989 Yılı Fen Lisesi Giriş Sınavı Sorularının Psikometrik Özellikleri, Anadolu Üniversitesi, E.F. Dergisi, Cilt:4, Eskişehir.

Tezler

- Çıpan, İ.(1998) Konya Kız Öğretmen Okulu, (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Demirbaş, M. (2001). Türkiye’de Etkili Fen Öğretimi İçin 1960-1980 Yılları Arasında Geliştirilen Fen Öğretim Programlarının İncelenmesi,(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) G.Ü. Ankara
- Giderer, H.(1990) Fen Lisesi İle Ömer Seyfettin Lisesi Öğrencilerinin Denetim Odağına Göre Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Gökmen,C.(2003); Fen Liselerinde Yapılan Proje Çalışmalarının Öğrenci Tutumları ve Öğretmen Görüşleri İle Değerlendirilmesi(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Karaduman, D.(1997); Ankara Fen Lisesi Öğrencilerinin Kendini Kabul Düzeylerinin Bazı DeğişkenlerAçısından İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Koca, H. (1995): Fen Liselerinde Fizik Öğretimini Öğrencilere Kazandırdığı Davranışlar ile Fizik Öğretmenlerinin Bazı Sözel Davranışlarının Değerlendirilmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Selvi, K.(1996), Fen Lisesi Fen ve Matematik Programlarının Değerlendirilmesi Ankara Fen Lisesi'nde Bir İnceleme, (Yayımlanmamış Doktora Tezi) A. Ü. Ankara.

Yönetmelikler, Talim Terbiye Kurulu Kararları

- Bilim Sanat Merkezleri Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 2007, 2593
 Fen Lisesi Yönetmeliği, Resmi Gazete, 15.04.1975, sayı: 15209
 Fen Liseleri Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 1986, sayı: 2210
 Fen Lisesi Haftalık Ders Dağılım Çizelgesi, TTKK, 14.7.1982 sayı: 94
 Fen Lisesi Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 1999, 2497
 Fen Liseleri Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 1993, 2385
 Fen Liseleri Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 1999, 2505
 Fen Liselerine Ait Düzenleme, Tebliğler Dergisi, 1992, 2368
 Fen Lisesi'ne Dair TTK Kararı, 1969,49
 Fen Lisesi Haftalık Ders Dağılım Çizelgesi, Tebliğler Dergisi, 1982,2118
 Fen Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi, Tebliğler Dergisi, 1987, 2245
 Fen Lisesi Haftalık Ders Çizelgesi, Tebliğler Dergisi, 2004, 2560
 Fen Lisesi Yönetmeliği Değişikliği, Tebliğler Dergisi, 2005, 2571
 Fen Lisesi Yönetmeliği Değişikliği, Tebliğler Dergisi, 2004,2562
 MEB, Pansiyonlu Okullar Yönetmeliği, Resmi Gazete, 1983, 18206
 Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 1993,2377
 Ortaöğretim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 1995,2426
 Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme Yönetmeliği, Tebliğler Dergisi, 2004,2567

Yıllıklar

- Daha İyi Bir Ankara Fen Lisesi İçin, AFLİVA Arşiv, Ankara, 2004
 Fen Lisesi, 1967-1976, Ankara Fen Lisesi, Ankara, 2004
 Fentepe, AFL, 2006
 Kütük, 1967-1990, AFLİVA, Ankara

Sürelî Yayınlar

- AFLD Bülteni, 2000, sayı:17
 AFLD Bülteni, 2000, sayı:18
 AFLD Bülteni, 2001, sayı:19
 AFLD Bülteni, 2001, sayı:20

AFLD Bülteni, 2001, sayı:22
 AFLD Bülteni, 2001, sayı:23
 AFLD Bülteni, 2003, sayı:25
 AFLD Bülteni, 1999, sayı:15
 AFLD Bülteni, 2003, sayı:26
 AFLD Bülteni, 2004, sayı:27

Görüşmeler

Ahmet Dinçer ile görüşme: “Yurtdışına Öğretmen Gönderilmesi”, Ankara, 2007

Caner Asbaş ile görüşme: “Proje Çalışmaları” Ankara,2007

Fizik Öğretmeni Fevzi Kaya, Kimya Öğretmeni Erdal Kinir ve Biyoloji Öğretmeni Fatma

Uysal ile görüşme: “Fen Lisesi Laboratuvarları” Ankara, 2007

Hürsel Kendir ile görüşme: “Proje Çalışmaları”Ankara,2007

İbrahim Ongan ile görüşme: “Fizik Yapı, Teknik Atölye”Ankara,2007

İlker Karakaşoğlu ile görüşme: “Proje Çalışmaları” Ankara, 2007

Mahmut Murat Göçmen ile görüşme: “Proje Çalışmaları” Ankara, 2007

Tevfik Çakır ile görüşme: “Fen Lisesi: Amacı, Kuruluş Yılları, Farklı Eğitim Sistemleri
 Dönemleri” Ankara, 2004

Yrd. Doç. Dr. M. Akif Şenelt ile görüşme: “Kuruluş Yılları” Ankara, 2007

Y. Emre Sağlık ile görüşme: “Proje Çalışmaları” Ankara, 2007

İnternet üzerinde mülakat formu ile görüşülenler

Barış Pirhasan

Doç. Dr. Muhammet Uludağ

İlhan Bağören

Prof. Dr. Mehmet Dokucu